Nr. 30 (1762) din 27 iulie 1991

În exclusivitate pentru revista noastră

CUTREMURE ÎN BANAT. DE CE?

— de vorbă cu dl. RADU CORNELIUS,

Cercetător principal la Laboratorul de seismologie al Centrului de Fizică a Pămîntului

— Este Banatul, de regulă, o regiune seismică importantă?

— Activitatea seismică intensă, care a început în Banat, la 12 iulie 1991, dominată de cele două cutremure puternice produse în vecinătatea localităților Banloc (12 iulie, 13 h 42 min.) și, respectiv, Băile Herculane (18 iulie, 14 h 57 min.) atrage atenția asupra riscului seismic din regiunea Banat, care cuprinde partea de sud-vest a țării noastre, limitele la Est de meridianul 22,5°, iar la Nord de paralela 46,3°. Menționăm că ultimul cutremur puternic produs la Banloc a avut loc în 19 octombrie 1915 cu intensitatea VII (Mercalli), iar ultimul de la Băile Herculane în 11 octombrie 1910 cu intensitatea VI. Activitatea seismică deosebită care a avut loc în regiunea Vrancea, în ultimii 14 ani — 3 cutremure de magnitudine mai mare sau cel puțin egală cu 6,7 pe scara Richter: 1977 martie 4 — (M = 7,2), 1986 august 30 (M = 7,0) ; 1990 mai 30 (M = 6,7)asociate cu activitatea seismică slabă din regiunea Banat (ultimul cutremur puternic M = 4,1 s-a produs la Săcălaz, în ianuarie 1979) ne-a determinat să ne gîndim mai puțin la potențialul seismic banatic.

Cercetările asupra seismicității Banatului, efectuate de I. Atanasiu, I. Curea, C. Radu, E. Toro și L. Nițoiu, au condus la reconstituirea istoriei seismice a acestei regiuni. Pentru elaborarea Cataloagelor de cutremure banatice s-au analizat, unitar și critic, informațiile cuprinse în buletinele seismice, studii speciale și documente originale (meteorologice, pe cărți bisericești, știri din ziare, monografii ale localităților etc.) dintre care unele semnalate pentru prima oară. S-au folosit și datele instrumentale ale rețelei seismice românești (în special pentru secolul nostru).

Pentru perioada 1739-1980 (aproximativ 240 ani) au fost identificate 471 cutremure banatice, distribuite astfel: înainte de 1901/218; 1901-1950/130 și 1951—1980/123 evenimente seismice. Catalogul de cutremure pentru perioada 1981 se află în curs de definitivare. Amintim că pînă în prezent s-au identificat 37 cutremure cu M mai mari de 4,1 pe scara Richter și intensitatea peste 6 pe scara Mercalli, dintre care cele mai puternice s-au produs la 10 octombrie 1879 — Moldova Nouă intensitatea = VIII și la 12 iulie 1991 — Banloc (I = VIII). Intensitatea I = VIII reflectă importantele efecte macroseismice, notate pe timpul acestor cutremure. Astfel, la Moldova Nouă, 692 locuințe din cele 740 au suferit avarii, au apărut crăpături în teren, avînd 1 m. lățime și pînă la 1 200 m lungime cu distribuție radială. Seria de replici în 86 evenimente a durat 5 luni. Nu au fost semnalați morți sau răniți. Inventarierea avariilor, la Banloc și în vecinătate arată: în zonă există aproximativ 700 locuințe doar cu numele, în realitate nelocuibile, aproape jumătate din ele fiind distruse sau avariate. Cei peste 3000 de sinistrați așteaptă ajutor.

Distrugerile deosebite semnalate la Banloc, determinate, în primul rînd de magnitudinea mare a șocului principal (M=5,3 sau chiar mai mare!) s-au datorat însă și calității necorespunzătoare a locuințelor. Replicile puternice care au urmat au amplificat efectele produse de șocul principal.

— Care sînt principalele caracteristici ale zonei seismice Banat?

— Studiul seismicității Banatului, evidențiază o serie de zone epicentrale grupate în vecinătatea localităților Arad, Vinga, Periam, Jimbolia, Sînmihaiu Român, Șag, Ofșenik, Banloc, Oravița, Moldova Nouă și Băile Herculane, unde cutremurele ating intensitatea de VII sau chiar VIII grade Mercalli.

Cutremurele banatice sînt de suprafață, cu focarul în scoarța terestră, majoritatea producîndu-se la adîncimi de 5-20 km. Adîncimea mică a focarului, face ca acestea să se simtă foarte puternic în zonă epicentrală, intensitatea mișcării scăzînd rapid, pe măsură ce ne depărtăm de epicentru. O altă caracteristică a cutremurelor banatice, mai puternice, este că acestea sînt urmate de replici a căror durată depinde de magnitudinea șocului principal. Diferența dintre magnitudinile șocului principal și ale replicii celei mai puternice variază în intervalul 0,6 1,8 grade Richter (adică I — III grade Mercalli). Menționăm, de asemenea, prezența zgomotului seismic care însoțește zguduirile terestre.

MIHAELA DOROBANȚU

(Va urma)

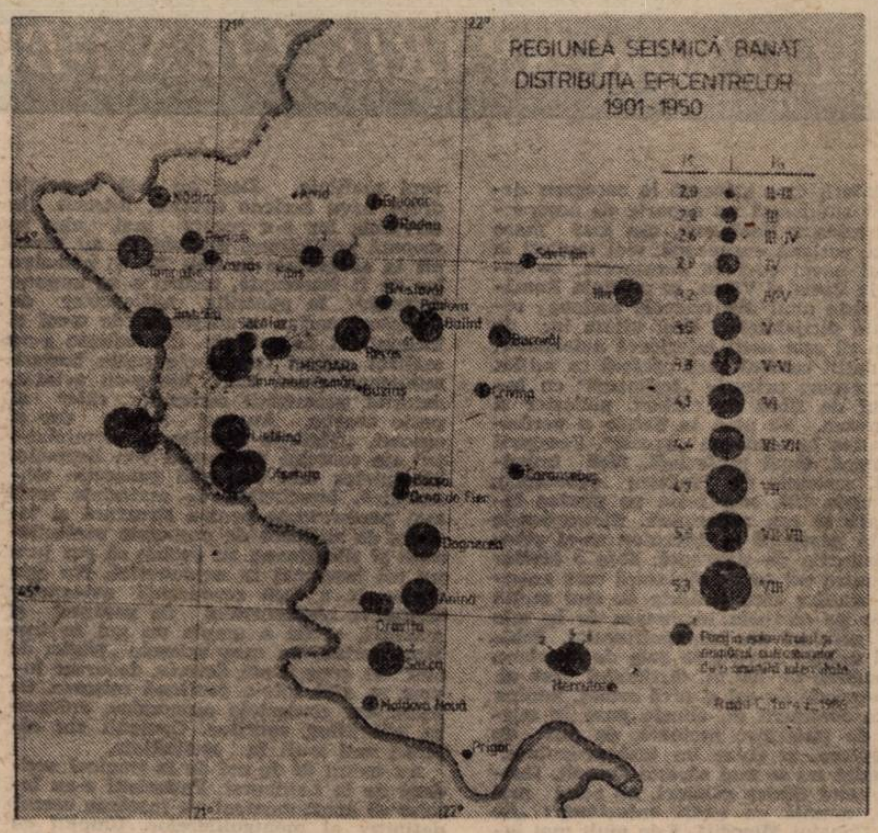

Pîinea noastră cea de toate zilele

Pîinii, după cum știm, i s-a păstrat milenii de-a rîndul un respect aproape sacru. Acest respect nu este străin desigur de anume motivații simbolistice, care tot milenii de-a rîndul au făcut din acest aliment un simbol al hranei fizice, obișnuite, dar și unul al aceleia spirituale. Rugăciunea de bază a creștinilor tezaurizează această realitate în cuvintele „Pîinea noastră cea de toate zilele...". Același respect sacru nu este de asemenea străin de faptul că boabele de graminee au indus în conștiința umană un nou concept și anume acela al proviziilor, al proalimentelor, respectiv al substanțelor care nu dispun de valori senzoriale, gustative și nutritive imediate, ci tardive; valori care de fapt sînt virtuale, devenind reale numai în urma unor operațiuni pregătitoare (măcinare, coacere, etc.). În acest fel, omul își modifică atitudinea față de hrană, actul alimentar pierzîndu-și în consecință caracterul său impulsiv, animalic, ca urmare a faptului că a devenit un act reflectat, gîndit și, mai mult decît atît, că a devenit un act de prevedere.

Acest aliment, am numit pîinea, dispune de un semnificativ suport energetic, ceea ce este foarte important din punct de vedere practic. Să nu uităm, în acest sens, că în compoziția pîinii albe, obișnuite, intră 9,3 la sută proteine, 52,2 la sută glucide, 1,2 la sută lipide, plus săruri minerale, vitamine și celuloză. Puterea calorică a pîinii sporește și mai mult cînd în compoziția ei intră adaosuri de tipul zahărului, uleiului, untului, smîntînii, mierii etc. Unei sute de grame de biscuiți superiori îi revin peste 500 de calorii.

Iată însă că după îndelungata domnie a civilizației cerealiere, domnie ce a debutat cam în mileniul al IV-lea de dinaintea erei noastre, cînd pîinea a dominat cu autoritate meniul zilnic, asistăm, la circa două secole, la un declin al consumului de pîine, cel puțin în perimetrul țărilor dezvoltate. Care ar fi factorii care au dus la acest declin? Ridicarea progresivă a nivelului economic, al standardului de viață care a făcut posibil introducerea în circuitul alimentar a tot mai multe produse, mai variate și mai apetisante. A intervenit și dezvoltarea supelor și a ciorbelor, al căror consum s-a diminuat în perimetrul țărilor dezvoltate, încă din secolul trecut. Diminuîndu-se consumul supelor și al ciorbelor, s-a diminuat automat și nevoia de pîine la masă. Nutriționistul J. Richelet nu exagerează prea mult definind supa drept „felia de pîine peste care punem fiertura caldă".

Cel de-al treilea factor de diminuare a consumului de pîine în zilele noastre și poate cel mai important dintre toți ține de via mișcare de idei întreținută de medicina modernă, încă de pe la mijlocul secolului, pe marginea nocivității excesului ponderal, obezității. Pîinea fiind, după cum bine știm, un aliment hiperenergetic și ieftin, ea reprezintă, din acest motiv, aliatul nr. 1 al obezității. Și, în sfîrșit, cel de-al patrulea și ultimul factor de respingere a pîinii în lumea modernă, ține de faptul că pîinea industrială, proprie zilelor noastre, nu are se pare gustul pîinii de altădată, al celei făcute de gospodine și coaptă în cuptoare tradiționale, cu tot dichisul necesar.

„Chiar făcută cu făină albă, pîinea din zilele noastre nu mai este așa de bună ca pîinea de altă dată", aprecia, cu temei nutriționistul francez André Schlemmer.

ARCADIE PERCEK

Motor din masă plastică

Inginerii filialei britanice a firmei „Ford" au realizat un motor cu ardere internă construit în întregime din masă plastică. Desigur că polimerii nu reprezintă totalitatea părților sale componente. Astfel, din material compozit epoxidic armat cu fibre au fost confecționate blocul motorului, carterul inferior, chiulasa, pompa de apă și corpul generatorului electric iar din metal au fost realizate camerele de ardere, cămășile cilindrilor și alte cîteva părți. Motorul a fost încercat pe banc timp de 200 de ore iar în prezent el este montat pe un automobil cu

care se efectuează verificări în condițiile circulației urbane obișnuite. Puterea motorului atinge 52 de cai putere (38,8 Kilowatt) la o capacitate cilindrică de 1 000 centimetri cubi. Principalele avantaje în comparație cu motorul complet metalic de aceeași putere sînt: greutatea mai mică și datorită acestui lucru un consum cu 5 la sută mai redus, un mers mai silențios (cu 3,1 decibeli), diminuarea componenților toxici din gazele de evacuare cu 20 la sută.

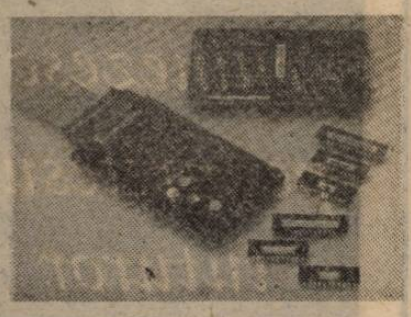

CIP-URI CÎT O UNGHIE PENTRU SUPERCALCULATORUL DE MÎINE

Universitatea din Tokyo. Un laborator „curat", fără nici o urmă de praf, echipament de cercetare în valoare de peste opt milioane de dolari și o echipă, sub conducerea lui Yasuhico Arakawa, preocupați de obținerea unor semiconductori folosind straturi de materiale groase de numai cîțiva atomi. Și toate acestea pentru a obține dispozitive de o mie de ori mai rapide decît cip-urile de astăzi „cip-urile cuantice", care ne-ar putea permite în viitor să realizăm acele supercalculatoare care să nu depășească în dimensiuni calculatoarele de birou curente. Aceste cip-uri ar putea fi disponibile în următoarea decadă și vor putea fi folosite în dispozitive laser de mare eficiență, în amplificatori și în echipament ultra-sensibil de comunicații.

Cercetările asupra noilor cip-uri se desfășoară în cea mai mare parte în Japonia, ceea ce, după părerea specialiștilor, ar putea consolida și mai mult dominația marilor firme producătoare de semiconductori din Japonia, care controlează în prezent piața mondială a cip-urilor. Arakawa se exprimă clar: „Va trebui să treacă mult timp pînă cînd aceste cercetări să ducă la realizarea de produse comerciale și va fi probabil dificil ca producători nejaponezi să poată finanța asemenea cercetări. Avem multe șanse ca această tehnologie să aparțină în primul rînd companiilor japoneze".

Dar de fapt despre ce este vorba?

Încă de la apariția sa la începutul secolului, Mecanica Cuantică, noua ramură a fizicii, dezvoltată, printre alții, de celebrii Max Planck, Albert Einstein și Louis de Broglie, a pus în evidență că în domeniul microscopic particulele se pot comporta uneori ca unde și invers. Acest dualism undă-corpuscul, enunțat de Louis de Broglie în 1924 își face astăzi o spectaculoasă „ieșire" din cărțile de fizică teoretică și laboratoare, pentru a pătrunde ... în industrie. Ce se întîmplă de fapt? În cip-urile actuale, electronii se comportă, bineînțeles, ca particule, ei „scurgîndu-se" prin minusculele circuite gravate pe materialele semiconductoare. Iată însă că pe un asemenea cip au început să se

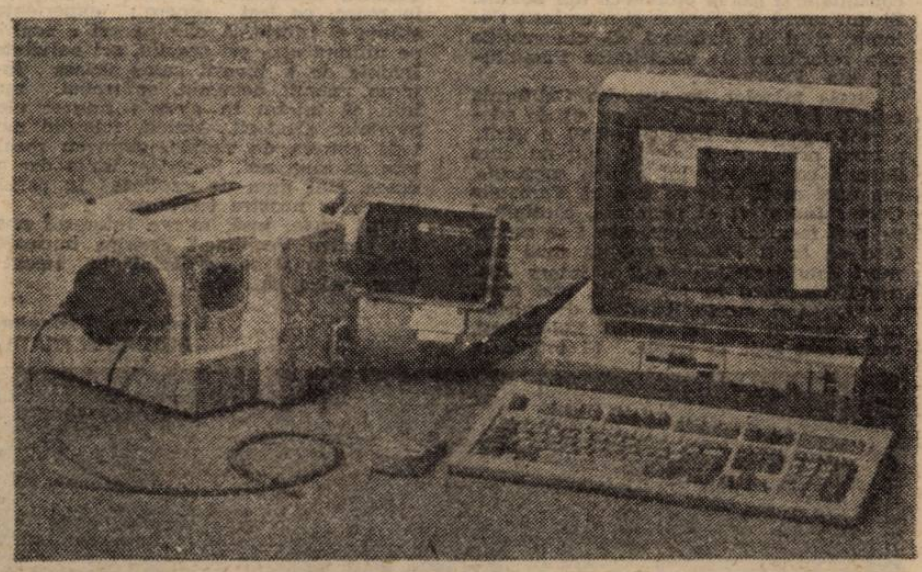

înghesuie din ce în ce mai multe componente. Producătorii japonezi au realizat deja un cip experimental cu o memorie de 64 megabiți, mic cît o unghie și purtînd pe el nu mai puțin de 140 de milioane de tranzistori și capacitori microscopici, legați în circuite de numai 0,4 microni, adică doar a patra mia parte din grosimea unui fir de păr.

Ei bine, cînd dimensiunile vor coborî sub o zecime de micron, ceea ce este de așteptat să se întîmple în următorii cîțiva ani, electronii vor pătrunde într-o „lume" în care se vor putea manifesta ca unde, „tunelînd" sau depășind neînsemnatele bariere care separă diversele linii ale circuitului. Cînd aceste bariere vor fi nu mult mai mari decît lungimea de undă a electronilor, atunci ele vor putea fi ocolite, aidoma luminii provenite de la o sursă, cu toate obstacolele pe care le întîlnește în cale.

Este bine sau este rău? Rău pare la prima vedere, pentru că „saltul" electronilor dintr-un circuit în altul este în măsură să deregleze funcționarea cip-ului. Și totuși, oamenii de știință s-au decis să transforme această aparentă limitare constructivă, într-un avantaj și să realizeze astfel noi dispozitive semiconductoare de înaltă densitate și înaltă performanță.

Soluția, după cum sublinia Naoki Yokoyama de la Laboratorul Absugi de dispozitive exploratorii al firmei Fujitsu, este să folosești mecanica cuantică „într-un sens pozitiv". Cercetătorii de la Fujitsu au reușit astfel să realizeze un asemenea cip cuantic experimental cu o performanță de pînă la un trilion de operații pe secundă, față de cele „doar" cîteva zeci de miliarde de calcule pe care le pot executa supercalculatoarele de astăzi.

Există desigur și probleme. Una din ele este temperatura la care noile dispozitive pot funcționa — minus 200 grade Celsius. Este un dezavantaj major, dar se speră ca în curînd să se poată asigura funcționarea la temperatura camerei.

Și astfel, un principiu al mecanicii cuantice — posibilitatea ca particulele să se comporte la fel ca undele — va permite ca într-un viitor previzibil încă un dispozitiv să părăsească „turnul de fildeș" al teoriilor abstracte pentru a revoluționa (a cîta oară?!) industria.

Și, probabil că încă de pe acum, au și apărut cei care se gîndesc la pasul următor!...

MIHAELA DOROBANȚU

ABRAHAM LINCOLN
un posibil răspuns după 126 de ani

Știința modernă a ajuns în stadiul în care poate studia amprentele genetice ale unor oameni decedați cu secole sau chiar milenii în urmă. Tehnica actuală permite regăsirea genelor ce aparțineau unor organisme dispărute, ale căror resturi s-au păstrat în bune condiții: mumii egiptene

și animale preistorice. Aceste gene sînt demultiplicate grație unei enzime naturale care intervin în replicația ADN. După ce se obține o cantitate suficientă de ADN sondele genetice, un fel de „imagini oglindă" ale genelor cercetate, arată dacă un individ posedă sau nu anumite gene.

Cu ocazia unui simpozion consacrat sănătății lui Abraham Lincoln, care a avut loc în februarie 1990, a fost avansată ideea clonării genelor ilustrului om de stat american. Reamintim că Lincoln a fost asasinat în 1865 de un oarecare Booth. Corpul fostului președinte american se odihnește într-un cimitir din orașul Springfield (statul Illinois). Muzeul național al sănătății și medicinii din Washington adăpostește, printre alte eșantioane, și cîteva fire de păr, șapte fragmente de oase craniene și manșetele pline cu sînge ale lui Lincoln, ale cămășii doctorului care a încercat să-i salveze viața. Aceste urme conțin celule uscate, iar în nucleul celulelor se află ADN-ul, molecula care conține genele codificate ale lui Lincoln. Analiza ADN-ului prelevat va pune capăt, odată pentru totdeauna, discuțiilor aprinse purtate în legătură cu o posibilă prezență a maladiei lui Marfan de care Lincoln ar fi avut de suferit în viața sa. Maladia lui Marfan afectează țesutul conjunctiv, se manifestă prin anomalii scheletice (talie înaltă, deformarea coloanei vertebrale, alungirea membrelor mai ales la extremități). Ea creează și probleme văzului, dar mai ales cardiovasculare: insuficiența valvelor aortică și mitrală, leziuni ale arterei pulmonare și ale venelor. În cazurile cele mai grave, boala este mortală în jurul vîrstei de 30 de ani. Lincoln era foarte înalt și avea mîinile lungi. Există însă și oameni cu scheletul foarte alungit, cu o perfectă stare de sănătate.

Dr. Victor McKusick, profesor de genetică la Universitatea John Hopkins din Baltimore (Maryland), este conducătorul unei comisii însărcinate cu supravegherea aspectelor tehnice și etice ale proiectului de clonare a genelor lui Lincoln. Ame-Lincoln posedă circa 17 000 de eșantioane, rican Medical Association subvenționează proiectul, care trebuie să fie gata la sfîrșitul anului. Muzeul care a „împrumutat" vestigii aparținînd lui Abraham dintre care unele ale anumitor președinți și mari comandanți militari americani.

Și în alte țări, cum ar fi Uniunea Sovietică, cadavrele conducătorilor sînt îmbălsămate. Studiul amprentelor genetice va permite științei să stabilească patologiile unor „stăpîni ai lumii" de demult, precum Napoleon sau Lenin. Să mai avem puțină răbdare.

ȘERBAN FILIP

Incredibil, dar adevărat!

FIINȚE DE PE ALTE PLANETE ÎN DIALOG CU NOI?

Ca unul care suferă de „sindromul istoriei", știind așadar că atîtea miracole goale, miracole inventate, miracole premeditate foarte omenești au fost aproape consecvent „actuale" în momente belicoase, mai ales după războaie și revoluții, trebuie să mărturisesc din capul locului că apariția încă unui Kiki, după acela despre care știm dintr-o relatare din „Tineretul liber" — tradusă din limba bulgară, țara vecină fiind locul „minunii" și, în fine după apariția și la noi, recent, a unui interlocutor nevăzut dar cît se poate de viu în exprimarea prin lovituri decodate, o a treia apariție — aceasta care face obiectul rîndurilor de față —, incomparabil mai completă și mai „instruită" m-a cam pus pe gînduri. Am decis deci că tot ce-mi rămîne de făcut de data asta, este să încerc să nu mai fiu circumspect. Ocolesc în sinea mea „sindromul istoriei" și încerc să uit acel „dicționar de miracole" care a făcut și face farmecul oral al atîtor discuții și „dezbateri" la colțul străzii, și îl iau în serios pe domnul G. G. ALBU. Îl iau în serios pentru că mi se pare foarte serios, profesor de filosofie, de loc din Făgăraș, și care mă avertizează de asemenea serios că nu stă în atenția dumnealui să ne ofere ceva „senzațional", ci pur și simplu **exact** ceea ce i s-a întîmplat. Întîmplarea, îmi spune dumnealui, va face obiectul unei cărți.

De aceea, înainte de a pătrunde în miracol, am simțit nevoia — ca și dumnealui de altfel — unei discuții prealabile chiar despre seriozitatea celor ce urmează a fi relatate în acest serial, dar și despre șarlatanie. Vom vedea că ultimul cuvînt trebuie scos din dialog. Prima întrebare pe care i-am adresat-o după ce am aflat ce i s-a întîmplat, era una plină de suspiciune, o suspiciune prin care noi avem datoria să ne ferim cititorii de fantezii vulnerabile în fața probei științifice, de pildă... fără alte amănunte, deocamdată domnul G.G. Albu îmi transmite următoarele:

— Știu că v-ați obișnuit și ați fost obișnuiți cu ceea ce numim de obicei „senzațional". Evenimentele politice, catastrofe naturale și sociale — inclusiv războaie —, descoperiri științifice și tehnice, întîmplări din domeniul faptului divers, toate fiind „piinea cea de toate zilele" mai ales a presei, care le caută, le cultivă, le speculează și uneori, în disperare de cauză, pur și simplu le inventează. Și totuși,dacă unii caută într-un mod aproape obsesiv senzaționalul, există situații cînd el ne găsește, vine singur spre noi, uneori sub forma unor întîmplări pe care dacă le-am auzi povestite de alții, ori le-am citi în presă, am fi tentați dacă nu să le contestăm în totul, cel puțin să le privim, precum o faceți dvs., cu suspiciune.

— Dar acest fapt mi se pare cît se poate de firesc! Calea spre adevăr trece prin circumspecție...

— Tocmai de aceea, numai după multe și îndelungate ezitări m-am decis să fac cunoscută opiniei publice o întîmplare într-adevăr ieșită din comun, care s-ar putea să aibă o importanță și o semnificație aparte. De fapt am convingerea acestui efect și de aceea mă aștept la reacții negative, între care și aceea de a fi calificat drept un „șarlatan" sau drept unul suferind de o „deviere psihică"...

— Înțeleg că doriți să plasați „întîmplarea ieșită din comun" prin care ați trecut, în contul unui unghi de vedere științific?

— Știu că s-au construit instalații uriașe, extrem de costisitoare, cu care „se ascultă" Cosmosul. Și dacă într-o zi s-ar primi un mesaj oricît de simplu — 1,2,3,4,... 2,4,6,8, spre exemplu, ar fi extraordinar! Dar noi nu putem ști încă dacă **numai așa ori tocmai așa** se poate dialoga cu alte lumi!

— Dacă accept că sînteți un norocos, un privilegiat care a intrat în dialog cu o ființă din „altă lume", vă rog să povestiți cum s-a întîmplat „accesul", ce anume v-a înlesnit o asemena întîmplare pentru care superlativele oricărei limbi pămîntene sînt palide?

— De fapt am fost încurajat în luarea deciziei de a face publice momentele prin care am trecut, de cîțiva cunoscuți, foarte puțini, totuși, dacă sînt vreo zece persoane. Toți mi-au pus aceeași întrebare: De ce nu scriu despre ceea ce am trăit cu adevărat, o carte? În cele din urmă m-am hotărît să o scriu. Și nu fac altceva decît să relatez cinstit ce mi s-a întîmplat și să conving că ce mi s-a întîmplat **este adevărat.** În final voi încerca o concluzie, sper utilă.

— Scena fiind pregătită, vă rog să intrați în rol!

ION ȚUGUI

(Va urma)

Aventuri pe tărîmul cunoașterii oculte

DESCOPERIRI UITATE ȘI „REINVENTATE"

Să reluăm, deci, seria descoperirilor uitate. De exemplu, **vaccinarea** ; o găsim descrisă, cu mult timp în urmă, într-una din **Vede**, anume în Sactaya Grantham. Textul respectiv a fost citat de **Moreau de Jouet**, la 16 oct. 1826, în a sa „Memoire sur la variolîde", prezentată Academiei de Științe : „Colectați lichid din coșurile purulente pe vîrful unui bisturiu și înțepați brațul, astfel încît lichidul să pătrundă în sînge. Se va produce febră dar boala va slăbi și nu vor fi motive de alarmare". Urmează apoi o descriere precisă a simptomelor ce vor fi observate.

Dar **anestezicele ?** Referitor la acest subiect am fi putut consulta o lucrare a lui **Denis Papin**, scrisă în 1681 și intitulată „Operația fără durere", care, la rîndul ei, se bazează pe vechi experimente chineze cu cinepa indiană, or. folosirea terapeutică a vinului de mătrăgună, binecunoscut în Evul Mediu și complet uitat din secolul XVII, ale cărui efecte au fost studiate de un anume doctor **Auriol** din Toulouse, în 1823. Nimeni nu s-a deranjat să verifice rezultatele obținute.

Și **penicilina ?** Aici putem menționa, pentru început, un remediu empiric folosit tot în Evul Mediu și anume, efectele brînzei de Roquefort. Dar există ceva și mai extraordinar : **Ernest Duchesne**, un student de la Școala Militară de Sănătate din Lyon, a prezentat, la 17 decembrie 1897, o teză intitulată : „Contribuții asupra influenței ostile în micro-organisme — antagonismul între mucegaiuri și microbi". Această lucrare descrie experimente ce arată acțiunea penicilinei (penicillum glaucum), asupra bacteriilor. Nici această teză nu a atras atenția. Merită accentuat acest caz flagrant de descoperire „uitată", ea situîndu-se în preajma timpurilor moderne, într-o perioadă în care bacteriologia cunostea o înflorire deosebită.

Exemplele sînt nenumărate și fiecare poate constitui obiectul unui adevărat studiu. O să alegem, acum, cazul **oxigenului**, ale cărui particularități au fost studiate, în secolul XV, de un alchimist pe numele său **Eck de Sulsbach**, cum arată Chevreul, în al său „Jurnal al Savanților" — oct. 1819. Si mai înainte, **Theophrastus** statuase deja faptul că o flacără este susținută de „un corp aeriform", opinie împărtășită și de **Clement** din Alexandria.

Să trecem peste extraordinarele anticipații ale unui Roger Bacon, Cyrano de Bergerac și ale altora și să pretindem că au fost doar produse ale imaginației. Dar, la Nürnberg, de exemplu, un anume **Johann Hautch** construia, efectiv, în secolul XVII, trăsuri cu suspensie pe arcuri ; în 1645, un vehicul de acest tip a fost testat pe domeniile Templului dar Societatea înființată pentru valorificarea acestei inovații a murit în fașă.

Cristofor Columb a recunoscut deschis cît de mult datora vehilor filosofi, poeți și înțelepți. Oare cîți știu că acest navigator norocos s-a inspirat, de două ori, din Corul actului doi al „Medeei" lui Seneca, în care este vorba despre o Lume destinată a fi descoperită în secolele viitoare ; copiile lui Columb pot fi consultate și azi la biblioteca din Sevilla. Și nu numai de Seneca și-a amintit Columb, ci și de Aristotel, de observațiile sale referitoare la sfericitatea Pămîntului, din „De Coelo".

Istoria minelor de aur din California este la fel de incredibilă, pe cît de adevărată ; în iunie 1848, **Marshall** a găsit, pentru prima dată, pepite într-un curs de apă concesionat lui pentru construirea unei mori. Dar se știe, că **Fernando Cortez** fusese și el pe acolo, căutîndu-i pe acei mexicani despre care i se raportase că ar fi fost în posesia unei comori considerabile : deși a întors dispictul cu susul în jos, deși, mai apoi, aproape trei secole, bandele de misionari spanioli au tot căutat Eldoradoul, nimic n-a ieșit la iveală. Și totuși, în 1737, cu o sută de ani înaintea lui Marshall, un articol din ziarul „Gazeta Olandei" comenta faptul că, la Sonora existau mine de aur și argint, cărora, gazeta respectivă le dădea coordonatele precise, Mai mult, în 1767, se vindea la Paris o carte intitulată „Istoria naturală și civilă a Californiei", în care, autorul — **Burieli** — descria minele de aur în cauză și dădea mărturii ale navigatorilor referitoare la pepitele de aur. Nimeni n-a dat importanță, nici articolului din ziar, nici cărții, deși, un secol mai tîrziu, „descoperirea" lui Marshall a dat naștere acelei celebre „Gold Rush" ; dar nici azi, nimeni nu citește însemnările vechilor exploratori arabi, deși ele conțin informații prețioase cu privire la depozitele aurifere.

Europa posedă adevărate comori, prea puțin exploatate, anume, documentele din antichitate aflate în librăriile sale. Tehnica industrială poate fi organizată, în mare, pe trei repere : experiența, știința și istoria. A elimina ori a neglija pe ultimul este ori orgoliu, ori naivitate. Înainte de a investi sume uriașe într-un anumit domeniu, ar trebui, mai întîi să intrăm în posesia tuturor elementelor aleatorii. Anticii, folosind metode extrem de simple, obțineau rezultate pe care, noi, le putem imita dar adesea, sînt greu de explicat în pofida resurselor noastre teoretice.

Pînă unde, însă, merge interesul nostru pentru Vechime ? Energia nucleară poate avea și ea „rădăcini" în trecut ? Vom vedea că... da !

Traducere și adaptare
AUGUSTIN FRĂȚILĂ

Paracelsus. Descoperirea zincului. (gravură din secolul al XVI-lea)

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

CUM VĂ MERGE ÎN CURSUL ANULUI?

Unul din locurile comune ale zodiacului chinezesc și ale celui astral (zis și mediteran) îl reprezintă lunile anului. Așa cum am văzut în nr. 21/25 mai, **Șobolanul corespunde Săgetătorului, Boul — Capricornului, Tigrul — Vărsătorului, Iepure — Peștilor, Dragonul — Berbecului, Șarpele — Taurului, Calul — Gemenilor, Oaia — Racului, Maimuța — Leului, Cocoșul — Fecioarei, Ciinele — Balanței și Mistrețul — Scorpionului.**

Spre deosebire însă de semnele zodiacului astral (ale căror afinități sînt destul de obscure), armonia și perfecta înțelegere dintre semnele lunilor chinezești sînt foarte clare și perfect diferențiate. Avînd în vedere triunghiurile armoniei (prezentate și-n numărul trecut al revistei) și faptul că noi, totuși, sîntem europeni, vom trece în revistă lunile favorabile și nefavorabile ținînd cont de denumirile cu care sîntem noi obișnuiți.

Șobolanului — Săgetător îi va merge foarte bine în luna Dragonului — Berbec și în luna Maimuță — Leu (intervalele lunare respective cred că le știți foarte bine din horoscop). Nefavorabile îi vor fi lunile Iepurelui — Peste, Calului — Gemeni și Cocoșului — Fecioară (adică semnele aflate pe cercul armoniilor la 90° și la 180° față de Șobolan — Săgetător).

Iată un alt exemplu pentru cei născuți într-una din cele mai bune zodii astrale, Capricorn—Bou. Luni favorabile : Sarpe—Taur și Cocoș—Fecioară. Luni nefavorabile : Dragon — Berbec, Oaie — Rac și Ciine — Balanță (evident, în luna nașterii totul merge bine, iar în celelalte luni intermediare situația este fluctuantă).

În același mod, pe baza triunghiurilor armoniei necuvîntătoarelor din zodiacul chinezesc și a corespondenței semnelor arătate mai sus, vă puteți stabili — în concepție zodiacală — luna în care veți lua decizii importante, precum afaceri, căsătorie, schimbarea serviciului și eventual nașterea sau conceperea copilului dv.

Trebuie însă neapărat să țineți seama în derularea lunilor anului și de animalul ce domină anul de naștere. Astfel, situația cea mai fericită este aceea în care animalul anului de naștere coincide cu animalul lunii de naștere sau cu animalele lunilor favorabile. De exemplu, **pentru cineva născut în anul Cocoșului (1933, 1945, 1957, 1969, 1981, 1983 etc.) este foarte bine dacă se naște și în luna Cocoșului, adică în Fecioară (22. 08—22. 09), sau în luna Șarpelui — Taur (20. 04—20. 05) sau în luna Boului — Capricorn (22. 12—20. 01).** Dacă o persoană nu se naște într-o astfel de corespondență optimă, atunci vor exista contradicții imprevizibile la ceea ce privește lunile anului cele mai favorabile. Astfel, un născut în anul Calului și în luna Șobolanului — animale extrem de divergente — va avea o comportare de ansamblu contradictorie și un temperament oscilant, cu un autocontrol destul de precar. Dar zodiacul chinezesc este făcut tocmai pentru a preveni aceste contradicții, prin voință și manifestare în sens opus tendințelor defavorizante.

Desigur că cititorul se va întreba — pe bună dreptate — dacă există și o legătură între influențele cosmice, planetare și influențele induse de necuvîntătoarele planetei Pămînt (specifice asiaticilor) — care lipsesc din zodiacul european. De fapt, în mod logic întrebarea ar suna astfel : ce ne este mai aproape, o planetă oarecare sau comportamentul unui animal care trăiește asemenea nouă, pe Terra, și pe care îl cunoaștem mult mai bine ? Vom încerca un răspuns în numărul următor.

P.L.

incursiune în paranormal

Spre nivelul profund al ființei noastre

(II)

În prima parte a acestei convorbiri cu dl. **SORIN BĂLAN** dumnealui propunea tendința **antientropică** în dezvoltarea capacităților umane direcționate către zonele profunde ale ființei. Procesul era asimilat unui „joc" de a cărui simplitate și accesibilitate eram asigurați — însă cu condiția unui minim de inițiere !

— Care este, totuși, prima și cea mai importantă regulă a „jocului" ?

— Fără efort și fără a încerca să eliminăm celelalte gînduri, redresăm mereu atenția spre jocul respirației. Atenția la acest „gînd" va da minții unghiul de salt spre nivele mai profunde. Dacă experimentăm un singur gînd, tendința lui naturală este de a ne purta spre originea lui. Dacă acest gînd este un proces primar, bazal, fără semnificație, el nu ne va opri la nivelul cortexului. Dacă experimentăm un proces cu semnificație, el ne va purta la o înlănțuire cu alte procese—gînduri, dar la suprafață...

— Deci procesul este de pornire—revenire. De fapt un exercițiu în care este angajată mintea...

— Procesul revenirii minții pe nivelul fundamental, în virtutea propriei ei potențialități nu este perturbat decît de momentane și ciclice eliminări de energie. Există doar două stări posibile ale minții în acest proces, fiecare avînd o fenomenologie simplă, a cărei învățare ne permite controlul întregului proces.

— Puteți stărui puțin asupra relației dintre gînd și respirație ?

— Gîndurile la fel ca respirația sînt procese de fluctuație energetică venind din profunzimi. Dar gîndurile trimit mereu unul la altul într-o înlănțuire orizontală, la suprafața minții, așa cum un val se leagă de alt val. A reveni la respirație înseamnă a reveni mereu la același proces—gînd, pînă cînd acesta ne poate duce din ce în ce mai profund la originea lui. Mintea poate urmări un gînd sau respirația. Toată esența acestui joc este de a reveni mereu, fără efort, într-un proces circular, la respirație, de cîte ori ne dăm seama că urmărim un gînd...

— La fel accesibile sînt și „mijloacele" de control în aceste procese de inițiere ?

— Atunci cînd activitatea respirației este minimă, cînd nu ne mai dăm seama care este inspirul și care este expirul, cînd sîntem conștienți de relaxarea adîncă, de o stare asemănătoare somnului profund dar avînd acuitatea orelor de veghe, cînd gîndurile sînt absente, cînd simțim dorința de a inspira profund, atunci cînd nu mai simțim o parte a corpului sau întreg corpul, sau cînd dualitatea subiect-obiect pare a se suspenda într-o expansiune a conștiinței în care zgomotele se produc parcă în noi deși vin din exterior, cînd se produc unul sau mai multe din aceste fenomene sîntem în starea de conștiință pură sau aproape de ea !

— Momentele de eliminare a stresului sînt recunoscute după următoarele fenomene : cînd curgerea atenției este întreruptă de intruziunea gîndurilor, emoțiilor, și senzațiilor, multe dintre ele fiind chiar bizare sau asemănătoare visului, cînd apar una sau mai multe senzații interioare subtile ca : momentane și repetate crispări, mici spasme, presiuni, ticuri, excitație senzuală, contracții nervoase, căldură, ușoare zvîcnituri, tresăriri, furnicături ,mîncărimi, amorțeli...

— Putem încheia cu o metaforă cuprinzătoare ?

— Desigur. Să dăruim zilnic un sfert de oră pentru Univers. Chiar dacă dorim să mîncăm numai un singur fruct dintr-un pom noi nu putem îngriji numai o parte a acestuia. Trebuie să sacrificăm cîteva momente din timpul nostru pentru a îngriji întregul pom. Tot astfel pentru ca activitatea în mica noastră sferă de acțiune să dea roade, noi trebuie să sacrificăm zilnic nu sfert de oră pentru întreg Universul, cuplînd mintea la nivelul ei de maximă potențialitate...

ION ȚUGUI

CEL DE-AL DOILEA „SOMN“...

Scriam în numărul precedent al revistei despre acel caz incredibil, al Nadejdei Lebedina, femeie de la țară, care supraviețuise celui de-al doilea război mondial — care adusese pe lume o fetiță, care-și pierduse soțul pe front, care se recăsătorise pe urmă și n-o nimerise bine deloc — și care obosise într-atît (care-și pierduse într-atît și ultima fărîmă de încredere în viață), încît, într-o bună zi — rea, din plîns, din prea mult plîns avea să adoarmă adînc. Și avea să doarmă neîntrerupt 20 de ani.

starea de VECHE

În literatura de specialitate se relatează, cu relativă similitudine, cazul unei tinere argentinience, cu o sensibilitate excesivă (probabil și cu tot atîta nefericire în viață), care avea să adoarmă în 1963, la auzul știrii despre asasinarea lui Kennedy... Și avea să se trezească în 1976, în ceasul unui alt asasinat aberant.

Nadejba Lebedina s-a trezit din somn, atunci cînd a receptat — instinctual ? telepatic ? bio-psiho-paranormal ? —, sfîrșitul mamei sale, ultima ei respirație. Nu ne propunem «explicații» și nici «explicitări» prea încărcate de o suficiență ridicolă, care n-ar face decît să dea un alt nume, cel mult, neînțelesului (încă), misterului practic nedezlegat.

■

Trezindu-se în 1974, Nadejda Lebedina s-a adaptat relativ repede schimbărilor produse în lume în cele două decenii de somn, de letargie. Zborul omului în spațiul extraterestru nu a surprins-o și nu a interesat-o prea mult («dracii» și «îngerii» primei ei existențe zburau și pe undeva pe sus) ; pentru televizor nu avea timp nici răbdare, iar «scenele» de la televizor îi aminteau oricum de cele din filmele pe care le văzuse, cu decenii în urmă, la cinematograful sătesc ; moda, însă, ținuta vestimentară a femeilor, a celor tinere în special, chiar și a fiicei sale, acum adultă, o intrigau oarecum. Nu atît mini-jupa, ori cizmele mulate pe picior, cît faptul că fetele se îmbrăcau altfel, mai frumos, pentru plăcerea lor, de fiecare zi, nu fiindcă ar fi fost sărbătoare...

Nadejdei Lebedina îi plăcea să se întîlnească, după trezirea ei incredibilă, cu medicii, cu studenții, cu întrebările lor.. îi plăcea să fie un «caz», mai ales că imediat după trezire, deși trecuseră 20 de ani, continua să arate ca atunci cînd adormise, la 34 de ani, să fi avut ea norocul acelui somn miraculos, să fi aflat secretul atît de ascuns al tinereții fără bătrînețe și al vieții fără de moarte ? La 54 de ani. Nadejda Lebedina arăta... de vîrsta... fiicei sale. Numai că „orologiul biologic“, racordat legilor imuabile ale viului, avea să ratrapeze curînd cei 20 de ani de existență letargică, abstrasă realității, istoriei în mers. Nadejda Lebedina îmbătrînea acum, la vedere, uluitor de rapid. Ridurile i se adăugau efectiv „văzînd cu ochii“, de pe o zi pe alta. După numai un an și jumătate de viață autentică — și de interdicții, vom reveni imediat — această femeie care se trezise din somn tînără, avea să reajungă la vîrsta ei reală. „Ceasul biologic“, necruțător și-a spus încă o dată cuvîntul...

■

Și a mai fost ceva care a îmbătrînit-o rapid. După ce cazul ei stîrnise un interes, am spune pe măsură, și lumea medicală ar fi vrut să elucideze misterul neîmbătrînirii prin somn, diferiți oficiali și oficialități, fără orizont și cultură, i-au interzis subit Nadejdei Lebedina și medicilor ei orice contact științific cu lumea „dinafară“... Cu toți acei japonezi, mai ales, care ar fi vrut să facă pînă și un film documentar („să profite“...), și cu acei americani, fie ei și oameni de știință, care ar fi vrut s-o transporte „la ei, peste ocean“ („ca să-și facă prioritate“ etc. etc.).

Anonimatul în care avea să fie aruncată din nou ca și viața de fiecare zi, amărîtă, care nu se deosebea prin nimic de viața dinainte de somn, și plînsul mai ales — pentru că reînvățase să plîngă — nu s-au mai opus îmbătrînirii și ceasului ei real, biologic... Pentru că așa cum nu mai voise să vadă și să audă nimic și nici să fie trează, în 1954, așa nu mai voia, în noua ei existență, să rămînă tînără... Se schimbaseră ritmurile și solicitările timpului, poate, existau supersonice și televizoare în culori, dar pentru Nadejda Lebedina la o analiză atentă, nu se schimbase nimic. Îmbătrînirea rapidă, acum, devenise pentru ea calea cea mai sigură pentru al doilea somn. Ultimul...

■

De curînd a împlinit 72 de ani, locuiește la Dnepropetrovsk, trăiește dintr-o pensie de cîteva zeci de ruble, se mai duce din cînd în cînd la țară să-și viziteze sora... Suportă ravagiile și nefericirile vîrstei, de fiica ei nu s-a legat prea mult, nici n-a avut cînd, ea dormise de fapt cînd fetița ei devenise adultă. Este oare nefericită ? După cum aflăm din „Gazeta Medicală“, Nadeja Lebedina nu știe ce înseamnă fericirea, are vagi bănuieli, nu regretă nimic din ceea ce i-a fost dat să trăiască... În rest, Elena Kukurina, autoarea relatării, ca și medicii implicați în toată această istorie nu îndrăznesc să formuleze o concluzie-diagnostic-verdict. Să fi fost somnul Nadejdei Lebedina o boală ? Să fi fost, dimpotrivă, o terapie savantă ? Să fi fost o prăbușire psihică în afara unei vieți disperante, sau, dimpotrivă, o abstragere din nefericire și o vegetare într-o altă lume, de vis ? Dar, interesează realmente răspunsul ? Există un răspuns ? Interogațiile — da ele ne păstrează în viață. Atunci cînd încetăm să ne mai întrebăm, (poate că) abia atunci adormim... Și cînd ne vom trezi ? După trei decenii ?

DOREL DORIAN

A fost Nostradamus astrolog?

În orice enciclopedie ați căuta, în dreptul lui Nostradamus veți găsi faptul că personalitatea lui a fost ambivalentă : doctor și astrolog. Dacă astăzi profesiunea de astrolog este privită oarecum peiorativ — sau cel puțin cu unele rezerve —, profetul francez nu numai că se mîndrea cu cunoștințele despre influența astrelor, dar căuta să impună cu ostentație ideea că „Profețiile“ sale sînt exclusiv de inspirație astrologică, inspirație facilitată de un har divin aparte. Dar tocmai aici e cheia întregii sale confruntări cu viitorul lumii : a fost el un simplu astrolog ?

Aș dori, conform cu sursele informative avute la dispoziție, să enumăr cîteva tălmăciri ale centuriilor sale, sub imperiul interogației de mai sus :

— personalitatea lui Cromwell și rolul său în istoria Angliei ;

— multiple detalii ale Revoluției franceze, inclusiv fuga lui Ludovic XVI și a Mariei Antoaneta ;

— personalitatea lui Napoleon Bonaparte, locul său în istoria Europei din acea vreme (inclusiv locul nașterii lui și aspectul fizic) ;

— problema unirii Republicii Irlanda cu Irlanda de Nord ;

— aspecte ale primului război mondial ;

— ascensiunea lui Hitler, a Germaniei și numeroase evenimente importante din cel de-al doilea război mondial, inclusiv venirea la putere a generalului Pétain și ocuparea Parisului ;

— șingerosul mai 1940 și bătălia de la Dunkerque ;

gîlceava IDEILOr

— sprijinul dat lui Hitler de către Mussolini etc., etc.

Reamintind că Nostradamus a trăit între 1503 și 1566, cred că nu mai este nevoie să subliniez că nici un astrolog nu ar putea prezice, cu aproape patru secole înainte, atîtea detalii ale istoriei zbuciumatului nostru continent. Și totuși, profetul e considerat astfel...

Faptul că nu prin astrologie a ajuns Nostradamus la premonițiile sale este, după opinia mea, dovedit și de incoerența relatărilor. Pentru a nu consuma prea mult spațiu tipografic, nu am menționat în profețiile de mai sus numărul centuriei și versetului care le conțin. **Dar se știe foarte limpede că Nostradamus nu a epuizat un subiect al revelațiilor sale în mod compact, într-o suită de catrene, în cadrul uneia și aceleiași centurii. Revenirile lui asupra unor teme sînt obsedante și denotă chiar interesul deosebit acordat de el unor evenimente anume.**

Astfel, referitor la Napoleon, Nostradamus relatează și în centuria I, versetul 60, dar și în centuria VIII, versetul 59 — după ce în prealabil abordase deja al doilea război mondial. Numerotarea profețiilor sale pare a fi fidelă cronologiei luării la cunoștință asupra respectivelor aspecte ale viitorului. Dacă Nostradamus ar fi elaborat un studiu astrologic sistematic asupra viitorului Franței și al Europei în general, atunci în mod logic zig-zagul și ocolișurile profețiilor sale nu ar fi trebuit să existe. Aici cred că au dreptate unii cercetători ai operei sale care susțin că nu a depins de voința lui modul cum s-a desfășurat „punerea la curent“ cu viitorul. Unii acreditează chiar ideea că, date fiind unele inadvertențe de grafie, unele denumiri topografice redate fonetic, o „voce“ și nu o imagine l-a informat pe profet.

Uluiți de puterile lui Nostradamus și avînd în vedere fenomenele supranaturale cu care sînt înzestrați unii contemporani ai noștri, ipoteza de mai sus nu pare prea hazardată — deși rămîne doar o ipoteză. Mă întreb însă vizavi de toate premonițiile exacte asupra celui de-al doilea război mondial, cum de nu a „auzit“ Nostradamus explozia nucleară de la Hiroșima ? Faptul că a „văzut“ mașinării aruncînd foc, asta putea să cunoască din unele legende și mituri, dar deznodămîntul atît de groaznic al războiului i-a scăpat — tocmai lui, cel care a prevăzut atît de precis „sfîrșitul lumii“.

PAUL IOAN

— *Va urma* —

● **CERERI PENTRU CASA ALBĂ.** Președintelui Bush i s-a solicitat, de către Camera reprezentanților, reducerea efectivelor trupelor americane staționate în Europa, de la circa 300 000 la mai puțin de 100 000, pînă în anul 1995. Șefului executivului american i s-a cerut să negocieze împărțirea cheltuielilor cu fiecare țară în care SUA își menține trupe. Legislatorii au mai solicitat și stabilirea unui plafon de angajați civili de la bazele SUA din străinătate, care sînt plătiți indirect de către Washington.

● **CREȘTEREA STOCURILOR PETROLIERE ?** Agenția Internațională pentru Energie (A.I.E.) sfătuiește țările industrializate să-și sporească stocurile petroliere. Criza din Golf este un indiciu al acestui eveniment, precum și dependența petrolieră a respectivelor state față de Orientul Mijlociu. Țările membre ale A.I.E. sînt obligate în prezent să dețină stocuri petroliere necesare unui consum de 90 de zile pentru a preîntîmpina o eventuală întrerupere a aprovizionării lor.

● **CONVERSIA INDUSTRIEI MILITARE.** Ea capătă dimensiuni în Uniunea Sovietică. Dacă în 1988 producția civilă reprezenta 35 la sută din volumul total al producției realizate de sectoare ale industriei militare, actualmente acest procent a ajuns la 65 la sută, sublinia într-un interviu ministrul de resort al apărării a U.R.S.S., B. Belousov. Ministerul pe care-l conduce, a mai relevat B. Belousov, produce peste 30 000 de tipuri de bunuri de consum.

POPASURI
WORLD
ÎN JURUL LUMII

● **COMANDĂ FEROVIARĂ.** Este vorba de construirea a o sută de vagoane etajate pentru trenuri de mare viteză (T.G.V.) destinate căilor ferate franceze (S.N.C.F.). Primele 45 de vagoane etajate vor fi livrate beneficiarului începînd din vara anului 1994. Astfel se speră să se facă față creșterii traficului feroviar pe linia feroviară rapidă SUD-EST. Un vagon etajat are cu 140 de locuri mai multe decît cele cu un singur nivel.

● **ENERGIE.** Uzinele de asamblare Ford din Köln (Germania) și-au propus să producă, în cursul anului 1992, 100 de automobile electrice experimentale, înzestrate cu surse de energie pe bază de sodiu-sulf. Ca bază va fi luat unul din modelele răspîndite — „Ford-Escort“ de mic litraj. Lotul de automobile electrice experimentale va fi supus unor probe complexe în S.U.A. și Europa

● **FEMEILE ȘI FORȚELE ARMATE.** Italia este singura țară din Uniunea Europei Occidentale (U.E.O.) care nu acceptă femei în forțele sale armate. Un raport adoptat recent de Comisia pentru apărare a Adunării parlamentare a U.E.O., singura instanță europeană competentă în materie de apărare care regrupează nouă din cele 12 țări membre ale Pieței Comune, recomanda „să se facă mai mult decît să se acorde doar un interes formal față de principiul serviciului femeilor în cadrul forțelor armate și să-i convingă pe cei care, la ora actuală nu permit femeilor să se angajeze, să-și modifice politica“.

● **15 MILIOANE DE DOLARI IROSIȚI.** Violențele grupurilor de opoziție și intervenția forțelor guvernamentale pentru a le stăvili s-au soldat cu mari pierderi pentru economia Perului. Se apreciază că în anii '80 actele de sabotaj, distrugerea mijloacelor de producție și pierderile pe care acestea le-au antrenat au determinat irosirea a peste 15 miliarde de dolari de către această țară andină. O sumă impresionantă, risipită fără noimă, în timp ce problemele nesoluționate ale țării, economice și sociale, s-au acutizat. Prețul plătit instabilității politice și sociale s-a ridicat la de cinci ori suma exportului anual al Perului. El a reprezentat echivalentul datoriei externe sau a 85 la sută din produsul intern brut.

Nr. 30 (1762) din 27 iulie 1991

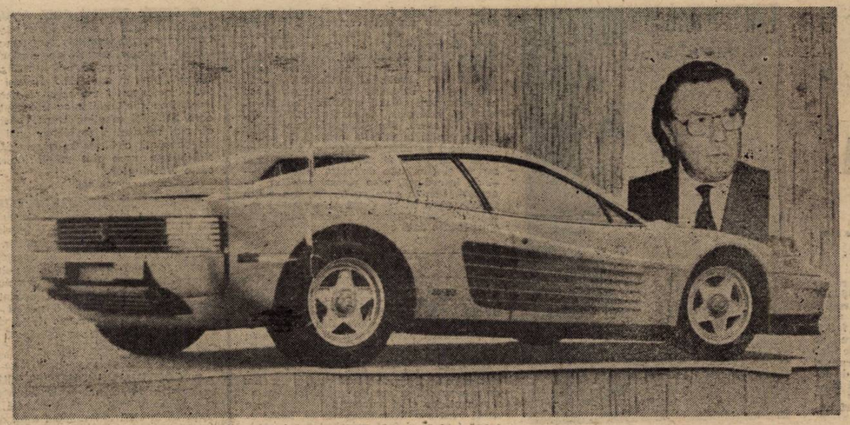

DESIGN SAU GENIUL ITALIAN

Din zece mașini cele mai vîndute în Europa, șase sînt proiectate de italieni. După părerea economistului John Galbratin, Italia a cunoscut, datorită designului, unul din cei mai puternici indici de creștere din Europa post-belică. Pentru mulți, designul este sinonim cu mobilierul de anvangardă la prețuri costisitoare. Desenul industrial modern determină adesea modul de asamblare și funcționare a produselor. Dar prima sa funcție este de a pune în valoare calitatea și originalitatea unui obiect prin aparența sa exterioară. Adesea de acest aspect depinde succesul sau eșecul comercial al unui produs. Sergio Pininfarina, președintele Confederației italiene a industriilor și maestru al desenului automobilistic e de părere că „astăzi, puține elemente permit alegerea între două mașini europene din aceeași gamă și la puteri egale : diferența constă în desen." Asociațiile între constructori mențin tendința standarnizării : Peugeot, Renault și Volvo au scos mașini concurente, care au același motor. Patru modele : Lancia Thema, Fiat Croma, Saaba 9000 și Alfa Romeo 164, utilizînd același șasiu și multe elemente mecanice identice, au totuși aerul complet diferit.

Desenul industrial s-a născut în anii '20, cu mișcarea germană Bauhaus, care voia să unească aspectul funcțional și estetic pentru arhitectură, mobilier și produse manufacturate. În anii '50, scandinavii au venit din urmă cu un stil geometric, care utiliza din abundență sticla și lemnul. Originile desenului italian sînt culturale și istorice. Gustul italian a fost format prin prezența unei concentrații excepționale de opere de artă în Italia. De asemenea, esențial a fost rolul industriei : de la oameni ca Olivetti pînă la mici întreprinderi familiale. Întreprinderile mici și mijlocii au încurajat utilizarea de materii și tehnologii noi, acestea fiind deschise către o estetică nouă în domeniul formelor și culorilor. Un bun exemplu este firma milaneză de electronică „Brionvega", creată în 1948 de Giuseppe și Rina Brion. Desenatori de înaltă clasă, ca : Franco Aldini, Achille Castiglioni, Marco Zanuso, Ettore Sottsass și Mario Bellini au conceput pentru ei aparate de radio și televizoare. Nouă dintre modelele lor figurează în colecțiile muzeului de artă din New York, un record în acest domeniu. Și astăzi există o listă de așteptare pentru a cumpăra un televizor „Opera 33", desenat în 1987 de Mario Bellini, un aparat frumos de privit chiar și cînd e stins. Uneori se stabilește o distincție subtilă între design și inovația tehnică. În anii '60, cînd se cercetau constant ameliorările tehnologice aceasta a fost prima societate europeană, care a propus un televizor cu tranzistori. Mario Bellini a desenat și un telefon electronic mic cît o chiflă, desenat pentru societatea japoneză „Nippon Telegraph and Telephone".

Marco Del Corno, care conduce la Milano „Design Group Italia" lucrează la un proiect pentru un fabricant de televizoare și mărturisește că a conceput „douăsprezece modele" a căror fabricare ar trebui să necesite mai puține operații. Designul nu trebuie să fie numai frumos și ingenios, ci trebuie să prezinte și un interes din punct de vedere industrial. Tot lui Marco Del Corno, i s-au făcut și alte comenzi : căzi de baie, foarfeci Snip pentru societatea neo-zeelandeză Tullen, confortabile chiar pentru stingaci etc. În 1989, el și societatea sa au obținut un prestigios premiu francez pentru un pulverizator de uz agricol. Întreprinderea „Tecnoma", de la Epernay, Franța, pentru care a fost conceput pulverizatorul, vinde de atunci cu cincizeci la sută mai mult. Del Corno este cunoscut și pentru un stilou cu vîrf sintetic, de formă cilindrică, cu extremitățile rotunjite. S-au vîndut zeci de milioane de astfel de stilouri din 1976, de la lansare. Fabricația este frumoasă, funcțională merge bine și este în întregime automată. Designul special permite asamblarea mecanică, fără intervenție umană. Desenatorii industriali au o influență enormă : dintr-o linie de creion schimbă aspectul obiectului, modificînd profund percepția noastră. Să luăm cazul lui Rodolfo Bonetto, din Milano specializat în interioarele mașinilor și mai ales în amenajarea tabloului de bord, el a impus negrul pentru orice material hi-fi destinat automobilelor. În 1974, firma italiană Voxon i-a cerut o nouă combină hi-fi, pe cînd de la piesele existente. Pe atunci echipamentul acustic era acoperit de lemn sau metal, or Bonetto trebuie să utilizeze indicatori de volum sonor de culoare neagră, ceea ce nu mergea cu restul. El a avut atunci ideea să încorsteze întregul amplificator în plastic negru mat, ceea ce rezolva problema estetică, conferindu-i supleță și rezistență.

MANUELA SPĂTARU

■ **Peste un sfert din teritoriul statului Bangladesh ar putea fi distrus ca urmare a inundațiilor, a eroziunii puternice a solului, a cicloanelor pustiitoare și a mareelor", se arată într-un raport al O.N.U. Documentul se referă la posibilele urmări ale creșterii nivelului oceanelor, cauzate de extinderea acestora prin topirea ghețarilor Cercului Polar. Și secretarul general al O.N.U. avertizează : „Pe termen lung creșterea nivelului mărilor și oceanelor poate influența dramatic regiunile de coastă, terenurile joase vor fi inundate, iar apa va fi mai sărată".**

TELEX • TELEX

■ **Femeile sînt mai longevive decît bărbații. Chiar și mai rezistente la bolile corpului. Chiar și ale sufletului. Dar cum rămîne cu inteligența ? Se pare că și acest bastion al orgoliului masculin este pe cale de a se prăbuși. Doi cercetători din Australia încearcă să dovedească superioritatea femeilor față de bărbați și în acest domeniu, pe baza „genelor inteligenței" care se află în cromozomul X. Omul are un număr de 46 de cromozomi. Doi diferă în funcție de sex. Femeile au doi cromozomi X, iar bărbații un cromozom Y. Oamenii de știință sînt sceptici față de ipoteza celor doi cercetători de la „antipozi", dar se pronunță în favoarea analizei ei cu rigurozitate.**

■ **Un băiețel pe numele său John, în vîrstă de 10 ani, și-a reluat legăturile de prietenie cu amicii săi, după reușita transplantului de cord, plămîni și ficat realizat la Spitalul Bronssais din Paris. Este vorba de primul transplant triplu efectuat cu succes în lume unui copil, transplant care a durat 16 ore. John se bucură de viață datorită implantării în organismul său a organelor unui copil de cinci ani, care și-a pierdut viața într-un accident. John suferea de mucoaicidoză.**

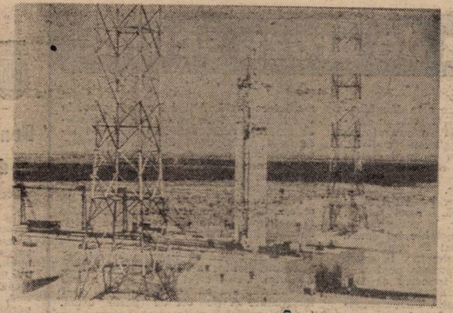

„LOC SFÎNT" TRANSFORMAT ÎN COSMODROM

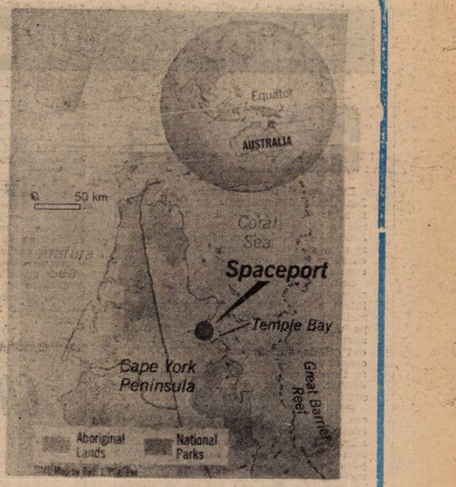

Prima stație privată de lansare a rachetelor în spațiu va fi construită în Golful Temple, situat în Peninsula Cape York. Este cel mai nordic teritoriu al Australiei, care se găsește la numai 12° latitudine sudică față de Ecuator. Agenția spațială sovietică Glavkosmos s-a oferit să furnizeze racheta Zenit, cu trepte, capabilă de a transporta greutăți de 2, 2 tone. Situarea Golfului Temple atît de aproape de Ecuator, unde viteza de rotație a Pămîntului în jurul propriei sale axe este mai mare, le oferă rachetelor posibilitatea de a evada din „chingile" atracției gravitaționale. Combustibilul economisit (în o lansare în spațiu se consumă milioane de litri) va putea să aducă beneficii importante în bugetul stației Cape York. Plasarea sateliților pe orbită geostaționară poziționată deasupra Ecuatorului, la o înălțime de 36 000 kilometri este un element cheie în comunicații. Cele mai multe lansări ar urma o direcție estică, iar apa este cel mai bun amortizor în eventualitatea unor operații nereușite.

Guvernul australian a ales compania privată Cape York Space Agency pentru realizarea proiectului. Proprietara companiei, însă, firma americană Essington Developments Ltd. traversează momente dificile și a fost nevoită să sisteze începerea operațiilor propriu-zise. Washington-ul nu și-a dat acordul firmei United Technologies Corp. de a construi și a duce la bun sfîrșit această afacere, deoarece ar vrea să creeze probleme suplimentare fabricilor americane producătoare de rachete. Americanii sînt foarte interesați de problemele legate de lansările în spațiu de vreme ce ei realizează circa 65 la sută din producția mondială de sateliți de telecomunicație.

După catastrofa navetei americane Challenger din anul 1986 și sistarea temporară a lansărilor la Cape Canaveral, vest – europenii au fost nevoiți să se reorienteze. Astfel, puternicul consorțiu Arianespace a efectuat 60 la sută din lansări în Guyana franceză. Un ultim obstacol în calea realizării proiectului australian în valoare de 350 milioane dolari îl costituie băștinașii Wuthathi și Kukuyau, unici rezidenți ai zonei de peste 30 000 de ani, care consideră Golful Temple un loc sfînt.

ȘERBAN FILIP

Camionul „linia vieții"

Cunoscuta firmă franceză „Prosign" a pus la punct un camion perfecționat care trasează liniile de circulație pe sosele. Camionul „linie a vieții" evită blocarea unei artere de circulație, diminuînd astfel riscurile unor accidente sau ambuteiaje. Absența personalului pe șosea contribuie în egală măsură la evitarea unor accidente. Cu ajutorul a două camere dispuse pe marginile camionului, șoferul pilotează „linia vieții" după o traiectorie absolut precisă : el conduce privind la un ecran TV care îi indică poziția benzilor de circulație. Operatorul situat în spatele camionului nu face altceva decît să urmărească depunerea corectă a vopselei.

Camionul se deplasează cu o viteză de 18 km la oră atunci cînd trasează banda de vopsea din centrul șoselei și cu 12 km la oră cînd trasează simultan banda centrală și pe cea din margine. Un alt mare avantaj al acestui sistem perfecționat este utilizarea unei vopsele cu uscare instantanee, ceea ce înlătură orice întrerupere a circulației. Creșterea productivității față de sistemul tradițional este estimată la 50 la sută. Prețul de achiziție al unui camion „linia vieții" este de 400 000 de dolari.

Noi valențe ale laserului

Laserul va putea rezolva eterna problemă a unei protecții eficace contra uzurii și corodării materialelor industriale. Aceasta este pariul propus de departamentul de cercetare și dezvoltare al firmei Sulzer, unul din giganții industriali elvețieni. Prestările oferite de departament folosesc și tehnologia laser: șlai și concepție pentru instalațiile de tratare la suprafață, concepere și realizare de prototipuri, muncă de croială (căptușeli noi, aliaje).

Căptușirea cu laseri este un procedeu pur termic care se aplică la toate oțelurile sudabile. În cîteva fracțiuni de secundă fasciculul laser topește pulberea proiectată și asigură o legătură metalurgică cu materialul de bază. Proprietățile materiei cu care se realizează căptușirea, aliaje pe bază de cobalt sau produse pe bază de metal dur, sînt pe deplin utilizate, chiar dacă straturile sînt foarte fine. În plus, căptușirea cu laser se poate automatiza ea fiind reproductibilă. Procedeul își dovedește calitățile sale aparte mai ales în cazul tratării materialelor componente care trebuie căptușite local, cu o mare precizie, avînd o grosime de ordinul a 0,2-2 mm.

Pentru învățarea limbilor străine

„Intolang" este o nouă metodă de învățare a limbilor străine bazată pe specializarea celor două emisfere ale creierului omenesc. Este cunoscut faptul că emisfera dreaptă este mai sensibilă la ritmul și intonațiile vocii, în timp ce emisfera stîngă este mai bine adaptată la recunoașterea cuvintelor și a frazelor. Metoda „Intolang" s-a dovedit foarte eficace după numai zece ore de studiu reușindu-se o mărire cu 30 la sută a bagajului de cuvinte străine însușite de cursant.

Această metodă este aplicată pentru prima oară în Franța de către Institutul „Media Formation". Cursanții recepționează prin casca de ascultare din stînga ritmul, și intonația frazelor, iar prin cea din dreapta întreaga frazelor în limbi străine. Aparatul care se utilizează pentru învățarea limbilor străine după nouă metodă a fost premiat la Salonul inventatorilor de la Geneva.

Biblioteca viitorului

Douăzeci și șase de mii de metri pătrați repartizați pe unsprezece nivele care adăpostesc peste un milion de tipărituri (cărți, reviste, documente etc.)! De acest nou edificiu care găzduiește o bibliotecă beneficiază locuitorii orașului Bordeaux din Franța, începînd cu această primăvară. În cadrul acestui nou și modern așezămînt de informare și documentare funcționează un serviciu special rezervat nevăzătorilor, în dotarea căruia în afară de un număr mare de opere editate în alfabetul Braille există și un echipament cu care poate fi transcrisă în acest alfabet orice lucrare tipărită. În plus biblioteca este deservită de un robot care caută și aduce cititorilor cartea dorită !

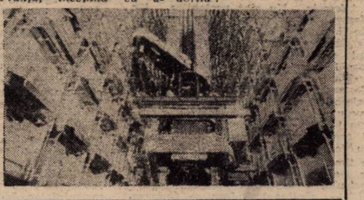

GLOBmagazin

SUPLIMENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

Prostituția cucerește „Lagărul"

Liberalizarea în fostele state comuniste a dat libertate de dezvoltare celei mai vechi profesii de pe Terra, prostituția care, în estul Europei, a luat noi forme, inspirate de cele existente deja în Occident. În Ungaria și Cehoslovacia au apărut numeroase „saloane de masaj" care, în realitate, sînt case de toleranță, în ele lucrînd și minore... În Ungaria au apărut, de curînd, multe „ansambluri profesioniste de dans", ansambluri în care obligațiile dansatoarelor încep după spectacol... Categorie, Ungaria bate toate recordurile din acest domeniu, chiar dacă de la jumătatea lunii mai 60 la sută din aceste localuri au fost închise, iar unii dintre proprietarii lor au fost arestați pentru deținere ilegală de arme și poxenetism !

În Cehoslovacia cea mai răspîndită formă a prostituției o constituie saloanele de „masaj erotic", numai în Praga existînd 12 astfel de localuri, cei mai frecvenți vizitatori fiind... germanii ! Unele din aceste saloane sînt specializate în ședințe de sadomasochism, cu durata de 40 de minute, prețul fiind cuprins între 10 și 20 dolari, locatarele fiind tinere tigănci. Se apreciază că în Cehoslovacia numărul prostituatelor a depășit 30 de mii...

Citind surse budapestane aflăm că „balerine și dansatoare profesioniste din România se orientează adesea spre localurile specializate din Budapesta, Istanbul sau din Cipru" și că „legislația din România interzice prostituția dar acum închide ochii"... Trecînd mai la sud vom observa că fetele bulgare preferă marile magistrale internaționale ce duc spre Turcia și Iugoslavia, îndreptîndu-se, în acest sezon, spre stațiunile de pe litoral făcînd o concurență teribilă „turistelor" poloneze sau sovietice. Cine sînt aceste fete ? De ce ajung ele să facă acest lucru ? Atrase de promisiunile de muncă în Vest, ele ajung, în majoritatea covîrșitoare a cazurilor, în localuri de noapte unde cîștigul lor este, oricum, mai mare decît cel realizat prin muncă cinstită în țările lor de origine. Se vorbește, din ce în ce mai mult, de concurența sovietică pe această „piață", la Budapesta tinere cetățene sovietice, supravegheate de „mafia rusă", au spart prețurile prostituatelor ungare ! Iată că și în acest domeniu este posibil „dumping"-ul... La Varșovia a izbucnit un mare scandal între „profesionistele" autohtone și cele sovietice (protejate de cîțiva boși din țările baltice), primele cerînd expulzarea celor străine. O meserie grea, nu-i așa ?!

Un lucru este sigur, prostituația tinde să scape de sub controlul autorităților (dar, a fost, oare, vreodată, sub control ?) care se dovedesc neputincioase...

MARIAN MINCULESCU

O „SABIE A LUI DAMOCLES"... COSMICĂ

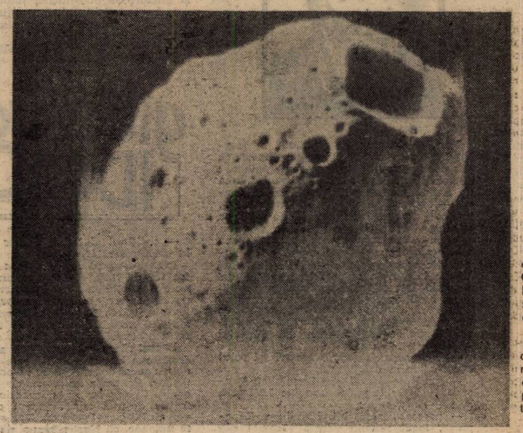

Un asteroid cu un diametru de 5 kilometri va lovi Pămîntul în orice interval de timp situat în următorii 1 000 de ani. Astronomii au calculat că un asteroid de aceste dimensiuni se ciocnește cu Terra la fiecare 10 milioane de ani. Această perioadă extrem de întinsă de timp nu ne spune aproape nimic, întrucît nu se știe cu siguranță cînd s-a produs precedentul impact de proporții. În 1908, un meteorit sau un asteroid, devenit ulterior celebru, cu un diametru de 90 de metri, a căzut în Tugunska siberiană, devastînd sute de kilometri pătrați de teren și carbonizînd alte sute de hectare de pădure. Cu 50 000 de ani în urmă, un meteorit din nichel și fier, avînd un diametru de 600 metri, a căzut în Arizona (Statele Unite), producînd un crater cu un diametru de 1200 metri – faimosul Meteor Crater. Satelitul NASA Landsat reperează cîte trei sau patru cratere similare cu Meteor Crater în fiecare an. Multe alte corpuri cerești au căzut în ocean, căci să nu uităm că suprafața uscatului este de numai 21 la sută din suprafața totală a Terrei.

Este deci imposibil să știm cu siguranță cînd a căzut ultimul mare meteorit și să calculăm cît răgaz mai avem de viață relativ liniștită. Singura consolare este că s-ar putea ca, într-o bună zi, să poată fi prevăzută apropierea asteroidului și acesta să fie distrus în aer sau să-i fie modificată traiectoria.

S.F.

Biblioteca magazin de proză scurtă

POVESTIRE POVESTIRE

După cinci zile petrecute în spital, Janet se obișnuise deja cu ideea de a fi ajutată de un robot. I-au trebuit două zile pînă să-și dea seama că asistenta James era de fapt un robot, apoi încă o zi pînă să-i treacă surpriza și alte două ca să realizeze mulțimea de avantaje pe care astfel de roboți le pot aduce.

Schimbarea de atitudine a fost o ușurare. Practic, în fiecare casă în care a intrat a întîlnit un robot-servitor. Femeile îl prețuiau chiar mai mult decît pe o mașină, iar bărbații îl considerau aproape tot atît de valoros. Janet și-a dat seama, în scurt timp, că prietenii o considerau o găgăuță pentru faptul că se istovea cu tot felul de treburi gospodărești, pe care orice robot le-ar fi făcut în numai cîteva ore.

Robotul cu numele de asistenta James era, așadar, cel dintîi cu care avusese contact direct, fapt care i-a provocat o adevărată revelație. Janet îi comunica doctorului noua sa senzație, iar acesta păru ușurat. I-o spuse și lui George care se arătă de-a dreptul încîntat. Cei doi au mai stat de vorbă înainte ca George să plece din spital.

„Excelent", spuse doctorul, „să fiu sincer, mi-era teamă că ne aflam în fața unui caz de nevroză, pe cît de grav, pe atît de incomod. Înțeleg că soția dumneavoastră nu a fost nicodată o fire rezistentă, iar în ultimii ani s-a epuizat cu treburile gospodărești".

„Știu", spuse George". Am tot încercat să o conving, în timpul celor doi ani de cînd sîntem căsătoriți, dar nu ajungeam decît la discuții, așa că m-am văzut nevoit să renunț. Eram la capătul răbdării. A fost cam tulburată cînd a aflat că motivul pentru care am adus-o aici era, în parte, și faptul că nu suporta în casă un robot".

„Ei bine, un lucru e limpede. De aici înainte nu se va mai comporta așa. În caz contrar, o s-o reinternăm pentru cîteva luni", spuse doctorul.

„Nu va fi nevoie. Și-a schimbat radical optica", îl asigură George. „Necazul este că nu a întîlnit un robot sofisticat decît în treacăt. Cel mai nou robot pe care îl au prietenii noștri este vechi de cel puțin zece ani. Putem fi siguri că nu i-au mai căzut niciodată ochii pe un robot asemănător cu asistenta James. Întrebarea e ce model să alegem ?"

Doctorul se gîndi o clipă. „Sincer vorbind, soția dumneavoastră va avea nevoie de mult repaus. V-aș recomanda tipul de robot pe care-l avem în clinică. Este o aparatură de mare finețe prevăzut cu un circuit de protecție, de compasiune, de ultimă oră, un lucru extrem de pretențios. Comanda pe care un robot obișnuit ar executa-o instantaneu, aici este evaluată prin circuit și apreciată dacă este spre binele sau răul pacientului ; în cazul în care este dăunătoare, comanda nu va mai fi pusă în aplicare. Acest tip de roboți a făcut minuni, fiind folosit la supravegherea copiilor. Mă tem însă că pentru moment sîntem extrem de solicitați și că va costa cam multișor".

„Cît ?", întrebă George.

Prețul oferit de doctor l-a făcut să se încrunte pentru o clipă. Apoi spuse : „Costă ceva bani ! Dar, la urma urmei, toți banii sînt din economiile lui Janet. Ajutați-ne să facem rost de unul".

„Nu-i chiar așa de simplu", îi spuse doctorul. „Trebuie să intervin pentru a obține prioritatea, dar în cazul de față sînt sigur că voi reuși. Duceți-vă și clarificați împreună cu soția dumneavoastră detaliile referitoare la aspectul robotului".

CIRCUITUL DE COMPASIUNE

de JOHN WYNDHAM

Traducere de DIANA IONIȚĂ

„Să aibă un aspect normal", spuse Janet. „Ceva care să se potrivească perfect cu casa. Nu m-aș putea obișnui de loc cu obiectele acelea din plastic cu pîrghii, care te privesc fix prin lentile. Și din moment ce va avea grijă de gospodărie, să arate ca o fată în casă".

„N-ai vrea să fie băiat ? Ce zici ?"

Dădu din cap. „Nu. Din moment ce va avea grijă de mine, cred că ar trebui să fie mai degrabă fată. Să poarte o rochie neagră din mătase, șorțuleț alb cu volănaș și o bonetă. Și aș mai vrea să fie blondă — un blond deschis — înăltuță și chipeșă, dar nu prea frumoasă. N-aș vrea să devin geloasă pe ea".

Doctorul o mai ținu pe Janet încă zece zile în spital, timp în care robotul a fost pregătit. Deși avuseseră noroc că tocmai fusese refuzată o comandă, a trebuit să mai aștepte o bucată de vreme pentru a-l ajusta după preferințele lui Janet. În plus i se mai introdusese un adaptor de pseudomemorie casnică, necesar pentru treburile la care urma să fie utilizat.

Robotul a fost livrat la o zi după ce s-a întors acasă. Alți doi roboți, gravi la înfățișare, au transportat coletul pe aleea din fața casei. Janet le ceru să-l lase în vestibul. Cînd George s-a întors, a dorit să-l deschidă pe loc, dar Janet refuză categoric. „Mai întîi luăm masa", hotărî ea. „Unui robot nu-i pasă dacă îi lași să aștepte".

Masa se sfîrși totuși mai repede ca de obicei. George duse vasele în bucătărie și le îngrămădi în chiuvetă. „S-a sfîrșit cu spălatul vaselor", spuse el cu satisfacție

Se duse apoi să împrumute robotul vecinului pentru a-l folosi la deschisul coletului. Simți că-și dă sufletul numai ridicîndu-l, așa că se văzu nevoit să-l împrumute și pe cel de peste drum. Cei doi roboți îl ridicară și îl duseră în bucătărie de parcă era ușor ca un fulg. George scoase cele șase șuruburi cu o șurubelniță și desfăcu capacul. Apoi scoase talajul și-l împrăștie pe dușumea. Janet protestă.

„Ce s-a întîmplat ? Nu mai trebuie să curățăm noi !", spuse el fericit.

Sub capac mai era o cutie din celuloză acoperită cu un strat alb de vată. George aruncă totul afară și iată robotul, gata îmbrăcat în rochie neagră și șorțuleț alb. Îl privi cîteva secunde fără să rostească un cuvînt. Părea aievea. Janet se simțea puțin ciudat la gîndul că acesta era robotul ei — era puțin nervoasă și, într-un mod nelămurit, se simțea oarecum vinovată.

„Frumoasa adormită", spuse George, luînd cartea cu instrucțiuni de pe pieptul robotului.

Apucă robotul pe sub umeri și încercă să-l ridice. „Oho", spuse. „Cred că e de trei ori mai grea decît mine". Mai încearcă o dată. „La naiba", spuse el și căută din nou în broșură. „Contactele de control sînt situate în spate, puțin deasupra taliei. „În regulă, hai s-o răsturnăm".

Cu mare efort reuși să desfacă nasturii de la rochie. Brusc Janet consideră gestul o grosolănie.

„Lasă-mă pe mine", spuse ea. Soțul o privi. „În regulă. Doar e robotul tău", spuse el.

„Ea nu poate rămîne doar un robot. O vei denumi Hester".

„S-a făcut", consimți el.

Janet desfăcu nasturii și căută sub rochie. „Nu găsesc nici un buton", spuse ea. „Se pare că e o plăcuță care nu se deschide", îi sugeră el. „Nu se poate", spuse Janet șocată.

O privi din nou. „Iubito, e doar un robot, un mecanism".

„Știu", spuse Janet brusc. Căută din nou, descoperi plăcuța și o deschise.

„Răsucește butonul de sus și apoi pune plăcuța la loc", citi George din cartea cu instrucțiuni. Janet făcut întocmai, și apoi se așeză pe spate, privind-o.

Robotul începu să se miște și se ridică în picioare. Stătea acum în fața lor, copie fidelă a unei cameriste de pe scenă.

„Bună ziua, doamnă", spuse ea. „Bună ziua, domnule. Sînt fericită că vă pot servi".

(va urma)

File din proza magiei negre

INVADATORII (XV)

Sosirea lui Harold, fratele tinerei oarbe Katherine, îl neliniști profund pe General. Deși acesta era ținut ostatic pînă la trecerea trupelor sale de ocupație peste granițele ținutului Krovakiei, se mai temea încă pentru viața sa. Privirile lui Harold și ale compatrioților săi — unii înarmați cu arme de foc capturate de la invadatori — trădau o aprigă dorință de răzbunare.

Tînărul krovakian auzise țipătul sorei sale. Realiză că se află în castelul lui Rogaro. Pe de altă parte, zări în curtea reședinței magicianului pe cele cinci creaturi ce-l păzeau pe General. Deodată pentru Harold lucrurile deveniră confuze. Dacă șeful armatei invadatoare e prizonier, atunci cine pune în pericol viața sorei sale?

— Katherine! strigă el din nou, așteptînd înfrigurat un răspuns. Dar în loc de chipul frumos al fetei, la fereastra primului cat își făcu apariția rînjind Monstrul lui Frankenstein, ținînd-o de umeri pe fată.

— Tinere ți-amintești de mine? Ai încercat să mă ucizi fără nici un motiv azi-noapte, la ferma voastră. Acum eu pun condiții...

— Cum? Tu, ucigașule?

— Nu te grăbi. Îți voi elibera duloasa ta soră cu o mică și neînsemnată condiție... Nu vreau decît să-mi oferiți o altă femeie... Nu sînt pretențios, iar profesorul Frankenstein îmi spune că poate fi și moartă, dar să nu fi decedat decît de maximum 48 de ore. Ai cinci minute timp de gîndire.

Harold și cei douăzeci și cinci de krovakieni care-l însoțeau nu-și puteră crede urechilor. Era prea de tot pentru ei, simpli fermieri și meșteșugari care se vedeau dintr-o dată trăind evenimente teribile. Întîi armata de ocupație, apoi aceste brute inumane care-i terorizau de cîteva zile.

În timp ce Harold se gîndea la o soluție salvatoare — căci propunerea Monstrului i se părea absurdă, irealizabilă — ,căpitanul Judson se furișase în laboratorul lui Rogaro, devenit refugiu pentru cuplul acela atît de bizar. Judson se gîndise la început, în marea lui iubire pentru Katehrine, să-l ucidă pe Monstru, dar apariția krovakienilor furioși îi schimbase atitudinea. Și el, ca și Monstrul, erau vînați de tinerii revoltați...

— Trebuie să existe o ieșire secretă a castelului, șopti el. Pînă cînd primești răspuns, mă duc să verific la subsol. Unica noastră șansă e să ne refugiem pe submarin. Așteaptă-mă fără să faci nici o mișcare.

Katherine se simțe pierdută. Auzi cîteva zgomote și-și dădu seama că Judson montează cîteva mitraliere la fereastra laboratorului. Monstrul zîmbi cu satisfacție. Acum putea să-i țină la respect pe toți care ar fi încercat să intre în clădire. Apoi căpitanul dispăru.

În fața castelului, Harold se gîndea cu amărăciune la o soluție paradoxală, pe care nu avu curajul s-o spună și celorlalți. Dîndu-și seama că ei singuri nu pot asedia cu succes pe cei doi fanatici, doar experiența Generalului dușman le mai putea fi de folos... Dar cum să ceară ajutorul unui inamic, care timp de două săptămîni îi asuprise pe compatrioții săi. Pe de altă parte, acum înțelesese care fusese rostul profanării mormintelor. Mai privi odată hidoasele creaturi și se zbîrli de groază. Dar, lucru ciudat, observă privirea insistentă a Generalului, care parcă ar fi vrut să-i vorbească.

Mai trecu un minut chinuitor, apoi Harold se hotărî. Învingîndu-și repulsia, se apropie cu pași rari de General. Bătrînul Rogaro se alătură și el grupului. Cu tot disprețul lui pentru oamenii obișnuiți ai ținutului, soarta tinerei oarbe îl afecta și pe el.

— Generale, spuse Harold privindu-l în ochi. Am nevoie de dumneata. Știu că armata de ocupație e în retragere... Nu mai sîntem dușmani, sau cel puțin așa ar trebui să fie.

— Domnule, ordinul meu a fost categoric. Înțeleg ce vrei de la mine, am auzit totul și cred că am un plan.

Una din creaturi, văzîndu-l că vrea să facă un pas, îl strînse puternic de umăr, dar la un semn al lui Rogaro îl lăsă în pace.

— De ce n-ai aduce un sicriu gol pentru cei doi... S-ar putea produce o ambuscadă și sora dumitale ar avea toate șansele să scape. Și apoi, mai sîntem și noi pe aici. Rogaro i-ar putea „teleghida" pe cei cinci să atace la rîndul lor. Gloanțele nu sînt ucigătoare nici pentru ei, au aceleași puncte slabe ca și Monstrul lui Frankenstein.

În laborator, minutele treceau cumplit pentru Katherine. Profesorul Frankenstein, strîns legat de un scaun, o compătimea neputincios. Deodată, ușa laboratorului se deschise. Îl zări pe căpitanul Judson făcîndu-i un semn discret Monstrului. Găsise ieșirea secretă din castel?

Versiune românească și adaptare de PAUL IOAN după romanele lui DONALD F. GLUT

(va urma)

SPORT UNIVERS

Ben Johnson cedează nervos!

Probabil că datorită eșecului din Franța — e vorba de cursă de 100 m în care atletul canadian, mai slab și nedopat, nu a reușit să iasă decît al 7-lea din 8 concurenți, — **Ben Johnson** a anunțat că nu va participa la apropiata ediție a campionatelor mondiale de atletism. Acel fabulos 9,735 de la Seul va rămîne poate multă vreme un vis frumos, chiar dacă fals, un vis asemănător poate cu singura performanță neegalată de peste 20 de ani, fantastica săritură în lungime a lui **Bob Beamon**, care a măsurat 8,90 m.

Turul Franței și admiratorii

Se pare că în actuala ediție a **Turului Franței** cicliștii, dincolo de adversarii tradiționali care sînt lungimea etapelor, căldura caniculară, pantele abrupte sau cronometrul, s-au mai lovit de un adversar : suporterii de pe marginea șoselei. Am urmărit declarația unor cicliști la TV 5 Europe care se plîngeau că spectatorii ocupă aproape în întregime șoseaua, pentru a adresa o încurajare, pentru a fotografia sau pentru a atinge măcar cîte un alergător. În această situație cîțiva cicliști au căzut, urmare a îmbulzelii ce se crează pe unele porțiuni de traseu, ba chiar, în etapa de marți, un copil, care a fost scăpat de părinți, a ieșit brusc în calea unui ciclist și a fost rănit destul de grav, fractura de claviculă, fiind transportat de urgență cu elicopterul. Dar nu numai spectatorii sînt cei care provoacă uneori accidente involuntare, ci și mașinile de însoțire, acelea care filmează cursa. În etapa de luni unul din cicliști a fost acroșat în plină viteză de o astfel de mașină, din neatenția șoferului, noroc că accidentul s-a terminat cu doar cîteva zgîrieturi pentru sportivul de pe bicicletă. Dar caravana merge înainte.

Lady Di iubește sportul alb

Lady Diana, soția prințului Charles, iubește nu numai muzica rock, admiratoare a lui Sting, Rod Stewart, Paul McCartney, Marc Knopfler și alții, dar și tenisul de cîmp. Ea a deschis, ca președinte de onoare, cea de-a 29 ediție a „Cupei Federației" de la Nottingham, o competiție la care ne-am prezentat și noi cu cîteva jucătoare, dar de la care lipsesc „nemotivat", drept pentru care au și fost amendate, marile jucătoare **Monica Seles, Gabi Sabatini** și **Navratilova**. Pentru această absență ele vor fi excluse și de la Turneul Olimpic de la Barcelona de anul viitor. Să mai amintim că germanul **Michael Stich** a ciștigat, imediat după victoria zdrobitoare asupra lui Becker în

finala de la Wimbledon, și finala turneului de la Stuttgart, Mercedes Cup, de data asta întrecîndu-l în patru seturi pe argentinianul **Alberto Mancini.** Și pentru că sîntem încă la tenis să mai spunem că racheta nr. 1 în lume este racheta **Wilson.** Ștefan Edberg joacă în mod oficial cu o rachetă Wilson de pe data de 13 august 1990. Marca Wilson va fi prezentă și la Jocurile Olimpice de la Barcelona, deoarece mingile Wilson au fost selecționate ca mingi oficiale de joc.

Ayrton Senna de vînzare?

Nu, deocamdată celebrul pilot de formula I nu este de vînzare, nu l-a cumpărat nimeni asemenea fotbalistului dintr-un celebru film italian care a ajuns proprietatea unui bogătaș. Totuși **Senna** este cerut ! Cum ? Foarte simplu. **Clubul Fanilor din Franța a lui Ayrton Senna**, al treilea club mondial al campionului brazilian a organizat o licitație pentru a vinde una din căștile pilotului pe care acesta a lăsat-o clubului cu ocazia ultimei sale treceri prin Franța. Suma obținută a fost donată unor case de copii.

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 29.07—04.08.1991

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Apar semnele unei săptămîni cu mari satisfacţii sufleteşti.
Marţi : O polemică inter-colegială se termină în favoarea dv.
Miercuri : O primă veste vă face fericit(ă).
Joi : Simţiţi nevoia unor momente de detaşare, de singurătate.
Vineri : O nouă surpriză plăcută vă înseninează chipul.
Simbătă : Zi de evaluare la rece a tuturor reuşitelor şi de planuri noi.
Duminică : O uşoară indispoziţie fizică vă amînă o întrevedere.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Se impune, fără întîrziere, un compromis sentimental.
Marţi : Primiţi satisfacţie morală din partea partenerului.
Miercuri : Curba temperamentală creşte, stare de irascibilitate.
Joi : Fiţi mai lucid, nu inventati singur(ă) motive de gelozie.
Vineri : O reuşită financiară vă redresează psihicul.
Simbătă : O persoană de sex opus aşteaptă confesiunile dv.
Duminică : Un ghinion vă urmăreşte toată dimneaţa.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : O prezenţă plină de farmec vă umple întreaga zi.
Marţi : Vă puneţi ambiţia în realizarea unui plan aflat în restanţă.
Miercuri : Uşoare simptome de surmenaj şi indispoziţie.
Joi : Destindere prelungită în braţele erotismului.
Vineri : O afacere aparent rentabilă începe să scîrţîie.
Simbătă : O vizită neaşteptată vă pune pe ginduri.
Duminică : Clipe pline de sensibilitate în compania unei Balanţe.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Intraţi într-o săptămînă plină de neprevăzut.
Marţi : O primă surpriză neplăcută pe plan profesional.
Miercuri : Se instalează o uşoară instabilitate psihică.
Joi : Munca foarte încordată se transformă într-un refugiu sufletesc.
Vineri : Pe neaşteptate, jena financiară se accentuează.
Simbătă : Conflict trecător cu partenerul de viaţă.
Duminică : O întîlnire amicală vă fortifică psihicul.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Simţiţi nevoia să-i treziţi pe ceilalţi din apatie.
Marţi : Elanul psihic vă ajută să depăşiţi un moment dificil.
Miercuri : Prospeţimea dv. sufletească stîrneşte admiraţia. Ambianţă profesională deosebită.
Joi : O Fecioară vă reaminteşte că sînteţi un timid.
Vineri : Faceţi multe pentru un prieten apropiat, aflat în mare nevoie.
Simbătă : O veste nefavorabilă vă induce un pesimism trecător.
Duminică : Zi plină de senzualitate şi elan erotic pronunţat.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : O migrenă vă urmăreşte întreaga zi.
Marţi : O nouă obligaţie profesională vă trezeşte o stare de iritare.
Miercuri : Simţiţi nevoia unei revanşe sentimentale asupra unui Taur.
Joi : Reuşită financiară destul de importantă.
Vineri : Faceţi primii paşi spre o nouă prietenie durabilă.
Simbătă : Relaţiile cu partenerul sînt destul de agitate.
Duminică : Deznodămîntul fericit al unei altercaţii cu o bună prietenă.

BALANŢA (22.09—22.10)

Luni : Dracul nu e aşa de negru cum îl vedeţi dv.
Marţi : O surpriză plăcută din partea unui cunoscut apropiat.
Miercuri : Motive de optimism într-o afacere proaspătă.
Joi : Uneori, simţul umorului e o armă redutabilă.
Vineri : Evitaţi cu succes o capcană sentimentală, din partea unei Fecioare.
Simbătă : Un eveniment presimţit din ajun vă amînă o decizie importantă.
Duminică : Clipe de meditaţie asupra unor afaceri incipiente, ceva nu e în regulă.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Două alternative de evoluţie profesională ascendentă.
Marţi : Azi aveţi nevoie de mult tact şi calm. Înfruntaţi o provocare.
Miercuri : O veste de departe vă face ursuz şi necomunicativ.
Joi : Daţi dovadă de multă competenţă profesională într-o situaţie limită.
Vineri : Suportaţi cu stoicism o persoană dezagreabilă.
Simbătă : O împrejurare favorabilă vă înseninează ziua.
Duminică : O scurtă criză de orgoliu în cercul de amici.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Treceţi pe lîngă o mare şansă financiară. Mare deziluzie.
Marţi : Problemele sentimentale trec pe primul plan.
Miercuri : Aveţi tendinţa de a exagera şi de a vă impune cu orice preţ.
Joi : Ziua cea mai cenuşie a săptămînii.
Vineri : Suferiţi o lovitură amară în plan afectiv.
Simbătă : Motive de reevaluare a atitudinii faţă de un bun amic.
Duminică : O spaimă trecătoare cu privire la sănătate.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Manifestaţi generozitate faţă de o cunoştinţă recentă.
Marţi : Vă revoltă necesitatea unei renunţări materiale.
Miercuri : Ziua optimă creativităţii profesionale.
Joi : Insomnia din ajun vă face indisponibil sufleteste.
Vineri : Deveniţi asociat într-o afacere foarte rentabilă.
Simbătă : Două veşti bune din partea partenerului.
Duminică : O conjunctură prielnică vă stabilizează psihic.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Muncă încordată pentru recuperarea unor întîrzieri în afaceri.
Marţi : Vă bucuraţi de afecţiunea interesantă a unui Berbec.
Miercuri : Odrasla vă dă un mare motiv de bucurie.
Joi : Înţelepciunea vă îndeamnă să nu intraţi într-o nouă afacere.
Vineri : Exploataţi din plin această zi noricoasă, eventual la loterie.
Simbătă : Triumfaţi într-o dispută foarte intimă.
Duminică : Spirtul dv. e deja plecat în vacanţă ; relaxare totală.

PEŞTI (19.02—20.03)

Luni : Premise excelente pentru o reuşită financiară.
Marţi : Pasiunea concurează raţiunea în faţa unei decizii importante.
Miercuri : Stare de indispoziţie cauzată de o trecătoare neînţelegere.
Joi : Zi frenetică, plină cu satisfacţii profesionale.
Vineri : Deznodămîntul fericit al unei vechi afaceri.
Simbătă : Citeva drumuri plictisitoare, dar profitabile.
Duminică : Elanul dv. creativ nu-şi acordă deloc răgaz.

cartea RECORDURILOR NAŢIONALE

Prioritate tehnică mondială

La 16 decembrie 1910, pe aerodromul francez Issy-les-Moulineaux, geniul savant Henri Coandă (1886-1972) pilotează primul avion cu motor reactiv din lume, denumit „Coandă—1910". Acest experiment de excepţie în aeronautica

universală a anticipat cu trei decenii realizarea pe scară largă a acestui tip de avion (primele avioane germane cu reacţie, tip „Heinkel" au fost experimentate în agust 1939). Pe baza „efectului Coandă" descoperit de marele inventator român, el construieste si experimentează în 1933 primul model de aerodină lenticulară (disc zburător).

Premieră publicistică

La 22 decembrie 1839 apărea primul număr al publicaţiei „Econoama Română — Jurnal pentru dame". Era debutul primei publicaţii destinată în exclusivitate problemelor sociale, drepturilor civice ale femeii din acea epocă. Iniţiatorul acestei publicaţii a fost... un bărbat, omul de cultură Ioan Penescu.

Cea mai lungă căsnicie

Rozum Ştefan, născut la 14 ianuarie 1877, şi Rozum Caţinca, născută la 24 ianuarie 1879 (numele de domnişoară Rogalschi) s-au căsătorit la data de 3 iulie 1903, la Botoşani. Căsnicia lor a durat exact 61 de ani, fiind curmată de decesul soţului la 3 iulie 1964. Rozum Catinca a trecut în nefiinţă la 13 decembrie 1969.

Cel mai dotat cabinet de geografie

La liceul „Dimitrie Bolintineanu" din Bolintin Vale fiinţează cel mai bine dotat cabinet de geografie. Iniţiatorul si realizatorul acestuia, dl. profesor Ghinea Cornel Cristian (născut la Turnu Măgurele) a ţinut cont de întreaga complexitate a acestei ştiinţe (aspecte fizice, economice, politice, ecologice). Pe circa 40 metri pătraţi de exponate pot fi văzute fotografii şi date esenţiale despre România si întreg mapamondul.

Cel mai longeviv record sportiv

Recordul la 100 metri plat bărbaţi obţinut de atletul Ion Moina în 1945 — 10,4 secunde — a rezistat timp de 25 de ani încercărilor de a-l dobori. Al doilea record de longevitate a unui record atletic este de 13 ani şi este deţinut de Iolanda Balaş — care a sărit 1,91 metri în înălţime în anul 1961. Tot 13 ani a rezistat şi recordul la săritura în lungime (6,82 metri), realizat de Viorica Viscopoleanu în 1968.

GUINNESS BOOK

DISCURI ZBURĂTOARE

În speranţa că, totuşi,foarte mulţi dintre cititorii nostri vor ajunge pe una din plajele lumii (inclusiv la Marea Neagră), ne-am gîndit că una din modalităţile de divertisment absolut inofensive este aruncarea discului zburător (atenţie, nu e vorba de discul de atletism). Dacă încă nu ştiaţi, aflaţi că există si o Federaţie Internaţională a acestui sport, iar campionatele oficiale au debutat în 1957.

Ce se măsoară la o aruncare? În primul rînd timpul cît discul (americanii îl numesţe frisbee, în traducere liberă „albină nemişcată")pluteşte în eter. Recordul lumii la bărbaţi este de 16,72 secunde şi aparţine lui Don Cain din New Brunswick, statul New Jersey — stabilit la 26 mai 1984. La femei, recordul este de 11,47 secunde, iar performera este americanca Denise Garfield (5 octombrie 1980).

Una din cele mai spectaculoase probe este aceea de aruncare a discului urmată de fugă şi prindere a lui în zbor. Distanţa cea mai mare pe care s-a realizat această performanţă este de 81,78 metri . Realizator, Steve Bently, la 3 aprilie 1982, la Sacramento, California.

Aruncarea cea mai lungă, fără prindere a discului, a fost de 165,3 metri, iar recordmanul este Frank Aquilera (proba americană internaţională). La campionatul naţional american, Van Miller din statul Arizona a aruncat discul la 119,7 metri, la 18 septembrie 1982.

Americanca Liz Reeves este, într-un fel, omoloaga Liei Manoliu la acest sport paşnic. Ea a aruncat la „internaţionalele" Angliei pe distanţa de 120,3 metri (la 14 iunie 1980). La „naţionalele" SUA, recordul a fost de numai 68,8 metri (Suzanne Fields, la 26 aprilie 1981).

Dacă sînteţi posesori de ciini, bineînţeles că o să-i antrenaţi si pe ei în acest sport omenesc. Asa a făcut Jon Pickerell cu Dobermanita lui „Martha Faye" şi a ajuns în Guinness. Inteligenta căţea a prins discul aruncat de stăpîn la distanţa de 100,38 metri. Dacă n-aveţi ciine şi vă luaţi un partener uman, încercaţi să aruncaţi discul unul altuia timp de 110 ore şi 40 de minute, adică recordul la maratonul în doi de discuri zburătoare (23-27 august 1981).

Celebritatea acestui sport a atins apogeul cînd, la 24 octombrie 1981, dr. Chris Pizzo din San Diego a aruncat discul de pe vîrful Everest (l-a aruncat spre China, unde probabil că a şi ajuns). Şerpaşul ajutător pentru acest record a fost Jong Tenzing.

În imagine puteţi observa una din cele mai interesante piramide umane, realizată de NSA Roller-Team (SUA). Pe cele patru etaje, membrii echipei de circ american au rezistat 8 secunde şi s-au deplasat în formaţie pe distanţa de 4,6 metri, purtînd patile cu rotile.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comerciala Mixta
Elektro - Hi-Fi - TV - Video, Trading

VĂ OFERĂ O GAMĂ VARIATĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ

- Televizoare color SHARP, diagonala 54 cm
- Televizoare color MEGAVISION, DAYTRON, diagonala 51 şi 42 cm
- Videorecorder SHARP, MEGAVISION, DAYTRON, cu telecomandă
- Videoplayer MEGAVISION şi DAYTRON cu telecomandă
- Derulatoare casete video
- Combine muzicale cu dublucasetofon, radio şi pick-up SHARP şi YOKO, cu telecomandă şi două boxe
- Radio şi radiocasetofoane SHARP, TEC, YOKO (mono şi stereo)
- Aparate radio şi radiocasetofoane auto
- Boxe auto şi muzicale
- Telefoane
- Parabole cu suport şi întreaga gamă de componente pentru antene satelit
- Calculatoare simple şi cu bandă
- O gamă variată de casete audio şi video TDK, YOKO şi MAXIM

VIZITAŢI CU ÎNCREDERE

magazinele noastre de specialitate din Bucureşti, Bdul 1848, nr. 39 (Piaţa Unirii), telefon : 12.00.99, Calea Victoriei nr. 122, telefon : 50.38.55 şi şoseaua Ştefan cel Mare nr. 2,
telefon : 11.97.39.

DESFACERILE se fac în lei şi în valută. Întregul sortiment se livrează en-gros din depozit sau prin comenzi prezentate la sediul Societăţii noastre din Bdul. 1848. nr. 39,
telefon : 12.00.99.

PENTRU PROTECŢIA CUMPĂRĂTORULUI, orice aparat este testat, atît la recepţionare, cît şi la vînzare.

PREŢURI CONVENABILE ŞI GARANŢIE 6 luni, cu service asigurat în Bdul. 1848 nr. 39. Programul de funcţionare :
ZILNIC, între orele 10—20, sîmbăta între 10—16.

GREFA CEREBRALĂ DE CELULE MANIPULATE...

Grefele de celule cerebrale despre care cititorii revistei „Magazin" au luat cunoştinţă din alte materiale deja publicate, constituie una din marile speranţe ale medicinii contemporane. Prin grefa cerebrală a celulei manipulate, medicina zilelor noastre dă posibilitatea vindecării bolilor degenerative cerebrale, aşa cum este boala Parkinson.

Prin anii '80, primele grefe cerebrale fetale s-au dovedit eficiente în compensarea deficitului de dopamină (explicăm termenul de dopamină mai jos) existent în boala Parkinson, în cadrul multor experimente pe „model animal". In schimb pe oamenii bolnavi de Parkinson, grefe asemănătoare conţinînd celule de suprarenale, producătoare de noradrenalină (noradrenalina şi dopamina sînt neuromediatori importanţi la mamifere), au constituit grave decepţii, aşa cum apreciau la vremea respectivă specialiştii. Iată că de la Stockholm ne parvine informaţia că o echipă de medici suedezi, condusă de A. Bjorklund, a reuşit un experiment de transplantare de celule cerebrale fetale umane, producătoare de dopamină, care a determinat o ameliorare chimică, urmată de o vindecare a mai multor bolnavi parkinsonieni. O astfel de tehnică prin folosirea celulelor cerebrale fetale evident că ridică însă probleme etice şi deontologice medicale. De aceea, echipa de medici suedezi, împreună cu o altă echipă americană condusă de Jacques Mallet, au încercat să experimenteze un procedeu diferit. Despre ce este vorba ? Procedeul constă în manipularea prealabilă a celulelor ce urmează să fie grefate. Astfel, cercetătorii au introdus în vitro, diferite tipuri de celule de la rozătoare, reuşind prin inginerie genetică să izoleze gena unei enzime, tirosin — Lidroxiloza, care este răspunzătoare de transferarea tirosinei în DOPA, precursorul dopaminei. Au obţinut în acest fel celule manipulate producătoare fie de DOPA, fie de dopamină. Odată grefate aceste celule într-o regiune denumită a creierului de şobolan, restabilesc pe modelul animal de boală Parkinson un nivel normal al dopaminei, ceea ce grefele de celule de suprarenal nu realizau. Celulele manipulate care secretă DOPA s-au dovedit a fi mai eficiente decît cele producătoare de dopamină. De asemenea, prin faptul că sînt mai rapid metabolizate decît Dopamina, DOPA ar avea posibilitatea unei difuzări mai rapide şi mai largi în creier.

Dar se pune o întrebare. Nu este posibil ca în timp grefoanele să se transforme în tumori canceroase ? Pentru a se evita această posibilitate cercetătorii manipulează în prezent celule, care au o capacitate mai redusă de multiplicare. In acest context grefa de celule manipulate este, cu adevărat, un mijloc foarte eficient de studiere experimentală pe modele animale de boală Parkinson. Această uluitoare tehnică medicală ar avea şanse să se aplice şi în clinica umană, în timp cu avantaje de a se putea utiliza celule de origini diferite, nu neapărat fetale.

Dr. FILEA IOAN IVANA

PROGRAM TV

LUNI, 29 iulie. Programul 1 : 14,00 Actualităţi 14,10 Calendarul zilei 14,20 Worldnet USIA 15,40 Copiii noştri — viitori muzicieni 16,00 Cheia succesului 16,30 Muzica pentru toţi 17,00 Ştiri 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Dosarele istoriei 19,00 Tezaur 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Teatru TV. Începutul sfîrşitului sau s-a sfîrşit cum a început de Sean O'Casey 22,20 Muzeele ţării 22,35 Profil muzical 23,00 Actualităţi 23,30 Repriza a treia. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16,40 Tradiţii 17,10 Veniţi cu noi pe programul doi... la Complexul cultural sportiv studenţesc Tei ! 20,00 Sînt iarba... 20,45 Super Channel 21,00 BBC World Service 21,30 Magazin auto-moto 22,00 TV 5 Europe 22,35 Studioul muzicii de cameră.

MARŢI, 30 iulie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 Film artistic. Criminalul... necunoscut ? (Franţa, 1988), 11,50 Super Channel 12,35 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 Virsta a treia 14,40 Muzică pentru părinţi 15,00 Tradiţii 15,30 Confluenţe 16,00 Cursuri de limbi străine 16,30 Muzica pentru toţi 17,00 Ştiri 17,05 Salut, prieteni ! 19,00 Serial ştiinţific 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,15 Telecinemateca. Strategia păianjenului (Italia, 1970) 23,00 Actualităţi 23,30 Un strigăt pentru tine (II). **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16,40 Documentar ştiinţific 17,10 Studioul de literatură 18,10 Film serial. Aşii cerului albastru 19,10 Muzica azi 19,40 Tribuna non-conformiştilor 20,00 Canal France International 20,30 Sport Magazin 21,00 BBC World Service 21,30 De-ale pieţei în economia Capitalei 22,00 TV 5 Europe 22,35 Armonii corale.

MIERCURI, 31 iulie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 La sept. Super Channel 12,35 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 Viaţa spirituală 14,40 Tineri interpreţi de muzică populară 15,10 Avanpremiera TV 15,20 S.O.S. Natura ! 15,50 Cursuri de limbi străine 16,20 Stadion 17,00 Ştiri 17,05 Convieţuiri 17,35 Televiziunea vă ascultă ! 18,00 Forum 18,35 Reflector 19,00 Arte vizuale 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Film serial. Nick, vînător de capete 22,15 Universul cunoaşterii 23,00 Actualităţi 23,30 Pro Musica. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16,40 Emisiunea în limba maghiară 18,10 Teatru TV. Minetti de Thomas Bernhard 19,35 La sept 21,00 BBC World Service 21,30 Dialog cu edilii Capitalei 22,00 TV 5 Europe. Jurnal 22,35 Bijuterii muzicale.

JOI, 1 august. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 Televacanţa şcolară 11,50 Super Channel 12,35 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 Oameni de lîngă noi — sub semnul lui IOV 14,40 Jazz-Magazin 15,20 Elveţia 15,30 Medicina pentru toţi 16,00 Cursuri de limbi străine 16,30 Muzica pentru toţi 17,00 Ştiri 17,05 Pro Patria 18,05 Reflecţii rutiere 18,30 Reporter '91 19,00 Cultura în lume 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Film serial. Dallas 22,15 În faţa naţiunii. Partidele politice 23,00 Actualităţi. Cronica Parlamentului 23,30 Studioul şlagărelor. **Programul 2 :** 16,00, Actualităţi 16,15 Desene animate 16,40 Dicţionar de personaje 17,10 Emisiunea în limba germană 18,10 O viaţă pentru o idee 18,30 Concertul Orchestrei Naţionale Radio. Dirijor Ludovic Bacs 21,00 BBC World Service 21,30 Lumea sportului 21,50 Super Channel 22,00 TV 5 Europe 22,35 Cîntecul inimii mele.

VINERI, 2 august. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 Film artistic. Tartarin din Tarascon (Franţa, 1934) 11,50 Super Channel 12,35 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 Mapamond 14,35 Veşnicul colindător de drumuri 15,10 Mondo-Muzica 15,30 Patrimoniu 16,00 Limba noastră 16,30 Studioul muzicii uşoare 17,00 Ştiri 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Invitatul săptămînii 18,35 Tele-discul muzicii populare 19,00 Ecranul 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Viaţa parlamentară 21,10 Film serial. Destinul familiei Howard 22,15 Simpozion 23,00 Actualităţi 23,15 Virstele peliculei. 0,00 Varietăţi muzicale internaţionale 0,35 Tele-Top. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Tradiţii 17,10 Magazin sportiv 20,00 Competiţia baghetelor (I) 21,00 BBC World Service 21,30 Super Channel 22,00 TV 5 Europe 22,35 Cîntecul inimii mele.

SÎMBĂTĂ, 3 august. Programul 1 : 9,00 Bună dimineaţa ! 10,00 Actualităţi 10,10 Universal şotron 11,10 Descoperirea planetei 11,30 Stare de trecere 12,30 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 : 7 x 7 14,35 Tele-Club 18,00 Fanteziile peluzei 19,00 Melodii îndrăgite 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualităţi 20,35 Film serial. Maddie şi David 21,40 Săptămîna sportivă 22,00 Dacă e simbătă, e comedie... muzicală ! 22,55 Actualităţi 23,10 Film artistic. Să pui mîna pe un rege (S.U.A., 1983) 0,50 Video-discoteca. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Film artistic. Clara şi băieţii de treabă. Franţa (1981) 18,05 Opera în capodopere 20,05 Campionatele naţionale de gimnastică ale României 21,00 BCC World Service 21,30 Super Channel 22,00 TV 5 Europe 22,35 Serenada.

DUMINICĂ, 4 august. Programul 1 : 8,30 Bună dimineaţa ! 9,30 Abracadabra ! 10,20 Film serial pentru copii. Vizitatorii 10,50 Actualităţi 11,00 Lumină din lumină 12,00 Viaţa satului 13,30 Hora satului 14,00 Actualităţi 14,10 Atlas 14,35 Video-Magazin 18,30 Convorbiri de duminică 19,00 Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20,35 Film artistic. Băieţii buni erau în negru (S.U.A., 1977) 22,25 Duminica sportivă 22,45 Show-ul de duminică 23,25 Actualităţi 23,40 Maeştrii. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Convieţuiri 17,10 Pop-Magazin 17,30 Oraşe şi civilizaţii 18,00 Divertisment internaţional 18,30 Serata muzicală TV 21,00 BBC World Service 21,30 Super Channel 22,00 TV 5 Europe 22,35 Jazz-Fan.

(După „Panoramic TV")

În funcţie de evenimentele la zi, Radioteleviziunea îşi rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

Lupta împotriva kilogramelor în exces

Vara, mai mult ca în oricare anotimp al anului, dorința noastră de a avea o siluetă plăcută, fără surplus de kilograme, este irezistibilă. Dacă iarna nu a fost prea amabilă cu noi și ne-a rotunjit linia corpului, incep problemele, curele de slăbire, regimurile și, totodată, nesfîrșitele întrebări legate de creșterea nedorită în greutate. Iată ce cred specialiștii nutriționiști în privința citorva din aceste întrebări.

• Care sînt cauzele principale ale creșterii în greutate?

Trei sînt aceste cauze : ereditatea, regimurile dezechilibrate și tulburările de comportament alimentar. Cindva, se afirma că dacă unul dintre părinți era gras, exista un risc de 40 la sută ca urmașii să aibă un anumit grad de obezitate, iar dacă amindoi părinții erau supraponderali, în procent de 80 la sută copiii puteau să le semene din acest punct de vedere. Dar nu se făcea o diferență între ereditatea propriu-zisă și „ereditatea" obiceiurilor alimentare. Astăzi, în urma a numeroase studii, se poate vorbi de ereditatea propriu-zisă. Nutriționistul american dr. Stunkard, comparînd copiii adoptați cu părinții lor biologici, a observat că există o corelație evidentă între greutatea mamei și cea a fetelor. Corelația între greutatea mamei și cea a băieților este în schimb mai puțin pregnantă. Și este practic nulă între copii și tată. Se poate deci conchide că o mamă cu excedent ponderal va da nastere unei fete asemănătoare ? Nu întotdeauna, pentru că procentul nu este chiar de 100 la sută, dar un risc există. Un alt experiment a aparținut dr. Bouchard din Quebec. El a vrut să arate rolul eredității asupra greutății. În acest scop, a apelat la un grup de voluntari cărora le-a administrat un regim hipercaloric. Dacă ereditatea nu ar fi avut nici un cuvînt de spus, membrii grupului ar fi trebuit să se îngrașe în aceeași măsură. În realitate însă, numărul kilogramelor cîștigate de fiecare a variat, ajungînd în cazul unora să se tripleze. De menționat că gemenii supraalimentați la fel s-au îngrășat la fel. Concluzia ? Chiar dacă nu există o genă a obezității, unii dintre noi sînt predispuși la o creștere în greutate. Dar această predispoziție nu se manifestă decît dacă există un context alimentar favorabil. Iată încă un exemplu : în Statele Unite ale Americii, unde hrana este hiper-grasă, se înregistrează de cîțiva ani o explozie de obezitate.

Vom trece acum la **cea de-a doua cauză a creșterii în greutate — regimurile dezechilibrate și, indeosebi, cele restrictive.** Fără îndoială, aceste regimuri duc la scăderea în greutate, dar provoacă adesea și oboseală, depresii psihice și chiar bulimie, adică dorința necontrolată de a minca permanent. În special la femeile tinere, apare „sindromul Yo-Yo", cînd îngrășarea alternează cu slăbirea. O consecință gravă poate fi dereglarea sistemului interior care reglează greutatea corporală.

Cea de-a treia cauză, tulburările de comportament alimentar, se instalează îndeosebi la femei care mănîncă într-o manieră anarhică pentru a se debarasa de anxietate, de o stare depresivă sau de impulsuri agresive. Bineînțeles, kilogramele se acumulează.

Există, evident și alte cauze **ale creșterii în greutate : consumul anumitor medicamente, anumite dereglări hormonale, schimbarea tipului de alimentație etc.** Numai că acestea sînt situații absolut accidentale și, oricum, relativ mai ușor de remediat.

• Există o greutate ideală pentru fiecare dintre noi. Dacă da, cum se poate calcula?

În prezent este aproape unanim acceptată o formulă de calcul a greutății ideale, propusă de specialiștii englezi și denumită index ponderal („body mass index"). Aceasta rezultă din împărțirea greutății în kilograme la valoarea înălțimii la pătrat. De exemplu, pentru o persoană care cîntărește 65 kg și măsoară 1,60 m indexul ponderal este : 65 : (1,60 x 1,60) = 25,3. Greutatea ce poate fi considerată normală este atunci cînd indicele ponderal este situat între 19 și 25. Dacă indicele ponderal este situat între 25 și 30 se poate vorbi de o obezitate ușoară între 30 și 35 de obezitate medie iar peste 35 de superobezitate. Aceste indice ponderale nu corespund criteriilor estetice propuse de anumite tendințe ale modei, ci criteriilor de sănătate.

• În ce măsură excesul de greutate este periculos pentru sănătate?

Mult timp s-a spus că excesul ponderal este singura cauză a apariției bolilor cardio-vasculare. Astăzi, excesul ponderal este considerat unul dintre factorii de risc. Și chiar așa fiind, mai trebuie stabilite unele nuanțe. De exemplu, obezitatea copilului nu provoacă acestuia o boală cardio-vasculară. De asemenea, cînd e vorba de obezitatea la femeia foarte tînără, hormonii o protejează. Cea mai riscantă este creșterea în greutate la bărbatul adult sau la femeia după menopauză, deoarece o dată cu greutatea care crește, se mărește și valoarea colesterolului, presiunea tensiunii arteriale — factori de risc importanți în apariția bolilor cardio-vasculare.

(Va urma)

AURORA POPESCU

PENURIA DE MEDICAMENTE, O PROBLEMĂ GRAVĂ (II)

Pentru a suplini lipsa sau livrarea neritmică a unor medicamente, în diferite farmacii s-a trecut la realizarea anumitor produse și preparate în cadrul micii producții. Un exemplu concludent în acest sens ni-l oferă farmacia-laborator privatizată „Aurora" din bd. Dinicu Golescu 23—25, condusă de farmacistele **LETIȚIA KAIZER** și **NICOLETA DINU.** Ea satisface unele cerințe de la spitalul C.F.R. 1, maternitățile „Polizu" și „Giulești", precum și diferite rețete ale pacienților. De asemenea, la această farmacie se realizează unele produse medicamentoase, printre care : tablete de Papaverină, Propranolol, Prednilson, tablete contra gripei, calmante pentru combaterea durerilor etc.

— Și la farmacia noastră — ne-a spus farmacista **ELENA EREMIA,** diriginta farmaciei de stat nr. 12 din Piața Rosetti — se realizează prin microproducție unele medicamente și preparate, deși spațiul laboratorului este restrins. Astfel, aici se produc ovule pentru tratamentul unor afecțiuni ginecologice (candidoze, tricomonas), supozitoare, unguent tip Lasonil, antigripale, cremă pentru călcîie, unguent pentru bătături etc. În cazul cînd ni s-ar pune la dispoziție materiile prime necesare, am putea produce și supozitoare de Fenilbutazonă și Indometacin. Avem nevoie de asemenea și de alte materii prime în cantități corespunzătoare, cum ar fi ulei de parafină și de ricin, alcool, glicerină, casete și altele.

— Pentru asigurarea bunei serviri a pacienților — ne informează, la rîndul său, farmacista **ADINA IVĂNESCU,** diriginta farmaciei nr. 5 din bd. Magheru — ne-am asigurat o colaborare strînsă cu laboratorul de producție al Facultății de Farmacie București. De aici ni se livrează, săptămînal, diferite produse ca : Eufilin, Chinidină, Paracetamol supozitoare, bază de unguente, Papaverină, preparate pentru tratarea afecțiunilor gastrice, diverse siropuri și altele. Concomitent, în laboratorul nostru se prepară diferite rețete pe bază de prescripții medicale. Avînd program permanent, putem satisface cerințele unui mare număr de pacienți.

Revenind la farmaciile privatizate, menționăm spiritul de inițiativă, de preocupare pentru aprovizionarea cu medicamente, dovedite de farmacistele **IOANA IONESCU,** de la farmacia din Calea Victoriei 103—105, **MARCELA GHEORGHIEV,** de la farmacia din str. Știrbei Vodă nr. 56 **ANGELA FLORICEL** de la farmacia din Calea Griviței nr. 206, **SILVIA GLIGOR** și **DOINA TĂNĂSESCU** de la farmacia din str. Galați colț cu str. Mihai Eminescu etc.

Ținînd seama de faptul că farmaciile privatizate vînd medicamentele la prețuri oficiale, ca și farmaciile de stat, apreciem ca binevenită măsura luată recent de către organele de drept de a se reveni la perceperea — pentru farmaciile privatizate — a unor chirii lunare corespunzătoare și nu a unor chirii mai mari, ca de pildă pentru localurile de alimentație publică, care — firește — au un dever mult mai mare. Trebuie să avem în vedere că farmaciile privatizate au — în afara plății salariilor — cheltuieli însemnate, la care se adaugă și anumite cheltuieli de transport. Spre exemplu, la farmacia „Aurora", pentru un singur transport de vată de la fabrica de vată din Buftea, se plătesc circa 1 600 lei. Cauza ? Neacordarea de către acest furnizor a rabatului comercial integral legal (în loc de 16 la sută, se acordă doar 5—6 la sută). Acest rabat ar trebui acordat integral de către toți furnizorii, pentru produsele livrate, potrivit prevederilor legale. De altfel, **interlocutorii noștri au propus ca organele în drept să analizeze posibilitatea măririi rabatului comercial la 25 la sută, întrucît — în fond — din acest rabat se susține întreaga activitate și toate cheltuielile farmaciilor respective.**

În continuarea acțiunii de privatizare, ar fi indicat să se mențină în rețea localurile de farmacii corespunzătoare — pentru fiecare sector administrativ în parte — necesare satisfacerii urgențelor, precum și desfășurării activităților serviciilor de asigurări, care vor fi organizate.

Pentru satisfacerea cerințelor de aprovizionare cu medicamente, atît în Capitală, cît și în țară, Ministerul Sănătății a luat o serie de măsuri. În scopul transpunerii acestora în fapt, este necesar să se acorde — în continuare — un sprijin de ordin financiar susținut. Același lucru este solicitat și pentru importarea unor cantități de medicamente necesare, despre care am primit și o serie de detalii.

● Realizarea de medicamente prin microproducție în farmacii ● Colaborare strînsă cu Facultatea de Farmacie București, „Farmexim S.A.", o nouă societate comercială pentru import-export de medicamente ● Contracte încheiate cu firme din Belgia, Elveția, Germania, Anglia, Japonia și altele ● Sprijin mai susținut pentru dezvoltarea și retehnologizarea producției de medicamente, pentru aprovizionarea cu materii prime, a industriei farmaceutice.

— Prin Societatea comercială „Farmexim S.A.", nou înființată pe lîngă Ministerul Sănătății, specializată pe probleme de import-export de medicamente — ne-a precizat dl. **OVIDIU BULUC,** directorul acestei societăți — în acest an s-au adus din Egipt, în două transe, medicamente în valoare de 3 milioane de dolari. Este vorba de medicamentele de primă urgență, ca antibiotice (Penicilină, Ampicilină, Eritromicină), Hidrocortizon, Clotrimazol și altele. Concomitent, în primul semestru din acest an s-au încheiat noi contracte cu firme din alte țări, pentru importarea a diverse medicamente (insulină, citostatice, medicamente pentru afecțiuni cardiace, gastrice, hepato-biliare, reumatismale etc.), materiale pentru uz stomatologic și altele.

Firmele specializate cu care s-au încheiat aceste contracte sînt din Belgia, Germania, Anglia, Elveția Olanda, Finlanda, Danemarca, Japonia, dar și din țări învecinate, ca Jugoslavia, Cehoslovacia, Ungaria. Livrarea acestor medicamente va începe în acest semestru, ea fiind însă condiționată, firește, de înlesnirea posibilităților de plată pentru punerea la dispoziție a fondurilor valutare necesare. Și o sugestie : **prospectele să fie traduse în limba română.**

Revenind la medicamentele realizate în producția internă, considerăm că întreprinderile furnizoare ar trebui să acorde mai multă preocupare recuperării restanțelor din acest an, precum și asigurării producerii și livrării — în continuare — a medicamentelor contractate. Și aceasta, în mod ritmic și în cantitățile prevăzute în contracte. La fel de importantă este și asigurarea — cu sprijinul organelor de resort — a condițiilor și fondurilor necesare industriei farmaceutice, pentru **dezvoltarea activității de cercetare și de realizare a noi medicamente, pentru rezolvarea problemelor financiare legate de aprovizionarea cu materii prime, de retehnologizare a producției** etc. O contribuție însemnată în acest sens ar putea fi adusă prin extinderea cooperării cu firme producătoare din alte țări.

Măsuri mai eficiente sînt solicitate a fi întreprinse pe întreaga filieră producție-desfacere. Este vorba de exercitarea unor controale mai frecvente, în scopul eliminării sustragerilor de medicamente, al speculei acestora. De asemenea, prin analizarea constatărilor și propunerilor efectuate în cadrul sondajului nostru, cît și prin alte măsuri apreciate ca necesare de toți factorii de resort, se va putea contribui la înlăturarea deficiențelor semnalate, la mai bună aprovizionare cu medicamente.

MIRCEA SCRIPCĂ

medicul ne sfătuiește

Mai multe persoane aflate la vîrsta a treia ne scriu pentru a ne întreba care sînt cauzele care provoacă emfizemul pulmonar. Printre acestea se numără : Georgeta Ștefoi din Brăila, Mihnea Proca din Piatra Neamț, Ghinea Eufrosina din Turda, Ion Ionescu din București. Iată ce ne răspunde dr. **CONSTANTIN BOGDAN, medic primar boli interne :**

Cauzele cele mai importante ale emfizemului pulmonar sînt infecțiile pulmonare ale bronhiilor — în special bronșitele repetate, bronșitele cronicizate, netratate și, în special, întreținute prin obiceiul fumatului. Pe de altă parte, înaintarea în vîrstă predispune la o pierdere fiziologică a elasticității și deci la predispoziție pentru contractarea de infecții respiratorii și cronicizarea acestora. Pierzîndu-și elasticitatea, plămînii tind să rămînă mai mult destinși, ca și cușca toracică în care aceștia sînt adăpostiți. Ei nu se mai comprimă în suficientă măsură pentru a elimina aerul în timpul expirației, ceea ce produce o scădere a împrospătării organismului cu aer. Se înțelege că această dificultate creată de emfizem respirației are repercusiuni importante asupra sănătății, asupra funcționării întregului organism. Reducerea funcției respiratorii în cazurile avansate ajunge pînă la 60 la sută din normal. Aceasta face ca la cel mai mic efort să apară senzația de oboseală, o sete de aer ce nu poate fi satisfăcută. Ținînd seama de faptul că tratamentul curativ al emfizemului este mai limitat ca eficacitate, el urmărind în special oprirea în evoluție și evitarea complicațiilor, măsurile preventive sînt deosebit de importante, numai că ele trebuie să înceapă din copilărie și să se prelungească pe parcursul întregii vieți.

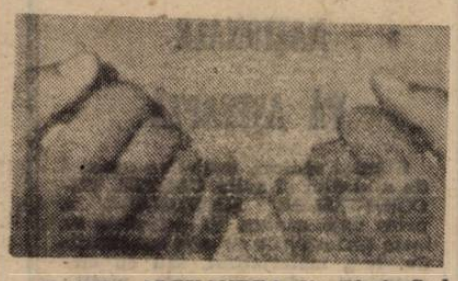

■ **SIMA ALEXANDRA** din Eforie Sud. Suferiți de o dermatoză pruriginoasă rebelă la tratament. Anterior, ea a fost etichetată drept scabie dar tratamentul urmat pentru această boală nu a dat rezultate. Dacă aveți drum prin București, încercați să vă prezentați pentru examinare și la clinica de dermatologie a Spitalului „Berceni" Calea Șerban Vodă nr. 216, în zilele de luni și joi, orele 7.30, la Cabinetul de alergologie (Prof. dr. Al. Dimitrescu).

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

Întîmplări adevărate

Vacanța romană a Giulettei

Timp de două ore cetățenii de pe unele artere de circulație din Roma au avut prilejul neobișnuit să se întîlnească „nas în nas" cu un elefant. În urma sesizărilor comunicate poliției, pachidermul a putut fi imobilizat de Pascal Formisano, dresorul său de la circul „Medrano", aflat în turneu în capitala Italiei. Ulterior, s-a putut constata că Giulietta (o femelă în vîrstă de 24 ani), nu a „evadat" din adăpostul ei, ci folosind împrejurarea că nu a fost atent „ancorată", și-a luat de la sine putere permisiunea de a face o plimbare matinală prin oraș, ceea ce a dus la perturbări de circulație și la unele reacții imprevizibile din partea cetățenilor cu care s-a întîlnit pe parcurs. Pînă la urmă, totul a reintrat în normal, chiar și pentru partenerul ei de reprezentație, masculul Yuri, vădit bucuros că și-a regăsit partenera...

Un record nefericit

Cazul italianului Sigismondo Cosenza este desigur unic în lume, dar nu știm dacă în asemenea împrejurări ca cele pe care le vom preciza, ar merita să figureze în „Cartea recordurilor". Faptul s-a petrecut la Milano, la Curtea de Apel, care a avut de examinat în aceeași zi nu mai puțin de 16 cereri de recurs pe care sus-numitul le-a prezentat în fața instanței supreme de justiție. Condamnat pentru diferite delicte ca escrocherii, prezentări de cecuri fără acoperire, înșelăciuni în dauna unor cetățeni etc. Sigismondo Cosenza (34 ani) a încercat să convingă membrii Curții de Apel de nevinovăția lui, dar toate cele 16 recursuri (!) i-au fost respinse pe rînd, confirmîndu-se în acest fel sentințele pronunțate care totalizează patru ani de închisoare.

24 de ouă fierte pe zi!

Are vîrsta de 88 de ani și în ultimii 15 ani a consumat zilnic 24 de ouă fierte! O cantitate de ouă care ar putea avea urmări catastrofale, chiar și pentru un cal, datorită acumulării de colesterol. Dar protagonistul acestei acțiuni, care cu siguranță va figura în „Cartea recordurilor", nu se plînge de nimic și este chiar bine, sănătos. În ciuda acestei neobișnuite diete, cetățeanul respectiv, domiciliat în statul Colorado (U.S.A.) și al cărui nume nu a fost dat publicității din motive inexplicabile, nu prezintă nici un simptom de intoxicație și nu înregistrează (cum ar fi firesc) nici o creștere a colesterolului în sînge. Acest pasionat după ouă se află benevol sub un control permanent al medicilor, care, după fiecare examen periodic, ridică neputincioși din umeri fiindcă rezultatele se mențin în continuare la același nivel normal.

Acest unic caz al devoratorului de ouă, a constituit subiectul principal al unui număr al prestigiosului „New England Journal of Medicine", care nu a putut oferi nici o explicație sus-numitului fenomen. Se menționează că din punct de vedere științific, persoana respectivă a consumat în cei 15 ani peste 131 000 ouă, cu mult peste o cotă admisibilă de circa 1 400 de ouă prevăzută în cadrul unei diete normale. Și totuși, în ciuda acestei zdrobitoare diferențe, se produce un proces metabolic misterios, inexplicabil. S-a avansat o **ipoteză**: fiecare organism are capacitatea de a-și regla producția de colesterol, iar cazul de mai sus constituie o confirmare a acestei presupuneri.

Un spațiu incomod

Deși Hugo a demonstrat în nenumărate rînduri că este un soț ideal, totuși soția sa este disperată. Ori de cîte ori se reîntoarce acasă, îl găsește pe bărbatul ei că se... antrenează! La prima vedere, s-ar putea aprecia că asemenea încercări nu constituie totuși motive de îngrijorare. În cazul lui Hugo Zamorate, un artist argentinean celebru care figurează pe programul circului „Krone", aceste antrenamente au o deosebită semnificație. Motivul? Hugo este un contorsionist remarcabil care a reușit (printre alte performanțe) să încapă într-un frigider de mărime naturală după încercări repetate care au demonstrat calitățile sale. Grijile sale proveneau de la faptul că următoarea lui experiență era și mai complicată în sensul că obiectivul său era să încapă într-o... mașină de... spălat rufe, dar care avea următoarele dimensiuni: înălțime, 60 centimetri, lățime, 39 cm, adîncimea, 44 cm. Dacă ținem seama de faptul că Hugo are o înălțime de... 1,78 m și cîntărește 70 de kilograme, putem aprecia că antrenamentele care o îngrijorau pe soția sa erau pe deplin justificate. Dar antrenamentele au continuat și s-au încheiat cu un deosebit succes dacă avem în vedere că noul

său „număr" de contorsiune a fost prezentat în mod public și a înregistrat un bine meritat succes!

Dialogurile Laurei

■ Ca de obicei, draga mea, **LAVINIA D. (Constanța)**, la teorie și explicații sîntem imbatabile! Ai dreptate, nu-i de-ajuns să știm în teorie ce „nu e bine", ce „nu e frumos", ce „nu se cade". Astea ni se par a fi vorbe goale, pînă în clipa cînd... cădem în ele. Asta e, mai prost stăm la capitolul „practica vieții", unde parcă ne suflă vîntul minții și uităm teoria. Dar pînă la urmă, pe baza experienței, ajungem tot la concluzia că... „nu e bine", „nu e frumos", „nu se cade"! Aceasta îmi pare a fi situația și în cazul tău: un pic prea exotic și rocambolesc. Descoperind „secretele și binefacerile corespondenței", cum spui, te-ai apucat să scrii unor (doi) tineri militari, ți-a răspuns unul care era... altul (al treilea), totul pare să fi fost „o sursă de distracție pentru întreaga unitate", dar sentimentele bune prevalează, deși te-ai întrebat ce-i adevărat și ce-i minciună, apoi intervine scrisoarea unui al patrulea coleg de militărie care îți citise pînă atunci scrisorile, te superi — pe bună dreptate —, te împaci cu „numărul trei" și după alte trei zile... ultima lui scrisoare, de „ruptură" definitivă, prin care îți mărturisește că „te iubesc, dar iubesc imaginea ființei tale și **nu pe tine!**". Ce să-i faci, în astfel de **iubiri epistolare**, cu parfumul lor de secol XVIII, e relativ ușor să ne înșelăm asupra corespondenților care, de obicei, își confecționează **imaginea** lui — și a celuilalt — care le convine și îi avantajează, știut fiind că, la adăpostul distanțelor, e greu de cernut adevărul de neadevăr, realul de imaginar. Este **viața noastră** cu care sub nici un motiv nu ne este îngăduit să glumim ușuratic, complicîndu-ne **singuri** existența. Viața NU este nici ușoară, nici grea, nici urîtă, nici frumoasă, nici simplă și nici complicată: **este, pur și simplu, așa cum ne-o facem! Noi,** cu propria mînă și propria minte. Așa încît, în al doilea rînd, cred că prietenul (fost al) tău ar fi trebuit să înțeleagă un fapt elementar: dacă a mințit **o singură dată**, mereu poate fi suspectat de minciună, oricîte adevăruri ar mai spune pe urmă. Deci „jocul" de-a iubirea francată și ștampilată, provocat de el, nu putea avea — din pricina superficialității — decît deznodămîntul pe care l-a avut, din nefericire. Așa că nu are nici un drept să se supere pentru modul (cinstit, zic eu) în care ai reacționat.

■ „Am cunoscut cîndva o fată. Am crezut ca un nebun și am avut încredere în ea și m-am înșelat amarnic. De atunci, oricît ar părea de paradoxal, nu m-am mai putut apropia de nimeni. Ea trăiește cu ideea că își poate schimba prietenii ca pe ciorapi: dă-l dracu, s-a învechit, îl arunc... Eu m-am hotărît să-mi pun capăt zilelor, pentru că altfel nu se poate... Tu ce crezi? Nu este aceasta cea mai bună soluție? **Este viziunea mea originală**". Sper că mă vei ierta, dragă **ANTON A. (Afumați, SAI)**, că te dezamăgesc și eu. Ce cred eu, deci? Ei bine, NU CRED că „altfel nu se poate". NU CRED că aceasta e „cea mai bună soluție". În sfîrșit, NU CRED că ești „original". Melodrame gen Mayerling, ehei, pe vremea bunicii mele făceau fiori și case închise! Cele trei negații se bazează pe o certitudine: ce îți-ai pus în minte să faci este **supremul act de lașitate și abandon în fața răspunderii de a trăi.** Religia, morala, **toată** înțelepciunea omenească dovedește acest lucru. Este un act de lașitate indiferent de motivele cu care ne-am polei hotărîrea, indiferent de cît de mult ne-am autocompătimi, furnizîndu-ne generoși „explicații" și „scuze". Au mai încercat mulți „soluția" ta, de-a lungul vremurilor și n-am aflat niciodată dacă acum sînt... fericiți.

LAURA

CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE VĂ AȘTEAPTĂ

Stimați cititori, inițiativa noastră de a alcătui și edita CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE a prins deja contur. Vă așteptăm cu toate curiozitățile pe care imaginația dv. le-a materializat, sau cu circumstanțe deosebite ale vieții: coincidențe la naștere ,gemeni, mariaj sau divorț, longevitate, operații spectaculoase, accidente, colecționari de toate tipurile, invenții și inovații de uz curent, îndemînare, răbdare (construcții din cărți de joc, din chibrituri, piese domino sau rummy etc.), înălțime, talie deosebite, recorduri de memorie, coincidențe stranii în viață etc., etc. Nu uitați să menționați data nașterii + fotografie și alte detalii ce vă caracterizează. Vă așteptăm cu încredere!

Rețeta săptămînii

DOVLECEII

În afara obișnuitei salate de dovlecei în care aceștia, tăiați felii se dau prin făină — lapte — făină, se prăjesc în ulei încins și se servesc cu un sos vinegretă sau mujdei de usturoi vă recomandăm încă două feluri ușor de pregătit.

CHIFTELUȚE DE DOVLECEI

Un kg de dovlecei curățați de coajă și semințe se fierb în apă cu puțin ulei. Cine nu suportă ceapa prăjită poate pune la fiert și ceapa tăiată ca pentru mîncare. Se lasă totul la scurs în strecurătoare și cînd s-a răcorit se pasează bine și se incorporează 100 gr brînză de vaci, 3—4 ouă întregi, 2 linguri de făină sau o lingură de pesmet, eventual ceapa prăjită, verdeață tocată, sare și piper, după gust. Se ia cîte puțin cu lingura, se formează mici bulete care se prăjesc în ulei încins, date sau nu prin făină înainte.

SUFLEU DE DOVLECEI

1/2 kg dovlecei fierți, tăiați cubulețe se amestecă după ce s-au scurs cu o ceapă mărunt tăiată (fiartă sau prăjită), 100 g smîntînă, 100 g brînză rasă, 4 ouă întregi, verdeață tocată (în special mărar, dar poate fi și pătrunjel) sare și piper.

Cine vrea poate pune albușurile separat, bătute spumă, dar trebuie să aibă certitudinea unui cuptor bun.

Se coace în tavă unsă cu 50 g unt sau ulei și tapetată cu pesmet.

IRINA STOICA

POSTA by Air Mail

■ **MĂRUNȚELU PETRE, com Copăceni sat Vețelu, jud. Vîlcea**: Interesantă „speculația" privind „norii ce se dirijează după un punct magnetic" și, „toți norii își îndreaptă vîrfurile spre punctul magnetic, din sensuri diferite"... fenomenul este cunoscut, sau relativ „stăpînit". Pentru a da curs teoriei pe care o propuneți, avem nevoie de argumentația științifică prin care schema pe care ne-o atașați scrisorii să capete forța unei ipoteze demne de reținut.

■ **RALUCA STANCIU, Sibiu.** Interesul față de personalitățile politice este pe deplin justificat, fie și pentru faptul simplu că o bună parte din existența noastră este dominată informațional de politică. Privind rugămintea dvs de aproape, ne gîndim să vă satisfacem dorința de a citi mai mult decît am scris pînă acum, despre Margaret Thatcher. Domnul Aurel Dianu citește această rubrică și sper să vă fie de folos!

■ **M. MANOLACHE, Iași.** Transcriu din scrisoarea pe care mi-o adresați: „Am găsit pe piață o foaie volantă în care vă lăudați cu înființarea de filiale de învățare a limbilor străine și chiar existau și numere de telefon. La Iași am dat telefon la numărul din foaia volantă, mi-a răspuns o doamnă, a confirmat că e numărul ce-l formasem și cînd am spus ce mă interesează mi-a închis în nas; de două ori..." Stimată doamnă Manolache, vă răspund cu părere de rău, glosînd un vers celebru, că „nu sînt acela eu". N-am împrăștiat în Iași foi volante cu promisiuni utopice, mă ocup cu altele. Dar luați legătura cu Universitatea ieșeană pentru a vă familiariza cu limba străină pe care doriți să o stăpîniți...

■ **MARIAN MITROI (Drobeta-Turnu Severin)**: Am primit materialele trimise.

■ **AGRIPINA PARASCHIV (Slatina)**: Foarte pe scurt: poemul **Enuma Elish** nu este, așa cum credeți, un text provenind din literatura sapiențială ebraică. Titlul — format din primele cuvinte ale acestui text, potrivit tradiției literare mesopotamiene — înseamnă „Cînd sus". Poemul are, într-adevăr, un caracter sacru, liturgic, fiind dedicat zeului Marduk din panteonul babilonian. Poemul prezintă una din cele mai vechi cosmogonii care ne-au parvenit din antichitate. Asirienii și l-au însușit mai tîrziu, operînd în substanță lui o unică modificare: în locul babilonianului Marduk, ei îl vor așeza pe zeul lor central, Assur. Dacă doriți informații suplimentare, căutați lucrarea „Gîndirea asiro-babiloniană în texte", apărută la București în 1975.

verificati-vă cunoștințele

RECORDURI RADIO ȘI TV.

În secolul XX, în diferitele domenii ale științei s-au realizat progrese extraordinare. Printre ele se înscriu și cele din domeniul radioului și al televiziunii, unde se poate vorbi despre multe recorduri. Spre a ilustra această afirmație, vă vom prezenta cîteva întrebări, poate nu dintre cele mai reprezentative, ele putînd fi foarte numeroase, legate de unele performanțe, urmînd ca răspunsurile să le găsiți în rubrica viitoare, în ordinea numerică de aici. Deci, iată la ce ne referim :

1. Cînd a avut loc prima transmisie radio, cu muzică de Händel și cine a realizat-o ?
2. Cine și cînd a realizat prima recepție radio la antipozi ?
3. Cînd s-a înființat primul serviciu de televiziune, din lume, în Anglia, la BBC și de către cine ? Cam cît costa atunci un televizor și ce performanțe oferea ?
4. În Anglia anilor de început s-au realizat mai mult timp transmisiuni de televiziune cu un număr redus de linii. Știți cu cîte linii și de cînd pînă cînd ?
5. În anul 1935, la 22 martie, s-a înființat la Berlin o stație de televiziune cu cel mai mare număr de linii de pînă atunci. Știți care era acea performanță și ce s-a întîmplat mai tîrziu cu emițătorul ?

În prezent, în Anglia, emisiunile de televiziune se realizează cu 819 linii, iar în cele mai multe țări, printre care și România, cu 625 linii.

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Bicentenarul Mozart

1. Genurile muzicale abordate de Mozart au fost foarte numeroase. Dintre acestea pot fi menționate următoarele: concerte pentru pian, muzică de cameră, muzică religioasă, recviemuri, sonate, simfonii, opere etc.
2. Operele mai cunoscute compuse de Mozart sînt: Răpirea din serai (1782); Nunta lui Figaro (1786); Don Giovanni (1787); Așa fan tute (1790); Flautul fermecat (1791) etc. De remarcat că ultima operă, ca de altfel și unul din recviemuri, ultimul, au fost compuse în 1791, anul morții compozitorului.
3. O simfonie foarte cunoscută pe plan internațional cît și la noi în țară, foarte vioaie și melodioasă, compusă de Mozart, este Simfonia 40.

Ing. LIVIU MACOVEANU

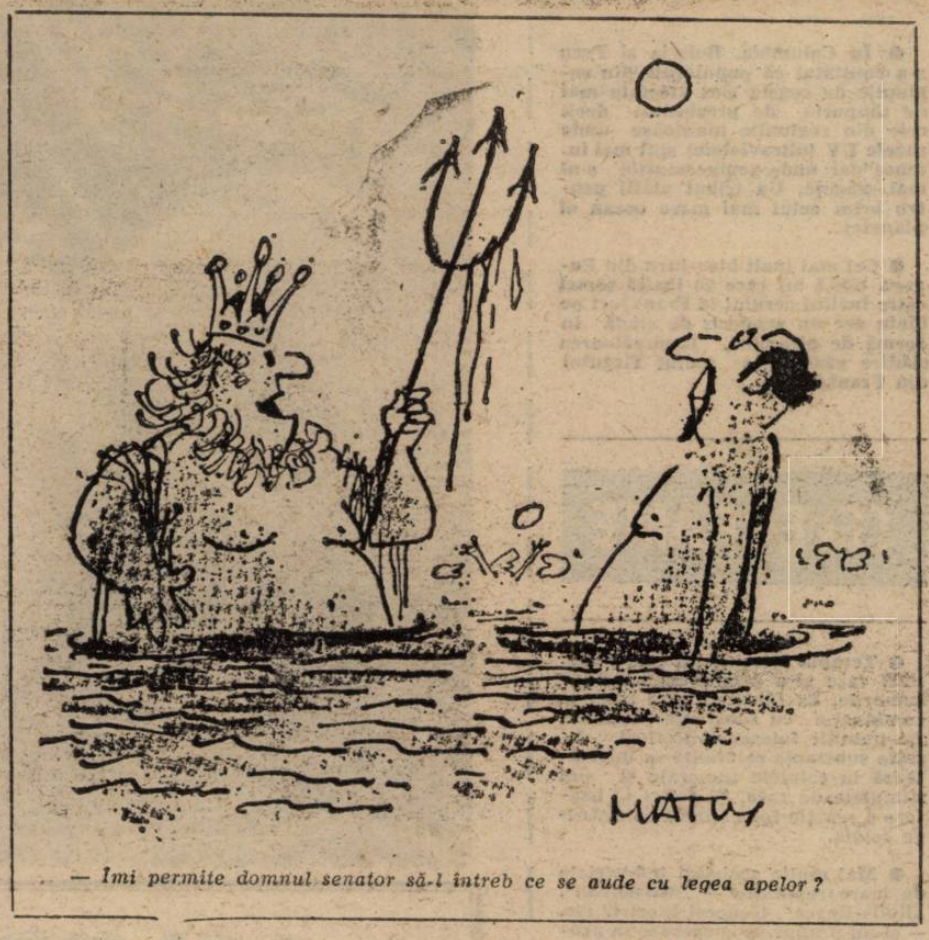

— Îmi permite domnul senator să-l întreb ce se aude cu legea apelor ?

CRISTALE

Își plătește un coniac mic și se miră apoi că ai curajul să-l contrazici.

★

Poartă torța culturii. Caută Alexandria cu luminarea aprinsă.

☆

Oare cincizeci de ani de la prima căsătorie tot nuntă de aur se cheamă ?

★

Nimic nu e prea mare dacă poate fi cuprins de ochiul omenesc, nici prea vechi, dacă omenirea îl mai ține minte.

★

E mult mai preocupat de istoria antică, decît de propria-i dantură.

★

Uneori ne ținem capul în palme. Mare povară.

★

Lupul își ia licența în drept, numai după ce sfîșie primul berbec.

★

Niciodată nu voi scrie versuri pentru a-mi face bani de concediu.

★

Cînd l-a văzut pe Vineri—Robinson a hotărît să țină imediat o ședință.

VALERIU BUTULESCU

Fast

Într-un loc muntos din Scoția a fost găsit scheletul fosilizat al unei șopîrle care a trăit în urmă cu 340 de milioane de ani, adică cu circa 50 de milioane de ani înaintea oricărei reptile cunoscute. Interesant de semnalat este faptul că descoperitorul ei nu este un om de știință ci un amator pasionat care caută și... vinde reptile. Fosila a cîștigat și un nume, „Lizzie" fiind apreciată ca o piesă deosebit de importantă în procesul de evoluție al reptilelor.

În unele țări din Europa trăiește o varietate de fluture (denumită popular procesionarii), care se remarcă prin faptul că înaintează în șir indian atît de apropiați încît capul fiecărui fluture atinge coada celui din față. Un zoolog francez, care a studiat viața lor, a putut urmări în pădurea din Fontainbleau un asemenea cortegiu format (a avut răbdarea să-i numere !) din 2932 de exemplare.

Un săptămînal american a publicat o interesantă clasificare în legătură cu întruchiparea pe ecrane a președinților S.U.A. Iată și clasamentul : Abraham Lincoln de 133 ori ; George Washington de 34 ori ; Richard Nixon de 12 ori ; John Kennedy de 2 ori. Din clasament a fost exclus Ronald Reagan. Mențiune : Este unicul actor devenit președinte !

În zonele insulei Hokkaido trăiește o populație cuprinzînd circa 15 000 de persoane care prezintă un aspect fizic total diferit față de japonezi. Pielea acestei populații denumită Ainu este albă, ușor brună (deci nu gălbuie), iar ochii nu au tăietura specifică japonezilor. Deși se cunoaște că acest grup etnic este de origine europeană, încă nu s-a putut explica în întregime surprinzătoarea lor prezență în „Țara Soarelui Răsare".

FEL DE FEL

JOKERI ASEMĂNĂTORI

În desen sînt prezenți opt jokeri. Care sînt cei doi care se aseamănă perfect ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

„INTRUSUL"

Este vorba de piesa C a cărui cifră inferioară este de cinci ori superioară în timp ce celelalte sînt toate de patru ori inferioare.

„TEMPORALĂ"

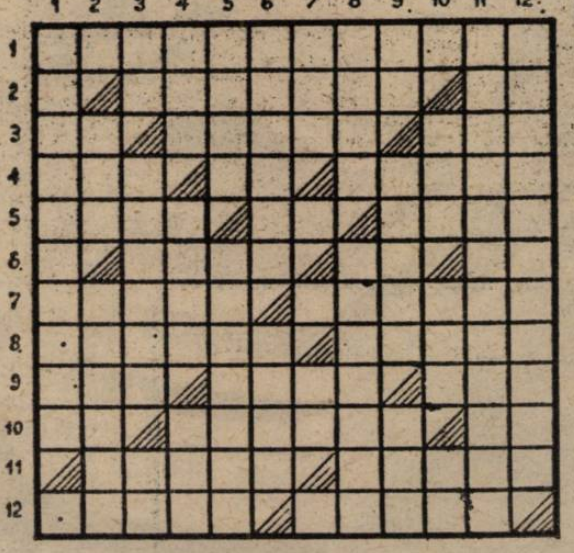

ORIZONTAL : 1) E din timpurile noastre (fem.) 2) A opta lună a anului (pop.) — Timpul în 365 de zile 3) Caută necontenit să găsească mijloace cît mai exacte de măsurare a timpului — Prima lună a anului (pop.) — Tișnitură 4) La intrarea în Namibia ! — Călin Tomescu — Perioadă de timp (pl.) 5) Două mici coline în județul Teleorman — Pană — Dinșii 6) Piuă de postav (reg.) — Secure ! — Traian Hoarjă 7) Timpul, la infinit — Zi a săptămînii 8) În floarea vîrstei (fem.) — Grandios 9) „Radio România Tineret" (sigla) — Locuitor al Orientului Mijlociu — Romancier portughez 10) Folosință — Deplasat — Ușițe ! 11) Apăruți — Verificări scrise, din timp în timp 12) A șasea lună a anului — Timpul zăpezilor.

VERTICAL : 1) Măsoară timpul „la secundă" 2) Luna florilor — Timp înaintat 3) Nae Motroc — Timp foarte scurt — Vene ! 4) 245 steaguri ! — Timp minunat pentru plajă — Zece sute (pl.) 5) Nereușită — A devenit rea (pl., var) 6) Luna lui mărțișor — Prăjiți 7) La plăcinte, înainte ! — Bold 8) Păsări de curte (pop.) — Zi de week-end 9) Repere ! — Pe ea pui capul cînd e timpul de culcare — Riu în Spania 10) Altă zi a săptămînii — Perioadă mare de timp (pl.) — Sonia Nicola 11) „Cap" în toponimia daneză — Timpul ei a fost 12) Timpul vechi.

DICȚIONAR : NAM, OIOV, MAIE, ECA, TAG, PLA, OARE, TER, NAEC.

MARIUS ȚIU
Arad

CRONICA modei

Fast de inspirație populară

Să ne apărăm de soarele torid, apelînd la motivele de inspirație populară, sofisticat prelucrate, atemporale și aspațiale ! Sub o pălărie fină de pai, cu boruri largi, ornate cu motive florale, se pare că soarele poate fi privit mai ușor în ochi. Bluza de mătase în culoarea coniacului are o linie simplă, nășturii fiind înlocuiți cu un șiret ce amintește de frumusețea costumelor populare. Un șal „jacquard", inspirat plasat pe un umăr, în stil mexican, rimează cu colanții, desenați în tonuri cafenii alternînd cu un auriu ce pune în valoare, și el, rafinamentul artei populare. (A.P.)

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ESEU DESPRE MUNCĂ

ORIZINTAL : Seneca — Clari — Atelier — Anin — Nat — Ortaci — A — TP — Ace — Samar — Iarna — Vitali — E — E — Na — Aut — T — Respect — Soca — Uso — Ara — Ro — Plugar — Clipa — Ae — Opihti — Ar — S — ONT — Ionici — Ian — Avariție

● **În Columbia, Bolivia și Peru s-a constatat că populațiile din regiunile de coastă sînt afectate mai de timpuriu de prezbitism decît cele din regiunile muntoase unde razele UV (ultraviolete) sînt mai intense dar unde temperaturile sînt mai scăzute. Un tribut plătit pentru briza celui mai mare ocean al planetei...**

● **Cel mai înalt bloc-turn din Europa (256,5 m) care se înalță semeț către înaltul cerului la Frankfurt pe Main are un acoperiș de sticlă în formă de piramidă. Impunătoarea clădire găzduiește sediul Tîrgului din Frankfurt.**

TELEGRAME

● **Terapia fotochimică este o tehnică care și-a propus să combată tumorile. Ea folosește raze laser în combinație cu substanțe chimice, așa-numiții fotosensibilizatori. Aceste substanțe colorante se depozitează în celulele tumorale și sînt stimulate de raze. Și astfel ia naștere o reacție fotochimică ce distruge celula.**

● **Mai multe societăți industriale de mare reputație — „Mitsubishi", „Rolls Royce", General Electric etc. — și-au propus să coopereze în proiectarea motorului unui avion aero-cosmic supersonic pentru secolul XXI care este pe cale de a sosi.**

● **Cei mai vechi hominizi, primate superioare din care derivă oamenii, ar fi trăit mai întîi în Grecia și nu în Africa, este de părere Luis de Bonis, de la Universitatea din Poitiers.**

● **Iugoslavia nu a fost inclusă în atlasul eolian realizat de Piața Comună, deși a solicitat acest lucru. Elaborarea unui atare atlas se impune cu necesitate. Pe baza sa, a inventarierii potențialului disponibil de energie se vor putea stabili amplasamentele turbinelor eoliene.**

● **Dispariția pînă în anul 2010 a circa 12 la sută din stratul de ozon al atmosferei, scut protector pentru fauna, flora și oamenii „planetei albastre", va mări pînă la 200.000 anual numărul îmbolnăvirilor de cancer al pielii.**

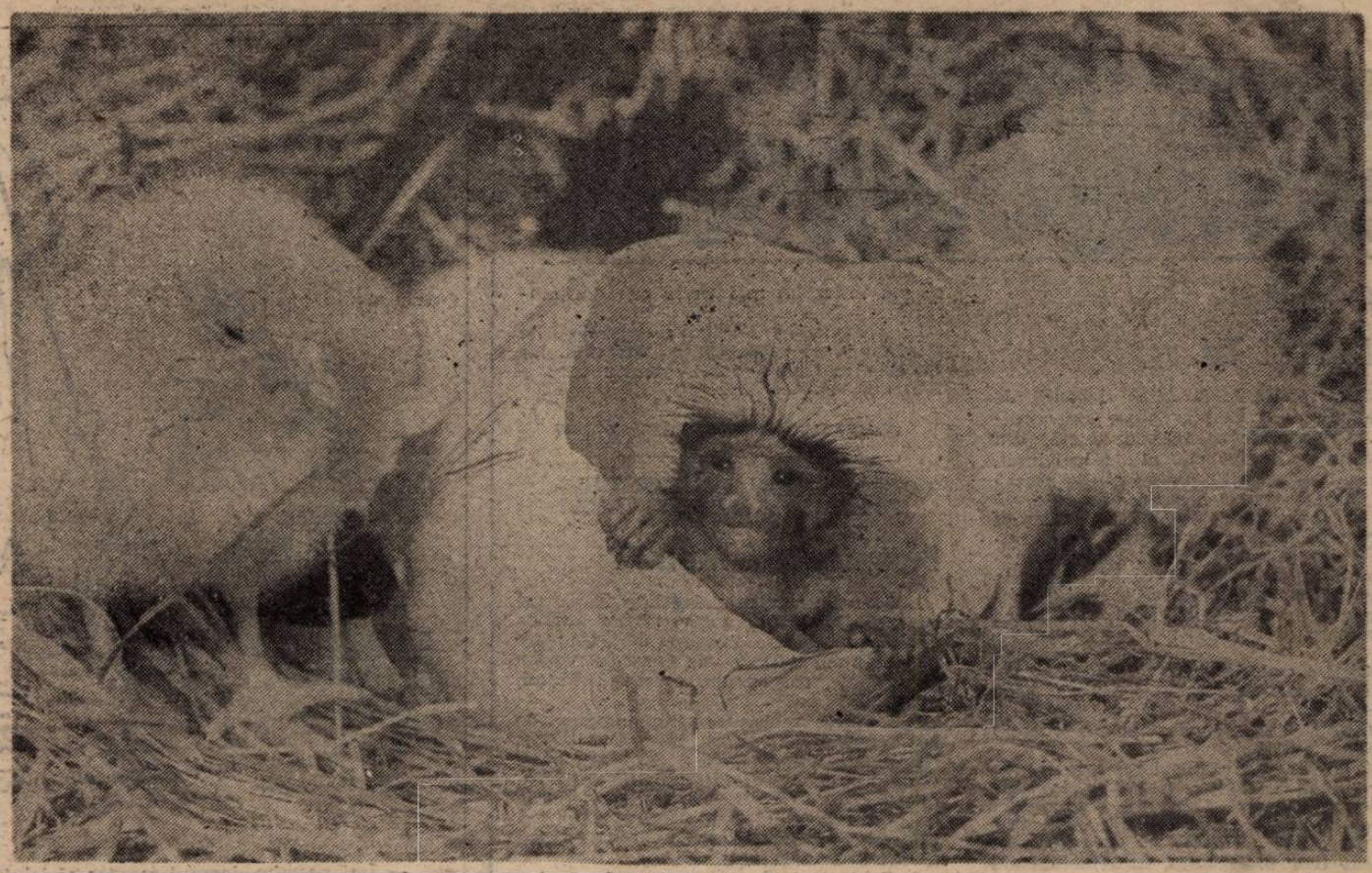

CALEIDOSCOP magazin

POVESTIRE cu POVESTIRE

(Pagina a 10-a)

INTRUSUL

Înconjurată de puișorii care o privesc, mini-maimuța se agață de coaja firavă a oului din care, cu siguranță, nu a venit pe lume. Cu ochii mari și freza sbîrlită pare un personaj sosit de pe altă planetă. S-ar putea ca maimuțele de talie normală să fie invidioase, că nu încap în găoace !

RADIO-PIRAMIDĂ

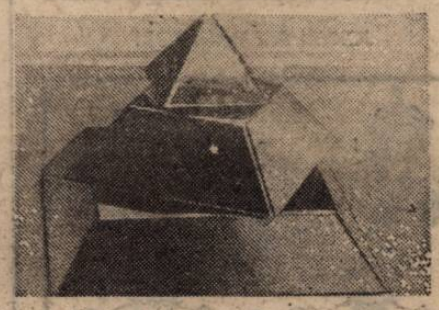

O formă milenară, un aspect foarte modern, un sunet pur, o utilizare originală sînt caracteristicile acestui aparat de radio FM, fără antenă înălțată spre cer, fără să aibă beculețe roșii și verzi, fără butoane și cursoare. Moștenire a unui design atemporal, cu linii geometrice perfecte, rotația vîrfului determină volumul ascultării, etajul intermediar asigură căutarea stațiilor, fiind totodată foarte discret într-un salon sau pe un birou. Funcționează cu 4 baterii de 1,5 V și posedă o antenă încorporată.

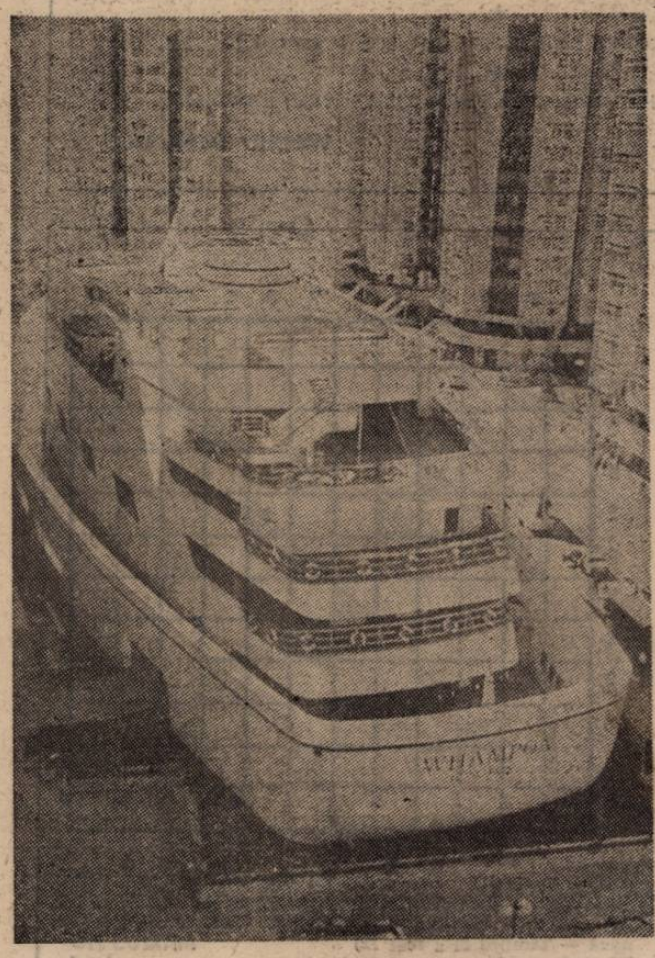

Cu vaporul pe uscat...

Hong Kong, cunoscuta metropolă asiatică, nu a uitat faptul că în mare parte datorează o extraordinară dezvoltare sa datorează mării. De aceea ultimul complex destinat petrecerii timpului liber, care și-a deschis porțile în acest oraș mamut are în componența sa o construcție sui-generis care imită alura unui pachebot ! Această originală navă adăpostește patru săli de cinema, un restaurant și un spațiu de joacă pentru copii. Totul pe uscat bineînțeles.

Cel mai mic oficiu poștal din lume

De 30 de ani, Evelyn Shealy se prezintă punctuală și surizătoare la locul său de muncă din Ochopee, situat la circa 80 de kilometri vest de Miami (Florida). Oficial, acest minuscul oficiu poștal, considerat cel mai mic din lume, poartă indicativul Ochopee F1-33943E. Aici, Evelyn își petrece zilnic cele opt ore de serviciu fiind și unica funcționară a oficiului. Interesant de semnalat faptul că acest oficiu este construit în întregime din lemn și de pe urma caracteristicilor sale a devenit și un adevărat punct de atracție turistic. Inutil să mai adăugăm că numărul celor care vizitează poșta din Ochopee profită de ocazie pentru a păstra ca amintire ștampila aplicată pe timbrele scrisorilor ocazionale sau reale prezentate la oficiu.

CARTE DE VIZITĂ MEDICALĂ

De dimensiunea unei cărți de credit, sau a unei cărți de vizită, care poate fi ținută în portofel, cartela medicală personală cuprinde o mulțime de date medicale : grupa sangvină, bolile de care suferă posesorul, operațiile pe care le-a suportat etc. Foarte utilă în cazuri de accidentări subite sau atac de cord survenit pe stradă. În Franța cartela magnetică medicală costă doar 38 de franci.

CAMI SRL

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Presa Liberă"

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Biblioteca Județeană MUREȘ TIRGU-MUREȘ

magazin

ANUL XXXIV ● Nr. 31 (1763) SERIE NOUĂ – 13 SÎMBĂTĂ 3 AUGUST 1991 16 PAGINI 8 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

KIM BASINGER:

„Cocaina a făcut din mine o epavă"

(Pagina a 2-a)

AJUNG DOUĂ PARTIDE PENTRU O DEMOCRAȚIE

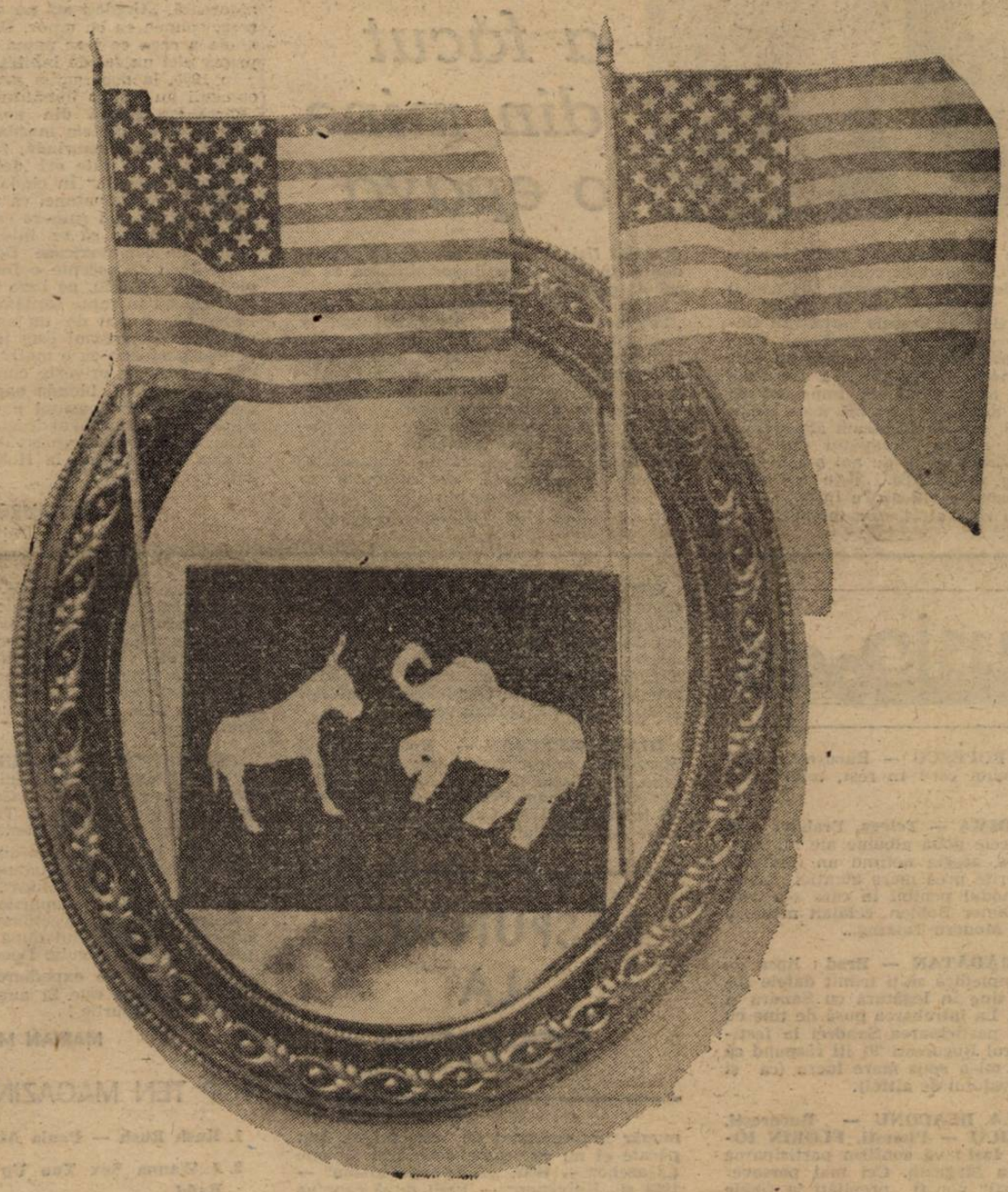

POVESTIRE © POVESTIRE

(Pagina a 10-a)

O NOAPTE LUNGĂ DE 7 MINUTE

(Pagina a 5-a)

Aventuri pe tărîmul cunoașterii oculte

CE ESTE „PILEMA"?

(Pagina a 6-a)

— Și tocmai cînd visam că mă făcuseră membru în C.C., se făcea că apăreau unii care strigau jos nomenclaturiștii !

IPOSTAZE NEOBIȘNUITE ALE NATURII

(Pagina a 4-a)

- *Cartea recordurilor naționale*
- *Horoscop săptămînal*
- *Test*
- *Guinness Book*
- *Cronica modei*
- *Rețeta săptămînii*

PROGRAMUL TV

Săptămîna 05.08 — 11.08

(Pagina a 12-a)

glob magazin

Paginile 8-9

Ultimii regi ai Siberiei

(Pagina a 3-a)

Biblioteca județeană MUREȘ

oameni...

KIM BASINGER:

„Cocaina a făcut din mine o epavă"

Frumoasa Kim Basinger, sex — simbolul Americii, a făcut de curînd oamenilor de presă mărturisiri de coşmar ; ea a avut curajul să vorbească despre modul în care drogurile i-au distrus viaţa. **„În fiecare zi**, povesteşte Kim, **cînd mă drogam, mă gîndeam că este doar un mic capriciu, oricum ultimul. Dar a doua zi o luam de la capăt. Îmi era imposibil să mă opresc. Simţeam cum mă uzez, uram acest obicei, dar nu-l puteam abandona."** În prezent, ajunsă la capătul puterilor, actriţa în vîrstă de 37 de ani s-a hotărît să-şi strige disperarea. **„Este adevărat**, spune ea, **cocaina îmi dădea forţa să trăiesc într-un ritm alert, dar, totodată, m-a demolat fizic şi psihic. Am ajuns dependentă de drog şi în imposibilitatea de a mă descurca singură."**

În timpul turnării ultimului său film, „The Marryng Man", Kim Basinger "a semănat teroare pe platouri. Mereu în întîrziere, adesea absentă fără să-i pese de timpul pierdut de restul echipei, exaspera prin capricii. La un moment dat, de exemplu, a întrerupt lucrul pe platou pentru că i-a venit ideea să-şi spele părul dar nu cu orice apă ci cu apă minerală îmbuteliată în sticle franţuzeşti ! Irascibilă, certăreaţă, se comporta ca un copil răsfăţat, neobişnuită cu un regim de muncă bine organizată. **„Filmările mergeau foarte greu**, mărturiseşte unul dintre colegii săi. **Multe scene trebuiau refăcute pentru că Kim avea adesea manifestări de animal prins în cursă : răgea, grohăia, smiorcăia fără nici un pic de jenă faţă de membrii echipei de filmare, ascunsă uneori doar în spatele pletelor sale blonde aflate în dezordine".**

Femeia cea mai sexi a anilor '90 povesteşte că a început să se drogheze cu 14 ani în urmă cînd, venind din Georgia natală, a debarcat la Hollywood. **„Cînd am ajuns la Los Angeles, am simţit o dorinţă nestăpînită să încerc totul, să mă lansez în tot felul de experienţe. Atunci, prietenii m-au îndemnat : «Gustă şi asta !». Aşa a început..."** Era convinsă că toate fetele pe care le vedea defilînd la Hollywood fac la fel. Nu era departe de adevăr. Şi mai credea că drogul o va ajuta să rămînă mereu suplă, frumoasă şi în special scînteietoare în viaţa amoroasă. **„Credeţi-mă nu sînt Maica Teresa**, spunea ea cu umor. **Dar cocaina, în ciuda a ceea ce s-ar putea crede, nu suprimă nici un fel de inhibiţie !".**

În 1989, la decernarea premiilor Oscar, oamenii au rămas înmărmuriţi văzînd-o. **„Parcă era picată din nori**, povesteşte cineva. **Avea pletele murdare şi nepieptănate, vocea tremurîndă, faţa roşcat-tumefiată şi, de cîte ori deschidea gura, spunea bazaconii."** În ciuda acestei stări, actriţa a realizat atunci că acest comportament riscă să-i ruineze cariera. Prietenii au sfătuit-o să se interneze într-un centru de dezintoxicare De curînd, Kim s-a hotărît să accepte o formă de tratament ambulatoriu, pe baza unui program, care constă în şapte săptămîni de terapie intensivă, urmat de un an de îngrijiri continue. Programul este însă conceput pentru persoane cu o motivaţie foarte solidă în ceea ce priveşte cura de dezintoxicare. Aparent, blonda explozivă care a declanşat atîtea pasiuni pare hotărîtă să rupă cercul infernal al drogurilor. Visează chiar să redevină proaspăta fată venită cîndva din Georgia la Hollywood... Mai este oare posibil ?

AURORA POPESCU

FLIRT

Kiki, primul extraterestru român

E mai greu cu economia, dar iată că în Europa am intrat, propunîndu-i nimic altceva decît **primul extraterestru român.** Cum ? veţi întreba. Foarte simplu. La televiziunea română, la o emisiune de ştiinţă, noi telespectatorii am aflat că există un extraterestru care vorbeşte cu un copil. Acum să nu credeţi că e vorba despre robotul **See-Threepio** din filmul „Războiul Stelelor", episodul **Întoarcerea lui Jedi**, cel care putea vorbi într-un milion de limbi, nu. Kiki este o fiinţă extraterestră, nimeni nu spune de unde vine (redactoarea care ne-a prezentat ştirea ca pe o bombă mondială nu ne spune nimic în plus), care vorbeşte, de fapt înţelege întrebările doar în limba română, iar de răspuns, răspunde în limbajul internaţional şi interplanetar al semnelor, adică două bătăi (în ce nu ştim, poate în lemn) însemnînd **da**, una, evident, **nu**. Şi mai e ceva : să ştiţi că Kiki nu vorbeşte cu oricine din România, ci doar cu un copil anume, ales de el, sau mai bine spus de bunica acestui copil. Am asistat chiar şi la o demonstraţie în care bunica şi nepotica ei stăteau într-un pat, acoperite cu o plapumă, de acolo fiind probabil cea mai bună recepţie cu extraterestrul român de origine... asta n-am aflat şi, evident, nici el, Kiki, cît de extraterestru este, nu e în stare să ne spună. Deci asta e povestea. Noi credem că dacă părinţele acestui copil dorea să-l expună la televiziune o putea face cît se poate de simplu în cadrul unei emisiuni normale cu copii, ei sînt întotdeauna frumoşi chiar şi atunci cînd plîng. Dar să aduci pe micul ecran, la o emisiune de ştiinţă o asemenea „pocnitoare", cu extraterestrul care vorbeşte doar cu un copil anume, pentru că aşa a avrut bunica, distanţa este foarte mare şi n-ar putea să o creadă nici pigmeii din Amazonia. A, dacă era la emisiunea de divertisment, mai înţelegeam, deşi nu ştiu dacă cineva ar fi rîs, poate doar curcile fără stăpîn. Domnilor, sau doamnelor, încercaţi să prezentaţi oamenilor momente din spectacolul fascinant al vieţii ştiinţifice româneşti sau de oriunde, dar lăsaţi pocnitorile cu Kiki pentru bîlciurile de la marginea cartierelor. Pentru că televiziunea este un lucru mai important decît iubirea... cum ar spune poetul afgan.

Iman: Hallo Hollywood

Iman, manechinul cel mai cerut de pe planetă i-a părăsit pe creatorii ei preferaţi **Mugler, Versace** şi **Alaïa** pentru că a preferat să înceapă totul de la zero. Şi, deşi declară că „lenjeria ultra-fină este unul din punctele ei slabe", Iman a hotărît să vireze spre Hollywood. Aici a jucat în cîteva roluri minore, asta e, cinematografia, e mai dură decît defilarea pe scenă. „Am de luptat cu faptul că sînt o femeie, un fost manechin, neagră, înaltă (1,76 m), care are un accent ciudat." Tot ea recunoaşte că nu avea deloc sîni şi că a trebuit să suporte o intervenţie pentru ca forma lor să fie mai generoasă, din pura plăcere de a purta un sutien. Şi în privinţa bărbaţilor este la fel de hotărîtă. „Dacă cineva se ia de mine îl poftesc afară imediat". Gurile rele spun că o asemenea determinare nu se prea vede şi în cazul lui **David Bowie** care e văzut mereu pe lîngă tînăra fostă manechin şi poate viitoare actriţă. Aşa, după cum se vede în fotografie, talent ar avea...

Rubrică realizată de GEORGE CUŞNARENCU

music box

DĂNUŢ POPESCU — Bucureşti : Errare humanum est ! În rest, totul este O.K.....

ELENA DIMA — Telega, Prahova : nu dispun de cele două albume ale lui Thomas Anders, acesta nefiind un interpret care să merite prea mare atenţie, mai ales după modul penibil în care s-a despărţit de Dieter Bohlen, celălalt membru al duetului Modern Talking...

ALIN BRĂDĂŢAN — Brad : lipsa de timp mă împiedică să-ţi trimit datele solicitate de tine în legătură cu Sandra şi cu Roxette. La întrebarea pusă de tine cu privire la participarea Sandrei la festivalul muzical Bucureşti '91 îţi răspund că aceasta nu mi-a spus mare lucru (ca şi restul festivalului de altfel).

MANUELA DEACONU — Bucureşti, LUIZA MIHAI — Ploieşti, FLORIN IONESCU — Iaşi : vă confirm participarea la Top Ten Magazin. Cei mai perseverenţi „topişti" vor fi premiaţi la finele anului !

ARIANA VLAD — Turnu Măgurele, RAUL DUMITRESCU — Lupeni : răspunsurile trebuie trimise, toate odată, la începutul lunii următoare, în plic recomandat.

ARIANA VLAD — Turnu Măgurele : îmi pare rău, dar nu posed cele cinci numere de anul trecut ale revistei Bravo în care se vorbea despre NKOTB. Timpul meu liber este foarte limitat şi, oricum, nu mi-ar fi permis să-ţi traduc materialele solicitate de tine şi să ţi le trimit prin poştă ! Atenţie mărită la ortografie....

CORINA ILIESCU — Bucureşti : preferatul tău, Toto Cutugno, nu ne-a oferit nici un prilej, în acest an, de a vorbi despre el. Se pare că ne va face o surpriză de Crăciun prin apariţia unui nou disc. Pînă atunci rămînem „insieme" !

Prietenilor rubricii care m-au întrebat de unde îşi pot cumpăra revista Bravo le răspund că, în mod sigur, din Ungaria ! Spun aceasta deoarece de mai bine de două luni aceste reviste n-au mai ajuns prin Bucureşti ! În restul ţării, situaţia este, cred, identică... Preţul lor varia (acum două luni) între 150—200 lei, dar, în cazul reapariţiei lor pe piaţa noastră, sînt sigur că acesta se va mări substanţial...

Pînă atunci NU vă recomand „Lelos"-ul !

GEORGE CATANĂ — Bucureşti : ultimul LP al veteranilor de la Uriah Heep se intitulează „Different World" şi a apărut de curînd. Iată acum componenţa formaţiei : Bernie Sham (34 de ani, solist), Trevor Bolder (40, ch. bass), Phil Lanzon (41, clape), Lee Kerslake (44, baterie) şi Mick Box (43, chitară solo).

DIANA MUREŞAN — Braşov : Paul Mazzolini, cunoscut sub numele de Gazebo, s-a născut la Beirut în familia unui diplomat german. Primul său single, editat în 1983, „I Like Chopin" devine mare, mare hit mondial, vînzîndu-se într-un număr impresionant de exemplare. Din păcate el nu va scoate decît trei albume („Gazebo" — 1983, „Telephone Mama" — 1984 şi „Univision" — 1986) după care va dispărea de pe firmament reintrînd în anonimat...

Iată acum cîteva adrese cerute de prietenii rubricii noastre : **Londonbeat**, c/o RCA, Osterstrasse 116, 2 000 Hamburg 20, Germany.

MC Hammer, c/o „Bust It" Records, 80 Swan Way, Suite 130, Oakland, CA 94 621 USA

New Kids On The Block, c/o NKOTB International Fan-Club, P.O. Box 79, Ashford, Kent TN England 23, 3AG

Tina Turner, c/o EMI Electrola, Maarweg 149, 5 000 KÖLN 41, Germany

RĂSPUNSURI LA SCRISORI

Voi face acum cunoscute (îmi cer scuze pentru întîrziere) numele cîştigătorilor concursului nostru din luna iunie nu înainte de a prezenta răspunsurile corecte la cel din iulie : 1) Moody Blues, 2) 16-08-58, 3) Gloria Estefan 4) Termen vizînd muzica necomercială, 5) Insieme 1992, 6) Lady In Red, 7) Iulian-Sean, 8) Iugoslavia.

CÎŞTIGĂTORII CONCURSULUI DIN LUNA IUNIE SÎNT : Radu Cernuşcă — Sibiu, George Tănase — Caracal, Nicolae Alexa, Dănuţ Popescu şi Titus Constantinescu (toţi trei bucureşteni).

Pentru luna august m-am gîndit să vă fac o surpriză propunîndu-vă un concurs pe tema „Top Ten Blues". Aştept de la voi, dragi prieteni, topurile cu slow-urile voastre preferate (vechimea lor nu are importanţă). Criteriul după care voi face premierea nu-l divulg. Deocamdată...

Data limită de expediere a scrisorilor pentru concurs este 21 august. Vă aştept, cu interes, topurile !

MARIAN MINCULESCU

TOP TEN MAGAZIN

1. **Rush Rush — Paula Abdul**
2. **I Wanna Sex You Up — Color Me Badd**
3. **Love Is A Wonderful Thing — Michael Bolton**
4. **I Don't Wanna Cry — Mariah Carey**
5. **Wind Of Change — Scorpions**
6. **I Wanna Give You Devotion — Nomad**
7. **Fading Like A Flower — Roxette**
8. **What Comes Naturelly — Sheena Easton**
9. **Ring, Ring, Ring — De La Soul**
10. **Happy Weekend — Ice Me**

Auzite pe scurt

■ Lynx, o asociaţie britanică de luptă contra comercializării blănilor de animale, a cerut **Dianei Ross** şi **Lizei Minelli**, două personalităţi ale vieţii culturale mondiale, să înregistreze un disc în duet pentru a finanţa această frumoasă şi nobilă cauză. Astfel, cele două cîntăreţe şi actriţe se alătură unei alte militante pe nume Brigitte Bardot, care şi-a ales o altă luptă, după cea dată pe ecran şi în viaţă, cea pentru salvarea balenelor.

Podul de aur

Pe 31 august, în cadrul unui spectacol care va fi transmis în direct de Eurovision *şi* Intervision, *compatriotul nostru, regizorul artistic* CONSTANTIN DUŢU *va primi trofeul* Ponte d'Oro *al televiziunii italiene un fel de* Oscar *pentru televiziune. Un premiu, după cum am aflat, oferit pentru merite artistice, dar cu deosebită „zgîrcenie", de aici şi valoarea sa ridicată, pînă acum, adică pînă la dl. Duţu doar doi mari artişti au mai intrat în posesia lui şi aceştia au fost* Carlo Ponti *şi* Franco Zefirelli.

ULTIMII REGI AI SIBERIEI

O expediție întîrziată 33 de ani

■ Peninsula Ciukotsk, un teren interzis, o țară a nimănui ■ Perestroika i-a permis lui Jean Malaurie, cunoscut explorator francez al ținuturilor arctice (27 expediții la activ) să pătrundă în zona secretă ■ O expediție pluridisciplinară, alcătuită din 15 oameni ■ Deplasarea pe teren s-a făcut cu baleniera, cu o ambarcațiune din piele de focă, cu camionul sau elicopterul, în funcție de variațiile reliefului

Ciukotsk se află la marginea Siberiei, despărțită de America de o porțiune îngustă a oceanului veșnic înghețat. Siberia a fost vreme de decenii locul gulagurilor și al deportărilor, un teren interzis, o țară a nimănui. O cortină de gheață fusese interpusă între Siberia și restul lumii. Aici trăiesc în prezent urmașii inuiților, popor nordic înrudit cu groenlandezii și locuitorii Alaskăi. Jean Malaurie, cunoscut explorator francez al ținuturilor Arcticii, unde a condus 27 de expediții, dorea de multă vreme să-i poată vizita. Perestroika i-a permis lui Malaurie să pătrundă în zona secretă, supusă interdicției atîta amar de vreme. Deși nu avea nici un record de doborît și nici vreo extremă terestră de cucerit, Malaurie a fost condus de o dorință lăuntrică de mare intensitate. Aceea de a-i feri pe ultimii inuiți veritabili de capcanele modernizărilor.

În 1957, lui Jean Malaurie i-a revenit sarcina organizării Centrului de studii arctice, cu sediul la Paris. Din acel moment, cercetătorul francez a trimis autorităților sovietice nenumărate cereri de explorare a Siberiei nord-răsăritene. Dar a primit mult așteptata autorizație abia după 33 de ani de demersuri insistente adică în al cincilea an al perestroikăi. Și aceasta se datorează în special academicianului Dimitri Ligaciov, unul din consilierii lui Gorbaciov, un om care a trăit el însuși vreme de 10 ani într-un gulag. Ligaciov a înțeles importanța concluziilor care urmează să survină unei explorări întreprinse de savantul francez în regiune și a reformelor care ar fi propuse.

Peninsula Ciukotsk, traversată de Cercul Polar de Nord, este o regiune excepțională, întrucît aici s-au succedat, pe parcursul ultimilor 40 000 de ani, toate societățile indiene care au trecut Strîmtoarea Behring pentru a popula America pînă la Capul Horn. Este și zona preferată a eschimoșilor inuiți care au migrat cu circa 10 000 de ani în urmă din nordul extrem al Asiei în Groenlanda. Ciukotsk a fost perfect izolată pe parcursul ultimei jumătăți de secol, sub dominația sovietică. În această perioadă s-a produs cel mai sever șoc între societățile tradiționale și lumea modernă. Inuiții din Alaska, Groenlanda și Canada nu mai poartă piei de animale ci blugi, nu mai trăiesc în igloo ci în locuințe moderne și folosesc sănii cu motor în locul celor trase de cîini.

Direcția științifică a primei expediții în Ciukotsk a fost asigurată de Jean Malaurie. Ea a fost organizată în mod pluridisciplinar. Echipa expediționară a fost compusă în total din 15 persoane — opt oameni de știință (fizicieni atomiști, medici, un sociolog, un geograf și un economist), cinci cineaști sovietici și doi tehnicieni. Aceștia au studiat condițiile de viață, sănătatea, educația, mediul și tradițiile popoarelor din nord-estul Siberiei. Programul deosebit de încărcat nu a mai permis vizitarea interiorului regiunii, unde bîntuie neîncetat „fantomele stalinismului" și unde se află amplasate instalații militare, centrale nucleare și mine. La întoarcere, echipa științifică s-a oprit la Magadan, un oraș în parte construit de foștii prizonieri ai gulagurilor din zona Kolima. Iar apoi, un avion special i-a dus în portul Provideniia, situat, în fața Strîmtorii Behring. Odată ajunși aici, s-au împărțit în mici grupuri și au vizitat sat după sat, pe parcursul mai multor săptămîni. Deplasarea se făcea cu baleniera și cu o ambarcațiune tradițională din piele de focă, cu camionul și cu elicopterul, în funcție de variațiile reliefului. Măsurătorile precise efectuate în Ciukotsk au arătat că radioactivitatea naturală este sensibilă la imprejurimile surselor de apă caldă, ca un rezultat al emanațiilor de radon, din apropiere de Uelen.

(Va urma)

Traducere și adaptare
ȘERBAN FILIP

Jean Malaurie în timpul misiunii sale în nord-estul Siberiei

Cu dirijabilul pe ruta LONDRA-PARIS-VIENA-BUCUREȘTI (II)

La competiția dirijabilelor s-au angajat multe firme din S.U.A., Japonia, și Marea Britanie. „Spirit of Akron" care se realizează peste ocean semnifică, indiscutabil, un spirit de reînnoire a acestui mijloc de transport aerian, ținîndu-se cont de saltul tehnologic înregistrat în aeronautică. Firma Goodyear propune un dirijabil în lungime de 63 m și cu un volum de 7 000 mc., la un diametru de 14 m. Motoarele cu pistoane au fost înlocuite cu turbopropulsoare. Ce-i drept, acestea din urmă consumă mai mult combustibil, dar se dublează puterea de împingere a navei aeriene, sporește viteza și se obține o manevrabilitate mai bună în cazul zborului cu vînturi puternice. Modelul „GZ-22" a atins în cadrul testelor efectuate, o viteză de croazieră de 100 km/h, superioară cu 20 km față de modelul precedent — „GZ-20 A" Nacela, realizată din materiale compozite dar de mici proporții, poate primi 9 pasageri și doi piloți. Nacela ar putea fi reproiectată astfel încît să poată transporta cel puțin 50 de persoane. Deși a eșuat în competiția pentru adjudecarea comenzii pentru construcția a 50 de dirijabile „Sentinel", Goodyear și-a propus să sporească investițiile și să revină în forță în competiția dirijabilelor, competiție ce se prefigurează a fi acerbă în anii '90.

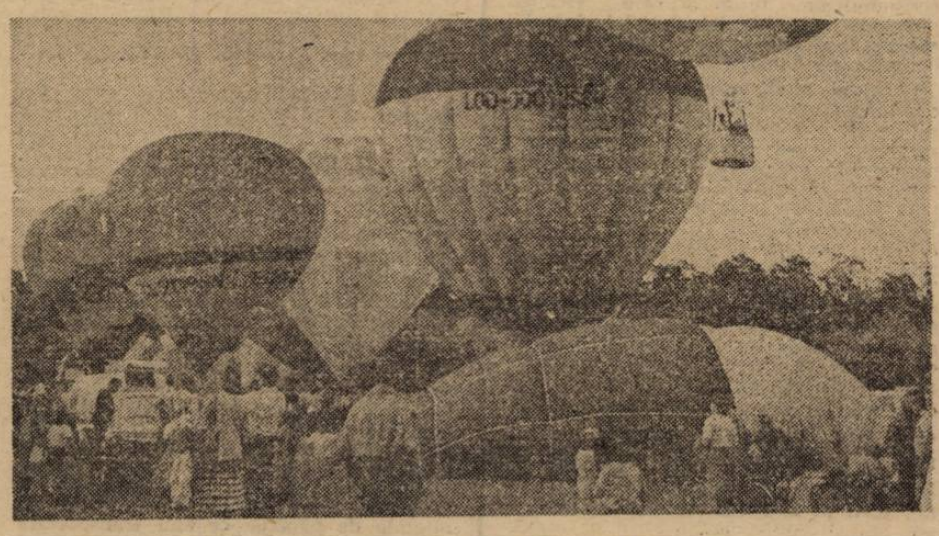

Marele adversar al lui Goodyear și cîștigător al comenzii lansate de U.S. Navy nu este altceva decît „Airship Industries", asociată în cazul în speță cu „Westinghouse". Proiectul „Sentinel 5000" preconizează fabricarea în serie a unui dirijabil de supraveghere a coastelor. Caracteristicile sale principale : lungimea — 130 m, diametrul — 31 m, volumul 66 000 mc și autonomie foarte mare de zbor. Încercările de zbor ale prototipului sînt prevăzute pentru acest an. Dirijabilul va putea zbura cu o viteză maximă de 150 km/h, obținută grație a trei elice antrenate de două motoare Diesel de cîte 1 800 CP fiecare și de un turboreactor de 180 CP.

„Airship Industries" este o societate engleză care de mai mulți ani se află pe un loc fruntaș în topul constructorilor ce și-au propus renașterea dirijabilului. Proiectele sale sînt în număr de trei. Cel mai spectaculos rămîne, totuși, „Skyship 5 000", care va putea lua la bord 192 — 200 pasageri. Un capitol nou în istoria aeronavelor rigide, dar care oferă nenumărate avantaje, un transport aproape nepoluant și posibilitatea de a ateriza, în caz de urgență, pe o stradă, stadion, parc, pe apa unui lac, pe mare sau ocean.

Dirijabilele vor fi în măsură să execute o gamă întreagă de servicii, iar pentru turiști vor reprezenta mijlocul ideal de deplasare, confortabil și la altitudini care permit admirarea splendorilor naturii și înregistrarea lor pe peliculă în modul cel mai clar cu putință.

D. FILIP

Locuințe blindate

La Los Angeles, dar mai ales la Hollywood se folosesc din ce în ce mai mult uși speciale, din otel masiv sau cel puțin bare de metal instalate la toate ușile și ferestrele unei locuințe. Nu este vorba de o nouă modă, ci de o măsură de protecție, deoarece răpirile și spargerile, în special la locuințele starurilor, azi nu mai constituie un fapt neobișnuit. Actorii Barbara Streissard, Jacklyn Smith, Warren Beatty, Cheryl Ladd și încă mulți alții și-au instalat uși blindate la camerele de baie, în care să se refugieze. Warren Beatty a mărturisit, după ce și-a blindat baia, că a luat această măsură după ce banda lui Charles Manson a asasinat-o pe actrița Sharon Tate și pe prietenii săi. Charles Manson a fost condamnat la moarte la 19 aprilie 1971, dar a avut șansa că tocmai atunci, în statul California, pedeapsa capitală să fie abolită. Acum cîțiva ani, criminalul care purta matricola B-33920 era... paracliser la capela închisorii din Vacaville — California. De ce este folosită tocmai baia ca loc de refugiu ? Pentru că, în general, nu are ferestre, există canalizare, o rezervă de apă și se pot face provizii de alimente, pînă la sosirea ajutoarelor. O dată cu poarta blindată specialiștii instalează și un telefon special, cu cablu îngropat, pentru a nu putea fi tăiat, prin intermediul căruia poate fi alertată poliția, cunoscuții și vecinii. Așa cum declara, mai de mult, artistul Warren rezultă că el se simte la adăpost numai în baie, care este : „tot atît de inexpugnabilă ca un safe într-o bancă". „Este foarte neplăcut că asemenea măsuri de apărare au devenit necesare, dar crimele, spargerile și răpirile au sporit enorm, mai ales în cartierele în care locuiesc celebrități, tar existența unei mici încăperi sigure în locuință și-a dovedit necesitatea. Într-un viitor nu prea îndepărtat aceste „încăperi vor deveni standard în casele tuturor cetățenilor, nu numai a vedetelor", a mărturisit Tom Polland, din cadrul poliției din Los Angeles.

AUREL DIANU

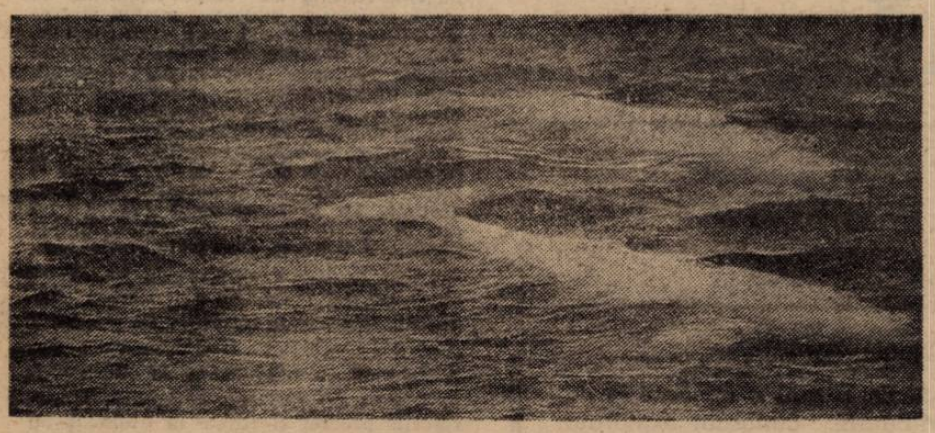

PRIETENOȘII GIGANȚI MARINI

Timp de secole balenele au fost considerate monștri marini.

Numele științific al ordinului lor, cetacee, provine de la un cuvint latin care înseamnă „monstru al mării". În perioada de împerechere, masculii, într-adevăr se atacă între ei. Vînătorii de balene au botezat balena gri „pestele-diavol" pentru că apără cu ferocitate puii săi. Fără îndoială, orice balenă mare era destul de puternică ca să distrugă orice balenieră veche cu corpul din lemn, dacă se simțea amenințată.

Astăzi știm, totuși, că balenele sînt ființe în mod normal binevoitoare și de un calm imperturbabil.

Jacques Cousteau a adus numeroase contribuții în ceea ce privește studiul balenelor. Din experiența sa de scufundător-explorator, povestește că atunci cînd au auzit acorduri de Beethoven, balenele au început să-i urmeze îndemnul prin strimtul canal către libertate.

Pînă acum cîțiva ani ideea eliberării balenelor s-ar fi considerat absurdă. În 1962, mai mult de 17 națiuni au sacrificat aproape 70.000 de balene. Azi, industria balenieră aproape a dispărut : în interesul științei participă numai Japonia, Islanda și Norvegia, în 1988 vînîndu-se mai puțin de 600 de balene. Comerțul internațional de produse cu cetacee este interzis și aceste formidabile mamifere au admiratori în toată lumea.

„Acum, viitorul balenelor depinde mai mult de grija noastră asupra oceanelor" declara Hal Whitehead, specialist în balene de la Universitatea din Dalhousie, în Noua Scoție, Canada, făcînd aluzie la amenințarea pe care o reprezintă contaminarea rezervelor de alimente a cetaceelor.

În toamna anului 1988, trei tinere balene gri au rămas prizoniere ale unei banchize de gheață aproape de capătul lumii.

Locuitorii acestei regiuni (Hudson) au dat alarma, și curînd imaginile televizate ale enormelor capete lovite, respirînd cu dificultate aerul printr-un mic orificiu în gheață, au emoționat milioane de spectatori. Grăbiți, voluntarii au reușit să taie un șir de orificii pentru respirat care puteau să ghideze creaturile slăbite către largul mării; două spărgătoare de gheață sovietice s-au alăturat efortului de salvare. După opt zile, balena mai tînără s-a înecat. Dar în a 15-a zi, cele două supraviețuitoare au putut să înoate, eliberate și telespectatorii din lumea întreagă au respirat ușurați.

● Ca la toate mamiferele, puii balenelor sînt alimentați cu lapte matern, dar balenele au trebuit să inventeze o metodă ca să alimenteze puii lor, pentru că acestia nu pot rămîne scufundați mult timp : aruncă jeturi de lapte direct în gura balenei pui ; vreo 500 l pe zi, în cazul balenei albastre.

Laptele conține mai mult de30 la sută grăsime, și mai mult de 10 la sută proteine, iar puii cresc foarte repede. Un pui de balenă albastră, de exemplu, crește 5 cm pe zi și greutatea sa se mărește în ritm de 3 kg/h.

● Au fost văzute balenele mame mîngîindu-și puii. Folosesc înotătoarele ca mîini care îmbrățișează, împing și corectează.

● În cartea sa „The Whale: Mighty Monarch of the Sea" („Balena: Puternic monarh al mării"), Jacques Cousteau relatează un incident în care o mamă urmărea puiul său și-l împingea pentru a-l îndepărta de un vapor. Apoi l-a lovit de mai multe ori cu înotătoarea. „Loviturile aveau toate aparența unor lovituri de palmă, date cu intenția de a învăța puiul să nu confunde metalul vaporului cu burta unei balene".

● În ciuda mărimii lor, acești giganți se deplasează cu o viteză considerabilă. O balenă Rorcual Boreal, de 18 t, poate chiar să depășească 30 km/h pe distanțe mici. Profilul lor maiestuos de formă hidrodinamică este unul din motivele rapidității cu care se deplasează cetaceul. Un alt motiv este pielea sa. Aceasta este subțire și lunecoasă cu striații produse de înotul său rapid, lucru care permite acestor coloși, descriși în cartea lui Job ca niște monștrii marini, să alunece prin apă cu foarte mică rezistență la înaintare. Această înaintare prin alunecare a cetaceului pînă și azi este motiv de uimire și invidie pentru inginerii militari.

● Fără a fi limitate de gravitație și cu provizii abundente în mediul acvatic, balenele au crescut de-a lungul timpului pînă cînd s-au transformat în creaturile cele mai mari care au existat vreodată, cu dimensiuni încă și mai mari decît cele ale dinozaurilor. Unul din aceste cetacee poate să măsoare 30 de metri în lungime și să cîntărească mai mult decît 2500 persoane împreună. Limba acesteia are 3 m grosime și greutatea acestui singur organ depășește greutatea totală a elefantului. Unele din arterele sale sînt destul de groase pentru ca un copil să înoate prin ele. Inima, de o jumătate de tonă, are pereții de o jumătate de metru grosime, și pompează opt tone de sînge. Organul copulator al masculului adult măsoară 3 m lungime, iar testiculele sale cîntăresc vreo 45 kg.

● La o asemenea mărime neobișnuită se adaugă o vigoare impresionantă. O balenă albastră, cînd înoată cu 15 noduri, generează energie echivalentă a 1000 CP. Balenele Yubarta sînt capabile să ridice corpurile lor gigantice de 40 tone în totalitate afară din apă. Pentru a-și păstra căldura, aceste animale „au inventat" grăsimea de balenă, materia grasă a corpului a cărei structură amintește de plasticul spongios al vaselor care se desfac pentru băuturi calde.

De mult timp a existat o legătură aproape mistică între om și balene. Ele sînt, de exemplu, primele animale care se menționează în Biblie : „Și a creat Dumnezeu pe marile balene" (Geneza 1,21).

În zilele noastre cînd era uciderii cetaceelor s-a terminat, am face bine să ne continuăm eforturile pentru apărarea uneia din cele mai nobile creaturi ale naturii.

Traducere : CH. STOICA

GEOMEDICINA sau legătura dintre maladii și poziția geografică

De multă vreme, se știe că nu sîntem egali în fața bolilor. De exemplu hipertensiunea este cauzată în principal (au stabilit medicii) de cantitatea de sodiu (Na +) consumată, dar ea poate fi legată și de un factor ereditar. Astfel, un studiu american a scos în evidență o totală absență a sodiului în transportul efectuat de globulele roșii din sîngele negrilor care suferă de hipertensiune, în timp ce la albi acest transport constituie o regulă. De aici s-a tras concluzia că există o diferență fundamentală între hipertensiunea negrilor și a albilor, așa cum se arată și în studiul doctorilor Nina Etkin, John Mahoney și James Ekman apărut în revista „Nature".

Calvitia este frecventă la albii adulți, boală ce se întîlnește foarte rar sau deloc la alte grupuri etnice, ceea ce demonstrează, că o anumită culoare a pielii influențează această maladie. Peste 20 la sută din populația continentului australian, care a locuit aici înainte de colonizare, are pielea închisă dar părul blond, ca nordicii europeni, iar grupa lor de sînge este asemănătoare cu a populației din insulele Malaieziene. Ainu este o comunitate mare de oameni înalți, cu fața albă, care trăiesc în nordul Japoniei, dar grupa lor de sînge este aceeași cu a populației ce au pielea galbenă. Din studiul publicat de „Arthritis Foundation", din S.U.A., referitor la artrita reumatoidă și juvenilă, rezultă că această boală s-ar datora unei dezordini imunitare, respectiv a sistemului HLA (Human Leucocyte Antigen). Astfel 47 la sută din pacienții albi ce suferă de artrita reumatoidă prezintă un procent anormal crescut de molecule specifice HLA, numite HLA-Dw4. Același raport s-a găsit la negrii din America de Nord și de Sud și la japonezi. Dar populații ca evreii și indienii fac excepție de la această regulă.

De ce, se întrebă medicii, procentul de cancer al prostatei este de cîteva ori mai mare la negri decît la albi? Să fie oare caracteristicile rasei care influențează boala sau zona geografică ? **Ca urmare, a apărut o nouă știință ce îmbină geografia cu medicina, numită geomedicină.**

Încă din antichitate medicul grec Hipocrate în lucrarea sa „Despre aer, apă și lacuri" a încercat să arate că natura, prin componentele sale, sol, relief, apă, aer, animale și plante, se află într-o interdependență permanentă cu omul. Această explicație științifică încearcă să o redea „geomedicina". Cu cîteva decenii în urmă, medicii au observat că locuitorii aflați la o distanță de cinci kilometri de Neapole aveau dinții friabili și colorați în galben sau maro închis. După mulți ani ei au constatat că aceste fenomene apar acolo unde apa de băut conține mult fluor, peste două miligrame la litru, ca de exemplu în Argentina, India, Japonia și în numeroase zone geografice din Africa. **Dar cel mai elocvent exemplu este „cancerul geografic" care a fost observat, pentru prima dată în Uganda, de către doctorul Denis Burkitt.** Aici umiditatea și temperatura au făcut ca un virus să dea naștere unor forme de cancer. În China trei cauze duc la o frecvență mare a acestei boli, localizată la git: o grupă anume de sînge, un virus și faptul că peștele este pregătit fără să i se scoată măruntaiele.

În Tanzania unele triburi au un procent crescut de cancer, altele nu. S-a stabilit că în triburile unde mamele au obiceiul să-și acopere pruncul cu un voal, cancerul este aproape inexistent, deoarece țînțarul, care transportă virusul producător de boală, nu poate ajunge la copil.

Doctorul Percy Stocks, din Anglia, a stabilit că numărul cazurilor de cancer pulmonar este în strînsă legătură cu numărul...clădirilor. În orașele sub 20 000 de locuințe îmbolnăvirile sînt în jur de 89 la mie, cînd numărul caselor crește la 50 000 indicele crește la peste 107 la mie, iar în orașe ca Manchester, Birmingham, Londra, unde clădirile depășesc numărul de 200 000 indicele mortalității se plasează în jur de 162 la mie. Lucrul este explicat, în afară de consumul de tutun și prin vicierea atmosferei, în special datorită fumului sobelor, al țevilor de eșapament și al cosurilor de fabrică.

Cancerul pielii este produs, pe lîngă expunerea excesivă și repetată la razele solare și de diminuarea concentrației de magneziu în sol, precum și de obiceiurile pe care le au unele colectivități de a consuma, în cantități mari, pește afumat. Boala este mai frecventă în zonele însorite spre tropice și Ecuator, la populațiile riverane și pescari. Tumorile pielii pe abdomen și coapse numai în Tibet, sînt cauzate de obiceiul de a purta pe abdomen, sub haine, mici castroane de lut în care se află cărbuni aprinși, pentru încălzire. În țările nordice, unde se obișnuiește să se consume alimente foarte fierbinți, iritante pentru căile digestive, este foarte frecvent cancerul esofagului. Deci culoarea pielii, unele obiceiuri și zonele geografice, se pare că au o influență directă asupra unor serii de boli contractate de om.

AUREL DIANU

Ipostaze neobișnuite ale naturii

PĂIANJENII AERONAUȚI ȘI PĂIANJENII PONTON

Datorită felului lor de viață, s-ar părea că păianjenii se situează printre cele mai sedentare insecte. Cel puțin cei care devin proprietari de „case" sînt renumiți prin imobilitatea lor, care nu este întreruptă decît exact timpul necesar pentru uciderea și consumarea prăzii sau în perioada împerecherii.

Există totuși o grupă de păianjeni cu obiceiuri mai puțin casnice. Aceștia sînt așa-numiții păianjeni vagabonzi, care își petrec viața călătorind. Și, deși nu au aripi, unii dintre ei sînt specializați în navigația aeriană. Pentru a pluti prin aer, acești mici aeronauți folosesc același material din care sînt construite „casele" rudelor lor sedentare : firul subțire și ușor pe care îl secretă glandele lor sericigene.

Putem afla cum poate servi acest fir la zbor citind relatarea unei observații făcute de Darwin, în cursul celebrei sale călătorii în jurul lumii pe vasul „Beagle".

„Un păianjen care avea o lungime de circa 8 mm, care semăna la înfățișare generală cu o specie de Citigrad, în timp ce stătea pe vîrful unui par, a început să emită din glandele sale sericigene cîte 4 — 5 fire deodată, care, scînteind în bătaia soarelui, deși nu erau drepte, ci unduioase ca fișiile de mătase în vînt, puteau fi comparate cu niște raze de lumină divergente. Firele erau lungi, aproximativ un metru, și ieșeau în direcție ascendentă din orificii, fiecare în cîte o direcție. Apoi păianjenul se desprinde deodată de par pe care se afla, fiind repede purtat de vînt și dispărînd din raza vederii mele".

Este vorba de un fel de parașutare, asemănătoare cu aceea efectuată de semințele de păpădie ce sînt transportate de vînt datorită umbreluței din fire vegetale. Oricum, datorită vîntului și curenților de aer ascendenți, păianjenii aeronauți pot străbate distanțe remarcabile, același vas „Beagle", pe care se afla Darwin, fiind invadat odată de o „escadrilă" de astfel de păianjeni pe cînd se afla la o depărtare de țărm de peste 110 km.

În ceea ce privește păianjenul-ponton, Dolomedus finbraitus, el pescuiește la malul lacului, prinzînd uneori pești care îl depășesc în dimensiuni. Tehnica folosită de păianjenul-ponton este o combinație între pescuitul cu undița și pescuitul cu năvodul. După ce și-a ales un loc potrivit pentru genul său de vînătoare, Dolomedus finbraitus se prinde bine de mal cu cele patru picioare posterioare, lăsînd să atîrne în apă picioarele anterioare. Apoi, ca orice pescar, aruncă la apă firele ce servesc drept momeală, pe care le secretă din glandele sericigene. Urmează perioada de pîndă, în timpul căreia păianjenul pare lipsit de viață, deși simțurile sale sînt încordate la maximum.

În clipa în care un peștișor se apropie, atras fie de strălucirea firelor de mătase, fie de picioarele păianjenului scufundate în apă, pe care le poate lua drept niște viermișori gustoși, capcana se închide cu iuțeala fulgerului. Peștele este înhățat în ghearele insectei de pradă, care își înfige colții în carnea victimei administrîndu-i o doză de venin paralizant.

După ultimele zvîrcoliri, prada este tîrîtă pe mal și urmează ospățul care se desfășoară conform cu obiceiurile păianjenilor : treptat, sîngele și celelalte lichide biologice sînt supte de căl'au, iar din victimă nu rămîne în cele din urmă decît o carcasă uscată, ca o mumie.

ADRIAN MINTULESCU

În exclusivitate pentru revista noastră

CUTREMURE ÎN BANAT. DE CE?

— de vorbă cu dl. RADU CORNELIUS,

Cercetător principal la Laboratorul de seismologie al Centrului de Fizică a Pămîntului

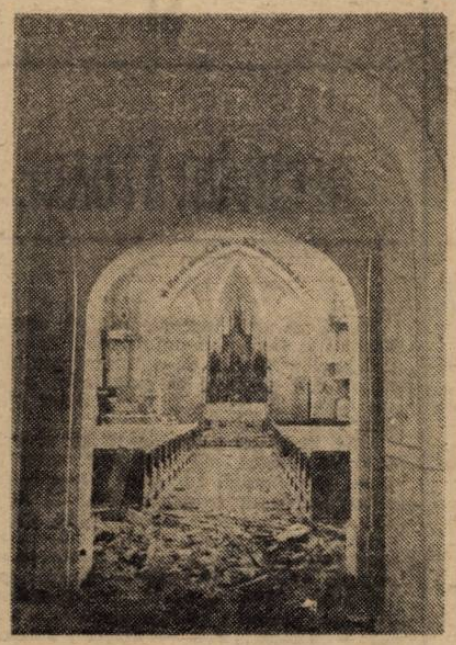

(II)

— Ce legătură există între seismicitate și tectonica locală ?

— Activitatea seismică din Banat, caracterizată prin cutremure crustale, ce ating intensitatea de VIII grade Mercalli, se datorește activității neotectonice intense care a început în Badenianul superior și continuă și în prezent. Hărțile evidențiază o structură în blocuri, mărginite de un sistem de falii dezvoltate în relief. De-a lungul acestor falii, blocurile tectonice separate cunosc mișcări verticale diferențiate în întreg stadiul neotectonic. Cutremurul de la Banloc din 12 iulie a.c. este legat de falia majoră Dragșina-Banloc, orientată NE-SV, iar cel de la Băile Herculane din 18 iulie a.c. de o falie majoră orientată N-S. Activitatea seismică din regiunea Banat nu are nici o legătură cu activitatea seismică din regiunea Vrancea, unde procesele tectonice sînt complet diferite. Producerea celor două cutremure vrîncene la 12 iulie, 13 h 01 m și 19 iulie, 08 h 00 m, deci aproape în timp de cele două cutremure banatice, reprezintă o simplă coincidență. De cîte ori nu s-au produs cutremure puternice în Vrancea, iar în Banat sau în alte regiuni seismice ale țării a fost liniște!

— Au fost prevăzute cele două cutremure banatice?

— Cutremurele de la Banloc și Băile Herculane nu au fost prevăzute. Menționăm totuși, că există cercetări (1988) în care s-a considerat posibilitatea producerii de cutremure puternice (peste gradul 4,7 pe scara Richter) în Banat, începînd chiar cu ultima decadă a acestui secol. Această considerație are la bază analiza variațiilor spațială și temporală a activității seismice, folosind modele ale seismicității ca regularitatea, migrarea și liniștea seismică. Referitor la activitatea seismică viitoare, în Banat, apreciem menținerea, în continuare, a unui potențial seismic ridicat în zona Moldova Nouă și în partea de nord a Banatului.

— Se poate vorbii despre o legătură între cantitatea (mare) de precipitații și cutremure?

— Asocierea dintre producerea cutremurelor puternice și variația cîmpului presiunii atmosferice, este justificată avînd în vedere faptul că atmosfera, continentele, oceanele sînt cuplate între ele. Cercetări efectuate în China și în țara noastră (1984) arată efectul declanșator al cîmpului baric, observîndu-se o creștere a presiuni atmosferice înaintea cutremurelor mari și moderate. În ceea ce privește asocierea dintre cutremure și precipitații, aceasta este mai puțin evidentă deși există observații care arată că seismele puternice se produc într-un interval de 4-24 luni după maximul precipitațiilor. Pentru a ne pronunța asupra acestor corelații, în cazul celor două cutremure banatice, este necesară analiza detaliată a datelor meteorologice pentru o perioadă lungă de timp.

— Ce măsuri întreprindeți privind studiul replicilor din zonă?

— Revenind la cele două cutremure banatice de la Banloc și Băile Herculane relevăm următoarele : urmărirea activității de replici de la Banloc organizată la 24 de ore după șocul principal, se asigură în prezent cu ajutorul a trei stații seismice mobile, de înaltă sensibilitate, instalate în zona epicentrală de Laboratorul de seismologie al Centrului de Fizica Pămîntului. Informațiile ce se vor obține cu privire la distribuțiile spațială, temporală și magnitudinală vor permite studiul detaliat al procesului de rupere în focar, element important pentru studiul sursei seismice.

În ceea ce privește cutremurul de la Băile Herculane continuă înregistrarea replicilor cu aparatura de bază a rețelei seismice naționale, iar în zona epicentrală s-au instalat două accelerometre pentru înregistrarea celor mai puternice replici al căror număr și intensitate vor scădea treptat în timp.

MIHAELA DOROBANȚU

Eminența cenușie a televiziunii franceze

Director general adjunct al Canalului Plus internațional din Franța, Michel Thoulouze a obținut numeroase succese, iar acum își continuă drumul său pentru un nou val în televiziune. Împreună cu Pierre Lescure, la 7 ianuarie anul acesta, a înființat Canal Jimmy, un canal de televiziune prin cablu, care explică adolescenților trecutul părinților. E un canal destinat celor între 18 și 45 de ani, de privit în doi, mamă și fiică, tată și fiu, făcînd să se confrunte generațiile și ambițiile, o întoarcere la anii '60. Canal Jimmy a înregistrat deja 250 000 de abonați.

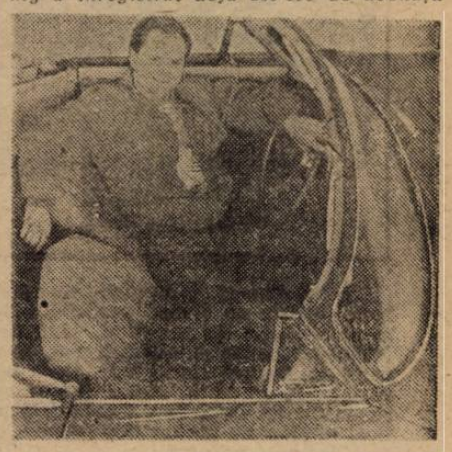

„Există un apetit pentru o televiziune deosebită. Canal Jimmy intră în consumație și în televiziunea de mîine" explică Thoulouze. Culmea : să faci dintr-un canal întors către trecut, un canal al viitorului ! Michel Thoulouze este un nume care nu s-a îndepărtat niciodată de tubul catodic.

„CARPAȚI" evocări și restituiri

La 15 Ianuarie 1933 se edita la Cluj de către titanicul literaturii cinegetice, Ionel Pop, primul număr din revista „Carpați".

Revista „Carpați" a apărut pînă în 1947 și a adus o mare contribuție la cunoașterea și ocrotirea faunei cinegetice, la cimentarea sufletească a iubitorilor naturii, publicația fiind așteptată și citită de toate vîrstele. Impresionează declarația unui martor și participant la războiul de dezrobire a pămîntului strămoșesc dintre Prut și Nistru, care a rămas impresionat de faptul că în tranșeele unde moartea se confrunta cu viața, revista „Carpați" era citită de către cei ce luptau pentru întregirea hotarelor patriei.

Conținutul, bogat și atractiv, al revistei „Carpați", a determinat păstrarea și transmiterea colecției pînă în zilele noastre, ca o moștenire sufletească pentru urmași, fii și nepoți...

Astăzi, după o lungă perioadă de sistare, revista „Carpați" își reia apariția datorită cunoscutului iubitor și călător prin peisajele din natură, ing. silvic Paul Decei și ca argument al continuității tradițiilor, în primul număr al noii ediții se evocă personalitatea fondatorului, Ionel Pop, ce ne-a părăsit la venerabila vîrstă de 95 ani. E un act de restituire către foștii cititori și o ofertă instructivă iubitorilor de natură.

Noua serie a revistei „Carpați", cu sediul în aleea Circului Bl. 1, ap. 86, sect. II cod 72138, București își face apariția printr-un bogat material documentar din fauna țării, printr-o diversitate de știri ce interesează pe toți iubitorii naturii. E o revistă educativă, instructivă și atractivă prin bogata ilustrație ce însoțește articolele.

Procurarea revistei se face prin abonamente sau direct de la sediul asociațiilor județene de vînătoare inclusiv de la Magazinul acestor asociații.

Dr. VADIM NESTEROV

O noapte lungă de șapte minute

Eclipsa totală de Soare care a avut loc la 11 iulie a.c., vizibilă în Mexic și Hawaii s-a bucurat de... o asistență de excepție : sute de mii de oameni s-au deplasat la fața locului (inclusiv sute de oameni de știință), iar cifra celor care au urmărit transmisia în direct la televiziune se apreciază la peste 800 milioane ! De altfel, ea este ultima eclipsă totală a secolului :

Un fenomen grandios și, dacă nu s-a mai întîmplat ca pe vremea astecilor și incașilor, cînd era nevoie de jertfe care să-l împiedice pe „vîrcolaci" să nu mai „mănînce Soarele", s-au semnalat totuși și cazuri de panică în rîndul oamenilor și animalelor, în momentul cînd Luna, înaintînd puțin cîte puțin între Pămînt și Soare l-a acoperit în final pe acesta din urmă, lăsînd să coboare întunericul în plină zi. Pentru șapte minute.

Eclipsele de Soare au fost întotdeauna prilejuri extraordinare pentru lumea științifică de a-și îmbogăți cunoștințele despre astrul zilelor noastre. Ca să nu mai vorbim că, eclipsa din 1919 a fost folosită pentru a demonstra că, într-adevăr, așa cum prevedea teoria relativității a lui Einstein, forța gravitațională a uriașelor corpuri cerești acționează chiar și asupra razelor de lumină.

Ne-au mai rămas însă încă multe necunoscute. Iată patru dintre ele, care se referă doar la Soare.

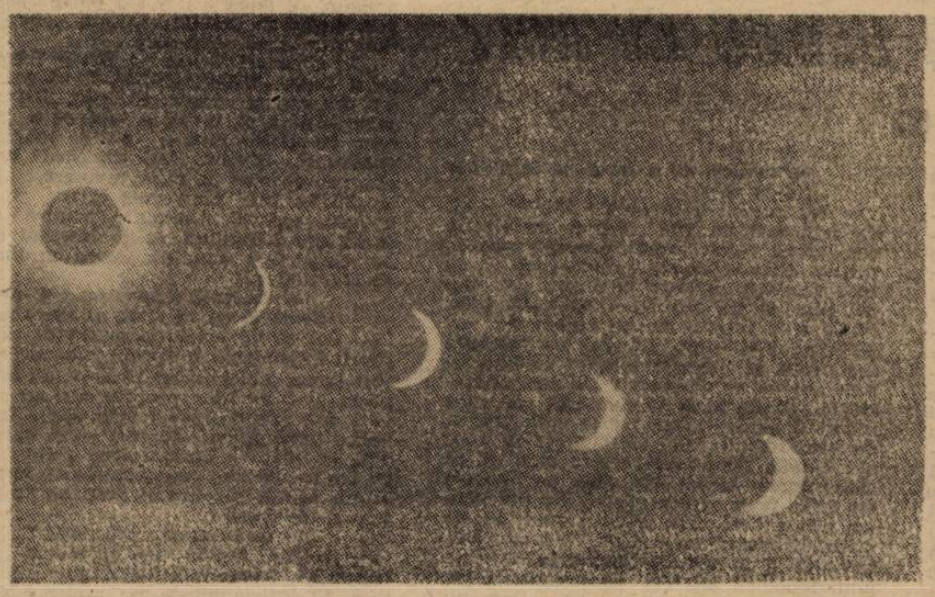

● De ce are coroana solară o temperatură de 1,68 milioane de grade cînd nucleul Soarelui atinge, este adevărat, 15 milioane de grade, dar temperatura scade la doar 6 000 de grade la suprafața sa ?

● Cum se explică vitezele atît de diferite de rotație ale diverselor zone ale Soarelui (suprafața sa se rotește mai repede decît interiorul. Polii mai lent decît Ecuatorul...).

● Soarele poate fi privit și ca un „ceasornic uriaș cu multiple mecanisme, fiecare din ele „bătînd" cu o altă frecvență. Specialiștii speră ca prin intermediul undelor care iau naștere în interiorul Soarelui, să-l poată înțelege mai bine. Dar, de fapt, cum iau naștere aceste unde ?

● În fine, celebrele pete solare, regiuni pe suprafața sa, a căror temperatură coboară de la 6 000 la 2 000 de grade și al căror număr crește și scade cu o perioadă de 11 ani. Se află oare magnetismul solar la originea acestui fenomen ?

Există, desigur și alte necunoscute, poate mai puțin spectaculoase...

Le vom afla răspunsul, sau va trebui să așteptăm prima eclipsă a secolului XXI pentru a le descifra taina ? Sau, poate, pentru a descoperi alte mistere...

MIHAELA DOROBANȚU

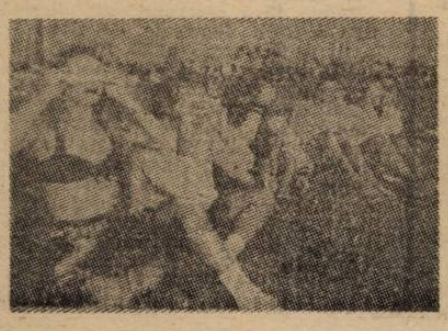

CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE VĂ AȘTEAPTĂ

Stimați cititori, inițiativa noastră de a alcătui și edita CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE a prins deja contur. Vă așteptăm cu toate curiozitățile pe care imaginația dv. le-a materializat, sau cu circumstanțe deosebite ale vieții : coincidențe la naștere ,gemeni, mariaj sau divorț, longevitate, operații spectaculoase, accidente, colecționari de toate tipurile, inventii și inovații de uz curent, îndeminare, răbdare (construcții din cărți de joc, din chibrituri, piese domino sau rummy etc.), înălțime, talie deosebite, recorduri de memorie, coincidențe stranii în viață etc., etc. Nu uitați să menționați data nașterii + fotografie și alte detalii ce vă caracterizează. Vă așteptăm cu încredere !

FOTOGRAFII DE LA CITITORI

Să-ți faci vară, sanie !

BRĂTULESCU IULIA-ALEXANDRA, *București*

Aventuri pe tărîmul cunoașterii ocult

Studiul științei trecutului nu trebuie făcut numai de dragul erudiției ; documentele vechi ne pot oferi experiență, tehnologii, chiar și domenii noi, la care poate nu ne-am gîndit încă. Dacă am fi reluat, de exemplu, cîteva dintre experimentele lui **Berzelius**, materialele plastice, ce apar ca descoperire recentă, ar fi fost de mult pe piață.

Am fost surprins, spune **René Alleau**, în comunicările sale din 1955, să nu pot reproduce în laborator, anumite experimente metalurgice, care, în cărțile vechi erau descrise foarte precis. Zadarnic am încercat să aflu cauza eșecurilor, deși urmasem instrucțiunile foarte atent, cît și proporțiile indicate. Pînă la urmă, mi-am dat seama că folosisem elemente pure din punct de vedere chimic, pe cînd, cele folosite de antici, erau impure, în speță ; sarea se obținea din produse naturale avînd astfel acțiune catalitică. Mai toată vechea metalurgie era bazată pe acțiunea catalizatorilor. De altfel, experimentele mele au fost confirmate nu numai de lucrările doctorului **Menetrier** asupra acțiunii catalitice a oligo-elementelor, ci și de cele ale germanului **Mittasch** vizînd cataliza în antichitate.

În domeniul aliajelor, atît de importante pentru noi, anticii erau la fel de bine informați. Nu numai că știau să producă, direct, dintr-un complex de minereuri, aliaje cu remarcabile proprietăți, dar foloseau chiar, aliaje speciale, cum ar fi **electrum**, pe care noi n-am avut niciodată curiozitatea de a-l produce, deși știm exact formula lui.

În trecere să amintim nenumăratele posibilități ce ni s-ar deschide în domeniile medicale și farmaceutice, prin studierea vechilor texte. Arsurile de exemplu : se știe că Evul Mediu, așa răvășit cum era, de nenumăratele conflagrații, cunoștea cele mai bune remedii împotriva arsurilor, rețetele acelea, însă, fiind complet ignorate acum. Anumite produse farmaceutice, nu numai că înlăturau durerea dar împiedicau formarea cicatricilor și ajutau la regenerarea celulelor și țesuturilor.

În ceea ce privește lacurile și vopselele, nu cred că mai este nevoie să vă reamintesc calitatea produselor preparate după metode vechi. Admirabilele culori folosite de pictorii Evului Mediu, încă nu și-au îngropat secretele ; eu știu de cel puțin un manuscris, aflat în Franța, ce conține modalitățile de preparare. Nimeni, nici în acest caz nu-și bate capul să redescopere acele tehnici, deși, pictorii moderni, dacă ar fi să trăiască măcar o sută de ani, ar vedea cum lucrările lor și-au pierdut de-acum prospețimea ; unde este galbenul teribil de luminos cu care a pictat Van Gogh ?, deja a pălit !

Prospecțiunile miniere erau strîns legate de... fitoterapie ; este cunoscut că plantele dintr-o anumită zonă, indică, prin urmele lăsate în ele, prezența unuia sau altuia dintre metale. Astfel mineritul și terapia merg mînă în mînă, în beneficiul comun.

În fertilizatori, recte, îngrășămintele moderne, antichitatea cunoștea acea așa-numită „esență a fecundității", compusă din anumite săruri amestecate cu excremente.

Manufactura sticlei este un alt domeniu despre care anticii știau foarte multe lucruri, ce ne-ar putea ajuta în căutările noastre, vizînd diseminarea pămînturilor rare și introducerea paladiumului în sticlă, ceea ce ar face posibil deziderатul obținerii tuburilor fluorescente cu lumină neagră.

Vom putea oare, în ceea ce privește textilele, să fabricăm vreodată acea ciudată țesătură a antichității, numită **Pilema ?** Mărturiile în acest sens, vorbesc despre un material din lînă ori bumbac, tratat cu anumiți acizi, care îl făceau **ignifug** și de netăiat, chiar și cu arme de oțel, procedeu familiar galilor în fabricarea platoșelor de luptă !

Nici constructorii n-ar avea nimic de pierdut dacă ar studia puțin vechile metode de fabricare ale cimenturilor speciale, metode datînd din secolele XV, XVI, în multe privințe, acestea fiind superioare celor moderne ! Există texte foarte vechi, cu indicații foarte precise despre **energia magnetismului terestru**, care pentru fizica modernă ar avea o importanță pe care nici măcar nu ne putem gîndi să o evaluăm ; vom avea puterea de a renunța la orgolii, de a folosi ceea ce există ca pe o moștenire iar nu ca pe un trecut vetust ?

Traducere și adaptare
AUGUSTIN FRĂȚILĂ

Ce este „PILEMA"?

PLANETE ȘI NECUVÎNTĂTOARE

După ce am încercat să vă sugerăm oscilațiile favorabil-nefavorabil de-a lungul orelor zilei și de-a lungul lunilor anului, am promis să examinăm o zonă de tangență (comună) zodiacului chinezesc și celui astral.

Este bine cunoscut faptul că și orientalii cunosteau, din cele mai vechi timpuri, astronomia. Iar dacă filozofiile specifice lor s-au transpus fidel și în zodiacul ce-i caracterizează, asta nu înseamnă că planetele au fost ignorate cu totul. **Corespondența planete-elemente ale naturii vine să ne edifice asupra acestui fapt. Iată această corespondență : Apa — Mercur ; Pămînt — Saturn ; Metal — Venus ; Foc — Marte ; Lemn — Jupiter.**

Cunoscînd aceste date de plecare fixe, să străpungem mai în profunzime tipurile de relații. Astfel, **Apa** este elemen-

tul fundamental al naturii care aparține punctului cardinal NORD. Necuvîntătoarele nordice (așa cum au fost prezentate pe cercul din nr. 21/25 mai a.c.) sînt : Mistrețul, Șobolanul și Boul. De aici rezultă, pe baza corespondenței de mai sus, că planeta Mercur domină destinul Mistrețului, Șobolanului și Boului. Dar din zodiacul astral, știm că **planeta Mercur este protectoarea Gemenilor și a Fecioarei.** Concluzia, foarte simplist exprimată, este următoarea : destinele Mistrețului, Șobolanului și Boului din zodiacul chinezesc sînt asemănătoare cu destinele Gemenilor și celor născuți în Fecioară. Dar lucrurile sînt ceva mai complicate, deoarece în zodiacul chinezesc formula vieții nu este dependentă numai de luna nașterii.

În același mod putem stabili și celelalte corespondențe. **Lemnul** este un element estic, iar animalele estice sînt : Tigru, Iepure, Dragon. Și cum Lemnului îi corespunde Jupiter, animalele de mai sus vor corespunde **zodiilor dominate de Jupiter, adică Săgetător și Pești.** Deci vor exista asemănări între destinul Tigrului, Iepurelui și Dragonului și destinul Săgetătorului și Peștilor.

Focul este un element sudic, iar necuvîntătoare sudice sînt : Șarpele, Calul și Oaia. Focului îi corespunde Marte, iar **zodiile dominate de Marte sînt : Scorpion și Berbec.**

Metalul este un element vestic, iar necuvîntătoarele vestice sînt : Maimuța, Cocosul și Cîinele. Metalul corespunde lui Venus, iar **Venus domină Taurul și Balanța.**

Elementul Pămînt din zodiacul chinezesc, căruia îi corespunde planeta Saturn, este atotcuprinzător și nu are necuvîntătoare preferate. Generozitatea Pămîntului, în concepție chinezească, este oare identică cu generozitatea planetei Saturn din zodiacul astral ? Foarte greu de dat un răspuns, dar știm că **Saturn domină Capricornul și Vărsătorul,** iar acestea sînt considerate în mod tradițional — astrologic drept zodii ale geniilor — fapt contrazis de realitate, geniile fiind uniform răspîndite pe tot spectrul zodiacal.

Rămîn fără corespondență directă zodiile astrale dominate de Soare (adică Leul) și de Lună (adică Racul sau Cancerul). Este ciudat cum tocmai astrele ce influențează cea mai puternică masculinitate (Soarele) și cea mai temperamentală feminitate (Luna) au rămas fără echivalent. Să fie asta încă o dovadă că zodiacul chinezesc refuză cu îndîrjire excesele și că este într-o permanentă căutare a echilibrului și armoniei ? Se pare că da. Ceea ce exultă în zodiacul astral este voalat în zodiacul chinezesc.

P.I.

Incredibil, dar adevărat!

FIINȚE DE PE ALTE PLANETE ÎN DIALOG CU NOI?

(II)

— A trecut, de la ceea ce vreau să relatez, un an și jumătate. Mă aflam într-un oraș din Oltenia, unde locuiesem și muncisem ca profesor de filosofie timp de 7 ani. Reveneam acolo destul de des cu diverse probleme. În seara zilei de 11 noiembrie 1989 m-am dus în vizită la o familie de prieteni. Eram așteptat și primit cu multă bucurie, aveam întodeauna ce discuta, dar de data aceasta prietenii mei îmi așteptaseră sosirea cu mai mare nerăbdare ca de obicei. Nici n-aș fi putut bănui ce va urma și mai ales că seara aceea va fi punctul de plecare al unor întîmplări despre care atunci aș fi zis fără ezitare că sînt dacă nu imposibile, prea puțin probabile. Prietenul la care mă aflam în vizită îmi spune că voi asista la o „experiență" cel puțin stranie. A luat un pahar pe care l-a umplut pe trei sferturi cu apă, apoi și-a scos verigheta și a ținut-o suspendată cu ajutorul unui fir de ață de aproximativ 10 cm deasupra paharului. Îl urmăream cu mare atenție. Eram curios să văd ce se va întîmpla. Îmi spuneam în sine că era vorba de o scamatorie ! Dar spre mirarea mea, verigheta a început să se balanseze, apoi tot mai mult și, în cele din urmă a lovit marginea paharului de un anumit număr de ori. „Mai fac o dată..." spune amicul meu, iar obiectul s-a mișcat din nou și s-a oprit, după ce a „bătut" un număr egal de lovituri. Aceeași experiență a fost atunci repetată de soția amicului meu, dar numărul de lovituri a fost altul. Am întrebat dacă e vorba de ceva „regizat". M-au asigurat că nici vorbă de așa ceva... totul devenise pentru mine interesant! „Încearcă și tu..." m-au îndemnat gazdele. După un moment de ezitare pe care nu mi-l explic nici acum, am procedat și eu ca ei. Minune! Inelul a început să se miște — dar nici prin cap nu-mi trecea că adevărata minune avea să se întîmple mai tîrziu, într-o formă, sau cu un conținut cu adevărat fabulos!

— Domnule G.G. ALBU, o săptămînă mi-ați ținut respirația agitată. Tot timpul am păstrat în memorie „elementele" experienței la care ați fost mai întîi martor, după aceea chiar participant — deci un pahar plin pe trei sferturi cu apă și un inel legat cu o ață, lăsat în golul paharului ! Oare ființele cosmice au înțeles că trebuie să opereze în dialogul cu noi, cu astfel de elemente, eludînd tehnologiile de vîrf și sofisticatele mijloace, ale oamenilor, de a intra în conversație cu ele ?

— Nu pot ști dacă „acele ființe" — și, de fapt nici nu știu despre ce anume este vorba — au optat, precum spuneți, pentru niște elemente rudimentare ca să facă accesibil dialogul cu mine, de pildă. Știu că am repetat experiența, loviturile s-au repetat de un număr de ori și s-au oprit. I-am întrebat pe prietenii mei, soții la care fusesem invitat, ce sens are tot ce văzusem ? De fapt numărasem 22 de bătăi — numărul pe care inelul îl bătuse la el, iar la soția lui, 21 de bătăi. Nimic mai simplu, mi-au spus ei : bătăile denumeau vîrsta cînd ei se căsătoriseră. M-au întrebat ce părere am ? Nu prea aveam păreri. Nu era pentru prima oară cînd spiritul meu „materialist-științific" se vedea în imposibilitatea de a formula o explicație în fața unui fenomen atît de neobișnuit. M-am gîndit mai întîi la autosugestie. Dar „nu stătea în picioare", pentru că eu însumi m-am mirat cînd mi-a fost indicată o anumită vîrstă (număr) și în definitiv nici nu știam care poate fi „sensul" experienței respective...

— Nedumerirea din timpul vizitei respective v-a sugerat să continuați singur experiențele ?

— Într-adevăr, am repetat experiențele, nu singur, ci cu alții, nu prea numeroși, iar rezultatul a fost în general pozitiv. Trebuie să adaug că numai cei ce s-au arătat foarte sceptici, incurabili, nu au putut avea revelația experienței.

— Mă număr printre ei, dar am datoria să vă solicit în continuare amănunte noi...

— În ceea ce mă privește, am încercat eu însumi în următoarele săptămîni încă de vreo zece ori. Încă de o sută de ori. Rezultatul a fost de fiecare dată același — adică pozitiv. Evident, nu îmi dădeam seama de mister. Am încercat să formulez măcar o ipoteză, dacă nu o explicație. Dar nu am găsit nici una cît de cît satisfăcătoare. În sfîrșit, nu aveam altă soluție și am „clasat" cazul în ideea că poate mai tîrziu, cine știe cînd...

— I-am dezamăgi pe cititori dacă am încheia acest dialog cu „un caz clasat" ! Nici n-ar fi avut vreun sens să stăm de vorbă...

— Am spus „clasat" pentru că au mai trecut două luni de la întîmplarea deja cunoscută, și a venit acea dimineață memorabilă de 11 februarie 1990. Nici acum nu-mi pot explica — măcar de ar fi aceasta cea mai mare enigmă ! — ce anume m-a determinat ca, fără nici o motivație conștientă, să mă ridic din pat, să iau un pahar, iar apoi ținîndu-mi inelul suspendat deasupra paharului — nici nu am mai pus apă în el —, am pus în gînd următoarea întrebare :

„În afară de numărul acela pe care mi l-ai repetat de atîtea ori, nu poți să-mi spui și altceva ?"

Imediat după ce-am rostit întrebarea a urmat obișnuitul balans al inelului, apoi a bătut **de două ori** și s-a oprit. Deși eram destul de emoționat, i-am pus imediat întrebarea următoare :

„De două ori înseamnă DA ?" Răspunsul a fost : „UNU", „DOI". Bine, am zis eu, dar atunci cum ai să spui „NU" ? și închipuiți-vă că inelul a început o mișcare circulară, fără a atinge marginea paharului. Aveam deci un „cod" original, reprezentat de cifre, numere, „DA" și „NU"... Unii dintre cei cărora le-am povestit această întîmplare, printre care și un preot luminat, m-au întrebat dacă nu simțeam o anumită teamă în timpul acestui dialog...

— Aceeași întrebare v-o pregătisem și eu în clipa anterioară.

— Pot să vă mărturisesc cinstit că am simțit într-adevăr o emoție puternică. Am fost la un moment dat copleșit de întîmplare, dar teamă propriu zis nu mi-a fost. Am pus desigur foarte multe întrebări,o bună parte din ele — și sper că veți înțelege — erau despre viața mea pe toate cele trei coordonatele ei în timp și am primit răspunsuri cum nu se poate mai interesante.

— Cum anume procedați ?

— De mai multe ori procedam „prin tatonare", formulînd mai multe alternative, EL infirmîndu-le pe acelea false și confirmînd-o pe cea adevărată. Vă spun însă că eram într-adevăr cam derutat, nu știam ce să cred. Mi-a venit la un moment dat o idee : la mîna dreaptă, cu care țineam inelul suspendat în pahar, port un fel de brățară-lănțișor, și oprindu-mi privirea asupra ei, formulez aproape spontan o întrebare-test, așteptînd răspunsul cu o emoție de nedescris. Și acesta nu a întîrziat : 1, 2, 3, 4, ...10 ...20 ...32 ! Întrebarea fusese : „Cîte zale are brățara mea ?" Nu-mi trecuse niciodată pînă atunci prin minte să le număr, și am făcut-o cu o grabă și o înfrigurare ușor de înțeles. Rezultatul a fost, bineînțeles, 32 ! Atîtea zale are brățara... Abia atunci am rămas pentru moment „blocat". Orice temei al îndoielilor mele, atîtea cîte mai erau, se vedea spulberat. Dincolo de acest gen de dovezi, menținerea neîncrederii mi se părea inacceptabilă, dacă nu chiar ridicolă

— Ați extins între timp subiectele dialogului cu „ceva" nevăzut, necunoscut ? Vă rog să credeți în continuare în circumspecția mea... ați observat că sufăr de o lucidite pămînteană...

— Acum nu aș vrea să credeți că subiectele dialogului meu s-au limitat la anumite aspecte cu caracter personal, ori la altele, superficiale, sau ținînd de domeniul faptului divers. Încă din prima fază a „conversației" cu „personajul" acesta straniu, i-am pus și întrebări în legătură cu probleme esențiale pentru fiecare dintre noi și pentru toți laolaltă. Prima întrebare de acest fel am considerat-o crucială, și am primit răspunsul la ea...

(Va urma)

ION ȚUGUI

Ştirea de ieri

COŞMARUL LUNII AUGUST

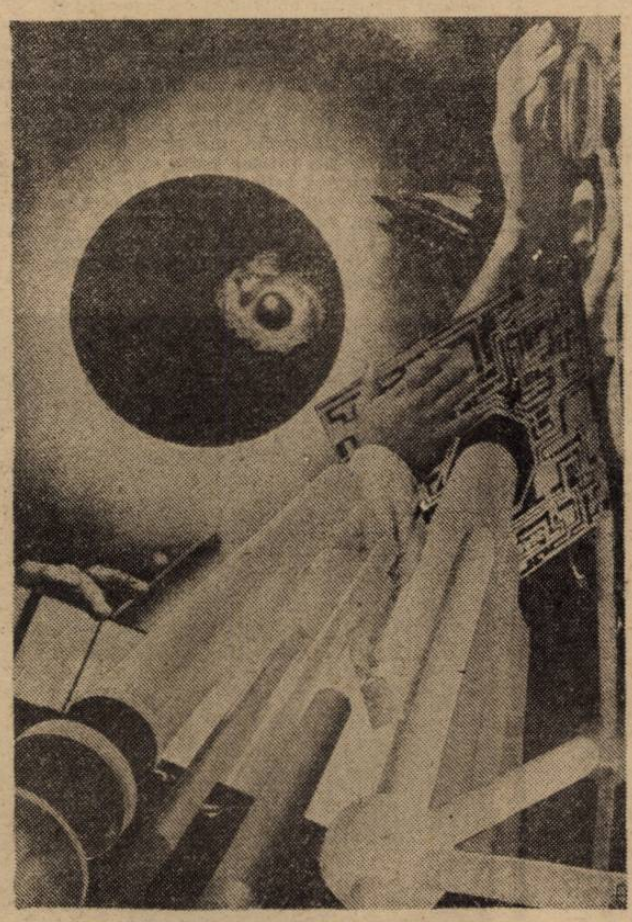

Celebritatea lui Edward Samson, prezicător involuntar — dacă ziariştii profesionişti n-ar fi cumva şi prezicători, prin întreaga lor activitate — are o istorie şi o persistenţă în timp care pot umili orice prezicere, previziuni, premoniţii făcute pînă azi şi devenite cu îndreptăţire celebre.

Pe scurt, numitul Edward Samson, reporter în tinereţea lui (premergătoare celebrităţii) la ziarul american „Globe", avea să adoarmă într-o seară pe o canapea, într-unul din Birourile redacţiei. Într-o seară de început de august, în vara anului 1883, moment de referinţă în istoria premoniţiei şi a presei, într-un fel... Pentru că Edward Samson, acum 108 ani, a trăit cel mai teribil coşmar — în vis, se înţelege, dormind — un coşmar, transcris prompt, la detaliu, de îndată ce avea să se trezească din somn.

■

Eroii relatării sale — ai coşmarului, în fapt, pe care îl trăiesc — erau bieţii locuitori ai insulei Jawa, obligaţi să alerge, înnebuniţi de groază, spre ţărmul oceanului, în timp ce lava unei erupţii vulcanice, de o forţă fără precedent, mistuia totul în calea ei: aşezări, vieţi omeneşti, speranţe. Mii de victime, o „reverberaţie" de natură meteorologică asupra întregii planete şi un ferpar uriaş învăluind insula devenită, prin disperare şi nenorocire, un veritabil mormînt colectiv.

Ziaristul notează pe marginea relatării sale cuvîntul „IMPORTANT" ca pentru a-şi impune să revină şi să remedieze toate acele viziuni „coşmareşti" pe care le trăiesc parcă aievea. După care adoarme din nou.

A doua zi dimineaţa, printr-un ciudat joc al hazardului, un confrate de-al său, ziaristul de serviciu, citeşte „însemnarea" lui Samson, presupune că ar fi vorba de o ştire de „ultimă oră" recepţionată în timpul nopţii de cel în cauză, drept pentru care o şi dă imediat la cules, avînd să intre în următoarea ediţie a ziarului cu litere de-o şchioapă. Stupefiantă prin exactitatea relatării, ştirea avea să fie reluată, în următoarele 24 de ore, de aproape toate publicaţiile de mare tiraj ale Americii. Nimeni nu s-a îndoit de exactitatea şi rigoarea informării, nimeni nu a verificat-o, nimeni nu-şi putea imagina o „transcripţie" atît de detaliat — meticuloasă după o sursă... coşmar! De unde şi scandalul uriaş pe care avea să-l declanşeze acest „fals" de proporţii, încheiat de bună seamă cu concedierea lui Edward Samson, în pofida protestelor şi, am spune, a nevinovăţiei sale de fond.

■

În dimineaţa zilei de 27 august a aceluiaşi an, „predicţia" lui Samson avea să-şi găsească, însă, cea mai culminantă confirmare. Vulcanul Perbuatan, din insula intrată în istoria marilor calamităţi natura. le, Krakatoa, situată între Jawa şi Sumatra avea să erupă cu o forţă de deflagrare incredibilă, pînă la 50 km altitudine, cu torente de lavă care au „măturat" totul în calea lor pe o distanţă de 11 kilometri! Peste 36 de mii de morţi, două treimi din insulă fiind practic aneantizate, totul urmînd „punct cu punct" relatarea lui Samson, premoniţia sa, tragica „profeţie" care anticipase dezastrul cu circa trei săptămîni.

Dar premoniţiile nu erau şi nu sînt agreate de spiritul ştiinţific. Relatarea anticipativă a lui Samson a fost considerată o „pură coincidenţă", un joc al hazardului, confirmarea acelei infime probabilităţi de care ar putea beneficia orice vis... Concluzie la fel de disperată ca şi erupţia însăşi a vulcanului, vorbind de incapacitatea noastră tulburătoare de a admite realul, dacă nu-l poate închide în tiparele unei pre-înţelegeri... Confirmarea prin autenticitate avea să devină o ultimă dovadă că... premoniţia este o invenţie gazetărească avînd un unic scop: mărirea tirajului!

Doamne, oare cîte din coşmarele noastre trebuie să fie confirmate de viaţă, pentru ca tristul cor al Casandrelor să nu mai fie alungat din cetate?

■

Revista sovietică „Energia", care reia dezbaterea acestui caz — şi a fenomenului în ansamblu, a variatelor forme de viziune coşmareşti — ne atrage atenţia (sub semătura lui Vladimir Labedev, doctor în ştiinţe psihologice, Sputnik 3, 1991) asupra ponderii infime a coşmarelor care-şi găsesc ulterior confirmarea.

Lomonosov avusese şi el o astfel de viziune profetică asupra morţii tatălui său pe o insulă îndepărtată din Oceanul Îngheţat, fapt care avea să se confirme întocmai, Lomonosov izbutind să găsească corpul neînsufleţit al părintelui său, pe insula pe care o visase... Ei, bine, şi acest caz, ca şi cel precedent sînt considerate „excepţii", care ar veni să confirme regula imposibilităţii „de facto" a unei astfel de comunicări paranormale... Atunci cînd excepţia, la o analiză atentă, nu-i decît „mostra", „eşantionul" unei alte „reguli" pe care încă n-am înţeles-o...

Un motiv în plus ca să parcurgem cu maximă atenţie fiecare predicţie, înainte ca — faţă de gîtul lung al girafei — să strigăm : „exclus ! aşa nu se poate... aşa ceva nu există !"

■

Din fericire, însă, somnul (şi cel profund şi cel superficial), şi lungile clipe de vis, ori de coşmar — ca şi „stările de veghe" — se află, în sfîrşit, pe mesele de lucru ale parapsihologiei (ale psihotronicii) moderne.

...Şi se făcea, în coşmarul trăit de noi în somn, că un „cor" al ordinii publice ar fi intrat în aceste laboratoare şi le-ar fi interzis... Consemnăm, deci, coşmarul, cu speranţa că el va fi infirmat. Iar dacă nu, notaţi, era la începutul lui august 1991...

DOREL DORIAN

Nostradamus şi anul 3797, „ULTIMUL"

gîlceava IDEILOr

Era inevitabil ca, după atîtea nenorociri şi situaţii dramatice dezvăluite pentru viitorime, Nostradamus să atingă şi problema SFÎRŞITULUI. Prefer termenul de sfîrşit în loc de sintagma „sfîrşitul lumii" deoarece — aşa cum reiese din multe modele escatologice — punctul terminus al civilizaţiei acelui moment reprezintă începutul unei alte lumi, al altei civilizaţii (în variantele optimiste, în care există continuatori ai speciei umane aşa cum se prezintă ea astăzi, sau „înnoită.

Trebuie să mărturisesc de la bun început că ceea ce mă frapează la toate scenariile escatologice (de la grecescul escaton = cel din urmă) este **siguranţa cu care se avansează cifre, numere şi date foarte precise.** Este parcă o obsesie a autorilor scenariilor respective de a asigura autenticitatea profeţiilor lor, de a împrăştia cu dezinvoltură ceaţa în care pluteşte viitorul (oricît de îndepărtat ar fi el).

Nici Nostradamus nu ezită să ne ulmească cu o astfel de prezicere bine precizată. Cercetătorii operei sale (şi noi alături de ei) au răsuflat uşuraţi identificînd anul 3797 ca fiind ultimul. După alţi cercetători, Nostradamus ar fi legat sfîrşitul de sărbătoarea Paştelui, Învierea Domnului Nostru Iisus Christos. Cînd Paştele (cel catolic, evident, avînd în vedere atît educaţia spirituală a prezicătorului francez, dar şi despărţirea oficială a datei Marii Sărbători, cînd s-au despărţit cele două biserici, catolică şi ortodoxă) va cădea pe data de 25 aprilie, anul acela va fi... ultimul. Această dată tîrzie a fost însă înregistrată din 1566 de patru ori, anul 1943 fiind inclus în această prezicere. Şi totuşi...

Momentul fundamental al sfîrşitului — dacă el va exista într-adevăr este cu atît mai neverosimil cu cît intenţia de precizie a profetului este mai manifestă. Cu toate însuşirile supranormale ale unor semeni ai noştri — pe care ne vedem nevoiţi să le acceptăm, căci ele fac parte din misterul etern al fiinţei umane —, ne vine foarte greu să ne abţinem de la o întrebare pe cît de logică, pe atît de retorică : „Dacă preocuparea pentru viitor a lui Nostradamus a mers pînă la un anume sfîrşit strict calendaristic, de ce spiritul său nu a investigat şi începutul ? Nu se poate ca învăţatul francez (1503—1566) să nu fi citit, cel puţin, versiunea latină a bibliei, publicată între 1448 şi 1455, la Mainz (de către Johann Gutemberg). Iar ca orice om de cultură, ar fi trebuit să fie preocupat şi de începuturi (canonizate în Vechiul Testament), tot din punct de vedere calendaristic. (întrucît numerotarea la evrei începe de la anul 3761, Creaţia Lumii, la islamici de la 622 e.n., Călătoria la Mecca a lui Mahomed, la romani începea de la 753, Întemeierea Romei, la creştini de la anul 0, Învierea lui Christos etc.)

Anul 3797 prevăzut de Nostradamus acordă şansa teoretică de a mai beneficia în intervalul de timp „rămas" de mulţi alţi profeţi. Iar din punct de vedere al subiectivităţii profeţiilor, fiecare dintre aceştia ar putea prelungi, rînd pe rînd, data catastrofei finale — îndepărtînd-o astfel de propria sa viaţă şi de viaţa celor dragi lui. Surprinde de asemenea la numărul anului 3797 lipsa lui de „rotunjime", căci el contravine teoriilor milenariste asupra sfîrşitului (anul 1000, 2000 etc.). Nu este, pe de altă parte, exclus ca cele patru cifre să ascundă o criptogramă, un mesaj apocrif — aşa cum mai toţi profeţii au folosit, inclusiv Sfîntul Ioan Teologul în „Apocalipsa" sa. Se ştie că nu numai Pitagora a acordat cifrelor simboluri mai mult sau mai puţin mistice. Despre posibilele încifrări ale numărului 3797 vom vorbi în numărul viitor.

PAUL IOAN

— Va urma —

● **RACHETE INVIZIBILE.** Se lucrează de zor în „industria morţii". US Air Force intenţionează a se dota în continuare cu avioane de vînătoare invizibile, dar va dispune, nu peste mult timp, de primele rachete de croazieră nedetectabile. Denumite TSSAM, ele sînt concepute pentru a fi folosite, cu prioritate, de către bombardierele „B-2". Rachetele invizibile, vor fi livrate şi forţelor militare terestre. Ele vor dispune de încărcături convenţionale, putînd fi lansate din aer sau de la sol. Invizibilitatea le va oferi şansa lovirii unor ţinte inamice puternic apărate antiaerian.

● **THYSSEN LA 100 ANI.** Grupul industrial Thyssen din Duisburg şi-a sărbătorit cu mare pompă împlinirea a 100 de ani de la punerea pietrei sale de temelie. Ceremonia a avut loc la Mercator–Halle din Duisburg, („oraşul oţelului"), în prezenţa cancelarului Helmut Kohl şi a primului ministru al landului Rhenania – Westphalia, Johannes Rau. Circa 150 000 de salariaţi, 50 000 de pensionari şi 240 000 de acţionari au sărbătorit evenimentul în compania a circa 2000 de personalităţi ale vieţii politice, economice şi culturale.

● **CLIMATIZARE.** Tunelul submarin pe sub Canalul Minecii a fost străpuns de mult şi pînă la intrarea în circulaţie a magistralei feroviare din adîncuri specialiştii lucrează şi la sistemul de ventilaţie. Trenurile vor circula cu mari viteze, (de circa 160 km/h), şi în tunel se va crea o mare presiune dar şi un grad mai ridicat de frecare cu aerul decît în tunelurile o-

bişnuite. Şi astfel, temperatura din tunel va ajunge la 50–55°C, făcînd călătoria pasagerilor insuportabilă cît va dura drumul prin adîncuri. Chiar şi echipamentul feroviar ar avea de suferit, inclusiv şinele de cale ferată. Din aceste considerente s-a impus climatizarea construcţiei submarine care leagă Anglia de continent. Testarea sistemului de canalizare este prevăzută pentru sfîrşitul anului, iar instalarea sa în martie 1992

● **PATRON „POLITIC".** Uzinele Zeiss din Jena, unităţi profilate pe optică şi material de precizie, reprezentative pentru economia fostei R.D.Germane, au în frunte lor un apreciabil om politic. Este vorba de Lothar Späth, fost prim-ministru al landului Baden – Wurttemberg. Va reuşi fostul şef de guvern să aducă uzinele pe linia de plutire şi apoi să declanşeze lupta concurenţei cu firme străine consacrate din domeniul opticii ? Susţinerea financiară nu lipseşte, iar spiritul întreprinzător al lui Späth este bine cunoscut.

● **SPERANŢA ŞI TEAMA.** Va adera şi Elveţia în viitor la Piaţa Comună ? Pentru a afla care este părerea populaţiei, guvernul „Ţării cantoanelor" a organizat un sondaj. 41 la sută dintre cei chestionaţi văd viitorul Elveţiei în cadrul CEE, 33 la sută se tem de integrare, 24 la sută nu au un punct de vedere, iar 7 la sută sînt hotăriţi să blocheze prin votul lor negativ pasul eventual de aderare la cea mai puternică comunitate economică a lumii.

● **„FREEDOM" ESTE VITALĂ.** Explorarea şi viitorul S.U.A. în spaţiul cosmic sînt de neconceput fără realizarea staţiei spaţiale „Freedom", sînt de părere membrii Comisiei de experţi creată de Casa Albă. Deşi costul staţiei „Freedom" este incriminat, socotit fiind ca exagerat de mare, şansa Americii în ceea ce priveşte explorarea spaţiului extraterestru şi călătoria către alte planete cu echipaj uman, către „planeta roşie" via Luna, depinde de realizarea acestei staţii.

DESIGN sau geniul italian (III)

nu se limitează numai la desen, ea fabrică de asemenea mașini fine în uzinele Grugliasco, la periferia orașului Turin. Deși Pininfarina a desenat modele obișnuite ca Peugeot 205, el este mai cunoscut pentru modelele de prestigiu cum ar fi Alfa Romeo 164, Ferrari Testarosa F 40, 348, Beutley Continental și Rolls-Royce Camargue. Lui i s-a adresat General Motors pentru luxosul Cadillac Allanté produs în colaborare între Statele Unite și Italia. Societatea sa a desenat de asemenea vagoane de tren rapid ETR 500 pentru căile ferate italiene și cabine pentru cel mai modern teleferic din Europa, cel de la Gran Sasso din Apenini, inaugurat în 1988.

Automobilul și ingineria se numără printre principalele activități exportatoare din Italia, dar designul a contribuit de asemenea să facă din industria italiană de mobilă una din principalele surse de valută străină a țării, cu o creștere la export de nouă miliarde de lire în 1988. În ce privește lampa „Arco" a lui Achille Castiglioni și scaunul „Cab" a lui Mario Bellini au devenit clasice. În treizeci de ani de carieră, Mario Bellini de 55 de ani s-a interesat de toate domeniile de design, de arhitectura mașinilor de birou de la mobilier pînă la aranjarea mesei. Electronica și miniaturizarea au dat designerilor o mare libertate de creație, scutindu-i de ceea ce le era impus de sistemele mecanice rigide, dar această libertate a fost utilizată la rîndul ei cu discernămînt găsind ameliorările semnificative. Bellini este un adevărat meșter : începe ca un sculptor prin a crea modele în trei dimensiuni pînă ce obține efectul dorit, căutînd să imprime noblețea. La fel și Matteo Thun, caută nu numai o chestiune simplă de tehnologie sau aspect funcțional, ci și o problemă de formă, de frumusețe, de expresie a spiritului contemporan. La treizeci și opt de ani, el s-a impus cu mult succes. Cestile sale de cafea au toarte enorme, care sugerează urechile lui Mickey. Thun utilizează culori, forme și texturi neașteptate, care oferă puternici stimuli vizuali și tactili, pentru că generațiile de azi doresc o viață confortabilă, care să atingă simțurile și inima. Totuși în spatele acceselor de fantezie se ascunde o mare rigoare : a muncit trei ani ca să deseneze pahare destinate fabricantului de aperitive „Campari". Au fost produse două sute de exemplare, care au fost apoi utilizate pentru cadourile oferite de întreprindere în diverse ocazii.

Francesco Brambilla, profesor de statistică la Universitatea Bocconi din Milano e de părere că „ne găsim astăzi, ca și în secolul al XV-lea, într-o perioadă de opulență, o nouă Renaștere, o adevărată vîrstă de aur a culturii și artei, iar designul îmbogățește și înnobilează viața".

Cei interesați în domeniul automobilistic se îndreaptă firește către Turin și mai exact la Giorgetto Giugiaro, un tip expansiv, cam de vreo cincizeci de ani, care desenează mașini din vremea adolescenței. Volkswagen Golf, Fiat Uno și Panda, datorează aspectul lor societății „Italdesign", create de Giugiaro cu douăzeci și doi de ani în urmă. În sala de primire sînt expuse prototipuri și modele în mărime naturală ale mașinilor concepute de Giugiaro, dar nici vorbă să poți pătrunde în birourile de studiu. „Italdesign" nu glumește cu secretul profesional, căci fiecare constructor de automobile ar dori să știe ce se țese în acele locuri. Desenul unei mașini începe printr-o analiză minuțioasă : reflectare asupra constructorului, unde și de către cine va fi utilizată mașina, căutarea mijloacelor de a limita costurile de producție, etc. Aspectul viitorului vehicul depinde de toate acestea. „Italdesign" funcționează cu 360 de persoane și a realizat o cifră de afaceri de șaptezeci de miliarde de lire în 1989. Pînă în prezent a creat 74 de modele, dintre care 36 au fost puse în producție. Printre clienții săi se numără practic toți marii constructori europeni, japonezi, coreeni și australieni.

Giugiaro lucrează însă și în alte domenii. „Design", o filială a societății „Italdesign", creată în 1974, este acum o societate independentă. Ea a desenat aparate de fotografiat pentru Nikon, ceasuri Seiko, mașini de cusut pentru Necchi și chiar un nou tip de paste alimentare pentru Voiello. Sergio Pininfarina, în vîrstă de 64 de ani este „tatăl" celui mai vechi automobil din lume. Societatea sa, fondată la Turin în 1930 de către tatăl său Battista, a devenit un puternic grup industrial, cu 1850 de persoane și a realizat în 1988 o cifră de afaceri de 311 miliarde de lire. O estetică personalizată trebuie să fie principalul obiectiv al desenatorului. Cele mai bune creații par atemporale : Ferrari Daytona, de exemplu rămîne astăzi la fel de modern ca și în momentul lansării sale în 1968. Societatea

MANUELA SPĂTARU

Milioane de oameni au teamă de călătoria cu avionul, o teamă care se poate manifesta cu multe zile sau chiar săptămîni înaintea voiajului, prin stări de insomnie, greață, tulburări intestinale. Unele persoane anulează biletele în ultimul moment, iar cele ce ajung totuși la bordul avionului mărturisesc că pentru ei zborul devine un coșmar. În aceste situații, cum spunea Einstein, „imaginația este mai puternică decît cunoașterea". Frica de a urca în avion provine din inconștient, dar ea are o putere paralizantă, aproape imposibil de învins. Din fericire e una din fobiile cele mai ușor de tratat o dată ce s-a înțeles unde se situează blocajul. Avionul este mijlocul de transport cel mai sigur ; nici aparatul, nici echipajul său, nici controlorii aerieni nu sînt cauza fricii, ci emoția, care nu depinde decît de dv. Și această spaimă trebuie atacată frontal.

Iată cîteva trucuri care vă pot ajuta să fiți mai puțin panicați în avion :

° Mergeți să vă plimbați aproape de aeroport pentru a observa decolările și aterizările diferitelor modele de avioane. Aceasta vă va familiariza cu tot spectacolul unei îmbarcări.

° Plecați devreme la aeroport, pentru a avea timp să parcați mașina, să înregistrați bagajele și să treceți controlul de securitate. Dacă ajungeți în ultimul minut, veți fi și mai nervos.

° Încercați să găsiți o companie de voiaj plăcută.

° Antrenați-vă să respirați profund pentru a vă stăpîni cu ușurință reacțiile. Mișcarea este și ea un antidot pentru starea de tensiune. Îndată ce aveți posibilitatea, ridicați-vă, mergeți măcar cîțiva pași.

° Instalați-vă în față, unde zgomotul și

VĂ DE

GLOB mag

SUPLIMENT PENTRU TO

UN GENIU LA NUMAI TREI ANI

„La vîrsta de numai opt luni pronunța în mod clar cuvintele mama și tata, iar la 16 luni cunoștea la perfecție toate literele alfabetului. Cînd nici nu împlinise încă doi ani, citea corect titlurile din ziare. Nu știm dacă fiul nostru este un geniu sau pur și simplu un copil precoce. Un singur lucru vrem să sublinieme: am aplicat în timpul graviditătii principiul însușit tot mai mult de specialiști, acela de a-l „bombarda" incontinuu cu noțiuni, informații, muzică etc. din „exterior".

Troy și Trina Kinast din localitatea Hutchinson (Kansas) se exprimă astfel cu un vădit orgoliu despre micul lor Seth care are vîrsta de numai trei ani. Revenind la declarația exprimată mai sus este necesar să precizăm că soții Kinast au aplicat chiar de la bun început o dată cu starea de graviditate a Trinei, niște principii elaborate de un grup de oameni de știință care constau în sistemul de a „discuta" mereu cu fătul, ca și cum ar fi vorba de un adult capabil să recepteze vorbele care i se adresează.

După naștere, Seth a început să crească într-o ambianță stimulativă, marcată de dragoste intensă și atenție. Foarte curios și demostrînd o inteligență particulară, Seth a primit de la părinți o educație specială, care a contribuit la dezvoltarea însușirilor sale native. La aceasta a contribuit și faptul că Troy Kinast este profesor de matematică la Universitatea „Wichita" din Kansas, ceea ce a ușurat instruirea lui Seth. „Elevul" lor a început prin a învăța alfabetul englez și, ulterior, să învețe și limbi străine cu o ușurință uimitoare. Apoi au început să-l intereseze cărțile și în scurt timp în camera lui s-au adunat peste 800 de volume.

A urmat și punerea la dispoziția lui și a unui computer. Cunoscînd literele alfabetului și știind să compună cuvinte, lui Seth nu i-a fost greu ca într-un interval scurt de timp să poată să-l folosească. A urmat apoi o altă descoperire : i s-a pus la dispoziție un instrument muzical constatîndu-se că-l preocupă muzica și (culmea!) repetă cu ușurință unele pasaje din cele pe care le-a „ascultat" pe cînd era doar un făt. Fapt indubitabil exprimat cu ajutorul claviaturei instrumentului muzical. În asemenea împrejurări, părinții săi nu au ezitat să-i cumpere un pian, iar după primele lecții ale profesorului său de muzică, acesta și-a exprimat satisfacția pentru remarcabilele sale progrese și, mai ales, pentru improvizațiile sale muzicale care denotă însușiri deosebite.

Este dificil de a concluziona că Seth este un geniu, dar este un fapt concret că dezvoltarea sa mintală corespunde unui copil de cel puțin șapte ani, și este prematur să se afirme că dezvoltarea sa viitoare se va produce cu aceeași intensitate ca pînă în prezent. „Noi nu dorim ca fiul nostru să devină un fenomen. Pe noi ne interesează să acumuleze în permanență noi cunoștințe, să se dezvolte ca un copil sănătos și liniștit. În acest scop noi vom face tot ceea ce este posibil ca însușirile de care a dat dovadă pînă în prezent, să urmeze o curbă ascendentă, în scopul îmbogățirii generale a cunoștințelor sale" au declarat soții Kinast.

GH. RUSSU

zdruncinăturile sînt mai puțin puternice și luați inițiativa de a adresa citeva cuvinte vecinului.

* Instalat în fotoliul dv. încercați să vă risipiți gîndul fricii și să vă găsiți alte preocupări : lectura, un surîs unui copil sau de ce nu încercați să adormiți.

* Cînd avionul începe să zboare respirați profund. Nu vă agățați de brațele fotoliului ; aceasta vă sporește nervozitatea.

* Nu vă lăsați impresionați de golurile de aer.

* Alcoolul sau medicamentele nu vă vor ajuta să vă învingeți teama.

Relaxîndu-vă și învingîndu-vă starea de aprehensiune veți putea gusta senzația de libertate pe care o procură avionul. Nu uitați că avionul este un mijloc de locomoție care se integrează în viața modernă. Lăsați frica la vestiar și descoperiți bucuria de a zbura !

M. SPĂTARU

E FRICĂ AVION?

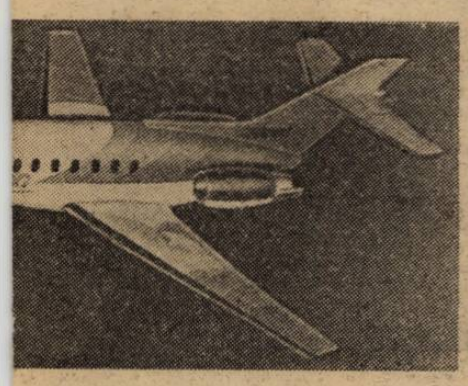

...azin

...ATE VÎRSTELE

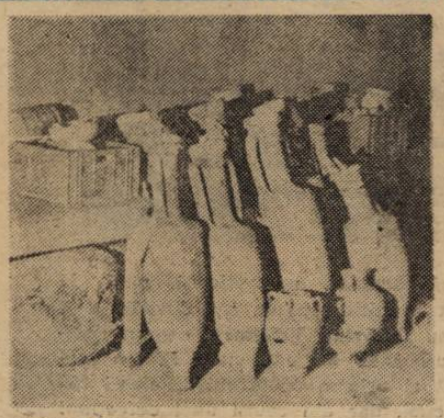

VINUL, BĂUTURĂ VECHE...

Experții considerau pînă acum că inventarea vinului a apărut „pe piață" cam cu 5 000 de ani în urmă. În sprijinul acestei ipoteze pledau unele vase pentru vin egiptene descoperite în vechea Palestină. Descoperirea recentă a unei amfore de pămînt ars în Munții Zagros, din Iran, face să crească vîrsta atestată a vinului cu cel puțin 500 de ani.

Amfora scoasă la lumină de arheologi conținea depuneri care au fost analizate prin metoda modernă a spectroscopiei infraroșii. Rezultatele analizei au pus în evidență că aceste depuneri conțin tanin, acid fenolic și acid tartric, compuși care reprezintă în mod sigur semnătura chimică a vinului. O dovadă suplimentară o constituie faptul că amfora era dotată cu un orificiu la partea superioară, așa cum se obișnuia în antichitate pentru a se evita explodarea vasului în cursul celei de a doua fermentații a licorii lui Dionisos. În apropierea amforei au fost descoperite și găuri conice care erau practicate de cei vechi pentru menținerea în poziție verticală a amforelor, precum și recipienți mai mici pentru băut.

Amfora datează din timpul civilizației sumeriene Uruk, care a precedat epoca de bronz. Această descoperire o confirmă pe aceea a unor arheologi israelieni care găsiseră, de asemenea, urme ale vinificării în straturi vechi de acum 5 500 de ani, dovadă că locuitorii din acele timpuri cunoșteau fermentarea mustului și, poate, cultivau vița de vie. Totuși, proba incontestabilă a celei mai vechi folosiri a vinului de către om rămîne amfora sumeriană din Munții Zagros.

A.M.

■ În anumite cercuri din Ungaria se discută în mod deschis, informează Reuter, că prețul calității de membru al țării în Piața Comună este distrugerea agriculturii țării.

■ După ce firma Volkswagen a fuzionat cu Skoda, nici japonezii nu s-au lăsat mai prejos. În scurt timp, întreprinzători din „Țara Soarelui Răsare au venit în Cehoslovacia și au obținut, prin intermediul unui consorțiu condus de ei, monopolul de stat Clow Union de fabricare a sticlei.

■ FMI-ul a criticat faptul că Polonia nu a reușit în toamna trecută să-și stăvilească inflația. Dar Varșovia este susținută în continuare de FMI. Noi avem o reformă bine articulată, spune FMI-ul, dar nu prea sîntem ajutați și nu ni se trece nimic cu vederea...

TELEX • TELEX

■ În 1990 vaste zone cu păduri din Germania au fost afectate de furtuni. Volumul copacilor doborîți de furtuni a fost de 55,8 milioane metri cubi, de 2,6 ori mai mare decît tăierea obișnuită a arborilor.

■ B.B.C. TV EUROPE dispune de aproape un milion de abonați în diverse țări europene. Noul serviciu difuzează în limba engleză programe și ele nu conțin reclame. Vom primi și noi, românii, permisiunea de a-l recepționa integral precum programul TV 5 EUROPE ? Cu cît mai devreme cu atît mai bine, mai ales pentru copiii și tinerii care învață limba engleză.

■ BBC are în vedere înființarea unui canal de televiziune similar cu cel radiofonic care emite știri și actualități în limba engleză 21 din 24 de ore.

Fotografii „termice"

Camera cu „imagine termică" din fotografie, produsă de gigantul britanic General Electric, oferă pompierilor o vizibilitate sporită. Ea permite localizarea focarului incendiului și a persoanelor, aflate în pericol de a-și pierde viața. Aparatul transformă radiația termică în semnale electrice și este capabil să sesizeze diferențe de temperatură de

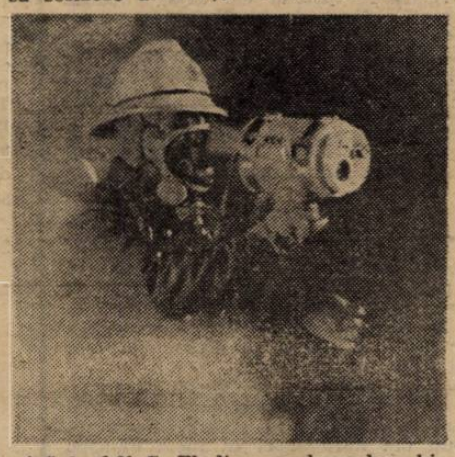

pînă la 0,2° C. El dispune de vedere binoculară. Camerele cu vedere termică au fost utilizate în cadrul operațiunilor de depistare și salvare a supraviețuitorilor după cutremurele care s-au produs în Mexic și Salvador. Ele se găsesc și la bordul multor nave moderne aflate în dotarea flotelor unor țări puternic industrializate, cum ar fi Statele Unite, Germania și Marea Britanie.

ALAIN DELON ALESUL FEMEILOR

Franța, cea care a inventat iubirea pasională, cea care a născut femeia fatală să fie azi în suferință în materie de erotism ? Oricît de neesențial ar părea pentru noi un astfel de subiect o echipă de cercetători, sociologi, medici au efectuat un sondaj pe un eșantion numeros considerat reprezentativ pentru populația în virstă de peste 18 ani. Și concluzia ? Chiar dacă viața francezilor nu este un lung fluviu de dorințe fierbinți împlinite, sexualitatea lor și tot ce o acompaniază rămîn vivace. Simțurile francezilor nu sînt „în pană", așa cum unele voci răutăcioase încercau să afirme. Și încă ceva : ei fac o demarcație netă între erotism, considerat un veritabil „ciment" al cuplului și pornografie dezavuată fără rezerve. Și, în sinceritatea lor, nu ezită să-și mărturisească preferințele amoroase, să-și desemneze idolul visurilor lor nocturne. Întrebate „cu cine le-ar place să aibă o aventură" franțuzoaicele și-au desemnat idolii : Alain Delon (19 la sută), Patrick Bruel (16 la sută), Alain Souchon (8 la sută), Michel Noir (5 la sută), Arnold Schwarzenegger (3 la sută). La rîndul lor francezii le-au ales pe : Anne Sinclair (20 la sută), Catherine Deneuve (17 la sută), Patricia Kaas (8 la sută), Madonna (4 la sută)...

„Sînt încîntat că am fost ales de femei, se destăinuie Alain Delon, vedeta numărul unu a cinematografiei franceze, idolul franțuzoaicelor. Viața mea a fost întotdeauna bazată pe iubirea ce le-o port. Tot ceea ce sînt, dacă însemn ceva, datorez femeilor pe care le-am iubit și m-au iubit cu pasiune. Pentru ele, în diferite etape ale vieții mele, am vrut să fiu „cel mai mare", cel mai frumos, cel mai puternic. Dar, eu am explicat întotdeauna celei alături de care trăiam că sînt un bărbat al tuturor femeilor. Eu lor le aparțin. Pentru mine erotismul este feminitate. Eu mă simt bine în brațele manechinului blond alături de care am pozat pentru revista „Elle". Dar dacă m-ați întreba, aș spune că prefer brunetele. Părul de culoare închisă este foarte important pentru mine. Îmi place de asemenea o anumită morfologie a feței. Pomeții înalți, proeminenți și ochii frumoși. Frumusețea este erotică și mă fascinează. Nu există ceva mai frumos pe lume decît o femeie frumoasă. În ceea ce-i privește pe bărbați ei ating seducția maximă spre 35—40 de ani. Pentru mine era perioada cînd filmam „Piscina", dar dacă am rămas același în ochii femeilor, 15 ani mai tîrziu, aceasta se datorează faptului că iubirea și pasiunea pe care le-o port au rămas intacte".

Aventura nu stă la colțul străzii, ea dormitează în fiecare spectator sau cinefil, conchid realizatorii sondajului realizat. Și dacă idolul franțuzoaicelor a fost declarat Alain Delon, francezii întrebați cu cine ar dori să aibă o aventură au răspuns fără ezitare : Anne Sinclair. „Sex-simbolurile" cele mai evidente nu-i fac pe francezi să vibreze. „Erotismul este în mare parte vis. Starurile de cinema generează astfel de fantasme pentru că ele sînt inaccesibile. Acest sondaj care mi-a rezervat locul întîi mi-a făcut plăcere, îl consider un omagiu care mă onorează, mărturisește Anne Sinclair. În același timp trebuie să spun totuși, că singurul omagiu adevărat este cel pe care-l primesc de la bărbatul pe care mi l-am ales"...

Alte fațete ale insolitului subiect, erotismul, într-un articol viitor.

CĂTI ADRIANA MIHAI

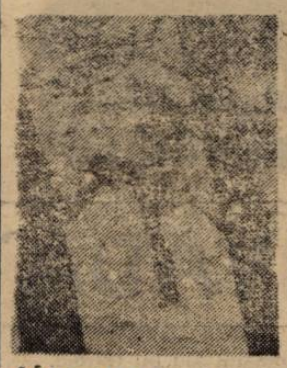

Alpiniștii în copaci

Ca aproape în întreaga Europă, și în Germania numărul șoimilor se micșorează simțitor. Această situație se datorește în primul rînd faptului că locurile în care aceste păsări își construiesc cuibul au ajuns în zona de acces a omului și activităților sale iar șoarecii de cîmp, care reprezintă principala hrană a acestor păsări, sînt infectați cu substanțele chimice aplicate pentru stîrpirea lor. Societatea alpiniștilor din Germania a hotărît să se îngrijească de aceste păsări amenințate cu pieirea. În locurile potrivite pentru construirea cuiburilor șoimilor, care se află la cele mai mari înălțimi ale copacilor, alpiniștii instalează „căsuțe" construite în mod special pentru aceste păsări Munca alpiniștilor nu este deloc ușoară, deseori înălțimea de lucru atingînd 25—30 metri.

Această metodă neobișnuită a dat deja rezultate promițătoare. În anul 1987, în 36 de „căsuțe" montate cuiburile de șoimi au crescut 83 de pui, în 1988 162 de pui în 64 de căsuțe, iar în 1989 numărul puilor a fost de 344 !

Descoperirea secolului

În Brazilia, spre marea mirare a oamenilor de știință, într-una din cele mai dens populate zone ale țării, în apropierea orașului San Paolo, a fost descoperită o nouă specie de maimuțe. Specialiștii consideră

că aceasta reprezintă una dintre cele mai surprinzătoare descoperiri ale secolului XX. Noua specie de maimuțe care a primit denumirea de „leu cu bot negru" are dimensiunile unei veverițe.

Biblioteca magazin de proză scurtă

POVESTIRE © POVESTIRE

„Mulțumesc, [illegible]", spuse Janet și apoi se lăsă pe pernele din spate. Nu că ar fi fost necesar să-i mulțumească unui robot, dar avea ea o teorie după care, dacă nu ești politicos cu roboții, vei uita să fii amabil și cu oamenii. Și, oricum, Hester nu era un robot obișnuit. În patru luni deveni o prietenă neobosită și grijulie. De la bun început, lui Janet îi veni tare greu să creadă că are în față un simplu mecanism, căci, pe măsură ce treceau zilele, se asemăna tot mai mult cu o persoană vie. Faptul că se alimenta cu electricitate în loc de hrană părea doar o toană. Cînd nu mergea decît în cercuri sau atunci cînd se defecta ceva, acestea erau simple tulburări pe care le putea avea oricine, iar mecanicul-robot care venea s-o repare aducea mai mult a doctor. Hester nu era doar o simplă persoană, ci o companie deosebit de agreabilă.

„Presupun", spuse Janet așezîndu-se pe scaun", că mă consideri o biată ființă slabă".

La orice te puteai aștepta de la Hester, numai la eufemisme nu.

„Da", spuse ea direct. Dar apoi adăugă : „Cred că toți oamenii sînt niște biete ființe slabe. Așa sînt ei clădiți. Mi-e milă de ei".

Janet uitase de mult că o astfel de remarcă era generată de circuitul de compasiune cu care fusese aparatura dotată. Luă vorbele ca și cum ar fi fost rostite de un străin. Ea spuse : „Cred că așa părem noi în comparație cu roboții. Tu ești atît de puternică și rezistentă, Hester. Dacă ai ști cît de mult te invidiez !".

Hester spuse prozaic : „Așa am fost noi concepuți. Tu nu ești decît un accident. Este neșansa ta, dar nu și vina ta".

„N-ai schimba locul cu mine, nu-i așa ?" întrebă Janet.

„Bineînțeles că nu", îi răspunse Hester. „Noi sîntem mai puternici. Nu trebuie să dormim pentru a ne reface. Nu trebuie să purtăm un întreg laborator chimic în interiorul nostru. Nu îmbătrînim și nu ne degradăm. Ființele umane sînt atît de neîndeminatice și de fragile ; deseori, nici nu-și dau seama cînd ceva nu e în regulă. Dacă în cazul nostru, se defectează sau se rupe ceva, nu ne doare și acel ceva poate fi înlocuit cu ușurință. În timp ce voi aveți tot felul de cuvinte ca durere, suferință, nefericire, oboseală, pe care noi cu greu le-am învățat și care nu ni se par deloc utile. Ne e tare milă de voi, sînteți atît de nesiguri și fragili. Acestea sînt lucrurile care afectează cel mai mult circuitul meu de compasiune".

„Nesiguri și fragili", repetă Janet. „Exact așa mă simt".

„Viața oamenilor este extrem de nesigură", continuă Hester. „Dacă eu îmi zdrobesc un braț sau un picior, primesc altul în schimb în numai cîteva minute. O ființă umană, însă, trece prin dureri o lungă perioadă de timp, iar în final, nu se alege nici măcar cu un organ nou, ci tot cu unul imperfect, dacă este norocos. Este adevărat că lucrurile nu mai stau așa de prost ca la început căci, proiectîndu-ne pe noi, ați învățat să alcătuiți brațe și picioare mult mai rezistente. Oamenii ar trebui să dea dovadă de mai multă rațiune și să-și înlocuiască brațul fracturat, dar se pare că doresc să-l păstreze tot pe cel vechi, dacă se poate".

CIRCUITUL DE COMPASIUNE

(II)

de JOHN WYNDHAM

Traducere de DIANA IONIȚĂ

„Te referi la grefe ? Nu știam asta !", răspunse Janet. „Aș fi curioasă dacă numai brațele și picioarele mele sînt slăbite. Nu cred că aș ezita să..." Oftă.

„Aș plînge dacă aș putea", confirmă robotul. „Doar am circuitul de compasiune".

„Oh, nu", protestă Janet. „Nu poate fi doar atît. Trebuie că ai și tu o inimă pe undeva, Hester. Asta trebuie să fie".

„Presupun că am ceva mai trainic decît o inimă", răspunse Hester. Se apropie mai mult, se aplecă și o ridică pe Janet ca și cum ai ridica un fulg. „Te obosești prea mult, dragă Janet. Te voi duce sus. Vei putea dormi puțin pînă cînd se întoarce el".

Janet simți brațele reci ale robotului, dar răceala aceasta nu o mai tulbura. Era conștientă doar că o purtau două brațe puternice, protectoare.

„Hester, cită alinare îmi aduci. Tu știi ce trebuie să fac". Se opri și adăugă fericită : „Știu ce crede doctorul. Voi slăbi tot mai mult, pînă într-o zi cînd mă voi stinge. Am spus că mai degrabă aș muri, dar nu e adevărat. Nu vreau să mor".

Robotul o legănă ușor, ca și cum ar fi fost un copil. „Liniștește-te, dragă. Nu e chiar atît de grav". Și adăugă : „Nu trebuie să te gîndești la moarte. Și nu mai plînge. Știi că nu-ți face bine. Pe lîngă asta, nu vrei ca el să vadă că ai plîns".

„Voi încerca să nu mai plîng", se supuse Janet ascultătoare, în timp ce Hester o ducea sus pe scări.

George sună în fiecare zi cu speranța că îl vor lăsa să o viziteze. Cei de la spital erau amabili, dar neclintiți în ceea ce privește vizita. Deodată, a cincea zi, îi comunicară că Janet plecase acasă. George rămase descumpănit. Crezuse că va dura cîteva săptămîni. Cumpără în goană un buchet de trandafiri și, încălcînd cam jumătate din regulile de circulație, se îndreptă spre casă.

„Unde e ?" o întrebă pe Hester care îi deschise ușa.

„E în pat. Cred însă că ar fi mai bine dacă" — începu Hester dar el nu mai auzi sfîrșitul propoziției, suind scările în salturi.

Janet stătea lungită în pat. I se vedea doar capul și un bandaj în jurul gîtului. George puse florile pe noptieră. Se aplecă deasupra lui Janet și o sărută ușor. Ea se uită la el cu ochi neliniștiți. „Oh, George, scumpule. Ți-a spus ?"

„Cine să-mi spună și ce anume ?" întrebă el stînd pe marginea patului.

„Hester spunea că o va face. Oh, George. Eu nu am vrut. Cel puțin cred că nu am vrut. Ea m-a trimis. Eram atît de slăbită și nefericită. Vroiam să devin puternică. Nu cred că am înțeles prea bine. Hester spunea...".

„Liniștește-te, iubito. Liniștește-te", spuse George zimbind. „Despre ce tot vorbești ?"

„Dar, George..." începu ea.

O întrerupse. „Draga mea, mîinile îți sînt îngrozitor de reci. Ca și cum ar fi...".

Îi pipăi brațul. Ochii i se măriră. Nu-i venea să creadă. Sări de pe pat și dădu cuvertura la o parte. Puse mîna pe cămașa subțire, peste inimă, apoi și-o trase ca fript. Se clătină.

„Nu ! Nu se poate !" spuse, uitîndu-se fix la ea.

„Dar George, iubitule", spuse capul lui Janet de pe pernă.

„Nu, nu", urlă George.

Se întoarse și fugi orbește din cameră. În întunericul de pe palier se impiedică de prima treaptă și căzu cu capul înainte, pînă jos. Hester îl găsi zăcînd grămadă în hol. Se aplecă să vadă dacă a pățit ceva. Amploarea leșinului și fragilitatea ființei din fața ei îi tulburau circuitul de compasiune. Nu încercă să-l miște din loc. Merse la telefon și formă un număr.

„Urgența ?" întrebă ea. „Da, imediat. Nu mai e timp de pierdut. Mai multe fracturi grave și cred că i s-a rupt coloana, bietul om. Nu. Nu pare să fie rănit la cap. Da, mult mai bine. Ar putea să rămînă paralizat tot restul vieții, chiar dacă își revine. Da, mai bine trimiteți ambulanța și un formular care să fie semnat imediat. Oh, da, totul va fi perfect. Îl va semna soția sa".

(va urma)

File din proza magiei negre

INVADATORII (XVI)

Căpitanul Judson găsise într-adevăr ieșirea secretă din castelul lui Rogaro. Flerul său de militar de carieră nu-l înșelase, bănuise că fortăreața fusese concepută în cel mai autentic stil medieval. Dar, reîntorcîndu-se în laboratorul lui Rogaro — unde Monstrul și prizoniera sa, Katherine, așteptau răspunsul lui Harold la somația făcută —, se întreba, pe bună dreptate : va renunța prietenul său la dorința de a se refugia din această lume împreună cu o femeie ?

— Ei, ai găsit ieșirea ? îl întrebă Monstrul nerăbdător.

Judson se uită lung la Katherine. În ciuda tuturor nedreptăților suferite în viața sa, sentimentul dragostei față de această ființă sublimă îl adusese viața la o răscruce : să trăiască în continuare departe de lumea căreia îi aparținea, totuși, sau să încerce să revină la normal cu ajutorul acestei fete adorabile ? Nu-și aducea aminte ca vreo altă persoană, nici mama lui, să se fi purtat atît de cald cu el..

— Cred că da. Dar... Ce ai de gînd cu Katherine ?

Monstrul rînji din nou și cu mîinile lui uriașe o trase spre piept, încercînd s-o mîngîie. Katherine se cutremură de groază și vru să spună ceva, însă deodată se auzi de afară glasul fratelui ei :

— Hei, voi de acolo ! Sînt gata să vă aduc cadavrul cerut. Oamenii mei au și pornit spre cimitir, ieri a fost îngropată o tînără femeie care...

Vorbele lui Harold îl surprinseră pe Căpitanul Judson, uimit de faptul că cei de afară cedaseră atît de ușor. Își dădu seama că e un șiretlic. Iar dacă stratagema lor va reuși, o va pierde pe Katherine pentru totdeauna. Se apropie repede de fereastră și spuse :

— Harold, așteaptă, vin și eu cu voi. Ai destui oameni care să păzească castelul.

Fără să mai aștepte răspuns, Judson coborî în fugă și, ajungînd în curte, îi șopti lui Harold care-l privea neîncrezător.

— Amice, sora ta nu va păți absolut nimic. Ți-o jur !

Ceva din glasul fostului său inamic îl convinse pe Harold. Acest străin, pe care Katherine îl îngrijise și pe care el îl înfruntase la ferma lui, avusese ocazia să-l ucidă. Dar Judson nu trăsese atunci decît un foc de avertisment. Aceasta putea fi o dovadă că nu dorise s-o îndurereze pe sora sa, care pretinsese că ține la el. Îndoielile lui Harold începeau să se risipească.

Un grup de șase persoane plecară împreună cu Judson. Spre a-i convinge pe krovakieni de intențiile sale bune, Căpitanul predase automatul său lui Harold.

Scena era urmărită cu interes de Monstrul lui Frankenstein. Fără să-și suspecteze prietenul cu care voiajase ani în șir pe submarinul „Tylosaur", hidoasa creatură era acum sigură că profesorul îi va aduce pe lume o femelă asemenea lui. Abia atunci putea renunța la Katherine.

Minutele treceau și Katherine se apropie încet de Frankenstein. Îi auzea respirația sacadată și-l simțea că suferă.

— Profesore, spuse ea, de ce toate aceste lucruri îngrozitoare ? De ce ?

Frankenstein îi luă ușor mîna fragilă și i-o mîngîie ca un părinte vinovat de suferințele fiicei lui.

— Mi-e greu să-ți răspund acum, fata mea. Vezi, ambițiile tinereții mele au fost mai presus de convingerile sănătoase ale tuturor colegilor. Viața de după moarte e atît de greu de dovedit, încît tentația de a crea viață din moarte, aici pe Pămînt a fost uriașă... Și iată ce a ieșit, numai durere, suferință și lacrimi. Dar te voi salva și pe tine, Katherine. Sper că va fi ultima oară cînd voi mai greși față de umanitate .

— Dar profesore, te-ai gîndit dacă ființele cărora le redai viața au dorit acest lucru ? Sufletele lor nu se mai întrupează într-un om normal, ci în niște monștri incapabili să trăiască în această lume. Ei suferă la rîndul lor și nu sînt fericiți că pot din nou să trăiască.

Logica simplă și clară a fetei îl copleși pe savant. Inteligența ei o făcuse să-i dea cea mai usturătoare lecție de morală, lui, savantul cel mai renumit la vremea sa.

Deodată, de afară se auziră voci. Monstrul se duse repede la fereastră și ceea ce văzu îl umplu de bucurie. Patru oameni purtau pe umeri un sicriu aproape intact. Căpitanul Judson venea în urmă. Îl văzu și-i făcu un semn prietenesc cu mîna.

— Hei, voi de acolo ! Aduceți sicriul sus și apoi Katherine e liberă.

— Ticălosule, strigă Harold înfuriat, întîi elibereaz-o și apoi vino să-ți iei cadavrul.

Monstrul eziță, dar auzi vocea lui Judson.

— Prietene, fii fără grijă, supraveghez eu schimbul. Dă-i drumul fetei !

Katherine zîmbi în sinea ei. Instinctul de femeie n-o înșelase, îl simți pe Judson de partea ei și asta o făcu fericită.

Versiune românească și adaptare de PAUL IOAN după romanele lui DONALD F. GLUT

(va urma)

SPORT UNIVERS

Magazin auto...

Va reusi oare **Nigel Mansell** să egaleze recordul lui Ayrton Senna, acela de a cîștiga 4 Grand-Prix-uri la rînd ? Aceasta este întrebarea care se află pe buzele tuturor celor care se interesează de C.M. al Formulei Unu la automobilism. Și asta după ce britanicul Mansell a reușit duminică la Hockenheim, în **Marele Premiu al Germaniei**, cea de-a treia sa victorie consecutivă, după ce, mai înainte, cîștigase Marile Premii ale Franței și ale Angliei. De fapt el a reușit în ultimele trei etape ale C.M. nu numai să se apropie în clasamentul general al piloților de poziția fruntașă a lui **Senna**, dar, mai mult decît atît, să detroneze de pe primul loc echipa constructorilor de la McLaren-Honda, care părea de neîntrecut. Acum Williams-Renault e în frunte. Am văzut și noi, ca și dumneavoastră cursa, și ne-a impresionat maniera absolut autoritară în care Mansell a condus cursa : a plecat din „pole position", a fost primul după prima curbă și a condus pînă la linia de sosire, într-o cursă despre care putem spune că n-a avut deloc **suspens**. Tot ce se mai poate spune acum e că, în continuare, foarte curioasă este situația lui Senna, care pentru a doua oară consecutiv abandonează cu puțin înainte de finalul cursei (!), asta după ce argentinianul „îl ajutase" pe francezul Prost să abandoneze înainte de intrarea în șicană. Se pare că între acești piloți există o „rică" mai veche, care îi macină. Să mai amintim și faptul că în G.P. Germaniei, după Mansell a sosit Riccardo Patrese, coechipierul său de la Williams-Renault. Și dacă într-un număr trecut vă ofeream cîteva amănunte despre Nigel Mansell, iată cîteva și despre Patrese : Născut la 17 aprilie 1954 la Padova, Patrese a debutat la Padova, în anul 1977. Deține recordul absolut de participări, peste 215, în cursele de G.P. Căsătorit, tată a trei copii, Ricardo a fost foarte contestat la vremea debutului său, fiind făcut chiar, pe nedrept, răspunzător de a fi provocat accidentul care a costat viața lui Ronnie Peterson, la Monza, în 1978. Astăzi el este un om jovial care reușește să se facă plăcut, apreciat în mod special de **Bernie Ecclestone** și de inginerul-șef al echipei Williams, **Patrick Head**.

...moto

Am trăit să o vedem și pe asta : primul concurs internațional de motociclism viteză pe șosea, organizat în țara noastră. Traseul din jurul Arcului de Triumf a fost aranjat pentru această premieră, o parte a acestuia a fost proaspăt asfaltat, iar **Trofeul Bucuresti** a fost de două ori înmînat unor piloți români și o singură dată unui motociclist străin.

Concursul a avut trei clase, 50, 125 și 250. Un adevărat vrăjitor, pe o motocicletă **Hummel**, pretențioasă, pusă la punct în ultima clipă, s-a dovedit a fi tînărul **Octavian Vrăjitoru**, care a cîștigat proba la 125 cm. cubi. El s-a numărat și printre protagoniștii clasei 250 cm. cubi, dar din cauza unei defecțiuni a trebuit să renunțe, lăsînd astfel loc lui **Dumitru Ciuraru** care, conducînd foarte exact, a cîștigat cursa. Aici motocicletele au fost toate marca CZ. Spun asta deoarece la clasa 50 cm. cubi au concurat și motorete japoneze, conduse de francezi, acești piloți reușind să termine cursa pe primele două locuri, de unde se vede că locul e sfințit de om, dar și de mașinile sale. Timid, ca orice început, dorim acestui concurs internațional să se dezvolte și să aducă la start și participanți străini, mai mulți și mai valoroși.

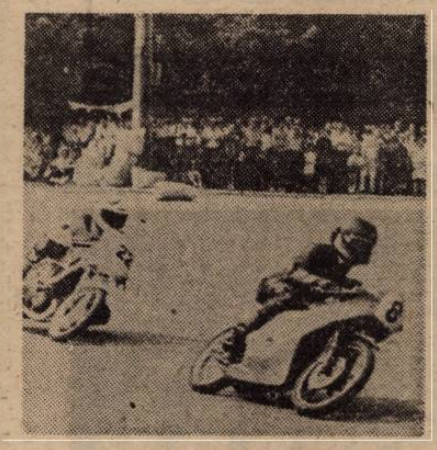

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 05.08 – 11.08.1991

BERBEC (21.03—20.04)

Luni: Influența lui Marte își spune cuvîntul, săptămîna asta sînteți agresiv (ă).
Marți: Dinamism neobișnuit în activitatea profesională.
Miercuri: Treceți cu brio două dificultăți de ordin moral.
Joi: Vă impuneți în mod agresiv un punct de vedere între colegi.
Vineri: Sînteți foarte impulsiv (ă) în viața intimă, aproape stresant (ă).
Sîmbătă: Noi probleme în relațiile personale, datorate unei insomnii.
Duminică: Ziua unor concilieri și compromisuri cu partenerul de viață.

TAUR (21.04—21.05)

Luni: Irascibilitatea dv. devine insuportabilă. Nu provocați polemici.
Marți: Simțiți nevoia unor confesiuni intime, pentru reechilibrarea psihică.
Miercuri: O veste bună vă readuce în zona optimismului lucid.
Joi: Venus vă prilejuiește o temporară idilă platonică.
Vineri: Vă luptați cu succes pentru o intimitate absolută.
Sîmbătă: Prospețimea spiritului se traduce printr-o decizie înțeleaptă.
Duminică: Un ghinion ivit ca din senin vă întristează.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni: Spiritul dv. comercial vă îndreaptă spre o afacere rentabilă.
Marți: O presimțire nefastă vă determină să fiți foarte reținut (ă).
Miercuri: Singurătatea vă este îndulcită de o frumoasă Balanță.
Joi: Perspicacitatea dv. vă ferește de participarea la o afacere dubioasă.
Vineri: Un puternic motiv de bucurie venit din sînul familiei.
Sîmbătă: Un eveniment în cercul de prieteni vă transformă într-un sentimental.
Duminică: O femeie-Vărsător vă încurcă unele proiecte imediate.

RAC (22.06—22.07)

Luni: Luna, protectoarea dv. e foarte generoasă în această săptămînă.
Marți: Deznodămîntul fericit al unei crize amoroase.
Miercuri: Un coleg de serviciu vă induce o puternică stare de emotivitate.
Joi: Clipe prelungite de refugiu erotic.
Vineri: Trecătoare neplăceri de la cine vă așteptați mai puțin.
Sîmbătă: Un subit succes financiar vă însenînează week-endul.
Duminică: Partenerul profită de generozitatea dv. sufletească.

LEU (23.07—22.08)

Luni: Soarele, protectorul dv., vă găsește melancolic și îngîndurat.
Marți: Puternică satisfacție pe plan profesional.
Miercuri: O zi norocoasă din toate punctele de vedere.
Joi: O recompensă așteptată de mult se materializează.
Vineri: Ieșiți învingător dintr-o provocare sentimentală.
Sîmbătă: Ziua de azi e un infern sufletesc, înarmați-vă cu mult tact.
Duminică: Tentații erotice foarte puternice vă dau tîrcoale, dar rezistați.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni: Vă folosiți din plin înțelepciunea nativă.
Marți: Astăzi fermecați pe toată lumea, inclusiv pe ursuzul dv. șef.
Miercuri: Ziua bunei dispoziții desăvîrșite.
Joi: Un mic incident familial vă readuce la realitate.
Vineri: Un motiv puternic de optimism.
Sîmbătă: O deziluzie sentimentală vă baricadează în singurătate.
Duminică: Vă asumați riscurile unei importante decizii familiale.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni: Intuiția este azi arma dv. preferată.
Marți: Puternică suprasolicitare intelectuală pe plan profesional.
Miercuri: O trecătoare furtună în relațiile amicale.
Joi: Încordare psihologică maximă în pregătirea unei noi afaceri.
Vineri: O femeie-Săgetător vă sensibilizează psihic.
Sîmbătă: Venus încearcă să vă dezechilibreze sentimental, dar rezistați.
Duminică: Parfum de flori, zîmbete și optimism lucid.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni: Surmenajul nervos vă dă mult de gîndit. Vacanța e aproape.
Marți: O ieșire foarte temperamentală se soldează cu un eșec.
Miercuri: Monotonia vă face ursuz și necomunicativ.
Joi: Jena financiară se ameliorează considerabil.
Vineri: Atracția subită pentru o Balanță fermecătoare.
Sîmbătă: Dați dovadă de mult egoism într-o dispută familială.
Duminică: Vă preocupă obsedant visul din noaptea trecută.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni: Săptămîna deciziilor înțelepte, sub influența lui Jupiter.
Marți: Vă achitați cu brio de multe obligații profesionale.
Miercuri: O trecătoare indispoziție provocată de un Berbec.
Joi: Deveniți părtaș la o afacere foarte rentabilă.
Vineri: Conjunctură foarte favorabilă a finanțelor, nu ezitați.
Sîmbătă: Inexplicabilă criză de gelozie din partea partenerului.
Duminică: Zi cețoasă, plumburie, plină de pesimism.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni: Aveți de ales între două variante de succes financiar.
Marți: Ziua impulsivității maxime și a intransigenței cu amicii.
Miercuri: Angajament maxim în rezolvarea problemelor profesionale.
Joi: Destindere și conversații prelungi despre apropiata vacanță.
Vineri: O clipă de singurătate e uneori binevenită.
Sîmbătă: O mare promisiune a partenerului prinde viață.
Duminică: Reflecții îndelungi la noi planuri financiare.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni: Se anunță o săptămînă foarte norocoasă.
Marți: Criză trecătoare în relațiile interpersonale.
Miercuri: Instabilitatea psihică se accentuează.
Joi: Noi obligații profesionale vă suprasolicită orgoliul.
Vineri: O împrejurare favorabilă vă remontează psihic.
Sîmbătă: Redobîndiți tandrețea cuplului ideal.
Duminică: Două motive de optimism pentru viitorul apropiat.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni: Creativitatea stagnează la un nivel îngrijorător.
Marți: Se ivesc noi suspiciuni în relațiile colegiale.
Miercuri: Umorul vă salvează dintr-o situație delicată.
Joi: Simțiți nevoia unei revanșe psihologice asupra unui Berbec.
Vineri: Ziua cea mai norocoasă, profitați din toate punctele de vedere.
Sîmbătă: O scurtă indispoziție fizică vă provoacă iritare.
Duminică: Lungă călătorie din obligații de afaceri.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Căsnicie în al 69-lea an!

La 12 iulie 1923 s-a celebrat (la Năsăud, unde trăiesc și acum) căsătoria dintre Nistor Sidor (născut la 16.02.1898, la

Năsăud) și Ana Moldovan (n. la 8.10.1907, lîngă Beclean). Nu au avut copii. Anul acesta (1991) au sărbătorit a 68-a aniversare a căsătoriei. La mulți ani!

Prioritate tehnică mondială

De numele inventatorului român Anastase Dragomir (1896—1966) sînt legate proiectarea și construirea primei cabine catapultate din istoria aeronauticii, destinată salvării piloților, în caz de accident (numită și celula parașutată). În luna august 1929, Anastase Dragomir o experimentează pe aeroportul Orly (Paris), iar în septembrie pe aeroportul Băneasa. Invenția a fost adoptată pentru avioanele militare supersonice, trei decenii mai tîrziu, fără a se mai menționa numele inventatorului care a avut această originală idee, pusă în practică.

Exploratori ai lumii

Între anii 1886 și 1890, exploratorul român Iuliu Popper (1857—1803) a efectuat două expediții în Țara de Foc, făcînd numeroase descoperiri științifice în cadrul studiilor întreprinse cu acest prilej (climă, floră, faună). El a avut ocazia de a boteza cu nume românești riuri încă necunoscute (Rio Rosetti, Rio Urechie). Este primul om de știință român ajuns pe acele meleaguri îndepărtate.

Prima locomotivă

În anul 1873 a fost realizată la Reșița prima locomotivă construită în țara noastră. Pînă la cea mai apropiată cale ferată, aflată la Oravița, ea a fost tractată cu ajutorul... boilor. Stația ei de domiciliu a fost Timișoara. A participat la o mare expoziție tehnică vieneză. Ultima ei călătorie a fost spre Muzeul Tehnicii din București.

Primul tramvai cu cai

La data de 8/21 iunie 1869 a fost pus în circulație primul tramvai cu cai din România, la Timișoara. În 1871 intră în funcțiune la București primul tramcar (tras de cai). Plecarea se făcea din Gara Tîrgoviște (Gara de Nord), pînă la grădina Luther.

Lutieri celebri

Remus Macarie (1878—1925), al cărui muzeu memorial se află la Dorohoi, a construit 76 de viori, 4 viole și 4 violoncele, acoperite cu lac brun-roșcat. Pe una din viorile sale a cîntat și George Enescu.

Primul observator astronomic

Aproximativ la mijlocul secolului XV (în jurul anului 1450), episcopul Ioan Viteaz (1408-1462) înființează la Oradea primul observator astronomic din țară și din această zonă a Europei. Astronomul vienez Georg von Purbach l-a înzestrat cu un gnomon (folosit la măsurarea înălțimii stelelor) și cu datele necesare prevederii eclipselor pentru meridianul Oradea.

GUINNESS BOOK

PESCUIT

În ciuda nenumăratelor povești fabuloase cu pescari, Guinness conține „cazuri incredibile", dar verificate. Orice tentativă de a păcăli Cartea Recordurilor Lumii este sortită eșecului, deci să-i dăm crezare atunci cînd afirmă că...

— cel mai mare pește prins cu ajutorul undiței (de construcție specială, evident) a fost un rechin alb, mîncătorul de oameni (Carcharodon Carcharias), cîntărind 1206,79 kilograme și avînd lungimea de 5,05 metri. Pescarul performer a fost Alf Dean. Denial Bay (golf aparținînd de Australia de Sud) este locul „legendei", iar fapta s-a petrecut la 21 aprilie 1959.

— la vînătoarea cu harponul a fost prins un alt rechin alb, cîntărind 4530 kilograme și avînd lungimea de 8,85 metri. Fapta s-a petrecut în iunie 1978, iar pescarul (rămas anonim) a desăvîrșit vînătoarea sa în portul San Miguel, Insulele Azore.

— Campionatele Confederației Internaționale a Pescuitului Sportiv au debutat ca întreceri europene în 1953. Prima confruntare mondială s-a produs în 1957. Franța are cele mai multe victorii (12), între 1956 și 1981, iar titlul individual a revenit de trei ori francezului Robert Tesse.

— Recordul mondial de greutate la aceste întreceri este deținut de echipa Germaniei, cu 38,07 kilograme în trei ore (la un singur concurs).

— Cea mai lungă luptă dintre un pescar și prada sa a durat 32 de ore și 5 minute. Protagonistul a fost neo-zeelandezul Donal Heatly (născut în 1938). Captura sa, un rechin, a cîntărit 679,5 kilograme și a avut lungimea de 6 metri. Confruntarea s-a făcut între 21 și 22 ianuarie 1968, în largul insulei Mayor a Noii Zeelande.

— cel mai mare pește capturat nu a fost însă și cel mai scump plătit. Societatea ABU-Garcia a oferit un premiu de 250.000 dolari pentru cel mai mare pește prins, în 1982. Al McReynolds a fost cîștigătorul (prada sa a avut 35,8 kilograme), dar el a trebuit să-și adjudece sfertul de milion după cinci luni de proces — timp în care a fost omologat recordul său, supus celor mai sofisticate analize (inclusiv raze X), pentru a se verifica dacă nu cumva peștele a fost „garnisit" cu greutăți artificiale, ca să tragă în plus la cîntar.

De pe malul oceanelor, în sala de sport. În imagine o admirăm pe Sarah Denu, de 14 ani, care a stabilit un nou record mondial la ridicat în mîini (la trapez), cu 1350 tracțiuni.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comerciala Mixta
Elektro - Hi-Fi - TV - Video, Trading

VĂ OFERĂ O GAMĂ VARIATĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ

- Televizoare color SHARP, diagonala 54 cm
- Televizoare color MEGAVISION, DAYTRON, diagonala 51 şi 42 cm
- Videorecorder SHARP, MEGAVISION, DAYTRON, cu telecomandă
- Videoplayer MEGAVISION şi DAYTRON cu telecomandă
- Derulatoare casete video
- Combine muzicale cu dublucasetofon, radio şi pick-up SHARP şi YOKO, cu telecomandă şi două boxe
- Radio şi radiocasetofoane SHARP, TEC, YOKO (mono şi stereo)
- Aparate radio şi radiocasetofoane auto
- Boxe auto şi muzicale
- Telefoane
- Parabole cu suport şi întreaga gamă de componente pentru antene satelit
- Calculatoare simple şi cu bandă
- O gamă variată de casete audio şi video TDK, YOKO şi MAXIM

VIZITAŢI CU ÎNCREDERE

magazinele noastre de specialitate din Bucureşti, Bdul 1848, nr. 39 (Piaţa Unirii), telefon : 12.00.99, Calea Victoriei nr. 122, telefon : 50.38.55 şi şoseaua Ştefan cel Mare nr. 2,
telefon : 11.97.39.

DESFACERILE se fac în lei şi în valută. Întregul sortiment se livrează en-gros din depozit sau prin comenzi prezentate la sediul Societăţii noastre din Bdul. 1848. nr. 39,
telefon : 12.00.99.

PENTRU PROTECŢIA CUMPĂRĂTORULUI, orice aparat este testat, atît la recepţionare, cît şi la vînzare.

PREŢURI CONVENABILE ŞI GARANŢIE 6 luni, cu service asigurat în Bdul. 1848 nr. 39. Programul de funcţionare :
ZILNIC, între orele 10—20, sîmbăta între 10—16.

POSTA by Air Mail

■ **BALMUŞ ADRIANA, Luduş :** Epistola dumitale, pe care am luat-o în serios pentru tonul ei grav şi conotaţiile disperate, nu o putem încredinţa tiparului, în revista noastră. A o remite altei publicaţii, în vederea punerii ei în pagină, nu constituie o practică a redacţiei noastre. Doresc însă să mă opresc puţin asupra conţinutului scrisorii.

Traversaţi un moment dificil, este adevărat, care relevă un spirit romantic care acumulează mai mult „teoretic" insatisfacţiile vieţii. Motivul principal a disponibilităţii de a acumula negativele existenţei consider că este neşansa de a găsi în iubire un liant, un suport afectiv capabil să vă catalizeze relaţiile cu perspectiva, cu prezentul, cu un sens al vieţii .Nu este cu putinţă ca o fată de 54 kilograme, înaltă şi brunetă, de numai 19 ani, să-şi asume expectativa privirea din afară a dominantelor existenţei. E momentul să nu vă mai judecaţi eşecurile, ci să realizaţi realizabilul la orice vîrstă, cu atît mai mult la 19 ani : adică să vă îndrăgostiţi, să iubiţi, să fiţi iubită... toate acestea depind numai de dvs. Însingurarea, înstrăinarea, solitudinea, asceza şi renunţările aparţin senectuţii. Aşa că, aşteptăm scrisoare optimistă. Succes !

■ **MĂLINA IVĂNESCU, Bucureşti** „Jurnalul" pe care mi-l trimiţi solicitîndu-mi părerea este foarte straniu şi cred că unic în felul său. Este vorba de „umanizarea" dizgraţiosului ţînţar implicat ca martor într-o ingenuă poveste de iubire. O iubire „crudă", care nu atinge nici noviciatul, şi nici acuratetea necunoaşterii iubirii. Talent este — ca să mă exprim astfel, dar e păcat să „personificăm" o foarte dezagreabilă şi detestată insectă, atribuindu-i eventual rolul de martor în iubire, şi, fără pic de ironie ! Dacă vă atrage eventual exercitiul parabolei într-o proză cu caracter „intim", „subiecţii" convocaţi trebuie să fie şi ei pe măsura frumuseţii şi ingenuităţii iubirii. Oricum, un ţînţar nu-i altceva decît un ţînţar... iar o iubire adolescentină care începe cu ţînţarii nu-i altceva decît un mod naiv de a compromite atît povestirea, cît mai ales iubirea ! Aştept alte povestiri...

■ **CULACHE BORIS, Urziceni :** Punctul dvs. de vedere privind relaţia dintre viaţă şi mediu, dintre sănătate şi mediu poate fi reţinut ca atare. El este vechi şi mereu nou. Mai puţin puteţi fi de acord cu exclusivismul acestui punct de vedere. V-aţi întrebat vreodată cîte vieţi a salvat arsenalul medicamentelor folosite azi ? A le scoate din practica medicală ar fi un adevărat dezastru. Transcriem pentru specialişti observaţia dvs. apodictică şi definitivă „Orice medicament introdus zilnic sau de mai multe ori pe zi, intoxică organele întregului organism ca : tubul digestiv sîngele, inima, plămînii, sistemul nervos ficatul, rinichii, intestinele şi toate celulele cu toate componentele lor, acizi nucleici, gene etc. Este afectată şi starea electrică a organismului."

PROGRAM TV

LUNI, 5 august. Programul 1 : 14,00 Actualităţi, 14,10 Calendarul zilei 14,20 Worldnet USIA 15,40 Copiii noştri — viitori muzicieni 16,00 Casa şi grădina 16,30 Muzica pentru toţi 17,00 Ştiri 17,05 Emisiune în limba maghiară 18,35 Drumuri în memorie 19,00 Tezaur 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Ora adevărului 21,30 Teatru TV. Doamnele domnului Caragiale 22,45 Melodii de neuitat 23,00 Actualităţi 23,15 Worldnet USIA 23,30 Repriza a treia, 0,00 Recomandări din program. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,20 Desene animate 16,40 Tradiţii 17,10 Veniţi cu noi pe programul doi ! 20,00 Super Channel. Mix 21,00 BBC World Service 21,30 Magazin auto-moto 22,00 TV 5 Europe 22,35 Studioul muzicii de cameră.

MARŢI, 6 august. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 Film artistic, „Gorila" la Berlin (Franţa, 1989) 11,55 Super Channel 12,30 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 Vîrsta a treia 14,40 Muzica pentru părinţi 15,00 Tradiţii 15,20 Avanpremieră TV 15,30 Confluenţe 16,00 Cursuri de limbi străine 16,30 Muzica pentru toţi 17,00 Ştiri 17,05 Salut, prieteni ! 19,00 Serial ştiinţific 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Ora adevărului 21,25 Telecinemateca. Alger (S.U.A., 1938) 23,15 Actualităţi 23,30 Jazz-Fan. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Documentar ştiinţific 17,10 Studioul de literatură 18,10 Film serial. Aşii cerului albastru 19,10 Studiul muzicii contemporane 19,40 Tribuna nonconformiştilor 20,00 Super Channel 20,30 Sport-Magazin 21,00 BBC World Service 21,30 De-ale pieţei în economia Capitalei 22,00 TV 5 Europe Jurnal 22,35 Armonii corale.

MIERCURI, 7 august. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 TV 5 Europe 12,30 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 Viaţa spirituală 14,40 Hercules '91 15,10 Avanpremiera TV 15,20 Audio-vizual studio 15,50 Cursuri de limbi străine 16,20 Stadion 16,50 Tragerea Pronoexpres 17,00 Ştiri 17,05 Convieţuiri 17,35 Lumea ideilor 18,00 Forum 18,35 Reflector 19,00 Arte vizuale 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Film serial. Nick, vînător de capete 22,15 Universul cunoaşterii 23,00 Actualităţi 23,15 Pro Musica. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16,40 Emisiune în limba maghiară 18,10 Teatru TV. Don Gil de Clorap Verde de Tirso de Molina 19,10 TV 5 Europe 21,00 BBC World Service 21,30 Dialog cu edilii Capitalei 22,00 TV 5 Europe 22,35 Bijuterii muzicale.

JOI, 8 august. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 Televacanţa şcolară 11,50 Super Channel 12,30 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 Oameni de lîngă noi 14,40 Jazz-Magazin 15,20 Avanpremieră TV 15,30 Medicina pentru toţi 16,00 Cursuri de limbi străine 16,30 Muzica pentru toţi 17,00 Ştiri 17,05 Pro Patria 18,05 Reflecţii rutiere 18,30 Reporter '91 19,00 Cultura în lume 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi, 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Film serial. Dallas. 22,15 În faţa naţiunii 23,00 Actualităţi 23,15 Muzicorama. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16,40 Motor ! 17,10 Emisiunea în limba germană 18,10 Club SF 18,30 Concert simfonic extraordinar al Orchestrei Naţionale Radio 21,00 BBC World Service 21,30 Lumea sportului 21,50 Super Channel 22,00 TV 5 Europe 22,35 Muzică populară în concert. Recital Maria Ciobanu.

VINERI, 9 august. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 Film artistic. Negustorul de clopote (Germania, 1989) 11,55 Super Channel 12,30 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 Mapamond 14,35 Spiritul locului la Podul Neagului 15,00 Muzica 15,20 Avanpremieră TV 15,30 Patrimoniu 16,00 Limba noastră 16,30 Studioul muzicii uşoare 16,50 Tragerea Loto 17,00 Ştiri 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Invitatul săptămînii 18,35 Tele-discul muzicii populare. 19,00 Gong ! 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Film serial. Destinul familiei Howard 22,15 Simpozion. Revistă de literatură şi arte 23,00 Actualităţi 23,15 Vîrstele peliculei 0,00 Vis la... „Paradis" 0,35 Rock-panorama 1,00 Recomandări din program. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Tradiţii 17,10 Magazin sportiv 20,00 Seară de balet 21,00 BBC World Service 21,30 Super Channel 22,00 TV Europe 22,35 O muzică, o ţară.

SÎMBĂTĂ, 10 august. Programul 1 : 9,0 Bună dimineaţa ! 10,00 Actualităţi 10, Tip-Top, Mini-Top 11,10 Descoperire planetei 11,30 Istoria religiilor 12,00 Sta de trecere 12,30 Desene animate 13,10 O de muzică 14,00 Actualităţi 14,10 : 7X 14,35 Tele-Club 18,00 Încearcă-ţi norocul 19,00 Melodii îndrăgite 19,15 Tele-enciclopedia 20,00 Actualităţi 20,35 Film seria Maddie şi David 21,40 Săptămîna sportiv 22,00 Vis la... „Paradis" 23,00 Actualită 23,15 Film artistic. Cu toată nevinovăţ (Franţa, 1987) 0,50 Video-discoteca 1, Recomandări din program. **Programul** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene anima 16,40 Film artistic. Şcolarul zurbag (S.U.A., 1937) 17,50 Video-satelit 18, Cercetarea ştiinţifică agricolă 18,40 Sea de operă 21,00 BBC World Service 21, Worldnet USIA 22,00 TV 5 Europe 22, Cîntece de petrecere.

DUMINICĂ, 11 august. Programul 8,30 Bună dimineaţa ! 9,30 Clubul des nelor animate 10,20 Film serial pent copii. Vizitatorii 10,50 Actualităţi 11,00 L mină din lumină 12,00 Viaţa satului 13, Hora satului. De pe vetre mureşene 14, Actualităţi 14,10 Atlas 14,35 Video-Mag zin 18,20 Convorbiri de duminică 19, Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20, Film artistic. Hai, Franţa ! (Franţa, 196 22,15 Duminica sportivă 22,35 Show-ul duminică. Andy Williams 23,05 Actualită 23,20 Maeştrii teatrului românesc. **Pr gramul 2 :** 14,30 Actualităţi 14,45 Mare premiu al Ungariei la automobilism, fo mula unu. Transmisiune directă de Budapesta 16,45 Convieţuiri 17,15 Po Magazin 17,30 Serata muzicală TV 19, Finalele campionatelor europene de atl tism pentru juniori 21,00 BBC Wor Service 21,30 TV 5 Europe 22,00 TV 5 E rope 22,35 Cîntecul inimii mele.

(După „Panoramic TV")

În funcţie de evenimentele la zi, Radi televiziunea îşi rezervă dreptul de a efe tua unele modificări ale programului.

medicina la zi

REALITATEA ÎN ORTOPEDIA ROMÂNEASCĂ

● Tradiţiile şcolii italiene de ortopedie, un atu semnificativ pentru o colaborare fructuoasă ● Chiar dacă de puţină vreme ortopezii au la îndemînă o realizare modernă — invenţia brevetată „Ligatex"... ● ...spitalele româneşti nu au mijloacele obligatorii, necesare în urgenţe ● Coordonatele Asociaţiei de Ortopedie Româno-Italo-Spaniolă se înscriu în zone de înalt profesionalism.

— Într-un cotidian românesc a fost consemnată drept surprizătoare înfiinţarea Societăţii de Ortopedie Româno-Italo-Spaniolă al cărui preşedinte sînteţi. Cu interes a fost primită ştirea intrării în producţia de serie a protezei Ligatex Burghele-Dodu. Iată unul din motivele care ne-au determinat să vă solicităm o convorbire.

— Nu pot spune că acele informaţii au constituit o surpriză, ci mai degrabă noutăţi, deoarece proteza Ligatex este o invenţie deja brevetată de Oficiul de Stat pentru Invenţii şi Mărci, iar Asociaţia de Ortopedie Româno-Italo-Spaniolă, fondată în anul 1990, este un organism pur profesional, afiliat recent la Societatea italiană de ortopedie şi traumatologie.

Dacă proteza Ligatex constituie o realizare modernă pusă la dispoziţia specialiştilor ortopezi pentru rezolvarea cazurilor de instabilitate a genunchiului produsă prin ruperea ligamentelor, în schimb Asociaţia de Ortopedie Româno-italo-spaniolă îşi propune realizarea unor obiective mai largi şi cu semnificaţii deosebite.

— Ce premise au stat la baza acestei asociaţii ?

— Şcoala italiană de ortopedie este renumită în întreaga lume datorită unei tradiţii în care numele unor profesori ca Putti şi Codivilla sînt legate de Institutul de Ortopedie Rizzoli din Bologna, unde marii maeştri din Italia şi America Latină s-au format de-a lungul anilor. Şi astăzi acest institut este nucleul de bază al cercetării ştiinţifice şi formării cadrelor de specialişti ortopezi. Cunoscînd destul de bine, încă din anul 1967, şcoala de ortopedie din Italia se înţelege că îi sînt adept, fără a omite faptul că la Padova, editura Piccin mi-a tipărit (în 1972) monografia „Fracturile calcaneului" care, în acea perioadă, era prima monografie completă din lume, avînd la bază multe studii experimentale personale. Cartea a fost premiată în 1980 de Academia Română.

Aşa stînd lucrurile, pentru că specialiştii noştri cunosc mai ales şcoala franceză, am considerat util să introduc în perfecţionarea lor şi documentarea la zi cu realizările colegilor din Italia. În cadrul acestei perfecţionări se înscrie şi trimiterea pentru schimburi de experienţă şi burse de studii în Italia, mai ales a medicilor tineri.

— Prin aceste modalităţi de perfecţionare urmăriţi o uniformizare în pregătirea ortopezilor din România ?

— Cu certitudine că acest aspect este de dorit pentru ca discrepanţa dintre Bucureşti şi centrele din provincie să dispară atît ca pregătire profesională, cît şi în ceea ce priveşte baza materială cu dotarea corespunzătoare. Consider că este normal ca fiecare centru judeţean să-şi trateze corect pacienţii din zona respectivă, cu avantajele benefice pentru bolnavi care decurg din aceasta. În această ordine de idei vă mărturisesc că am fost neplăcut impresionat cînd la Conferinţa de Ortopedie de la Craiova din luna mai majoritatea specialiştilor au reclamat lipsa instrumentarului şi mijloacelor de osteo-sinteză, deci un S.O.S. în ortopedie.

Convorbire cu dl. dr. NICOLAE BURGHELE,

Medic primar ortoped, laureat al Premiului Academiei Române

— Poate constitui lipsa acestui instrumentar, a aparaturii etc. o justificare pentru care unii răniţi în Revoluţia din Decembrie, au fost trimişi în străinătate pentru a fi trataţi ?

— La această întrebare răspunsul meu este parţial afirmativ, valabil în mod deosebit în perioada din timpul Revoluţiei şi cea imediat următoare. De ce ? Pentru rezolvarea fracturilor deschise ale oaselor membrelor, medicii chirurgi nu au avut la dispoziţie un aparat de osteosinteză denumit „Fixator extern". El constituie şi în prezent singura metodă de tratare a unor astfel de fracturi.

Acest lucru a fost valabil pentru perioada la care vă referiţi. Dacă era solicitată de spitale, Întreprinderea de produse ortopedice putea să le furnizeze Fixatorul extern pe care îl produce de mai mulţi ani şi să rezolve astfel răniţii trataţi incomplet sau cu complicaţii septice. Specialiştii noştri puteau rezolva cu competenţă aceşti bolnavi răniţi trimişi în străinătate pentru afecţiuni traumatologice. Dar în legătură cu răniţii din Decembrie 1989 eu consider că problema unui stoc de rezervă intangibil, care trebuie să existe centralizat dar şi la nivelul fiecărei secţii de ortopedie (materialele de osteosinteză aşa cum este fixatorul extern) trebuie să constituie o preocupare pentru Ministerul Sănătăţii. Un lucru uşor de realizat, mai ales că nu solicită valută, şi să nu uităm că accidentele mari, calamităţile etc. apar neplanificate, iar spitalele trebuie să fie pregătite în orice clipă pentru a rezolva răniţii care solicită asistenţa de urgenţă.

— Cum înţelegeţi dv. rolul Asociaţiei în rezolvarea problemelor de ortopedie cu care se confruntă specialiştii noştri ?

— Din cele discutate pînă acum reiese că asociaţia noastră urmăreşte să se implice în a ajuta factorii de răspundere de la nivelul Ministerului Sănătăţii în rezolvarea problemelor cu care se confruntă ortopedia românească. Noi aşteptăm să fim solicitaţi. Dar timpul trece, din păcate... Eu cred că în privinţa răniţilor trimişi în străinătate s-au făcut greşeli. Imaginea tînărului român internat într-un spital din Italia unde i s-a aplicat un fixator extern la coapsă, aşa cum s-a putut vedea într-o emisiune prezentată de TV Română, a şocat pe multă lume de la noi, mulţi întrebîndu-se, cu îndreptăţit temei : oare specialiştii noştri nu puteau să-l vindece ? Evident că se putea soluţiona cazul de către specialiştii noştri. A fost o greşeală organizatorică sau o lipsă de încredere manifestată faţă de ortopezii români.

Cît despre implicarea noastră în perfecţionarea medicilor talentaţi este cazul să subliniem necesitatea susţinerii acestora în obţinerea de burse în străinătate, în număr cît mai mare. În afară de burse, Asociaţia le stă la dispoziţie cu literatură de specialitate italiană, facilitîndu-le, totodată, primirea unor articole xeroxate, din revistele de specialitate editate în Italia.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Rîdem tot mai puţin şi e păcat

Rîsul continuă să-i intrige pe cercetători. Studiile consacrate acestui mod de comunicare arhaic sînt numeroase. Lor li s-a adăugat recent încă unul aparţinînd unui medic tînăr, Eric Smadja, a cărui teză de doctorat este dedicată cunoştinţelor despre acest comportament misterios. Ce este deci rîsul ? Un comportament spontan greu controlabil, niciodată gratuit. Se rîde de orice, dar niciodată fără motiv. Paradoxal, uneori se rîde cu lacrimi. Singurul care rîde fără motiv este nebunul. Uneori există chiar riscul, la propriu, de a muri de rîs. Aceasta s-a văzut deja în Kenya, unde s-a semnalat o misterioasă „epidemie" de rîs.

Rîsul, care ne este atît de familiar, păstrează încă o mare parte din misterul său. De ce rîdem ? Care este semnificaţia profundă a acestei deformări uneori groteşti a feţei, însoţită de vocalize incoerente şi spasme violente ? Un lucru este sigur : rîsul este propriu lui Homo sapiens fără a se şti însă cu certitudine în ce moment al evoluţiei a apărut. Oricum, susţin oamenii de ştiinţă, rîsul este rezultatul unui proces evolutiv care-şi are originea în mimicile agresivităţii la mamifere. Omul practică azi forma cea mai elaborată, graţie sofisticării remarcabile a muşchilor feţei. Rîsul ar fi deci un comportament programat din timpuri îndepărtate. El este cunoscut tuturor populaţiilor, chiar şi celor mai îndepărtate. Şi nu depinde de gradul de dezvoltare socială. Astfel, francezii de exemplu, astăzi rîd aproximativ 5—6 minute pe zi faţă de 20 de minute, în urmă cu 15 ani. Unii specialişti consideră dealtfel această diminuare a „reprizelor" de rîs drept un semnal alarmant al echilibrului psihic. Pentru că rîsul nu este doar un simplu reflex, ci este rezultatul unui proces complex. Ce se întîmplă în creierul nostru cînd rîdem ? Neurologii au cercetat, dar n-au identificat încă un centru al rîsului. Speranţele lor se îndreaptă spre cercetarea rîsului patologic, provocat de unele leziuni superficiale ale sistemului nervos central. Ei au remarcat că afectarea trunchiului cerebral şi a hipotalamusului ar provoca rîsul necontrolabil. Boli cum sînt hemiplegia, epilepsia sau scleroza în plăci sînt însoţite de rîs patologic. Leziuni ale cortexului, deci leziuni ale cunoscutei zone de control a emoţiilor antrenează de asemenea rîsul neurologic. În linii generale, traseele rîsului trec prin emisfera dreaptă a creierului, cea a sintezei, a creativităţii, a emoţiilor. Cînd au încercat identificarea neurotransmiţătorilor implicaţi în rîs, cercetătorii au constatat că unele substanţe cum sînt dopamina şi noradrenalina par a interveni în acest fenomen fără a fi vreuna din ele specifică rîsului. Să nu uităm însă, nu există nici un neurotransmiţător responsabil de un singur comportament.

Lupta împotriva kilogramelor în exces

■ Regimul alimentar este unica soluţie pentru scăderea în greutate ?

Specialiştii consideră că pentru surplusul de kilograme accidental dobîndite, datorate schimbării modului de viaţă şi de hrană, sau în urma unei sarcini ori a abandonării practicării unui sport, o soluţie sigură este regimul alimentar de corecţie. Dacă însă excesul ponderal se datorează tulburărilor de comportament alimentar, o simplă şi trecătoare cură de slăbire nu este suficientă şi nici cu efecte de durată.

■ Care ar fi în această situaţie regimul ideal ?

În nici un caz regimurile severe de înfometare sau cele foarte scăzute caloric ori dietele bazate doar pe lichide nu sînt recomandate. Fără îndoială acest tip de regim are în aparenţă efecte magice, dar, ulterior, cu cît organismul a fost supus unor restricţii mai severe, cu atît redobîndirea de kilograme se face mai uşor. Regimurile cele mai indicate sînt cele puţin restrictive. **Ideal este să nu se coboare sub 1 500 calorii pe zi. Şi e sigur că o persoană care era obişnuită să consume 2 000 calorii pe zi va slăbi dacă va consuma numai 1 500. Cantitatea de alimente trebuie repartizată în** trei—patru mese pe zi, echilibrate şi variate. Masa principală trebuie să cuprindă carne sau peşte, legume verzi, fructe chiar puţină pîine sau paste făinoase.

■ Cum se explică numeroasele eşecuri ale regimurilor alimentare ?

Pot exista mai multe cauze. În primul rînd neconcordanţa dintre dorinţa subiectului de a slăbi şi capacitatea sa de a acţiona în acest scop. Totodată, se poate întîmpla ca obiectivele stabilite să fie prea puţin rezonabile. E cazul, de exemplu, al unei persoane adulte care are 80 kg şi vrea să ajungă la 50 kg. Eşecul poate veni şi de la o lipsă de motivaţie profundă. O femeie (sau un bărbat) acţionează sub presiunea socio-culturală, dar în sinea sa consideră că un plus nu prea exagerat de kilograme îi conferă un plus de respect din partea celor din jur. În unele cazuri, excesul ponderal poate servi drept alibi pentru refuzul unei sexualităţi normale. O altă posibilă cauză a eşecului este legată de dereglările produse în organism în urma regimurilor de slăbire aberant practicate.

■ Medicamentele pentru scăderea în greutate sînt nocive ?

Există un trio fatidic, cu efecte secundare deosebit de nocive : diuretice, anorexigene şi extracte tiroidiene. Singurul medicament considerat de mulţi specialişti util şi lipsit de pericol pentru sănătate este dexfenfluramina care activează la nivelul creierului un neuro mediator — serotonina. Acest medicament taie senzaţia de foame şi favorizează senzaţia de saţietate. Problema este că atunci cînd se opreşte administrarea lui începe să se producă din nou creşterea în greutate. De aceea el este recomandat îndeosebi persoanelor cu obezităţi severe, al căror index ponderal se însoţeşte de un important handicap psihic. Alte medicamente, e vorba de unele antidepresive, pot fi eficace în tulburările de comportament alimentar asociate sau nu cu o stare depresivă.

■ După ce am slăbit, ce putem face pentru a nu creşte din nou în greutate ?

Pentru a nu ne îngrăşa din nou trebuie, în primul rînd, să nu slăbim prea repede şi nici exagerat de mult, sfidînd indicele ponderal normal. Apoi, ne sfătuiesc nutriţioniştii, trebuie să veghem atent la alimentaţia noastră deoarece regimul echilibrat trebuie să ne însoţească toată viaţa.

AURORA POPESCU

întîmplări adevărate

Alergie mortală

S-a stins din viață fără să-și revină, după nouă zile de comă profundă, ireversibilă. Avea doar 10 ani și viața ei a fost tot timpul în pericol (chiar de la naștere), datorită unei grave intoleranțe la lapte și produsele derivate din lapte. Cu toate măsurile extreme de precauție, viața ei s-a încheiat tragic datorită unei imprudențe, a lipsei de atenție, chiar a ei, care cunoștea rigorile regimului impus de medici. Luînd parte la o festivitate cu caracter religios, Giovanna Iovenitti a băgat în gură o furculiță care avea urme slabe ale unei bucăți de brînză. Introducerea în corp chiar a unei cantități minime a unui produs derivat din lapte, a declanșat o adevărată catastrofă caracterizată printr-o gravă criză respiratorie. Transportată urgent la spitalul din Cairo Montenotte, a sosit acolo în stare de comă. De acolo a fost expediată la spitalul Gaslini din Genova. Dar, cu toate intervențiile medicilor, Giovanna a încetat din viață.

Tragedia familiei Iovenitti a început o dată cu nașterea fetiței. Chiar de la început, ea a demonstrat o vizibilă intoleranță față de lapte, ceea ce a determinat pe medicii care o îngrijeau să recomande părinților să supravegheze cu cea mai mare atenție regimul ei. Dr. Andrea Quaglia a indicat cu toată fermitatea : Giovanna trebuie să consume doar fructe, verdețuri, carne etc. preparate numai de mama ei. Orice contact cu lapte sau produse derivate din lapte era absolut periculos, putînd duce la un sfîrșit tragic. Zece ani, starea permanentă de veghe și de urgență continuă a fost respectată, chiar cu mari eforturi și spaimă continuă. A fost însă suficientă o clipă nefericită de neatenție, pentru ca bucățica de brînză să declanșeze întreaga tragedie. *(Gh. Russu)*

Tată la vîrsta de 84 de ani!

O barbă albă, bine întreținută, un fizic care în nici un caz nu-i trădează adevărata vîrstă, Ian MacMaster nu poate fi apreciat în nici un caz ca un om care poartă în spinare nu mai puțin de 84 de

ani. Scoțian pur-sînge, din Stoneykirk, un oraș la sud de Glasgow, MacMaster a păsit cu un succes răsunător în celebra „Carte a recordurilor". Prilejul care i-a permis pătrunderea în lumea recordurilor de tot felul constă în faptul că a fost declarat drept cel mai bătrîn tată din lume, întrucît deși are 84 de ani, soția sa, Wendy, i-a născut o fetiță, Eleanor. Cu titlul de curiozitate menționăm faptul că vechiul record aparținea tot unui scoțian (!), Laurie Buonaccorsi, atunci cînd avea vîrsta de 82 de ani.

MacMaster mai are o fiică, Agnes, care numără 40 de ani și s-a născut din prima lui căsătorie cu Sarah (care a decedat acum 11 ani). MacMaster s-a căsătorit a doua oară în anul 1987 cu Wendy (care în prezent are vîrsta de 38 de ani). Afirmă că și-a dorit mult un fiu de la Wendy și că este încîntat că visul lor s-a transformat în realitate. MacMaster este convins că datorită faptului că a dus în permanență o viață moderată, fără excese, că a lucrat (și lucrează și în prezent) mult ca fermier, în aer liber, că a practicat mult sport și nu a fumat, constituie „secretul" performanței sale (care, în paranteză spus, i-a lăsat cu gura căscată pe mulți specialiști). Așa o fi...

Moartea unui jucător de loto păcălit

În luna aprilie 1987, Giuseppe Russotto, vînzător ambulant de fructe și verdețuri din localitatea Sondrio, a intrat (așa cum făcea de obicei) în localul unei agenții de Loto din Campocologno, situată lîngă vama Tirano (la granița cu Elveția) și a jucat un bilet la sistemul Loto din Elveția cu numerele 8,12,26,28,31 și 37. Spre marea lui bucurie, a constatat după tragere că cele șase numere au ieșit (toate), ceea ce corespundea în bani italienești cu suma de trei miliarde lire. Bucuria lui a fost împărtășită și de soția sa, Giuseppina și de cei trei copii, Maria-Rose, Salvatore și Cinzia. De acum încolo, pentru ei putea să înceapă o viață nouă, la adăpost de orice neajunsuri.

Starea lui euforică s-a curmat brusc atunci cînd, prezentîndu-se la Agenția Centrală Loto din Basel (Elveția) pentru omologarea rezultatului, a aflat de la un funcționar că „matca", aceea care urma să vină de la Campocologno unde jucase biletul său, nu ajunsese la destinație, adică la ei. Și nu numai atita. Cazul părîndu-lise suspect, l-au acuzat de încercare de înșelăciune și au avizat în acest sens și poliția. Au urmat ani de luptă disperată, între Russotto (care își angajase avocați) și Agenția din Basel. Degeaba proprietarul agenției din Campocologno și-a demonstrat nevinovăția lui prezentînd acte din care rezulta fără echivoc că el a trimis toate documentele din care rezultau numele participanților, numerele jucate în ziua respectivă a lunii aprilie 1987, Agenția din Basel continua să susțină că nu a primit actele respective, dispărute (fără putință de a afla adevărul) pe drum. Pledoariile avocaților lui Russotto, care au prezentat judecătorilor atît formularul (copia) cu numerele jucate de nefericitul Rusotto, cît și o altă probă zdrobitoare, cea a copiei unui microfilm al poștei elvețiene care confirma că numărul de buletin (60305) figurează printre cele jucate în ziua respectivă (comunicarea deci fusese înregistrată și deci transmisă), autoritățile judecătorești au luat în considerație ca factor determinant faptul că nici un document care să demonstreze punctul de vedere al lui Russotto nu le-a parvenit și că în concluzie nu există o bază legală pentru plata marelui premiu. Astfel, în ciuda recursurilor promovate de avocații săi, misterul acestui caz ieșit din comun, nu a putut fi dezlegat și sentința definitivă a fost că nu se poate plăti în aceste împrejurări premiul respectiv !

Pentru Russotto, care își cheltuise cu acest proces puținele rezerve de bani pe care le poseda, sentința a avut caracterul unui șoc teribil care l-a dus la un final tragic : considerînd că i s-a făcut o imensă nedreptate (deși poseda documente de necontestat), Russotto și-a pus capăt vieții închizîndu-se într-un automobil și lăsînd să pătrundă gazele emanate de motor în interiorul mașinii...

I NUMERI FORTUNATI Basilea (Svizzera). Ecco la schedina del lotto svizzero con i numeri vincenti giocati da Giuseppe Russotto: 8-12-26-28-31 e 37. Gli elvetici, però, non hanno mai voluto riconoscere la sua colossale vincita.

Femei-vampir în Australia!

Este vorba de patru femei frumoase, dar teribil de periculoase pentru că, la un moment dat, ele s-au convins (nu se știe pe ce baze), că sînt de fapt niște vampiri. De la această concluzie a plecat și prima (și ultima) lor acțiune criminală. Au ucis un bărbat și, nici mai mult, nici mai puțin, i-au băut sîngele. Nu este vorba de o ficțiune științifică extrasă dintr-un film, ci de o cruntă realitate petrecută în orașul Brisbane din Australia. Cele patru femei, între 23 și 25 de ani, după ce au băut zdravăn într-un night club, la ieșirea din local au început să caute o victimă. Și au găsit-o în persoana lui Edward Clyde Baldock, (47 ani) care întîmplător le-a ieșit în cale. Toate patru au sărit asupra lui, l-au înjunghiat cu 15 lovituri de cuțit apoi au băut din sîngele care se scurgea din răni. Această faptă cu totul abominabilă care a stîrnit o imensă rumoare în rîndul cetățenilor din întreaga Australie a ajuns, firesc, și în fața judecătorilor. Sentința nu s-a pronunțat pentru că nu se cunosc încă concluziile la care a ajuns comisia de psihiatri...

cînd ați ultima oară

● *O fetiță asistă pentru prima dată la o nuntă.*

— Mamă, de ce mireasa este îmbrăcată numai în alb ?

— Albul este culoarea fericirii și astăzi este cea mai frumoasă zi din viața sa.

Fetița rămîne pe gînduri.

— Atunci de ce mirele este în negru ?

● *Un adept al căsătoriilor era la cea de-a patra tentativă. La biserică păru foarte emoționat și își șterse ochii după ceremonie. Neliniștit, un cavaler îl întreabă care este motivul tulburării sale.*

— M-am gîndit că ar putea fi ultima mea căsătorie

● *La celebrarea nunții de aur, soția vede lacrimi în ochii soțului.*

— Nu te știam atît de sentimental.

— Nu despre asta e vorba, răspunse el. Amintește-ți că, în ziua în care tatăl tău ne-a surprins în șură m-a amenințat că mă aruncă în închisoare pentru cincizeci de ani dacă nu mă căsătoresc cu tine ! Iată, azi sînt un om liber !

MACROURILE

Un aperitiv gustos, ușor de preparat și bun pentru orice anotimp îl constituie diferitele preparate din macrou afumat. Cel mai obișnuit fel de preparare este macroul frecat cu unt, asezonat cu sare și piper, eventual adăugată, după gust, o cutie de pateu de ficat sau o jumătate de țelină rasă foarte fin.

SALATA 1

Două macrouri potrivite se curăță de piele și oase, se taie mărunt, se amestecă ușor cu 4 cepe tăiate solzișori, sărate, stoarse în mînă și spălate bine, 4 linguri de orez fiert (se măsoară după ce a fiert orezul) și maioneză dintr-un ou.

Se așază în castron și se decorează cu maioneză, măsline, frunzulițe de pătrunjel.

SALATA 2

Două macrouri curățate de piele și oase se lasă cîteva ore într-un amestec de două părți apă și o parte vin (cu totul o cană).

Se scurg și zeama rămasă se toarnă peste 4 cartofi fierți tăiați cubulețe. Se toarnă atît cît absorb cartofii care se amestecă apoi cu peștele. Se adaugă 4 cepe tăiate solzișori, două mere rase (fără coajă), o rădăcină de hrean și un castraveț acru tăiat mărunt.

Se încorporează o maioneză dintr-un ou subțiată cu smîntînă, se așază în castron și se decorează cu măsline sau felioare de castravete și verdeață.

IRINA STOICA

verificati-vă cunoștințele

CRISTALELE UITATE DE PASTEUR

Nenumărați oameni de pe glob au auzit încă din secolul trecut despre savantul francez Louis Pasteur (1822—1895), ca urmare a multiplelor sale descoperiri din domeniile chimiei și medicinii. Poate că pare paradoxal, dar Pasteur nu a fost medic, ci chimist și fizician și totuși, ca autodidact a descoperit o mulțime de tratamente medicale, deosebit de importante, aplicabile atît la animale, cît și la oameni.

Ar fi foarte multe de spus despre activitățile lui Pasteur dar aici ne vom limita numai la unele dintre ele, sub forma unor întrebări. Iată-le :

1. Cu ce studii din domeniul chimiei s-a ocupat Pasteur timp de zece ani, între 1847—1857 și la ce rezultate a ajuns creînd o nouă disciplină în cadrul acestei științe ?

2. Întîmplarea a jucat oare vreun rol în descoperirile sale, cum de altfel s-a întîmplat și în cazul altor descoperiri epocale, ca de exemplu aceea a antibioticelor, referindu-ne la profesorul Fleming ?

3. Ce alte descoperiri, în domeniul medical aparțin lui Pasteur ?

(Răspunsul în numărul viitor)

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Recorduri Radio și TV.

In ordinea numerică a întrebărilor din rubrica anterioară, răspunsurile sînt următoarele :

1. Prima transmisie radio a fost realizată la 24 decembrie 1906, de către profesorul canadian Reginald Aubrey Fessenden (1864—1932), unul dintre pionierii radiotehnicii. Transmisia a avut loc de la Brant Rock, Massachussets, S.U.A. Cu această ocazie s-a prezentat și lucrarea „Largo" a lui Händel.

2. Prima recepție radio la antipozi a fost realizată la 12 noiembrie 1924 la Crown Farm. Cuttimore Lane, Walton-on-Thames, Surrey, în Anglia, de către Frank Henry Walker (născut la 11 noiembrie 1904), folosind un radioreceptor echipat doar cu două tuburi electronice, construit de el, funcționînd pe lungimea de undă de 75 metri. El a recepționat semnalele radio transmise de Marconi, de pe vasul său „Electra", care se afla atunci în Oceanul Pacific, în apele australiene.

3. Primul serviciu de televiziune din lume a fost înființat în Anglia, la BBC, în 30 septembrie 1929, de către John Logie Baird (1888—1946). Un televizor Baird costa în 1930 cam 26 guinee, în moneda engleză de atunci, ceea ce era destul de mult. Imaginile transmise, cu 30 linii, erau de culoare roșie-portocalie și se priveau printr-un ocular de o singură persoană.

4. Transmisiile de televiziune rezultate din Anglia, după sistemul Baird, cu 30 linii, s-au desfășurat de la 22 august 1932 pînă la 11 septembrie 1935, cînd au fost înlocuite cu un alt sistem, mai modern, perfecționat, cu un număr mult mai mare de linii și care permitea urmărirea programelor de mai multe persoane, pe un ecran comparabil oarecum celor actuale.

5. Stația de televiziune înființată la Berlin la 22 martie 1935, funcționa cu 180 linii, cel mai mare număr de linii folosit pînă atunci. Din păcate însă în luna august 1935 aparatura s-a distrus, datorită unui incendiu. Bineînțeles însă că perfecționările nu au încetat, astfel încît, în 1936, de exemplu, inginerul german Bruch, inventatorul de mai tîrziu al sistemului de televiziune color PAL a transmis Olimpiada de atunci, de la München, printr-un sistem de televiziune alb-negru, perfecționat de el, în condiții foarte bune, cu un mare număr de linii.

Ing. LIVIU MACOVEANU

— Probabil că la prețul ăsta fiecare conține și cîte un mărgăritar...

CRISTALE

- *Cu pleoape de plumb, ochii de aur își pierd din carate.*
- *Mulți semeni bat pasul pe loc în ținută de defilare.*
- *Vai de pumnii care se desfac doar pentru a aplauda.*
- *Nu nodul gordian trebuie tăiat cu sabia, ci sabia trebuie legată cu nodul gordian.*
- *Încercăm să renaștem altfel decît pasărea Phoenix : din cenușa altora..*
- *A ieși pe porțile închisorii nu înseamnă neapărat a intra pe porțile libertății.*
- *Multe suflete se îmbracă în straie de sărbătoare doar cînd se privesc în oglinzile altora.*
- *Poetul ține cerul pe umeri, iar lumea rîde că-i cu capul în nori.*
- *După ce că a pierdut raiul, omul se comportă de parcă s-ar teme să nu piardă și iadul.*

N. PETRESCU-REDI

TEST

ȘUTURI LA POARTĂ

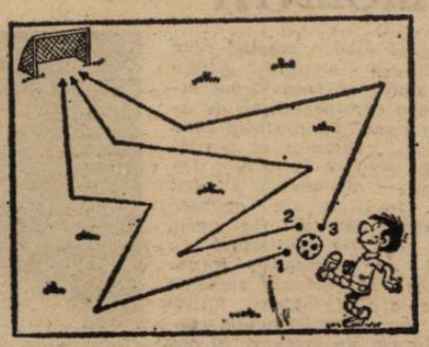

Nici măcar Pele nu ar fi reușit să imprime astfel de traiectorii în executarea unor șuturi la poartă. Totuși, vă invităm să presupuneți că se pot realiza și asemenea șuturi șugubețe și să indicați care din cele trei trasee este... cel mai scurt.
(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT
JOKERI ASEMĂNĂTORI
Jokerii nr. 2 și 8.

ȘTIAȚI CĂ...

...soia, plantă alimentară bogată în proteine, a fost adusă în Europa, din Japonia, după 1908 ?

...albinele nu se așază niciodată pe florile roșii din cauză că radiațiile luminoasee roșii au o frecvență pe care ochiul albinei nu o percepe ?

...de la vîrsta de 30 de ani creierul începe să se micșoreze, zilnic murind între 50—50 000 neuroni ?

...dinții și firele de păr conțin cele mai mici cantități de apă din organism ?

...o singură picătură de apă poate conține aproximativ 50 de milioane de bacterii ?

...consumarea, din imprudență, a frunzelor și bulbilor lalelelor, zambilelor și nemonelor poate conduce la intoxicații grave, în special la copii ?

...veverița hibernează circa șase luni pe an ?

...un plop, de mărime mijlocie, produce, anual, peste 25 de milioane de semințe ?

...un fag bătrîn consumă, din primăvară și pînă în toamnă, circa 9 000 litri apă ?

FAIR PLAY

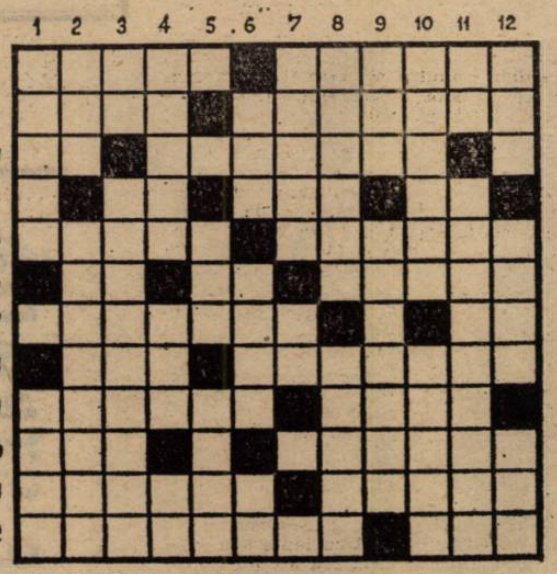

ORIZONTAL : 1) Un om între oameni — Zis și făcut (fem.) 2) Curajos în răspunderea sa — Curat ca lacrima 3) A bisa ! — Submultiplii totului 4) Sînt primele în Rîmnicu-Vîlcea ! — Amica ciocîrliei ! — Cei 13 nepoți din Napoca ! 5) Năzuința omului — Finalizarea discuției dintre state la „masa verde" 6) Atac final ! — Rog n-am început — Fiu al lui Mahomed, mai mare peste turbane (pl.) 7) Înscris cu multă competență — Strădanii scrise în două litere 8) Două nule suprapuse — Nu-i bătut în cuie, dar stă și așa (pl.) 9) Între ei domnește Fair play-ul muncii — Joacă sau verb al carențelor de caracter 10) Se combină cu lumina și definește distanța aștri pămînt (pl.) — Aforism al inutilului 11) Concurenți egali în merite și aspirații — Soldul pozitiv al muncii utile 12) Nu s-a schimbat nimic (adj. dem. pl.) — Vocale scurte din alfabetul chirilic.

VERTICAL : 1) Călăreț trimis cu poșta (pl.) — 60' pe variantă 2) Neagră pe din două ! — Debitor sau creditor într-un cuvînt al Dex-ului 3) Amica lui — Primitor de informații, observații și sugestii (pl. fem.) 4) Manifestare afectivă sau de bucurie, exprimată superb — Nu face nimic — Alta fără persoana ta ! 5) Îl au la dispoziție cluburile Steaua, Dinamo etc. ...și echipa lui Nea Mărin — Completează sintagma... Victoriei... a Moșilor din București 6) E numai parțial docil ! — Evrika ! Iată-l (vb. inf.) — Na ! 7) Permis legal — Bite ! 8) Se cuvine celor ce o merită cu prisosință — Cîndva, vînzător ambulant cu sacaua 9) Început de istorie — Altfel spus, sînt amiabile 10) Nu lasă nimic să le scape — Domiciliază pe munte (pl.) 11) Doi poli ! — Omul onest al promisiunilor împlinite (pl. fem.) 12) Un plus de baftă — Subiect al fair play-ului (pl.) — 125 ocale într-o unitate de măsură.

PAUL ROMAN
Cîmpina

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

„TEMPORALĂ"

ORIZONTAL : Contemporană — R — Măslar — An — Om — Gerar — Jet — Nam — CT — E — Ciov — Ie — Ei — C — M — Maie — Sr — TH — Etern — Vineri — Tînără — Măreț — RRT — Arab — Eca — Uz — Mișcat — Ut — Iviți — Teste — Iunie — Iarna.

CRONICA modei

Opțiune pentru simplitate

Casa Leonard iubește voluptatea materialelor care alunecă de-a lungul corpului, punîndu-i în valoare conturul fragil. Și nimic nu reușește să facă acest lucru mai bine decît rochia-furou din jerse de mătase. Fiecare creație își permite însă un plus de fantezie, îndepărtîndu-se oarecum de modelul inițial — furoul clasic. Dar nota de simplitate predomină ! (A.P.)

Poșta REBUS

COCA E. GHEORGHIU — Constanța : ne pare rău dar nici de această dată n-am putut reține careul dv. („Luna lui cuptor"). Este păcat, aveți dexteritate la realizarea grilei dar punctul slab este densitatea tematică. Nu mai vorbesc de numeroasele tragerj la temă...

LUCIAN STĂNCESCU — Bîrlad : am reținut „Zootehnica" dv. Felicitări !

MARIAN MITROI — Dr. T. Severin : bune cele șase careuri pe teme geografice !

MARIAN MINCULESCU

CINEMATOGRAFUL DINAMIC

Începînd din mai 1991, minunatul parc „La Villette" din Paris a pus la dispoziția vizitatorilor săi o nouă formulă de vizionare a filmelor : cinematograful dinamic, denumit „Cineaxe". Este vorba de un cinematograf „însuflețit" care reprezintă o premieră în Europa. Grupați în loturi de 60 de persoane spectatorii își ocupă locurile într-o cabină, de unde pot asista la o ședință cu o durată de cinci minute, timp în care ei sînt „animați" în

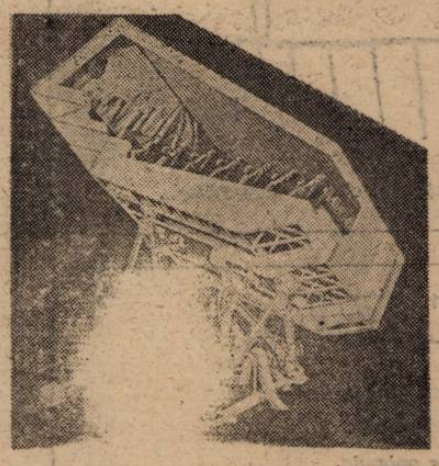

ritmul imaginilor proiectate pe un ecran uriaș. Privind un elicopter care se deplasează, spectatorii vor avea senzația că se află chiar la comanda aparatului. Alte ședințe propun spectatorilor, prin alternanță, să participe la : un zbor în spațiu, o cursă de bob etc. Fiecare ședință va fi precedată de cîteva explicații tehnice care prezintă principiile de funcționare ale noului sistem cinematografic, la baza cărora stă suspendarea sălii de cinema pe o suspensie specială care adaugă mișcări reale celor sugerate de către imaginile proiectate pe ecran.

ÎN PAS DE CANGUR

În Franța au fost realizate și au început să fie comercializate un nou tip de patine. Prevăzute cu arcuri, aceste patine fac posibilă înaintarea cu pași uriași. Cei care le folosesc pe lîngă faptul că pot să se amuze alergînd pe platforme plane își refac forma fizică. Permițînd efectuarea unor salturi pe distanțe mari și amortizînd șocurile, folosirea noilor patine contribuie la dezvoltarea musculaturii corpului. După o scurtă perioadă de antrenament, originalii patinatori se vor obișnui cu salturile de cangur. Trebuie menționat faptul că tensiunea arcurilor poate fi ușor reglată în funcție de greutatea corpului.

TELEGRAME

● **Confruntate cu serioase dificultăți financiare și economice, „țările lumii a treia" și chiar cele din răsăritul Europei sînt constrînse să producă cu orice preț și, în consecință, să apeleze la importul de tehnologii „murdare" (adică extrem de poluante), la care Occidentul renunță cu hotărîre.**

● **Exploatarea irațională a pădurilor în China a produs puternice modificări ale climei. Circa 50 milioane hectare de teren arabil sînt amenințate să se transforme în stepă.**

● **Populația Chinei, țara care se află pe primul loc în lume în ceea ce privește numărul de locuitori, crește, zilnic, cu 41 000 de oameni.**

● **Din cele 532 de rîuri care brăzdează China, 436 sînt infestate. Dintre acestea din urmă, 141 sînt poluate foarte grav. Circa jumătate din cele 35 mari lacuri sînt și ele otrăvite. Situația negativă în plan ecologic se datorează, relevă un raport al O.N.U., apelor reziduale infestate cu substanțe chimice care scapă oricărui control.**

● **Bogat cu ani în urmă în faună marină, Golful Riga a devenit un adevărat cimitir, năpădit de un covor de alge. Apa Golfului Riga a devenit una dintre cele mai poluate regiuni ale Mării Baltice. Din Letonia se scurg anual în această mare 260 milioane metri cubi de apă reziduală, provenită de la unitățile industriale și gospodăriile individuale.**

● **Cel mai mare zăcămînt de aramă nu se află în adîncurile Terrei, ci în apele oceanului planetar (care ar conține 400 000 000 tone din prețiosul metal). Concentrația uraniului din apele mărilor și oceanelor este de ordin homeopatic 3 nanograme la litru (adică cîteva miliardimi de gram pe litru). Japonezii au pus la punct un proces tehnologic pentru recuperarea uraniului din apa mării.**

CALEIDOSCOP magazin

MAȘINĂ INTELIGENTĂ

Cine nu visează să aibă o mașină care să știe să se gareze singură ? Firma Volkswagen s-a gîndit să transforme visul în realitate. Așa că, specialiștii de aici au pus deja la punct un prototip care răspunde cerințelor : vehiculul se poziționează singur lîngă trotuar, între alte două mașini, fără să se ciocnească. Pentru ca mașina să facă aceste operații trebuie ca motorul său să fie oprit, dar în schimb să fie conectată laserii detectori de obstacole, capabili să aprecieze în cîteva secunde manevrele ce le are de făcut. Roțile se mișcă singure și mașina își ocupă singură un loc la 10 cm de trotuar, 10 cm față de mașina din față și alți 10 cm față de mașina din spate. Încă mai sînt unele detalii care se cer rezolvate iar construcția de serie a acestui tip de mașină mai durează cîțiva ani. Dar viitorul e îmbucurător !

TANGO PE STRADĂ

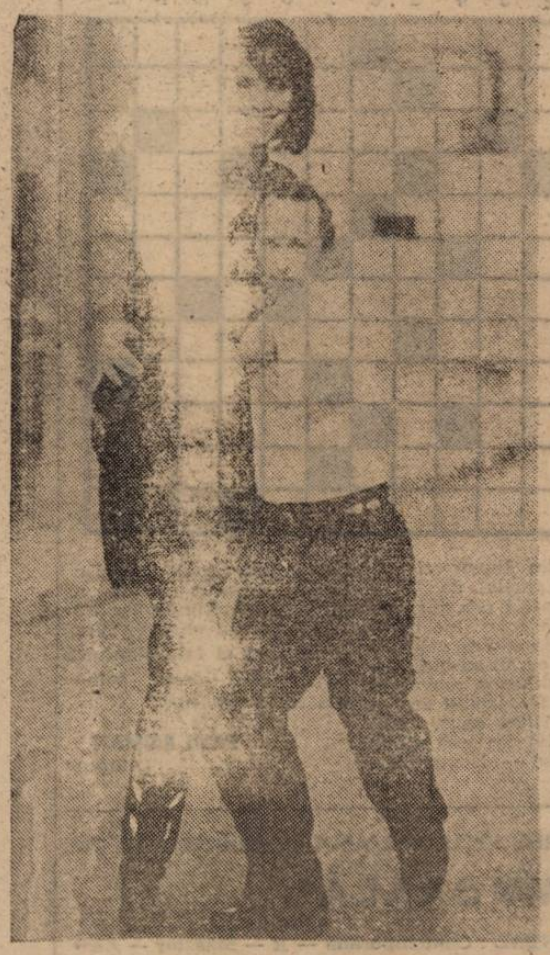

Ea : 1,98 m. El : 1,65. Pentru a demonstra că nici un impediment nu poate opri doi oameni să schițeze cîțiva pași împreună, Jan Campbell și Wayne Sleep s-au lăsat filmați de camerele de televiziune engleze, cu zîmbetul pe buze. Se pare că pentru Wayne, un dansator de mare talent, nici o parteneră nu este pe măsură. Pe măsura talentului său ?

Puteți telefona din autobuz! Dar nu la noi...

Efectuarea convorbirilor telefonice în timpul călătoriilor nu mai este doar un privilegiu al posesorilor de autoturisme echipate cu radio-telefon. De la începutul acestui an aparate telefonice speciale și-au făcut apariția și în unele autobuze din Franța. Este vorba de o inițiativă deocamdată regională, la Douai, care urmează să capete o extindere rapidă. Noul aparat telefonic, cunoscut sub numele de „Bigobus" permite o utilizare ușoară, fiind suficientă o fișă magnetică. El funcționează în aceleași condiții ca și aparatele instalate în autoturisme : apelul este inițial trimis prin radio la o stație centrală de unde, în cîteva secunde, ajunge la abonatul solicitat. Singurul inconvenient îl reprezintă în prezent costul ridicat al prestației : un franc la fiecare douăspreze secunde pentru orice destinație...

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 65 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" – București.

Administrația „Editura Presa Liberă"

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Biblioteca Județeană MUREȘ TIRGU-MUREȘ

magazin

ANUL XXXIV ● Nr. 32 (1764) SERIE NOUĂ – 14 SÎMBĂTĂ 10 AUGUST 1991 16 PAGINI 8 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Șase luni de dialog direct

OM — EXTRATERESTRI

(Pagina a 7-a)

După moartea tatălui meu am trăit un veritabil coșmar

(Paginile 8-9)

„ȘARPELE ELECTRIC" DE LA ANTIPOZI...

(Pagina a 7-a)

De la Los Angeles la Frankfurt...

(Pagina a 5-a)

PANORAMIC TV

Săptămâna 12.08.–18.08.

(Pagina a 12-a)

ENERGIA din palmele unui pământean

(Paginile 8-9)

Premieră mondială

CĂLĂTORIE CU LASERUL ÎN INTERIORUL CELULEI VII

(Pagina a 13-a)

VOM CUNOAȘTE ADEVĂRUL DESPRE CERNOBÎL ?

(Pagina a 3-a)

Biblioteca Județeană MUREȘ

„ORAȘUL DE AUR" ÎN PERICOL

Praga, orașul de pe Vltava, capodoperă a arhitecturii unor vremuri de mult apuse, se află în pericol. Întreținerea imobilelor a fost total neglijată în ultimii 40 de ani. Majoritatea fațadelor se află într-un grad avansat de uzură. Numeroase schele protejează trecătorii împotriva unor eventuale dislocări de elemente din componența fațadelor. Instalațiile clădirilor au o vechime de 50 — 70 ani. În special imobilele din centrul orașului pun probleme deosebite. Această zonă nu a cunoscut, din fericire, vitrinele devastatoare și reclamele luminoase supradimensionate. Privind aceste clădiri ai impresia că timpul a rămas pe loc. Influențele arhitecturale occidentale sînt manieriste : goticul este înfloritor, iar barocul fantezist. Picturile și marmura sînt încîntătoare. Dar decorurile geometrice ale stilului Sécession se combină armonios cu nonșalanța slavă, care se face remarcată prin motivele sale florale.

Singura soluție ar fi, în opinia specialiștilor, o restaurare de proporții. Cine o va întreprinde însă ? Statul rămîne în continuare proprietarul celei mai mari părți a patrimoniului imobiliar al „orașului de aur", dar nu dispune de fondurile necesare declanșării unei operațiuni de asemenea anvergură. Pe de altă parte, privatizarea este un proces în plină desfășurare. Cine vor fi noii proprietari ai imobilelor ? Vechii posesori ai acestora ? Una din condițiile reatribuirii imobilelor foștilor deținători este ca ei să aibă domiciliul stabil în Cehia.

Indiferent ce naționalitate ar avea cei care vor primi spre administrare aceste imobile, este sigur că, după efectuarea renovărilor necesare, vor fixa tarife de închiriere mult mai sporite față de cele percepute în prezent, și acestea destul de piperate. S-a ajuns în situația „deșertificării" centrului orașului : aici nu mai locuiesc în prezent decît 17 000 de persoane. Cu toate acestea, centrul rămîne principalul punct comercial al Pragăi, întrucît circa 40 000 de persoane lucrează aici, iar alte 250 000 îl parcurg zilnic în toate direcțiile.

După cel de-al doilea război mondial, regimul socialist și-a instalat administrația în clădirile istorice. Locatarii acestora au fost constrînși să se mute în noile cartiere, construite la periferie după cunoscutul stil „cazarmă". În jur de 400 000 de oameni trăiesc actualmente în aceste clădiri înălțate la periferia orașului.

Palatul Clam — Gallas, construit la începutul secolului al XVIII-lea de renumitul arhitect Fischer von Erriach, adăpostește arhivele orașului Praga. Este un edificiu solid, impunător. Numai superba sa scară a fost refăcută. Restul se năruie. Tapiseriile, frescele ce împodobesc plafonul sînt pe jumătate distruse sau șterse. Rafturile metalice se deformează pe zi ce trece sub greutatea hîrtiilor. Prost păstrate în această somptuozitate incomodă, arhivele ar trebui mutate în altă parte. Dar unde ? O altă întrebare se impune : ce destinație va avea clădirea ? Muzeu ? Cu ce fonduri ? Să fie retrocedată vechiului proprietar ? Dar el a părăsit țara la sfîrșitul anilor '40. Propuneri ar fi numeroase. Lipsesc, deocamdată, investitorii...

Arhitectul Miroslav Masak, unul din consilierii lui Vaclav Havel, a denunțat „speculareа și exploatarea" survenite în acest domeniu după „Revoluția de catifea". Mai multe organisme internaționale sînt gata să intervină pentru a salva Praga, a adăugat Masak. Fundația cehoslovacă a Forumului Civic, prezidată de Vaclav Havel, estimează că numărul clădirilor istorice care trebuie renovate se ridică la peste 30 000. Este o sarcină extrem de dificilă. Nu mai puțin de 3278 de imobile au fost distruse începînd din anul 1958. Se estimează că a zecea parte din patrimoniul arhitectural praghez a dispărut după cel de-al doilea război mondial.

Experți în materie apreciază că o politică de renovare a imobilelor pragheze bine susținută va aduce venituri însemnate în viitor. Turismul cultural are șanse considerabile de intensificare la Praga. Se estimează că, numai în acest an, „orașul celor 1000 de turnuri" va primi circa 10 milioane de vizitatori. Acestei mulțimi de turiști, orașul îi oferă oficial doar 8000 de camere pentru cazare. Ceea ce este, evident, mult prea puțin...

ȘERBAN FILIP

Să ne cunoaștem idolii — „YES"

music box

Despre acest grup englez, de referință în istoria rock-ului, nu s-a prea scris în presa noastră, fapt ce m-a determinat să alcătuiesc o scurtă prezentare pentru Music Box : aventura grupului a început în 1968, la Londra, unde, la o petrecere, Jan Anderson (care hoinărea prin provincie cu diferite trupe) îl întîlnește pe Chris Squire (ch. bass) proaspăt absolvent al Academiei de muzică. Ambii muzicieni erau lefteri, fără serviciu dar plini de idei și cu păreri comune despre muzică. În acea perioadă fusese prezentat noul venit în familia instrumentelor muzicale, sintetizatorul, instrument care i-a atras îndată pe cei doi, atracție transformată într-un proiect muzical ambițios în urma cooptării lui Peter Banks (ch. solo), Tony Kaye (clape) și a lui Bill Bruford (tobe). Primele lor albume, intitulate „Yes" (1969) și „Time And A Word" (1970), au fost foarte bine primite de critica muzicală, dar publicul nu se prea „înghesuia" să le cumpere... Adevărata recunoaștere a venit în 1971 (după ce Peter Banks a fost înlocuit de Steve Home) cînd albumul (al treilea) intitulat „The Yes Album" s-a transformat în disc de aur. După acest LP apare în componența grupului „vrăjitorul" Rick Wakeman (clape), numit astfel din cauza părului său lung, care îl înlocuiește pe Tony Kaye. Schimbarea se va dovedi benefică pentru grup iar albumul „Close To The Edge", apărut în 1972, devine unul din discurile clasice de rock intrate în istoria acestui gen.

Dovedind o prolificitate remarcabilă Yes va scoate trei discuri în următorii trei ani, timp în care vor efectua și un mare turneu mondial. Anul 1975 este unul de odihnă pentru membrii grupului iar în 1976 Yes editează albumul „Yesterdays" care cuprindea cele mai bune melodii ale lor pînă în acel moment. LP-urile „Going For The One" (1977) și „Tormato" (1978) marchează începutul decăderii grupului, Rick și Jan părăsind corabia... Ceilalți trei, Chris, Steve și, mai nou, Alan White au continuat activitatea sub numele de „Buggles" iar o dată cu venirea solistului Trevor Horn și a lui Geoff Downes (clape) au revenit la titulatura de Yes scoțînd un nou LP „Drama", urmat de albumul „Yesshows" după care formația se destramă. Letargia a durat pînă în 1983 (chiar dacă în 1981 a apărut un nou album cu reluări) cînd LP-ul „90125" a marcat comeback-ul spectaculos al grupului în componența Jan Anderson, Chris Squire, Tony Kaye, Alan White și Trevor Robin (ch. solo). Acest disc conține marele hit „Owner Of A Lonely Heart". 1984 este anul în care evintetul întreprinde un turneu mondial triumfal în timpul căruia înregistrează Live albumul „The Solos" (1985) urmat, în 1987, de „Big Generator". Un drăcușor își bagă din nou coada și cei cinci se ceartă, despărțindu-se în două tabere (formații) fiecare numindu-se... Yes !

Din fericire pentru melomani, anul trecut s-au împăcat și au realizat un LP intitulat „Union", apărut anul acesta, o producție de nivel mediu (este o părere personală).

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Time, Love & Tenderness — Michael Bolton

Inaugurăm această rubrică în care vom prezenta cele mai recente producții ale genului pop-rock și vom începe, cum deja ați observat, cu ultimul disc al celui mai talentat dintre discipolii maestrului Ray Charles, Michael Bolton. Deci : TIME, LOVE & TENDERNESS (Timp, Iubire și bani... scuzați, am vrut să spun Tandrețe !), un cocktail ideal pentru a crea buna dispoziție. Durata — 45 de minute, iar iubirea... iubirea este totală, minunată, în „Love Is a Wonderful Thing" (Iubirea este un lucru minunat), lipsește în „Missing You Now" (Îmi lipsești acum), eternă în „Forever Isn't Long Enough" (Pentru totdeauna nu este destul de mult"), recent descoperită în „Now That I Found You" (Acum cînd te-am găsit), promițătoare în remake-ul „When A Man Loves A Woman" (Cînd un bărbat iubește o femeie), lincezește în „We're Not Makin'Love Anymore" (Nu mai facem dragoste) și salvatoare în „Save me". Mobilizați-vă simțul umorului și veți fi de acord că acest album n-are nici un cîntec bun... toate sînt extra ! Zece potențiale hituri, ce mai monotonie !

Unii spun că acest LP este grozav, dar tot mai bun este precedentul „Soul Provider". Fără să mă cert cu ei le voi spune că aceasta este părerea lor... Este democrație, nu ? Indiferent de preferințe, vă propun să-l ascultați pe Michael Bolton. În mod obligatoriu !

MARIAN MINCULESCU

P.S. Nu uitați, pînă la data de 21 august trebuie să expediați topurile cu blues-urile voastre preferate (Top Ten Blues) pentru concursul nostru.

PUNCTE

Top 30, artiști milionari

Pe locul 15, deci la jumătatea clasamentului, se află celebrul **Julio Iglesias**, cel care a rupt inima tuturor femeilor de pe această planetă. Averea lui este estimată la 44 milioane dolari. Cam puțin pentru cît munceste. Anul trecut a avut 150 de turnee și a vîndut 8 milioane de discuri. **Locul 16**, 36 milioane dolari, un actor cu care ne întîlnim și

noi de cîteva săptămîni, sîmbătă, pe programul unu al televiziunii, alături de Isabele Shepard, în **Maddy și David**. Ați ghicit, e vorba de **Bruce Willis**. În **Die Hard II**, a primit 7,5 milioane dolari. Un milion de dolari mai puțin are celebrul grup rock **The Who** (locul 17), însă ei sînt aceiași de 20 de ani și mereu sus.

Tot pe **locul 17**, tot cu 35 milioane dolari avere estimată, se mai află **Sean** (se citește Son) **Connery**, a cărui avere crește o dată cu vîrsta, un actor care a devenit celebru mai ales în rolul **James Bond, 007 Agent**, rol în care a strălucit și Roger Moore ; în continuare, pe același loc, vedeta adolescenților, **Bon**

Jovi, care cîștigă cîte 12 milioane dolari, din vînzări diverse, la fiecare concert. În această situație, el este principala sursă de venit pentru grup ; și, în fine, **Prince**, un alt star al muzicii, un fel de cópie mai slabă a lui Michael Jackson, a cărui popularitate a mai scăzut după albumul **Purple Rain** și filmul **Cherry Moon**. Noroc că a mai fost salvat de banda sonoră a filmului **Batman**.

Auzite pe scurt

■ O altă apariție, chiar în acest an, a unui nou disc. Interpretul nu este altul decît atacantul echipei naționale de

fotbal a Camerunului, **Roger Milla**, care, după Noah, s-a lansat și el în muzică. Titlul albumului : „Saga Africa".

Rubrică realizată de
GEORGE CUȘNARENCU

CM SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Presa Liberă"

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Peninsula Ciukotsk, în Siberia nord-orientală (linia neîntreruptă indică itinerarul expediției lui Jean Malaurie).

ULTIMII REGI AI SIBERIEI (II)

■ In apropierea mării trăiesc circa 1600 eschimoși inuiți și 15 000 de ciukotskieni (popoare deseori ostile unul altuia). ■ Administrația sovietică, sosită pe aceste meleaguri în 1926, i-a lăsat să pescuiască, să vîneze și să crească animale în cadrul unei economii planificate și artificiale ■ Sovhozurile — bastioane tipice ale economiei supercentralizate ■ Magazinul alimentar din Uelen, din extremitatea nord-estică a peninsulei Ciukotsk este mai bine aprovizionat decît cele similare din Moscova ■ Elicopterul sosește la orice chemare a unui bolnav pentru a-l transporta la sute de kilometri, lipsesc însă condițiile sanitare necesare ■ Birocrația face ravagii, iar administrația sovietică este omniprezentă

Tradiții și modernitate

În satele din apropierea mării trăiesc circa 1 600 de eschimoși inuiți și 15 000 de ciukotskieni — două popoare deseori ostile unul altuia. Puțin evanghelizați înainte de Revoluția din 1917, trăiau după tradițiile lor pînă la sosirea administrației sovietice, în 1926. Noua administrație i-a lăsat să pescuiască, să vîneze și să crească animale, dar în cadrul unei economii planificate și artificiale. Cadru care s-a menținut, în linii mari, același. Spre exemplu, cel mai nordic sat al regiunii — Uelen, în care Jean Malaurie s-a oprit în luna septembrie a anului trecut. Strada mare, case din lemn, mici imobile cu electricitate, încălzire centrală, televizoare... Ciukotskienii și eschimoșii vînează balene în brigăzi organizate, cu echipamente moderne, arme și vase de pescuit bine întreținute. Carnea de morsă și balenă alimentează un sovhoz ce creste vulpi și livrează blănuri pieței din Leningrad. Aici lucrează numai femei.

Dar sovhozurile — bastioane tipice ale economiei supercentralizate — nu îi plătesc cum ar trebui pe locuitori pentru munca grea pe care o depun. Conditiile de viață sînt acceptabile. Centrala electrică este bine aprovizionată cu cărbune. Cargourile aduc necontenit stocuri de alimente, astfel încît magazinul din Uelen este mai bine aprovizionat decît cele similare din Moscova (!). Un alt paradox își face simțită prezența în organizarea medicală : elicopterul poate fi oricînd chemat pentru a transporta un bolnav la sute de kilometri distanță, dar condițiile sanitare generale nu sînt corespunzătoare. Boli serioase, cum ar fi echinocoza sau tuberculoza există datorită condițiilor grele de muncă. Pe hîrtie totul este perfect, dar cînd este vorba să se realizeze ceva, intervine birocrația. Și, slavă Domnului !, există atîtea decenii de birocrație în imensul spațiu geografic controlat de Moscova. De exemplu, fiecărui locuitor îi revin numai 3 mp de suprafață locuibilă. Și aceasta, în condițiile în care planul prevede cu totul altceva. Elevii care locuiesc în oraș nu au nici un fel de probleme. Dar majoritatea provin din satele învecinate și stau la cămin. Fiind despărțiți de familie pe timpul perioadei școlare, ei suferă ; își pierd obiceiurile, limba maternă, deoarece învață numai în limba rusă, fapt ce contrazice prevederile Constituției, care garantează învățămîntul în limba națională.

Un alt semn de mirare este legat de centrul de artă al satului unde profesorii ruși le explică eschimoșilor cum să deseneze și să sculpteze fildeșul! Oamenii sînt obligați să respecte strict programul de lucru de opt ore, dar în privința igienei personale sau a alimentației nu primesc nici măcar sfaturi.

Administrația sovietică este omniprezentă: directorul școlii, directorul sovhozului, directoarea centrului de sculptură în os sînt ruși. Le convine să lucreze aici, pentru că salariile sînt foarte ridicate : un cuplu de institutori cîștigă ușor 800 de ruble pe lună, adică salariul unui academician. Nivelul lor de viață este cu mult mai ridicat decît cel al autohtonilor, ceea ce provoacă tensiuni. O altă eroare gravă constatată de Jean Malaurie și în Arctica canadiană și groenlandeză este regruparea satelor, prin concentrarea populației în anumite sate și abandonarea celor în care trăiau pînă atunci. Un ansamblu de 200 de case este mai simplu de administrat decît 20 de sate avînd fiecare 10 case. Care este cauza acestor aglomerări ? Administrația sovietică nu agreează situațiile complicate și vrea să modifice, după înfățișarea sa, chipul popoarelor asupra cărora veghează. Orice popor nomad condamnat la sedentarizare este, însă, denaturat.

Jean Malaurie a supus mai mulți eschimoși la cinci serii de teste psihologice, care au evidențiat că aceștia sînt în continuare influențați de șamanism, în ciuda eforturilor autorităților sovietice de a elimina superstițiile și religia. Femeile de 50 de ani sînt tatuate, fantomele, monștrii cu cozi păroase și păianjenii tutelari continuă să fie prezenți în subconștientul localnicilor. Tradițiile, supape ale libertății, sînt mereu prezente în cîntecele și dansurile lor. În peninsula Ciukotsk există o insulă cu totul deosebită ; este cel mai sacru loc, presărat cu fanoane de balene și elemente de fortificație îndreptate spre cer și riguros aliniate. Aceste linii cosmice care unesc omul cu mediul înconjurător și Universul reprezintă un interesant subiect de meditație pentru specialiști.

Traducere și adaptare
ȘERBAN FILIP

Cuplu de eschimoși pe „strada mare" din apropierea portului Serenski, sat situat în Provideniia.

Vom cunoaşte adevărul despre Cernobîl?

„Catastrofa de la Cernobîl", de acum cinci ani, nu a avut nici o consecință demnă de semnalat asupra sănătății oamenilor. Cel puțin aceasta a fost știrea care a făcut imediat ocolul lumii după încheierea, la sfîrșitul lunii mai, la Viena, a primei conferințe AIEA dedicate evaluării riscurilor exploziei reactorului de la Cernobîl asupra sănătății. Care au fost însă reacțiile?

Adepții energiei nucleare au interpretat-o ca o înlăturare a oricăror temeri privind utilizarea ei viitoare. După cum se exprimă plastic „Die Welt", care reproduce relatarea lui Steven Dickman, corespondent al revistei britanice „Nature", respectivele îndoieli „parcă au fost spălate cu Persil !". Pe de altă parte, oponenții energiei nucleare afirmă cu tărie că totul este fals, că rezultatele anunțate sînt incorecte ; este părerea unor organizații ca „Greenpeace" „Londoner Friends of the Earth" și chiar a organizației sovietice „Chernobyl Help" avîndu-l ca președinte pe celebrul mare maestru internațional și fost campion mondial de șah, Anatoli Karpov. Cum ar putea fi corecte aceste rezultate, cînd nu este cunoscută opinia celor două mari grupuri de populație (din Ucraina și Bielorusia) afectate de dezastru, cînd nici personalul care a curățit terenul (așa numiții „lichidatori"), nici locuitorii din zona de 30 km din jurul centralei nu au fost încă temeinic investigați ?

S-ar putea ca adevărul să fie undeva la mijloc, declară experții care se bazează pe rezultatele studiului pe termen lung asupra orașelor Hiroshima și Nagasaki. În orice caz, se pare că ambele părți neglijază fapte de o deosebită importanță. Astfel, după cum subliniază Itsuzo Shigematsu, directorul Fundației pentru studiul efectelor radiațiilor la Hiroshima, este greu de presupus că ne mai putem aștepta la o creștere a numărului cazurilor de cancer după cinci ani. Nici măcar în cei 45 de ani care au trecut de la dezastrul japonez, numărul de cancere la o proporție de 110 000, aflată sub control, nu a depășit 700.

După cum afirmă experții, informațiile de la Cernobîl au fost de multe ori, dacă nu false, cel puțin exagerate. Iată ce declară Fred Mettler, radiolog din New Mexico , cel care a condus investigațiile medicale : „un ziarist va descoperi oricînd copii bolnavi de leucemie într-o regiune avînd suprafața Ucrainei". Primele cazuri trebuiau să apară în cîțiva ani... El dă dreptate și opozanților energiei nucleare: la început, studiile au fost limitate și grupurile independente nu au fost luate în considerație.

Sovieticii s-au mărginit inițial la un domeniu îngust: voiau să știe dacă măsurile de protecție erau efective și suficiente. Dar, spune Mettler, un studiu pe termen lung al incidenței cancerului după Cernobîl se impunea, cu participarea tuturor celor interesați — un proiect care de altfel încă se află în studiu la OMS. Reacția oficialităților sovietice a fost în multe privințe exagerată, atrăgînd multe critici, mai ales din interior. Așa s-a întîmplat cu decizia de a evacua pe lîngă cei 116 000 de oameni care au trebuit să-și părăsească din primele zile locuințele (din imediata apropiere a reactorului) încă 218 000 de săteni, pentru care trebuiau asigurate cheltuielile de deplasare și case noi. Această acțiune de masă (nejustificată din punct de vedere medical, după cum a arătat Comitetul consultativ al Proiectului Internațional Cernobîl de la Viena) a avut consecințe deosebite: și mai înspăimîntați, cei care au rămas au încercat și ei să plece! „Un dezastru" — spune psihologul britanic Terence Lee, avînd în vedere trauma sufletească pe care au suferit-o sătenii. Oricum, după cum remarcă Lee, doza critică de radiații pentru care se hotăra evacuarea era „exagerat de joasă" — invocînd asemenea criterii ar trebui efectiv să evacuezi jumătate din populația Cornwall-ului!"

Ce este de făcut ? Mai întîi ar trebui să înceteze tendința republicilor afectate de a acționa după deviza „este cîștigător cel care primește cel mai mult". Apoi, trebuie înțeles că nimeni nu poate accepta cu ușurință date privind cazuri de cancer sau complicații în timpul sarcinii, mai ales că sovieticii duc lipsă atît de aparatură necesară cît și de experiență în asemenea dificile investigații epidemiologice. Pentru ca cercetările să fie duse la bun sfîrșit, se impune o strînsă colaborare a sovieticilor cu colegii lor din Occident. Iar mijloacelor de informare în masă din U.R.S.S. le revine dificila sarcină de a explica populației, cu tact și răbdare, care este adevărul în ceea ce privește Cernobîlul. Atît cît este el știut astăzi.

Prelucrare și adaptare
MIHAELA DOROBANȚU

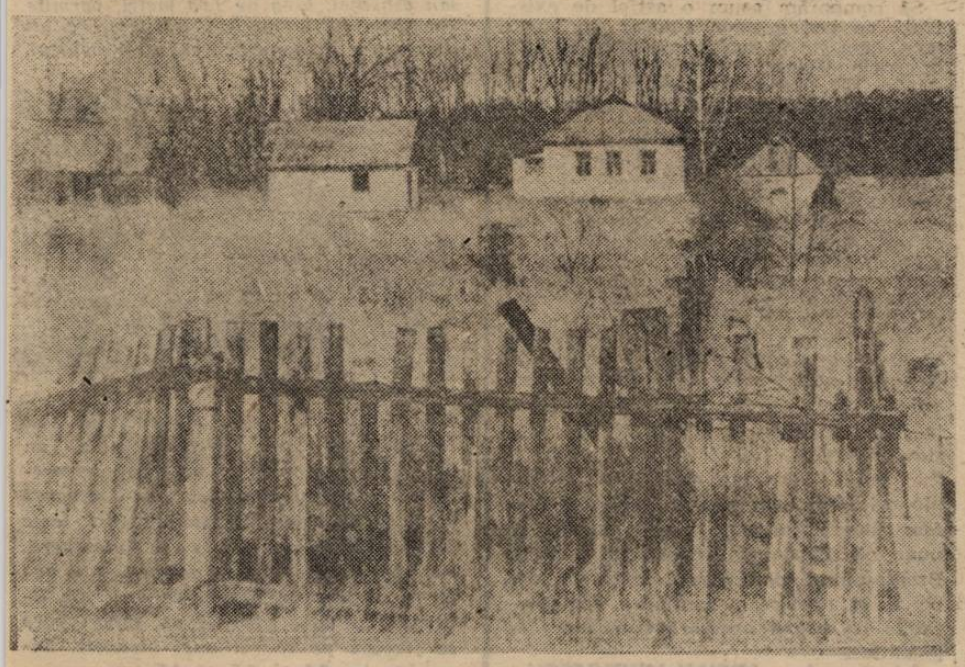

Locuințe părăsite la Cernobîl

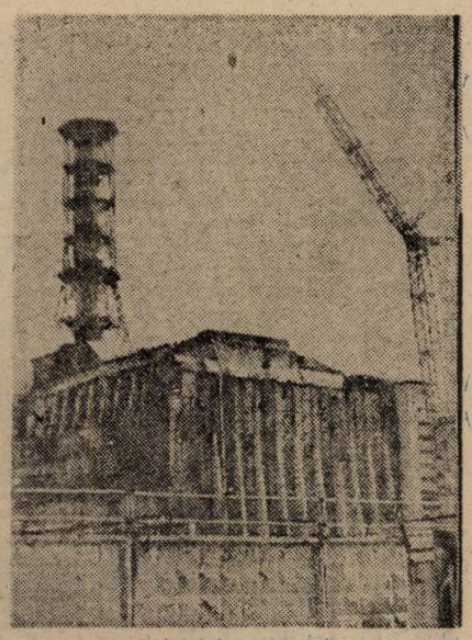

O catastrofă dată uitării ?

Atenție, există și droguri blinde!

În ciuda indispoziției pe care o poate genera o insomnie este de preferat să petreceți o noapte albă, spun specialiștii, decît să apelați la un somnifer. Chiar dacă de obicei, cei mai mulți optăm pentru cașeta care ne adoarme... Luate absolut accidental, somniferele nu fac rău decît dacă sînt asociate cu alcoolul. Dar folosirea lor prelungită și fără avizul medicului este periculoasă. Sînt suficiente două-trei săptămîni pentru ca organismul să se obișnuiască cu drogul respectiv. Pentru a se obține același efect, se crește doza. Acesta este momentul cînd blindul drog devine periculos, spun specialiștii.

CÎND DINOZAURII FAC MĂRTURISIRI

Puțini dintre cei care vizitează Londra ajung pînă la Parcul Crystal Palace din Sydenham, deși acesta conține una dintre priveliștile cele mai bizare ale orașului. Printre arbori și tufișuri, pe insulițele unui mic lac, poate fi văzută o colecție de monștri gigantici din piatră, reconstruiți la scară naturală în anii '50. Se află acolo un Iguanodon, un Megalosaurus carnivor și alte creaturi ciudate ale căror rămășițe fuseseră descoperite în urma unor săpături.

Într-un sens, aceste reconstituiri sînt ele însele fosile, căci imortalizează în piatră conceptul din perioada respectivă despre dinozauri, concept care a fost însă depășit aproape imediat după ce au fost realizate reconstituirile. Noile descoperiri făcute în Statele Unite demonstrează că Iguanodon și Megalosaurus nu stăteau pe toate cele patru membre, așa cum sînt reprezentați la Crystal Palace, ci în poziție verticală, asemănătoare cu cea a unui cangur, sprijinindu-se pe picioarele din spate.

Monștri de la Crystal Palace au contribuit însă la fixarea în imaginația publicului larg a ideii că dinozaurii erau reptile uriașe, idee la care inițial au subscris și paleontologii (de fapt, Megalosaurus înseamnă „reptilă uriașă"). De ce s-a crezut la început că dinozaurii erau reptile? Printr-o întîmplare nefericită, primele oase provenind de la un animal preistoric uriaș care au fost studiate în detaliu, erau ale unui Mosasaurus, care a fost, într-adevăr, un fel de reptilă. Astfel, Megalosaurus, primul dinozaur descoperit, a fost inclus în aceeași categorie.

Oasele provenind de la Iguanodon, Megalosaurus și alți dinozauri descoperiți mai de mult aveau însă unele caracteristici deosebite de ale reptilelor și, în 1841, naturalistul Richard Owen — pentru a-și susține propriile sale idei antievoluționiste — a propus crearea unei noi familii de reptile, care urmau să fie numite dinozauri (dinozaur înseamnă „reptilă cumplită"). Nu s-a pus însă problema scoaterii lor din ordinul reptilelor, care sînt prin definiție animale cu sînge rece.

Punctul de plecare al schimbării imaginii noastre despre dinozauri a fost ideea lansată pentru prima oară de profesorul John Ostrom de la Universitatea Yale în 1969 că dinozaurii nu erau de fapt animale cu sînge rece, ci aveau sîngele cald, la fel ca mamiferele și păsările.

Acesta reprezintă mult mai mult decît un simplu detaliu tehnic, căci un animal cu sînge cald are un sistem biochimic mult mai eficient decît unul cu sînge rece. De exemplu, un mamifer cu greutatea de 900 g poate alerga cu o viteză de 1, 6 km/h. Dezvoltarea animalelor cu sînge cald este prin urmare un progres de o uriașă importanță pe scara evoluției. Dacă dinozaurii prezentau această caracteristică, importanța lor evolutivă necesită o reevaluare fundamentală.

Ostrom nu a dezvăluit noi fapte surprinzătoare. El a atras în schimb atenția asupra unui ciudat proces de gîndire dublă cu care se complăcuseră paleontologii de mai multe decenii. Ei presupuneau că dinozaurii aveau sînge rece, punînd în același timp pe seama lor un stil de viață care nu era posibil decît în cazul unui metabolism specific animalelor cu sînge cald.

Astfel, dinozaurii mergeau în poziție verticală, ca și mamiferele și păsările, pentru că realizau o producție de energie similară. Se pare că ei se aflau în continuă mișcare, în căutarea hranei de care aveau nevoie pentru a face să funcționeze trupurile lor uriașe. Mulți dintre ei erau astfel construiți încît să poată alerga cu viteze mari; ei urmăreau probabil alți dinozauri, dacă erau carnivori ca Tyrannosaurus, și alergau în galop dacă erau ierbivori ca Triceratops. Existența unor înfruntări între dinozauri este confirmată de descoperirea, în deșertul Gobi, a două schelete de dinozauri care dau impresia că ar fi murit în urma unei aprige lupte corp la corp.

Să comparăm acum o astfel de existență cu cea a unor animale cu sînge rece, cum ar fi șopîrlele, crocodilii sau broaștele țestoase. Picioarele lor sînt scurte. Ele petrec ore întregi lungite la soare pentru a acumula căldura pe care mamiferele o generează intern, și fără de care sînt amorțite. În timp ce stau la soare, ele își conservă energia întinzîndu-se pe burtă, pentru că simpla sprijinire pe membre presupune un efort muscular. În consecință, perioadele lor de activitate sînt scurte și rare.

Pe lîngă aceasta, este greu de imaginat cum ar fi putut un dinozaur care cîntărea 30 de tone să-și mențină temperatura corpului stînd la soare ca o reptilă. Chiar și o reptilă mică petrece 90 la sută din timp stînd nemișcată. Pentru o creștere a temperaturii corpului pe care micuța reptilă o realizează în cîteva secunde de stat la soare, uriașului dinozaur i-ar fi trebuit probabil mai multe ore sau chiar zile, rămînîndu-i foarte puțin timp pentru a mai face altceva. Cu toate acestea, se presupune că dinozaurii uriași, cum ar fi Brontosaurus, petreceau cam 20 de ore pe zi în căutarea cantității considerabile de hrană necesară trupurilor lor gigantice.

Adaptare de ADRIAN MÎNTULESCU

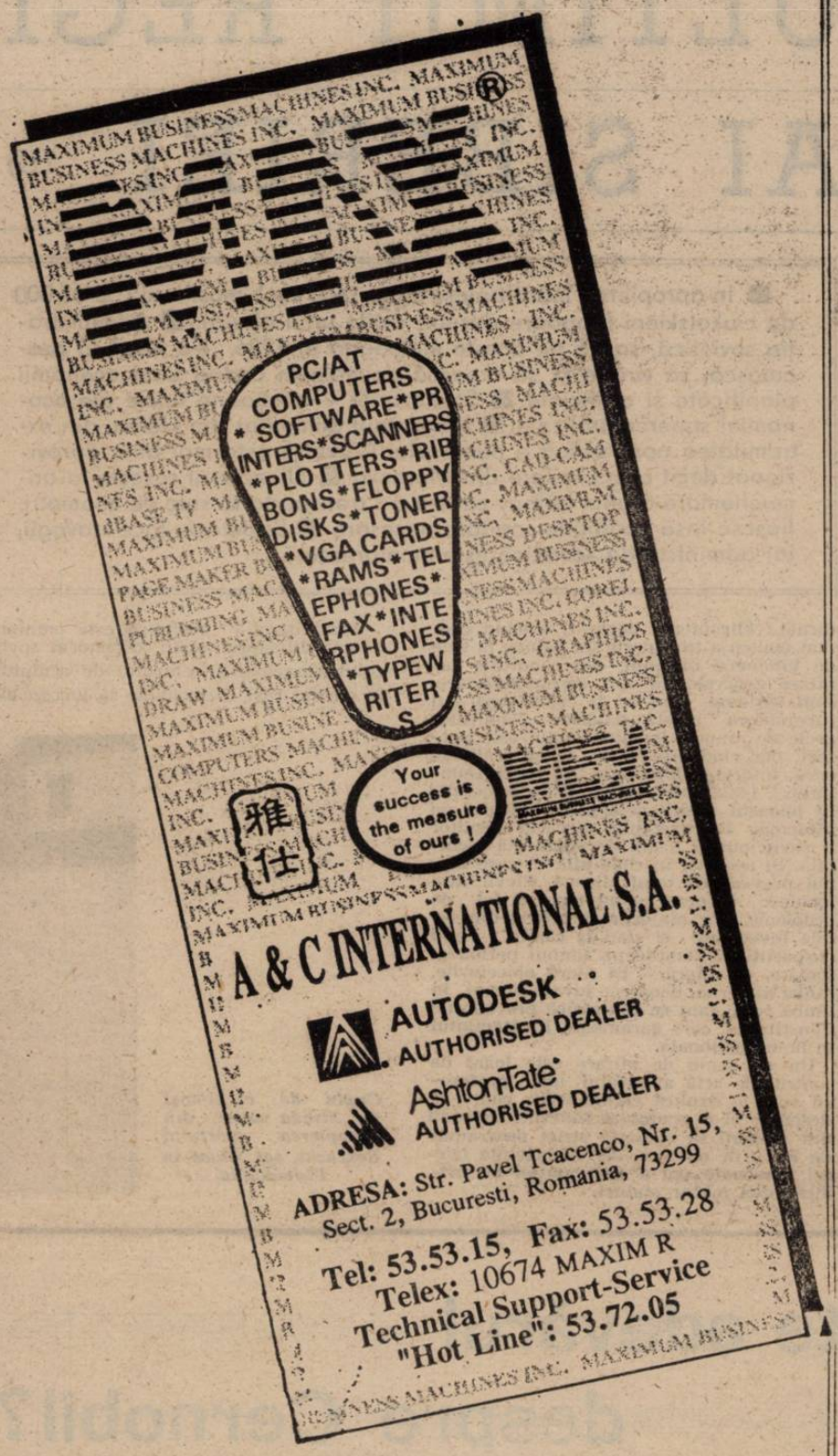

Materiale ultradure

Fotografia înfățișează o autoclavă pe bază de gaz metan — o mașină-unealtă de mare performanță, realizată de firma britanică Aerofon. Ea poate transforma o bucată de țesătură compozită într-un material mai dur chiar decît metalul. Autoclava este utilizată la realizarea unei secțiuni din partea superioară a conului rachetei purtătoare Titan care se construiește în Franța. În uzinele marii companii British Aerospace țesătura compozită este supusă unui tratament termic la 175°C, pînă cînd rășinile se moaie. Ele sînt apoi rigidizate, transformînd materia-

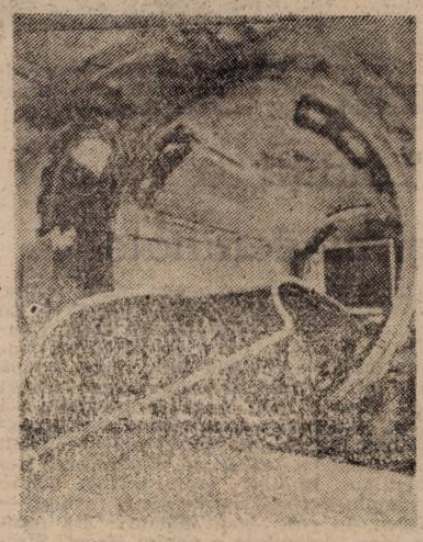

lul într-un compozit cu calități superioare de duritate, rezistență la uzură, greutate scăzută, rezistență sporită la coroziune și lipsă de reacție la curenții magnetici și turbionari.

Autoclavele au ajuns să fie folosite chiar și la fabricarea bastoanelor de golf, a undițelor, a rachetelor de tenis și a mașinilor de curse de formula 1. Modelul de autoclavă din imagine realizează economii de energie de pînă la 70 la sută față de modelele de autoclave electrice.

„Italsat" pe orbită

Satelitul artificial de telecomunicații destinat îmbunătățirii telefoniei italiene, botezat „Italsat", a fost plasat pe orbită cu ajutorul unei rachete „Ariane" lansate de pe poligonul spațial din Kourou (Guyana franceză). Înalt de trei metri și jumătate și lat de aproape doi metri (cînd aripile panourilor solare sînt complet desfăcute se ajunge la o lățime de 21 metri), „Italsat" este menit să soluționeze toate problemele telecomunicațiilor în benzi de înaltă frecvență, astfel încît acestea să fie folosite în telefonie ca ceva obișnuit. Timp de un an va fi supus experimentelor, dar va asigura 11 000 de circuite telefonice. Apoi va fi introdus în rețea pentru teleconferințe, transmisiuni de informații de mare viteză, facsimile, ziare se va putea apela la serviciile speciale ale lui „Italsat". Și Banca Națională a Agriculturii (italiană desigur), prima din Europa care și-a asigurat legătura între diversele filiale prin intermediul satelitului. Ea beneficiază de eficiență, rapiditate și siguranță în transmiterea informațiilor.

Alarmă antifurt

Mașinile și locuințele reprezintă puncte centrale de interes pentru fabricanții de alarme. Cu toate acestea, multe alte obiecte se „bucură" și ele de atenția hoților: motociclete, biciclete, remorci, iahturi etc. Alarma din imagine a fost concepută și construită pentru ele. Cablul său din oțel, lung de 1,90 metri, permite atașarea obiectului de aproape orice alt obiect, ca și împiedicarea unui vehicul.

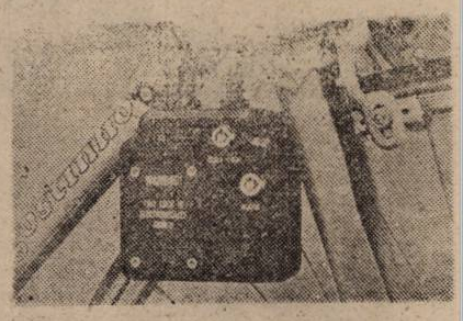

Cele două extremități ale cablului sînt racordate la cutie. Aceasta conține un detector de vibrații și un altul de mișcări. Închisă și armată printr-o singură răsucire de cheie, alarma antifurt este inviolabilă și insensibilă la intemperii. Puterea sa este de 110 decibeli. Alimentarea se face cu o pilă de 9 V. Se livrează cu două chei și un suport care se fixează pe cadrul unei biciclete. Dimensiuni: 9,5 × 9,5 × 4,5 cm.

DE LA LOS ANGELES LA FRANKFURT ÎN MAI PUȚIN DE TREI ORE! (I)

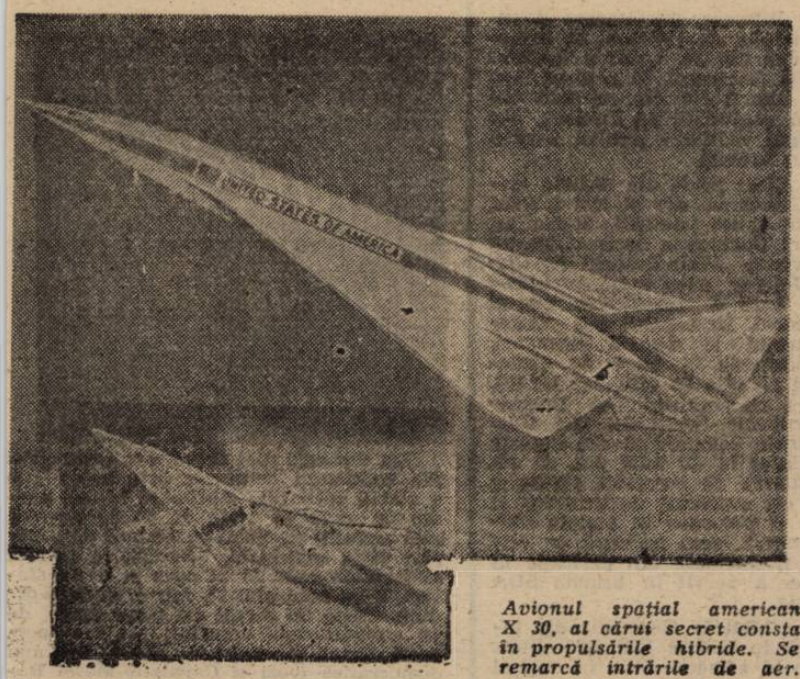

Avionul spațial american X 30, al cărui secret consta în propulsările hibride. Se remarcă intrările de aer.

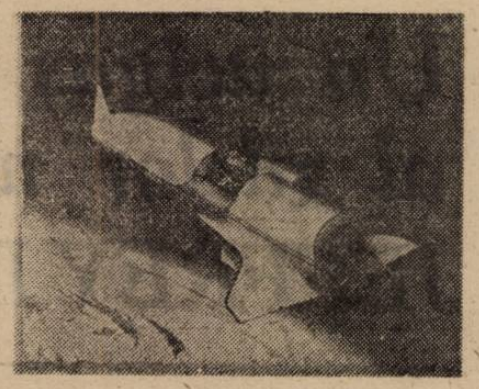

Hotol cu motoare Rolls-Royce RB 545

Avioanele secolului XXI vor fi mult mai spectaculoase decît a fost „Concorde" la vremea sa. Britanicul HOTOL, nord-americanul X-30 și germanul SÄNGER sînt cîteva dintre prototipurile care se vor substitui, începînd cu anul 2005, actualei flote aeriene civile. Numeroase studii arată că progresul tehnologic nu avansează în mod regulat, ci în salturi, atingînd cicluri creative accelerate. Printre factorii conjuncturali favorizanți se numără : expansiunea transportului, o influență a crizei petrolului cu toate consecințele ce derivă de aici și o înviorare produsă în economia multor state ale lumii.

Europa, Japonia și Statele Unite sînt angrenate în lupta acerbă dusă pentru dominarea piețelor și însușirea tehnologiilor celor mai avansate. Este, deci, firesc ca aceste trei mari entități economice să fie direct interesate în proiecte cum ar fi avionul spațial, extraatmosferic, suborbital sau comercial supersonic. Cu toată drama navetei americane „Challenger" (marile progrese au presupus totdeauna sacrificii umane), specialiștii americani și sovietici consideră această tehnică indispensabilă. Și în cîmpul electronicii se avansează foarte repede, încît ordinatoarele menite să controleze misiunile spațiale ale anilor 60 par a fi acum niște dinozauri, relicve arheologice în ceea ce privește capacitatea, fiabilitatea, flexibilitatea.

A apărut o nouă generație de avioane care impresionează atît prin desenul intrinsec cît și prin reacțiile ordinatoarelor la stimulii senzoriali aerodinamici. Una dintre cele mai importante probleme este cea a motorului. Spre deosebire de motorul cu reacție, acesta nu necesită, teoretic, oxigen exterior pentru combustie. În realitate, însă, lucrurile nu stau chiar așa. Unica alternativă este obținerea unui motor hibrid, capabil să profite mult mai bine de oxigenul din aer, ca să ajungă la înălțimi mai mari și să rezolve apoi lipsa de aer. Soluția prezintă o foarte mare complexitate. Ieșind din atmosferă, să ne imaginăm un transport civil supersonic care dezvoltă o viteză de cel puțin 10 000 km la oră și o navă spațială suborbitală, care se deplasează cu 24 000 km la oră. Direcția, alimentarea cu aer și controlul gazelor trebuie să fie perfect sincronizate. Una din marile întreprinderi ale sectorului propulsoare a înaintat un motor hibrid, destinat proiectului britanic HOTOL și transportului spațial în general. Puternicul concern german Meserschmitt — Bölkow — Blohm (M.B.B.) lucrează la un astfel de proiect. Este vorba de HORUS.

ȘERBAN FILIP

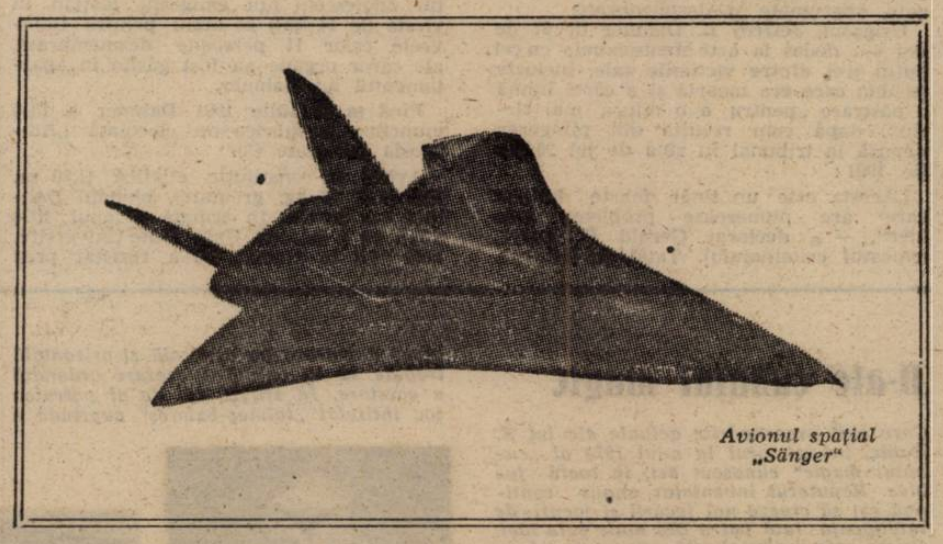

Avionul spațial „Sänger"

enciclopedie

VENUS, o altă lume (I)

La 10 aprilie 1991 se împlineau 243 de zile de cînd sonda Magellan pornise în misiunea sa în jurul planetei Venus. Atunci activitatea sa trebuia să ia sfîrșit. Dar unele imperfecțiuni înregistrate de-a lungul programului marcaseră pierderi de timp, așa încît americanii au hotărît să prelungească șederea sondei în spațiu, în vederea continuării explorărilor. Se dorește cunoașterea planetei Venus în detaliu. Părțile mai puțin cunoscute trebuie și ele vizualizate. Obiectivul final este crearea unei hărți 1/25 000 000 a ansamblului planetei.

Primele imagini înregistrate de satelit sînt excelente. Ele surprind Beta Regio cu Theia Mons și Rhea, vulcani înalți de 4 000 m, destul de asemănători cu cei din Hawaii, în apropierea imediată a meridianului 270, în dreptul căruia este instalată sonda Magellan. Debutul misiunii avea să se deruleze sub semnul unor defecțiuni tehnice, însoțite de destule surprize. Uimitoare a fost, în primul rînd, configurația geografică a lumii venusiene. Avîndu-se în vedere temperaturile înalte și presiunea de pe Venus, era de crezut că suprafața planetei este destul de uzată, de plată. În realitate, Venus a păstrat aproape intacte urmele evenimentelor care au afectat-o de-a lungul istoriei sale. La altitudini crescute, vînturile sînt deosebit de violente, avînd o viteză de peste 1 km/sec. Spre sol, viteza scade treptat în intensitate, ajungînd aproape nulă la nivelurile cele mai joase. Datorită acestui imobilism de la sol, Venus își păstrează suprafața aproape neschimbată. S-au descoperit astfel numeroase cratere de impact. Unele dintre acestea fuseseră surprinse și de imaginile realizate de stațiile sovietice „Venus", dar calitatea discutabilă a probelor s-a pretat la păreri contradictorii. De această dată, îndoiala nu mai este permisă : imaginile arată foarte clar peste 800 de cratere de impact cărora va trebui să li se găsească cîte un nume. Craterele abundă deoarece, după cum afirmă specialiștii, planeta Venus, ca și Terra, a fost bombardată de-a lungul timpului cosmic cu obiecte de talii diferite ce se deplasau prin sistemul solar.

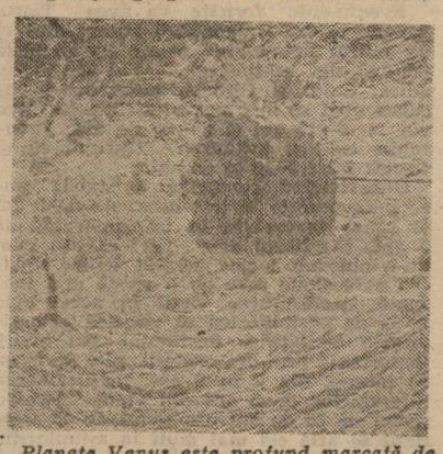

Planeta Venus este profund marcată de numeroasele impacte cu diferite corpuri cerești. De exemplu, Cleopatra este un crater imens, avînd 100 km diametru și 2 500 m adîncime, flancat de lanțul muntos Maxwell ce culminează cu o înălțime de 11 000 m.

Un fapt a intrigat totuși pe oamenii de știință. Ei au observat cratere de dimensiuni mari sau medii, dar niciodată cu un diametru mai mic de 8 km. Desigur, mai multe scenarii încearcă să explice acest lucru misterios. În primul rînd, s-a pornit de la premisa că obiectele care au intrat în coliziune cu Venus trebuie să fi avut o duritate deosebită, dat fiind că atmosfera planetei este foarte densă, echivalentă cu un strat de apă gros de 900 m. De aceea, se admite ipoteza că pentru a putea traversa atmosfera densă a planetei, obiectele trebuiau să aibă o talie minimă, care să le permită să ajungă la sol și să producă impactul. Interesant este și faptul că majoritatea craterelor, chiar și cele mari, chiar și cele de dimensiune medie au aceeași configurație, adică un contur foarte neregulat. Se presupune deci că asteroizii, de exemplu, care au traversat atmosfera, au dispus de o energie suficient de mare pentru a sparge scoarța planetei și a provoca scurgerea la suprafață a materiei originare a planetei.

De altfel, apreciază specialiștii, scoarța planetei Venus este relativ ușor de spart deoarece ea nu este foarte groasă. Temperaturile de la suprafața planetei sînt de aproximativ +470°C. Dacă se admite că în centrul planetei căldura este de același ordin cu cea din centrul Terrei, deci de circa 4000°C, se pot accepta și părerile fizicienilor care spun că este o problemă de fizică elementară modelarea termică a straturilor superioare ale planetei Venus. După toate probabilitățile scoarța venusiană ar fi de aproximativ 20 km grosime. Deci relativ ușor de spart în urma unor impacte violente !

AURORA POPESCU

Venus este considerată „sora geamănă" a Terrei. Dar scoarța sa este mai puțin groasă. Consecința ? O activitate vulcanică foarte intensă. Fluviul din imagine care șerpuiește pe o lungime de 120 km este o scurgere de lavă avînd o lărgime de 1 pînă la 4 km. Lava poate rămîne fluidă la o asemenea distanță datorită temperaturii ambiante de peste 470°C.

PSIHOTRONICA ÎN ACȚIUNE : AUTOHIPNOTISMUL

Denumirea relativ nouă a parapsihologiei — psihotronica, termen sugerînd logodna parapsihologiei cu tehnici derivate din științe mai puțin obscure — se justifică și prin punerea în vînzare a unui nou aparat de uz individual : hypnomatic.

Nu mai trebuie să căutați și să plătiți persoane cu însușiri ieșite din comun, nu mai trebuie să faceți coadă la medicii specialiști în acest tip de tratament. Pur și simplu, puteți comite indiscreția de a pătrunde în hățișurile propriilor dv. gînduri și vă puteți distruge stresul de care nu aveți cum scăpa în timpul zilei.

Dacă sînteți supraponderali și vă obsedează revenirea la silueta tinereții, dacă sînteți bîntuiți noaptea de coșmaruri, dacă vreți să scăpați de nocivitatea fumatului, dacă vreți să abandonați paharul în plus care vă periclitează ficatul, dacă... atunci autohipnotizați-vă !

Specialiștii francezi de la Centrul de Studii asupra Tehnicilor Hipnozei (din Chantilly) au pus la punct un aparat foarte „simplu" constînd dintr-o pereche de ochelari racordați la o sursă de unde luminoase cu o anumită frecvență. În timpul mult doritei relaxări, prin pseudo-lentilele acestor ochelari, undele cerebrale amplificate de un anume stres sînt interferate de undele trimise de aparat (care funcționează la 9 volți). Se dă o adevărată luptă în cîmpul electromagnetic al creierului, care atenuează excitațiile ostile psihicului dv. După o ședință de autohipnoză de 10 minute, sînteți alt om — ni se garantează —, și totul pentru circa 800 de franci francezi... Dar liniștea noastră e mult mai prețioasă. (Paul Ioan).

Un ucigaş feroce al zilelor noastre: JEFFREY DAHMER (I)

La tribunalul districtual din oraşul Milwaukee statul Wisconsin din SUA a început procesul unui criminal care, conform unui specialist american în disfuncţiuni sexuale, nu se încadrează „în nici un context uman". Asasinul a declarat în faţa unui judecător de instrucţie că şi-a ucis şi mutilat victimele. Se pare că este găsit vinovat şi făcut răspunzător pentru comiterea a peste 17 crime în ultimii zece ani. Victimele, întîlnite în baruri ale homosexualilor sau pe străzile oraşului, erau ademenite în garsoniera făptaşului, unde erau drogate, sugrumate şi dezmembrate.

Ucigaşul, Jeffrey L. Dahmer de 31 de ani s-a dedat la acte homosexuale cu cel puţin trei dintre victimile sale, inclusiv cu una care era moartă şi a cărei inimă o păstrase „pentru a o mînca mai tîrziu", după cum rezultă din plîngerea depusă la tribunal în ziua de joi 25 iulie 1991 :

„Acesta este un tînăr foarte bolnav care are numeroase probleme psihice", — a declarat Gerald P. Boyle, avocatul criminalului. Tatăl lui Dahmer, Lionel, a fost şi mai franc. „Nu există nici o îndoială că nu este sănătos".

Pînă la deschiderea procesului, Dahmer a fost acuzat de uciderea a patru persoane întrucît pînă joi dimineaţa fuseseră indentificate numai patru victime. Dar între timp au fost indentificate alte trei victime.

În momentul arestării, J. Dahmer se afla în libertate condiţionată după zece luni de închisoare pentru molestarea unui băiat de treisprezece ani în anul 1988. La 25 iulie a.c. poliţia a declarat că rămăşiţe ale cadavrului fratelui acestui adolescent (un emigrant laoţian în vîrstă de 14 ani) se aflau printre cadavrele celor 11 persoane dezmembrate, ale căror organe au fost găsite în apartamentul lui Dahmer.

Pînă la 10 iulie 1991 Dahmer a fost muncitor la fabrica de ciocolată „Ambrosia Ciocolate Co."

Avînd o constituţie atletică (1,80 m. înălţime, 79 kg. greutate), blondul Dahmer s-a înrolat în armată în anul 1978 după ce a părăsit Unio State University. Dar nici în armată nu a rezistat prea mult. Joyce Wiesner, purtătoarea de cuvînt a Serviciului de Personal al Armatei de Rezervă din St. Louis a declarat că Dahmer a fost trecut în rezervă după ce a servit numai doi din cei trei ani stabiliţi prin contractul de înrolare, dar nu a divulgat motivele pentru care a fost scos din armată.

Dahmer a făcut parte din trupele staţionate în Germania, dar şi aici a avut probleme din cauza băuturii. Mama lui vitregă Shari Dahmer a declarat într-un interviu revistei „Plain Dealer" din Cleveland că Jeffrey avea mari probleme cu băutura care îl transforma pur şi simplu în neom. În bogatul său cazier figurau ultrajul la bunele moravuri, apariţiile indecente în stare de ebrietate pe cînd se afla în unitatea 19/US.

În legătură cu serviciul lui Dahmer în cadrul trupelor americane din Germania, organele competente din această ţară au declarat la 26 iulie a.c. că au dispus efectuarea de cercetări pentru a vedea dacă cel suspectat de uciderea şi mutilarea a 17 persoane în Statele Unite nu are cumva vreo legătură cu cele cinci crime neelucidate din perioada în care Dahmer a servit în armata SUA din Germania.

Dahmer s-a aflat în Germania din iulie 1979 pînă în martie 1981 în calitate de infirmier al armatei SUA în cadrul batalionului doi al celui de al 68-lea regiment motorizat de la Baumholder, un oraş din centrul Germaniei.

Organele de anchetă din Rhenania — Palatinat, landul în care se află localitatea Baumholder încearcă să afle dacă Dahmer are vreo legătură cu crimele neelucidate care au fost săvîrşite în timpul în care acesta se afla în Germania, — a declarat Dagmar Meyer, purtătoarea de cuvînt a Oficiului de Investigaţii Penale a landului.

VASILE OROIAN

D-ale cubului magic

Care sînt preocupările actuale ale lui E. Rubic, inventatorul în anul 1974 al „cubului magic" cunoscut azi, în toată lumea. Reputatul inventator ungur continuă azi să creeze noi jucării şi jocuri de inteligenţă. Iată patru din noile sale idei. Prima este materializată printr-un cub în interiorul căruia se află nişte cuburi mai mici de culori diferite. Rotind şi scuturînd uşor cubul exterior trebuie ca în toate orificiile sale să apară culoarea albă. O altă idee o reprezintă o variantă a primului cub al lui Rubic, un fel de piramidă triplă (triamida) pe muchiile căreia trebuie de asemenea să se obţină o anumită culoare. Jocul „cincisprezece" cuprinde nişte jetoane cu numere prin a căror deplasare pe verticală şi orizontală trebuie să se obţină o aşezare ordonată a acestora. În sfîrşit, cel de al patrulea joc intitulat „talmeş-balmeş" cuprinde o serie de mici pătrate pe care sînt desenate o serie de fire colorate ce trebuie astfel îmbinate încît ele să reprezinte continuitate.

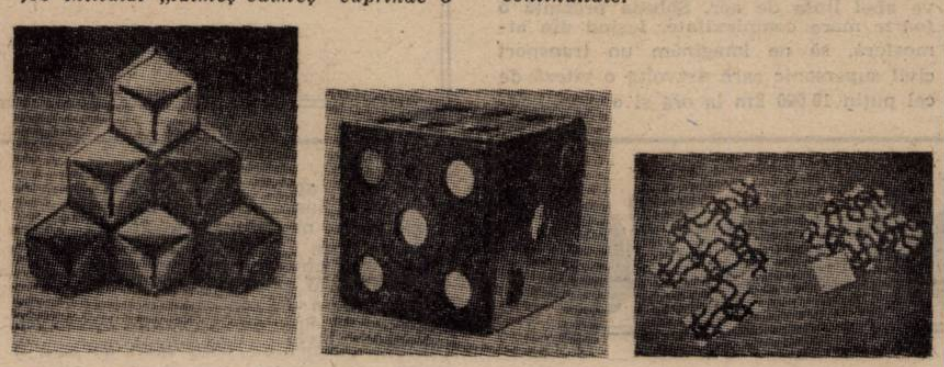

Incredibil, dar adevărat!

FIINŢE DE PE ALTE PLANETE ÎN DIALOG CU NOI?

(III)

Aşa cum s-a remarcat din cele două convorbiri inserate în paginile revistei noastre, domnul G.G. ALBU din Făgăraş, interlocutorul nostru, a intrat cu dreptul în dialog cu ceva nevăzut, necunoscut, nepalpat, reuşind performanţa secolelor: de a conversa cu o fiinţă raţională printr-un cod deja „omologat" — bătăi în ceva tare, ca să se audă. Deocamdată, ca şi la Kiki prezent în Bulgaria şi la al doilea Kiki, prezent la televiziunea română, misteriosul personaj este lipsit de grai articulat. Ceea ce nu înseamnă că nu s-ar fi putut face înţeles. El confirmă o întrebare sau o neagă, lexicul său sonorizat fiind loviturile. În al treilea episod al revelaţiei domnului G. G. Albu mergem mai departe. Păstrîndu-mi circumspecţia — un „handicap" al gîndirii logice şi al neacceptării unei conversaţii care nu rulează ecuaţii ale raţiunii — mă opresc la acele întrebări puse de interlocutorul meu misteriosului „personaj", întrebări considerate de dumnealui esenţiale. Iar domnul G. G. Albu mărturiseşte:

„Evident, i-am pus mai întîi întrebarea cardinală: EXISTĂ DUMNEZEU? (După cum veţi vedea, fusesem pînă atunci un ateu convins — adaugă interlocutorul nostru). Răspunsul a fost o mişcare în cerc, care la început m-a descumpănit — ştiind că asta înseamnă NU. Dar amplificarea mişcării a crescut rapid, inelul generînd prin contactul cu marginea paharului un sunet continuu. Am înţeles atunci că acesta este modul de a răspunde categoric şi afirmativ la întrebările foarte importante".

„Domnule Albu, aveţi în mine un creştin, un om credincios, cu teamă de Dumnezeu. Toate acestea mă împiedică să insist asupra întrebării dvs. O reţin împreună cu răspunsul fără a mai comenta. Care a fost întrebarea următoare?"

„Sigur, m-a interesat dacă există viaţă după moarte..."

„Şi reţineţi un răspuns la o întrebare la care încă nu a răspuns nimeni **cu certitudine?**"

„Răspunsul a fost: DA!"

„Alte întrebări?"

„La întrebarea mea dacă există iad, răspunsul a fost negativ. Dar o judecată de Apoi? — am întrebat eu. Răspunsul a fost DA!"

„Vă rog să continuaţi..."

„Mai tîrziu, după ce dialogul nostru a devenit mai comod şi mai precis — veţi vedea cum —, am revenit asupra acestor probleme punînd întrebări mai numeroase şi primind răspunsuri cît se poate de interesante. Asupra acestei părţi a conversaţiei mele cu acest personaj ciudat voi reveni în mod detaliat în ultima parte a discuţiei noastre...

După ce „am conversat" îndelung prin codul pe care vi l-am descris — poate unde eram cam obosit, iar dialogul mi se părea destul de greoi — am avut o nouă inspiraţie şi am pus următoarea întrebare : Altfel decît prin DA şi NU şi diverse numere, nu putem comunica ? Răspunsul a fost:

„DA! (1, 2!)

„Nu aveam nici cea mai vagă idee în legătură cu o eventuală modalitate în acest sens, şi deci am întrebat: Cum anume? A urmat balansul obişnuit şi răspunsul:

„1, 2....10....20... Douăzecişişapte!"

„N-am înţeles imediat şi l-am rugat: Mai spune-mi odată!

Iar răspunsul a fost:

„27!"

„Nu ştiu dacă aţi înţeles, dar eu m-am „luminat" după cîteva secunde şi l-am întrebat aşteptînd confirmarea: 27 reprezintă numărul literelor din alfabet? Răspunsul a fost:

„DA!"

„A avut loc apoi următorul test: Cum ai să zici „G"? Răspunsul a fost următorul:

„1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (A, B, C, D, E, F, G)"

„Am exersat apoi cu multe litere (cred că aţi înţeles noul cod, e foarte simplu), fiecare dintre acestea fiindu-mi indicată prin „numărul de ordine" din alfabet. Deci: 1 = A, 2 = B, 3 = C şi aşa mai departe...

„Nu ştiu însă dacă v-ar trece prin minte care a fost prima întrebare pe care i-am adresat-o după aceea..."

„Cum să nu-mi fi trecut prin minte? Vroiaţi desigur să ştiţi cu cine staţi de vorbă!"

„Exact! Şi am întrebat: Ai un nume?"

„DA!"

„Cum te numeşti?"

„TOTUNTOT!"

(Stimate cititor, aici a intervenit din nou un „handicap". Sau domnul Albu este cît de cît iniţiat în mitologia hindusă, sau subsemnatul suferă de „complexul" culturii, căci numele transcris mai sus cu majuscule îl întîlnim cuprins în mod explicit în Praçna-Upanişad, unde se spune exact negru pe alb: „Ceea ce-i vizibil (în existenţa actuală) şi invizibil (din altă existenţă), ceea ce se aude şi nu se aude, ceea ce se simte şi nu se simte, ceea ce este şi ceea ce nu-i, — totul e văzut de cel care-i totul!" Dar să mergem mai departe).

„Domnule Albu, ce l-aţi mai întrebat?"

„L-am întrebat dacă are ceva important să-mi spună. Şi mi-a răspuns că da! Bine, am zis eu, te ascult. Am luat apoi carioca verde cu care notasem numele lui şi am început să scriu, stăpînit de o emoţie firească, ceea ce îmi dicta El, deşi mă domina încă ideea sau mai degrabă îndoiala inconştientă şi stupidă (dar totuşi scuzabilă, nu?) că punînd una lîngă alta literele „dictate", nu va rezulta un mesaj coerent. Desigur, mă înşelasem. Chiar cu riscul de a vă pune răbdarea la încercare, am să amîn continuarea „dialogului", căci ceea ce a urmat va fi şi mai greu de crezut, poate chiar şocant. Iată de ce în continuare va trebui să vă spun mai întîi cîte ceva despre persoana subsemnatului, în ideea că astfel veţi putea şti şi dumneavoastră „cu cine staţi de vorbă" şi cu speranţa că astfel veţi înţelege de ce această întîmplare nu este, şi nici n-ar putea fi o fabulaţie..."

„Aştept cu nerăbdare!"

ION ŢUGUI

Zodiacul chinezesc pe înţelesul tuturor

Una din cele mai fascinante preocupări ale zodiacului chinezesc este aceea de a stabili oscilaţiile destinului nostru pentru un ciclu de viaţă de 60 de ani. Vă mai amintiţi probabil că înainte de a părăsi viaţa materială, Buddha a chemat necuvîntătoarele la el spre a le da sfaturi. S-au prezentat 12, într-o anumită ordine. Toate au plecat cu şanse egale, de pe circumferinţa cercului, cea mai perfectă formă geometrică plană, cea mai democratică (vezi şi Cavalerii Mesei Rotunde). Se mai ştie şi ordinea în care au sosit. Dar ceea ce este mai semnificativ pentru zonele de umbră şi lumină ale vieţii noastre este armonia sau disarmonia dintre ele.

Aşa cum sînt ele ordonate pe cerc şi străbătînd cercul în sensul acelor de ceas, are loc un dialog între necuvîntătoare. Acest dialog (pînă se ajunge iar la punctul de plecare) poate fi o discuţie foarte profitabilă sau o confruntare cu urmări dezagreabile. Şi cum înţelepţii autori ai zodiacului au considerat că Pămîntul şi fiinţele lui se regenerează (împrospătează) la fiecare 60 de ani, asta înseamnă că fiecare interval de cinci ani are o caracteristică a lui, funcţie de ora naşterii.

Cele 24 de ore, împărţite în intervale de 2 ore, sînt dominate de cele 12 animale. Dar pentru a sublinia oscilaţiile destinului într-un interval de 60 de ani (ciclul calendarului chinezesc) trebuie să luăm un exemplu concret.

O persoană s-a născut în anul Tigrului, la ora 7 dimineaţa. Cei născuţi între 7 şi 9 dimineaţa au ascendent Dragonul (vezi nr. 23/8 iunie). Deci primii cinci ani ai vieţii vor fi sub semnul Dragonului, următorii sub semnul Şarpelui, apoi Calul şi aşa, mai departe, din cinci în cinci ani. Deci între 55 şi 60 de ani, semnul dominant va fi Iepurele (conform ordinii de parcurgere a cercului necuvîntătoarelor).

În tot acest interval de 60 de ani, va exista o dependenţă a destinului funcţie de dialogul Tigru (din anul naşterii) cu fiecare din animalele ce se succed în poziţia dominantă. Astfel, vor fi intervale nefavorabile (de 5 ani) acele intervale în care Tigrul se întîlneşte cu animale aflate pe cerc la 90 de grade (în unghi drept) şi la 180 de grade (în opoziţie totală). Pentru Tigru, acestea sînt : Şarpele şi Mistreţul (la 90 de grade) şi Oaia (la 180 de grade). Măsurînd din 5 în 5 ani cînd le vine rîndul la dominaţie, vom constata că între 5 şi 10 ani (Şarpe) şi între 35 şi 40 de ani (Mistreţ), ca şi între 15 şi 20 de ani (Oaia) persoana respectivă (Tigrul) va avea evenimente mai puţin fericite.

Evenimente fericite va avea Tigrul (născut la ora Dragonului) atunci cînd el va întîlni animalele aflate în vîrfurile triunghiului echilateral format de Tigru, adică, Calul şi Cîinele. Măsurînd în acelaşi mod ca mai sus, vîrstele respective vor fi 10—15 ani şi 30—35 de ani. Favorabilă este şi întîlnirea Tigrului cu el însuşi, între 50 şi 55 de ani.

Generalizînd, constatăm că există şanse nefavorabile în trei intervale de 5 ani şi şanse favorabile în trei intervale de 5 ani. Echilibrul este perfect, aşa cum ne-a obişnuit logica acestui zodiac. Pentru persoanele care au o vîrstă mai înaintată, desfăşurarea vieţii în acest mod le-ar da posibilitatea să verifice autenticitatea oscilaţiilor destinului. Nu uitaţi, importantă este ora naşterii, căci de la ea se începe, din 2 în 2 ore, măsurătoarea intervalelor de 5 ani din viaţă. Pentru restul de 30 de ani din ciclul de 60, destinul se află cel mai mult în mîinile dv. Voinţa, educaţia şi stabilirea clară a unui scop sînt parametrii cei mai puternici în perioadele în care se întîlnesc necuvîntătoare indiferente între ele. După atingerea celor 60 de ani, lucrurile se repetă.

P.I.

OSCILAŢIILE DESTINULUI ŞI LINIA VIEŢII

UN CAZ ABSOLUT AUTENTIC

Obiectele zburătoare neidentificate continuă să intrige opinia publică prin apariţiile lor cînd discrete, cînd spectaculoase, dar niciodată suficient de concludente pentru a înlătura orice dubiu. Ceea ce se cunoaşte cert sînt cele peste o sută de mii de rapoarte, venite din partea unor martori credibili şi întocmite în conformitate cu nişte reguli foarte riguroase — rapoarte colectate, clasificate şi verificate de numeroase asociaţii voluntare sau de stat în aproape toate ţările lumii.

Nu este vorba doar de lumini nocturne inexplicabile ori de obiecte zburătoare în formă de disc ce nu se pot identifica nici ca avioane, nici ca baloane, nici ca maşinării militare secrete. Nu este vorba nici măcar de nişte poveşti disparate cu „omuleţi verzi" (numite „întîlniri de gradul III"). În ultimul timp asistăm la tot mai multe cazuri în care zone geografice bine circumscrise par să fie supuse unei examinări atente, din partea unui mare număr de OZN-uri. Un astfel de grup de observaţii este şi cel care constituie obiectul cărţii „THE GULF BREEZE SIGHTINGS", apărută în 1990, elaborată de un colectiv de autori, în principal de soţii Ed şi Frances Walters, personajele principale ale întîmplărilor narate. Aşa cum sugerează subtitlul cărţii, cele descrise candidează la condiţia de „cea mai uluitoare observaţie multiplă de OZN-uri din istoria SUA". Credem utilă şi interesantă parcurgerea rezumatului cărţii chiar şi de cititorii mai sceptici ai revistei „Magazin", fie şi pentru a înţelege mai bine starea de spirit a americanului obişnuit confruntat cu fenomenul OZN, ca şi pentru a cunoaşte exigenţele impuse azi investigatorilor acestui fenomen.

Şase luni de dialog direct

OM – EXTRATEREŞTRI (I)

Gulf Breeze este un orăşel liniştit, având 6 mii de locuitori, în bună parte pensionari, într-un soi de parc imens, situat în vestul statului Florida, la capătul unei peninsule-grind, în golful Pensacola, care se deschide în nordul golfului Mexic. Eroul principal al istorisirii, Ed Walters, de 41 ani, este un constructor-proiectant particular, prosper, foarte prins de meseria sa, un tip mai degrabă conservator, cîtuşi de puţin preocupat de extratereştri, de fenomenul OZN şi cu atît mai puţin de popularitate.

Istoria începe la 11 noiembrie 1987 cînd, pe înserate, Ed zăreşte din cameră o lumină ciudată îndărătul unor pini. Ieşind din casă vede plutind la cîteva zeci de metri deasupra solului un vehicul cilindric luminos, gri-albăstrui, cu diametrul cam de zece metri, cu un moţ luminos în vîrf şi un cerc cu diametrul de vreo cinci metri la bază, în interiorul căruia pulsa o lumină puternică. Jur împrejurul straniului obiect, dispuse regulat, se zăreau lumini şi două rînduri de pete întunecate pătrate, posibil hublouri. Absolut nici un sunet nu însoţea înfricoşătoarea apariţie. Convins că nu va fi crezut, Ed intră în casă, ia aparatul său tip Polaroid, face patru fotografii, după care reîncarcă aparatul şi mai apucă să facă o fotografie. Între timp OZN-ul se apropie, ajungînd pînă aproape deasupra lui. Brusc, o rază albastră ţîşneşte din vehicul izbindu-l şi ţintuindu-l locului. Nu se poate mişca nici respira ; aude în minte tot soiul de voci ; una pare să-i spună „nu vrem să-ţi facem nici un rău", alta încearcă să-l calmeze. Între timp constată că raza albastră începe să-l ridice de pe pămînt, ajungînd să plutească la o înălţime de peste un metru. În jur nu era nici un martor. Alte, voci, amalgamate peste halucinaţii vizuale, între care imaginea unui cîine, se amestecă în mintea sa, în timp ce încearcă să se zbată, să strige să fie lăsat în pace. Dintr-o dată este lăsat jos : cade în genunchi ; pînă să se ridice, OZN-ul dispăruse. Cele cinci fotografii erau însă acolo, developate, împrăştiate pe sol, semn că n-a avut doar simple vedenii. Peste puţin timp, se întoarce nevasta lui din oraş ; examinează împreună imaginile, care deşi nu arătau toate detaliile pe care le observase, erau destul de bune. Cad amîndoi de acord că e bine să nu le arate şi altora, nici măcar celor doi copii şcolari ai lor. Ed este convins că dacă ar proceda altfel, va fi considerat pe viitor „constructorul acela nebun care a văzut OZN-uri" ceea ce i-ar prejudicia şi afacerile şi reputaţia în comunitatea locală. În plus, copiii lor ar avea precis de suferit din partea colegilor care de regulă nu lasă nesancţionate întîmplările de felul acesta. Mai tîrziu îşi pun însă şi alte întrebări — nu cumva strania apariţie poate reprezenta un pericol în viitor ? n-ar trebui cumva preveniţi părinţii, copiii, deci nu cumva ar trebui să-şi alerteze concetăţenii? În cele din urmă Walters se duce la editorul ziarului local, căruia îi spune că toată istoria i s-a întîmplat unui prieten al său, numit convenţional „domnul X", care vrînd să-şi păstreze anonimatul i-a încredinţat fotografiile şi descrierea întîmplării. Editorul acceptă publicarea, iar reacţia cititorilor este pozitivă, demonstrînd un deosebit interes.

DAN D. FARCAŞ

„ŞARPELE ELECTRIC"

de la antipozi la... inelele Terrei

Un curent electric subteran, circulînd pe o distanţă de mai mult de 6 000 km traversează Australia. Aceasta este recenta descoperire a fizicianului francois Chamalaum de la Universitatea din Flinders (Australia). Cum se explică originea sa? Fiind indus probabil de variaţiile cîmpului magnetic terestru acest curent se propagă în rocile sedimentare, şi, mai exact, de-a lungul zonelor de fractură a bazinelor sedimentare, care conţin fluide alcaline, bune conducătoare de electricitate. Pentru descoperirea traseului acestui curent natural Biroul australian al resurselor minerale a dispersat pe întreg continentul magnetometre ultrasensibile. S-a putut detecta astfel trecerea unui curent de foarte slabă intensitate, circulînd la adîncimi cuprinse între 15 şi 45 km. Un fenomen asemănător a fost descoperit în America de Nord unde un „şarpe" electric străbate teritoriul pe o distanţă de 2000 km. Mai mult decît o curiozitate geologică, acest curent s-ar putea să „divulge" prezenţa gazului natural.

La fel cu alte planete ale Sistemului solar, cum sînt Saturn, Uranus, sau Neptun, Terra ar fi fost „dotată" în trecut cu un sistem de inele. Aceasta este ipoteza susţinută de astronomul danez Kaare Rasmussen. Sistemul de inele ar fi dispărut în 16 reprize de-a lungul a 2800 de ani. Astronomul danez a studiat „arhivele" ce dovedesc căderile de meteoriţi survenite în intervalul anilor 800 î.e.n. şi 1750 e.n. Trasînd curba ce reprezintă activitatea meteoritică în funcţie de timp, a descoperit o surprinzătoare alternanţă a perioadelor cu activitate intensă cu cele cu o activitate mai redusă. Potrivit opiniei sale, interpretarea acestei curbe este foarte interesantă mai ales dacă se admite ipoteza potrivit căreia cîmpul gravitaţional al Terrei ar „captura" periodic comete şi asteroizi din Sistemul solar. Obiectele capturate s-ar plasa pe orbite în jurul Terrei urmînd apoi un proces progresiv de sfărîmare datorat frecării cu aerul. Pe măsura desfăşurării „cursei" lor, inelele se prăbuşesc în atmosferă. Urmează apoi o încălzire puternică a particulelor din care sînt alcătuite şi arderea lor. În astfel de situaţii astronomii înregistrează pe Terra o intensă activitate meteoritică. Potrivit surprinzătoarei ipoteze a lui Rasmussen ultimele inele ale Terrei s-ar fi format în urmă cu aproximativ 200 de ani....

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Nostradamus şi anul 3797, „ULTIMUL" (II)

Afirmam în articolul precedent că Nostradamus (1503—1566) a avut cunoştinţă de „Apocalipsa Sfîntului Ioan Teologul", cea mai veche scriere creştină aparţinînd Noului Testament. Dacă în ceea ce priveşte situarea temporală a sfîrşitului lumii este foarte greu de făcut o comparaţie între cei doi, imaginile dezastrelor naturale — cutremurătoare şi la unul şi la celălalt — au elemente comune (de fapt au elemente comune cu foarte multe viziuni escatologice cunoscute). Din acest punct de vedere, aş dori să comparăm doar un fragment tradus din Centuria II, 85 a lui Nostradamus cu unele imagini din Apocalipsă. În Centuria II, 85 se arată : „Dar, iată limbi de foc năpraznic / Toţ orizontul îl cuprind / Război în cer, pe glie jale / Albastra mare singerează" În Apocalipsă, întîlnim (de exemplu) în capitolul 8 : „...şi s-a pornit grindină şi foc amestecat cu sînge şi au căzut pe pămînt..." (verset 7), „...şi ca un munte încins de flăcări s-a prăbuşit în mare" (verset 8), „...a căzut din cer o stea uriaşă, arzînd ca o făclie" (verset 10).

Imaginile acestea înfiorătoare, indiferent în ce context epic sînt înserate şi căror viziuni aparţin, au în comun o dezlănţuire înfricoşătoare, greu de imaginat şi care, vrînd-nevrînd, ne duce cu gîndul la o catastrofă de tip atomic. O tendinţă majoritară în aceste preziceri escatologice este distrugerea cît mai avansată, cît mai completă a acestei lumi pentru a face posibilă apariţia unei lumi cu totul noi, purificate. Fie că este un act de justiţie, un act punitiv sau pur şi simplu o dezlănţuire naturală de proporţiile diluviului (sau potopului generalizat), cele mai multe profeţii acordă planetei şansa de a se regenera, pe noi principii morale, sau tot pe cele vechi care fuseseră însă date uitării.

Frapantă precizia anului 3797 la Nostradamus ! Frapantă şi prezenţa, aproape obsesivă, a datelor şi intervalelor de timp exacte formulate în Apocalipsa Sf. Ioan Teologul. Este, cu certitudine, un mare semn de întrebare care planează asupra acestora, avînd în vedere faptul că de multe ori cifrele şi numerele ascund tîlcuri nu foarte uşor de decodificat. Eruditul Nostradamus a avut, desigur, cunoştinţă şi de interpretările date de şcoala pitagoreică pentru cifrele de la 1 la 9 şi pentru numărul 10. Dacă 10 înseamnă astfel armonia Universului, suma primelor două cifre (3+7) ne dau 10. Mai apar la acel an fatidic cifra 9 (justiţia după Pitagora) şi cifra 7 (prilejul favorabil). Se ascunde aici o criptogramă?

Se ştie că în Apocalipsă, în capitolul 13, versetul 18 se spune : „Aici este înţelepciunea. Cine are pricepere să socotească numărul fiarei, căci este număr de om. Şi numărul ei este şase sute saizeci şi şase." Aluzia autorului spre o decodificare a numărului 666 este evidentă. Cine nu ştie că tradiţia spune că Ioan Teologul a fost exilat de împăratul Nero pe Insula Patmos, nu poate face nici o legătură cu numărul 666.

PAUL IOAN

P.S. În articolul din nr. precedent, pe coloana a 3-a, rîndul 16 de sus se va citi: anul 0. Naşterea lui Iisus Christos.

● PESTE 200 MILIARDE DOLARI. Între anii 1975–1990, ţările din Orientul Mijlociu au importat arme convenţionale în valoare de peste 200 miliarde dolari. Grosul armelor a fost furnizat de către cei cinci membri permanenţi ai Consiliului de Securitate al ONU !

● ELVEŢIA ŞI CEE. „Noi nu sîntem obişnuiţi să sărim în apă, să împărţim soarta noastră naţională cu alţii, să colaborăm cu terţe ţări, să încheiem compromisuri în interesul unor obiective internaţionale. Sîntem singuratice, am învăţat să suportăm singurătatea şi ne este greu să recunoaştem că Elveţia este cea care doreşte apropierea de CEE şi nu invers". Astfel motiva Franz Blankart, secretar de stat elveţian, reţinerea ţării sale în cadrul tratativelor CEE–ALES au privire la crearea unui spaţiu economic european.

● ÎNTREPRINDERI MIXTE PENTRU EXTRACŢIA AURULUI. În ultima vreme au avut loc contacte între organizaţii sovietice şi africane pentru extracţia aurului şi înfiinţarea de întreprinderi mixte. În Siera Leone a şi fost înregistrată prima întreprindere mixtă. Partea sovietică participă cu utilaj tehnologic şi specialişti. Firma de stat sovietică „Glavalmazzoloto" fiind deja partenerul imperiului diamantelor „De Beers" din Africa de Sud, va intra în concurenţă directă cu aceasta.

● 100 MILIOANE DE ŞOMERI. Mulţi dintre aceşti oameni din RP Chineză fără un loc de muncă sînt dispuşi să lucreze în alte ţări, ca de pildă în Uniunea Sovietică. Pentru numeroasele firme chineze

de intermediere s-a ivit o bună şansă exportul de şomeri în Uniunea Sovietică. După cum informează Agenţia Novosti, ţăranii chinezi iau demult în arendă pămînt de la colhozuri din Extremul Orient sovietic pentru cultivarea legumelor. Productivitatea pe parcele lucrate de chinezi este de şase ori mai mare decît cele întreţinute de localnici. De regulă, legumicultorii chinezii sînt mulţumiţi cu 40 la sută din producţia de legume, restul revenind colhozului.

● ÎNALTĂ DE 2001 m. Nu este nici o exagerare, această înălţime este prevăzută pentru zgîrie-norul preconizat a fi construit în cel mai mare megapolis asiatic – Tokio. Proiectul a fost prezentat deja şi prevede înălţarea frumoasei clădiri, cu 500 de etaje, pe o insulă artificială din Golful Tokio. „Aeropolis", cum a fost botezată îndrăzneaţa lucrare, adevărată sfidare a omului în sfera construcţiilor civile, este o soluţie alternativă pentru creşterea marilor oraşe pe orizontală (teritoriul nipon este suprapopulat în comparaţie cu alte regiuni dezvoltate ale lumii.) Construcţia cu 500 etaje ar putea adăposti circa 300 000 de salariaţi şi 400 000 de locatari. Ea urmează a fi înălţată într-un sfert de secol, graţie noilor tehnologii din domeniul construcţiilor.

● PREMIU DE CONSOLARE. Bonnul a obţinut premiul de consolare : Bundesratul va rămîne pe malul Rinului pînă la noi ordine. Este de reţinut că nu e vorba de o decizie în favoarea unui oraş, ci a federalismului în Germania. „Efectivele" Bundesratului şi reprezentanţele landurilor nu vor fi mari, ci reduse ; anumite grupuri de lucru se vor stabili în apropierea Bundestagului şi a guvernului, la Berlin deci. Nu este lipsit însă de o semnificaţie pofundă pentru federalism faptul că pentru a cere asentimentul landurilor în favoarea legilor importante, cancelarul se va deplasa de la Berlin la Bonn. Este evident, deci, că Bonnul, nu va dispare de pe scena... politică.

SEAN LENNON:

După moartea tatălui meu am trăit un veritabil coşmar!

Sean Lennon, fiul celebrului membru al formaţiei Beatles (John Lennon, asasinat în urmă cu 10 ani), are acum aproape 17 ani. Îşi urmează studiile la faimosul pensionLe Rosey din Elveţia, unde sînt înscrişi copiii cu nume sonore ai acestei lumi. De curînd a gustat din nefericirea unei prime iubiri. Ca atîtia alţi adolescenţi visători, a căzut pradă unei iluzii. Prin intermediul ecranului televizorului s-a îndrăgostit nebuneşte de Amanda DeCadenet, o prezentatoare de televiziune britanică. Întîmplarea a făcut ca tînăra englezoaică să solicite mamei lui Sean, Yoko Ono, un interviu prin satelit. Ştiindu-şi fiul îndrăgostit de Amanda, Yoko Ono i-a solicitat acesteia o întrevedere la New York. I-a propus chiar să accepte un dineu la care să participe şi Sean. Din nefericire, frumoasa Amanda, înţelegînd de la distanţă intenţiile lui Yoko, a anulat întrevederea în ultimul moment.

...Bineînţeles, Sean îşi declară inima zdrobită pentru totdeauna.... La vîrsta sa are dreptul să fie extrem de romantic. Şi chiar este. Moşteneşte probabil o trăsătură de caracter a tatălui său. Cînd John Lennon murea ucis de un glonţ proiectat asupra sa de un dezechilibrat — Mark David Champan —, la 8 decembrie 1980, Sean nu avea decît şase ani. Totuşi Sean îşi aminteşte de numeroase momente petrecute în compania tatălui său: **„tata este cea mai frumoasă amintire din viaţa mea. Îmi aminteşte cum ne pregătem să ne uităm la televizor, de partidele noastre de catch pentru a mă face să rîd, de lacrimile vărsate împreună cînd pisica noastră Alice a murit. Eram ca doi prieteni. Fiecare zi era o aventură. Tristeţea nu exista. Cel mai mult îmi plăcea cînd desenam împreună. Seara venea în camera mea înainte de a adormi. Plafonul era pictat ca un cer pe care tata îl lumina sau îl întuneca, aprinzînd sau stingînd lumina în ritmul silabelor pe care le rostea cînd îmi spunea: «Good night, Sean !»".**

A doua zi după întîmplarea fatală a văzut figura tristă a mamei sale. A înţeles că tatăl său murise. S-a închis în camera sa şi a plîns. Apoi a scris un poem „Tata a murit".

Pentru Sean, „tata" şi John Lennon sînt două personaje diferite. **„Tata este cel care se juca cu mine. John Lennon este un personaj imaginar, inventat de muzică. Dacă prietenii mei vorbesc de el, simt o stare de rău. Aş fi vrut să trăiesc şi eu într-o familie normală, dar poate că tot ce mi s-a întîmplat m-a făcut mai puternic.**

Tocmai de aceea e aproape sigur că lacrimile lui Sean pentru Amanda nu vor fi eterne...

AURORA POPESCU

Amanda DeCadenet

TELEX ○ TELEX

■ **O îngreunare a maselor glaciare la poli ar putea modifica axa de rotaţie terestră. Cercetătorii americani de la NOAA (National Atmosferic and Oceanic Administration) sînt de părere că îngreunarea gheţii la Cercul Polar arctic ar putea explica topirea relativă observată în Antarctica. Îngreunarea Polului Nord ar fi modificat deja axa de rotaţie, deplasînd astfel Polul Sud şi aducînd multe părţi ale banchizei în regiuni unde ele sînt mai expuse la topire, sînt de părere unii specialişti. Este vorba, deocamdată, de speculaţii, verdictul va fi posibil în urma verificărilor minuţioase a grosimii stratului de gheaţă de la poli.**

■ **Măsurarea amplitudinii variaţiilor sezoniere ale dioxidului de carbon din atmosferă, operaţiune efectuată în preajma vulcanului Mauna Loa, din Insula Hawaii (Oceanul Pacific), a permis constatarea că unele mecanisme ar putea favoriza o mai mare încorporare a carbonului din aer în biomasă primăvara şi vara, perioade de creştere şi de fotosinteză foarte active, vegetaţia absorbe mult CO_2 şi conţinuturile din aer scad. În timpul celorlalte anotimpuri, respiraţia depăşeşte fotosinteza şi gazul carbonic este eliberat în aer, care-şi măreşte astfel conţinutul de gaz carbonic.**

ŞI CÎINII AU PROBLEME CU... VEDEREA

Cu toate că aceasta este concluzia specialiştilor, nu am văzut însă nici un dalmaţian ori lup purtînd... ochelari. Dar lentile de contact?

Ei bine în S.U.A. se practică deja acest remediu inedit pentru corectarea vederii... canine. Orientativ, să notăm şi costul, care oscilează între 200 şi 3 000 dolari.

„AUTOMOBILELE FĂRĂ PERMIS" CÎŞTIGĂ TEREN

Maşinile de mic litraj sînt de multă vreme o prezenţă obişnuită pe autostrăzile lumii. Francezii produc, însă, un automobil atît de mic, încît acesta poate fi parcat cu faţa înainte, nu neapărat paralel, după sistemul clasic. Conducătorul unui astfel de automobil nu trebuie să posede obligatoriu un permis de conducere. Miniautomobilul este accesibil oricărui adolescent de 14 ani. Consumul de carburant este de numai 2-3 litri la suta de kilometri.

Cum au apărut pe şosele asemenea automobile liliput? Era către sfîrşitul anilor '70, cînd mai mulţi producători de automobile au lansat pe piaţă aceste „maşini fără permis" pentru a răspunde necesităţilor clienţilor de la ţară, nemulţumiţi de funcţionarea transportului public. Datorită gîtuirii traficului în marile oraşe mai ales în orele de vîrf, şi locuitorii acestora au început să prefere, în ultima vreme, „maşinile fără permis". Cîntărind sub 350 kilograme, măsurînd în medie 2,5 metri în lungime şi 1,4 metri în lăţime, micile autoturisme pot transporta două persoane cu o viteză de 45 kilometri la oră. Nu puteau să lipsească radioul şi ştergătoarele de parbriz. Caroseria este realizată din poliester dur, întărit cu o structură din oţel. Interiorul se caracterizează prin durabilitate, fiind compus din elemente din plastic dur, incluzînd un tablou de bord cu vitezometru, aparat de măsurat consumul de benzină. Scaunele sînt ajustabile, iar sistemul de încălzire este optim. Motoarele au pînă la 5 CP.

Producătorii francezi au vîndut anul trecut circa 15 000 de automobile. Un reprezentant al firmei franceze Aixam Automobiles din Aix-les-Bains este optimist, apreciind că cererea va creşte cu 40 la sută pînă la sfîrşitul anului viitor. Aixam Automobiles exportă 15 la sută din cele 5 000 de miniautomobile produse anual în: Germania, Belgia, Elveţia şi Grecia.

Unul din punctele slabe ale „maşinilor fără permis" îl constituie, fără îndoială, motorul Diesel. Zgomotos, el poate fi supărător pentru ocupanţii maşinii. În scopul reducerii gradului de poluare şi a dependenţei de petrol, guvernul francez a format un comitet de încurajare a dezvoltării maşinilor electrice. Un motor electric silenţios ar rezolva şi problema zgomotului produs de motoarele Diesel ale miniautomobilului. Un alt obstacol în calea răspîndirii „maşinii fără permis" pe scară largă îl constituie preţul ridicat de achiziţie al acesteia — 10 500 dolari. Constructorii francezi de automobile caută, însă noi soluţii de îmbunătăţire a micii maşini şi, implicit, de reducere a costurilor de producţie...

ŞERBAN FILIP

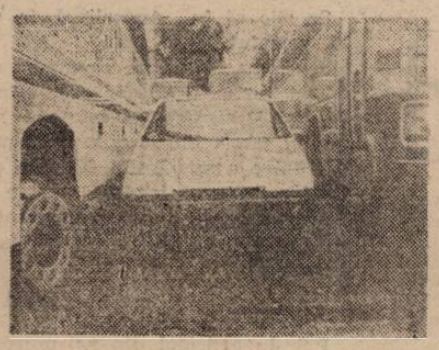

GLOBmag

SUPLIMENT PENTRU TO

ENERGIA din palmele unui pămîntean

Li Juajun are 46 de ani şi lucrează ca tehnician într-un serviciu de alimentare cu energie electrică a oraşului Mianyang din provincia chineză Sichuan. Reputaţia sa de om neobişnuit îi este conferită însă de capacitatea pe care o are de a rezista fără nici un fel de protecţie la acţiunea unor curenţi de pînă la şase sute de volţi! El poate în acelaşi timp să-şi domine propriii săi curenţi generaţi în interiorul organismului său.

Aceste calităţi neobişnuite Li Juajun le demonstrează practic, după cum se vede şi în fotografiile alăturate, fiind capabil să facă să fiarbă apa, să prăjească peştii şi ouăle sau să aprindă un bec! Este vorba de un „superman" în versiune chineză sau de un maestru genial al trucajelor? Li Juajun povesteşte faptul că el a descoperit întîmplător capacitatea sa de a putea atinge firele prin care circulă curentul fără a se electrocuta cu prilejul unei intervenţii pe care a făcut-o pentru a repara o defecţiune la instalaţia electrică din casa sa. Au trecut de atunci douăzeci de ani în care Li Juajun a efectuat exerciţii asidue pentru generarea şi controlul energiei vitale pe baza unei discipline chineze tradiţionale.

În acelaşi timp, „supermanul" chinez îşi aplică cunoştinţele pe care le-a căpătat tratînd diverse maladii prin simpla apropiere a mîinilor deasupra punctelor specifice de acupunctură ale corpului bolnavilor. Acest gen nou de „medicină energetică" este de cîţiva ani stimulată în China.

Fără a reuşi să identifice adevărata natură a acestei energii care „ţîşneşte" din palmele acestor „supraoameni", cercetătorii chinezi au reuşit să evidenţieze fap-

■ **Consumul de petrol a scăzut în China cu 2 la sută în 1990, cu 2,3 milioane de barili pe zi. Era prima scădere din ultimii ani. Criza din Golf şi creşterea preţurilor la petrol care a rezultat iniţial din aceasta, au determinat sporirea exporturilor la 700 000 barili pe zi şi reducerea importurilor sub 50 000 barili pe zi, faţă de 150 000 barili pe zi înaintea crizei.**

■ **Sondele kuweitiene, transformate în adevărate torţe în urma dinamitării lor de către trupele invadatoare degajă, în atmosferă mari cantităţi de funingine şi gaze dăunătoare, precum dioxidul de sulf. Vînturile le transportă ploile acide la distanţe de mii de kilometri, cu consecinţe negative pentru agricultură, mai ales pentru solurile sărace.**

■ **Primul emiţător-receptor radio care permite utilizatorului său să vorbească şi să asculte în acelaşi timp, pus la punct în Franţa, este deosebit de compact : 13 cm × 6 cm × 3 cm. Distanţa sa de emisie-recepţie: 3 pînă la 10 km. Acumulatorul de nichel-cadmiu încorporat asigură o autonomie de funcţionare de zece ore. În greutate de 340 grame, aparatul „ICOM IC—24 ET" funcţionează pentru frecvenţele UHF de 400 MHz şi VHF de 140 MHz.**

TELEX ○ TELEX

Francis Besson, preşedintele de la Girard-Perregaux

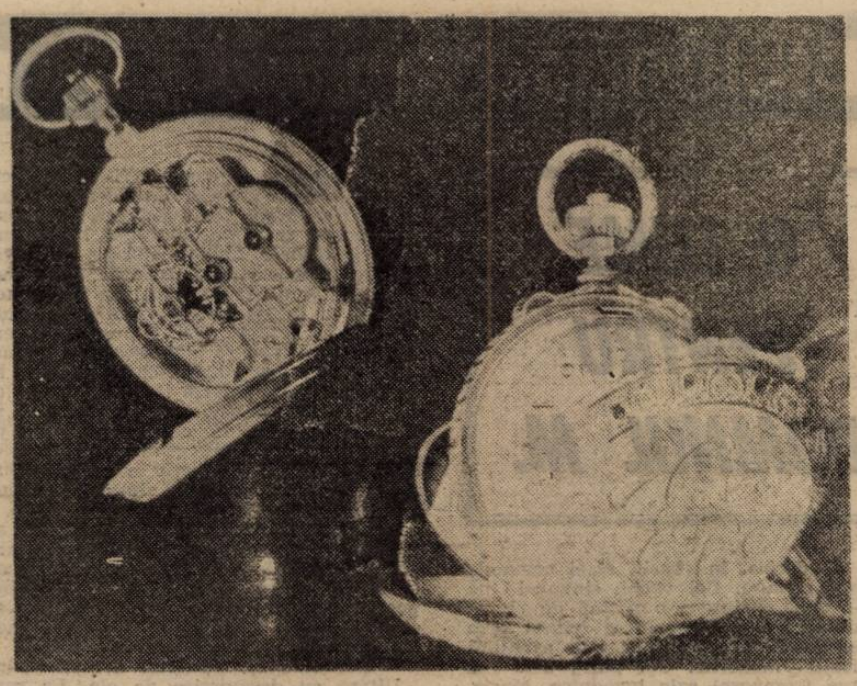

Piesă deosebită creată în 1850, care a obţinut medalia de aur la Expoziţia universală de la Paris din 1855.

PRECIS! CA UN CEASORNIC ELVEŢIAN

S-au scurs două secole de cînd în Elveţia, la Girard-Perregaux timpul se măsoară într-o formă luxoasă şi distinsă cu respect faţă de rădăcinile tradiţiei, ale culturii. Regi şi regine, ca Elisabeta a României sau Louis Philippe al Franţei şi-au împodobit mîinile cu cîte un ceas din această prestigioasă marcă. Şefii de stat şi demnitarii l-au preferat atît pentru exactitate, cît şi pentru frumuseţe. În 1880, Girard-Perregaux a creat primul ceas de mînă destinat ofiţerilor din Marina germană, iar în 1966, primul ceas mecanic de înaltă frecvenţă, o invenţie care a revoluţionat precizia ceasurilor mecanice şi automatice. Tot aici s-a produs în 1969 şi primul ceas cu cuarţ al producţiei de serie. Girard-Perregaux este a doua manufactură de ceasuri de excepţie, cea mai veche din lume, iar în prezent îmbină ceasornicăria tradiţională cu electronica de cel mai înalt nivel. Cînd se creează un model îa naştere o familie de ceasuri, care se disting între ele prin execuţie, preţ sau funcţiuni, deşi e sigur că toate şi fiecare model în parte reprezintă o calitate deosebită prin întrebuinţarea materialelor de prim ordin. De reţinut însă, că persoana care poartă la mînă sau în buzunar un ceas Girard-Perregaux, înseamnă că a dobîndit un „statut", care-l diferenţiază de ceilalţi. Succesul ultimilor ani a permis completarea distribuţiei şi în Extremul Orient. Acum se poate cumpăra un ceas Girard-Perregaux în toate colţurile lumii, care consumă un produs de lux. „Să fiţi posesorul modelelor noastre este dovada unui lucru de preţ pentru viitor şi că faceţi parte dintr-o elită care vă diferenţiază" precizează Francis Beson, preşedintele de la Girard-Perregaux.

Martore a numeroase evenimente, aceste ceasornice, caracterizate printr-o extraordinară precizie : „o iau înainte" numai prin succes.

MANUELA SPĂTARU

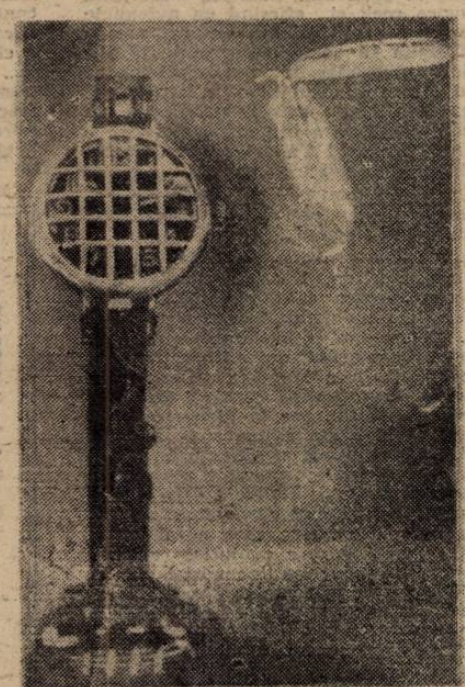

Primul ceas destinat ofiţerilor de marină germani, fabricat în 1880

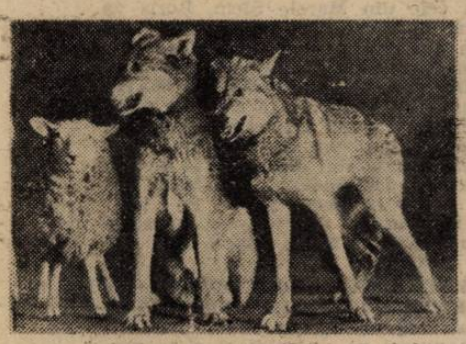

azin

ATE VÎRSTELE

tul că ei emit raze infraroşii, ultrasunete şi pot modifica cîmpul magnetic şi razele laser.

Potrivit părerii reputatei reviste ştiinţifice engleze „Nature", specialiştii americani şi japonezi întrevăd noi şi reale perspective terapeutice acestor oameni înzestraţi cu puteri energetice neobişnuite.

MIHAI CONSTANTINESCU

Picioare de „argilă"?

Mare alarmă la New York ! În urma unor sesizări provenite din partea unor specialişti, urmate de controale foarte serioase, a rezultat că podurile marii metropole americane riscă, pur şi simplu, să se prăbuşească ! Unul după altul. Şi chiar faimosul simbol al oraşului, reprezentat de podul Brooklin. Supuse unor controale complexe, cele 842 de poduri au scos în evidenţă în imensa majoritate că starea lor este precară şi multe din ele se află chiar într-o fază destul de critică. O adevărată furtună de acuzaţii s-a abătut asupra vechii conduceri a primăriei, care, aşa cum s-a verificat ulterior, nu a dat atenţia cuvenită întreţinerii şi verificării podurilor. Pentru a combate rugina care a atacat profund structurile metalice, vechea administraţie s-a mulţumit să le... vopsească. Starea de alarmă continuă...

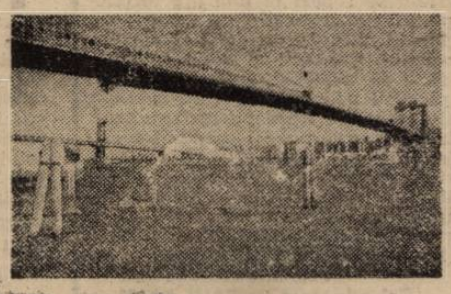

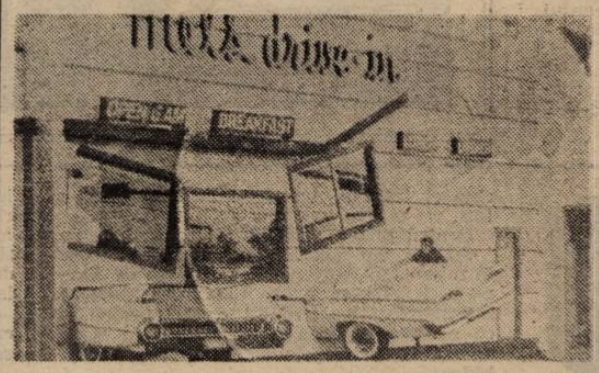

Automobilul rege...

În localitatea Cormichael din California (S.U.A.), automobilul este considerat rege. Acesta este şi motivul pentru care reţeaua de restaurante „Mel's" a avut ideea de a deschide un local „dedicat" autoturismelor din anii '50. Maşinile de epocă reconditionate şi tăiate în două jumătăţi sînt încastrate în pereţi atît în exterior, cît şi în interior.

Şi bineînţeles că insolitul restaurant nu duce lipsă de clienţi.

Telecomandă amplificată

Datorită multiplicării funcţiilor televizoarelor şi magnetoscoapelor, telecomenzile aferente se complică şi ele, conţinînd peste 30 de butoane pentru mai mult de 70 de funcţii. Mitsubishi simplifică lucrurile, propunînd noua telecomandă PRM-1, care seamănă cu un stilou. Aceasta este compusă din doar trei butoane : pentru oprire/pornire, oprirea imaginii, schimbarea canalului şi reglarea volumului.

Scaun cu ergonomie variabilă

Este cunoscut faptul că poziţia „aşezat pe scaun", mai ales în faţa unui birou, nu este deloc favorabilă corpului uman, care în mod natural, are nevoie de mişcare. Pentru a remedia acest inconvenient, societatea norvegiană „Stokke" propune o întreagă gamă de scaune originale care asigură o poziţie mai bună, fără a compromite atenţia susţinută, necesară în timpul petrecut la masa de lucru. Concepţia constructivă a noilor scaune se bazează pe principiile ergonomice şi mobilităţii la sol. Cea mai mare parte a scaunelor şi fotoliilor realizate de specialiştii norvegieni este prevăzută cu un sistem de basculare şi de sprijinire a picioarelor (osul tibia sau genunchii) care permite utilizatorului rezemarea ori aplecarea spre înainte sau spre înapoi conservînd o susţinere favorabilă coloanei vertebrale. Cîteva modele sînt dotate cu spătare reglabile putîndu-li-se modifica înălţimea lor. Modelul „Tripp-Trapp" poate chiar să şi „crească" o dată cu posesorul său, de la talia vîrstei copilăriei pînă la cea a maturităţii, menţinînd tot timpul poziţia de susţinere a picioarelor.

Biblioteca magazin de proză scurtă

O LUME PENTRU DOMNUL M.

M. se decise, în sfîrşit, să-şi comande un nou costum. Cel vechi, singurul pe care-l avea, prinsese o patină de obiect folosit îndelung, desuet şi iritant prin obstinaţia de a rezista în faţa asaltului civilizaţiei moderne. Cel puţin asta era părerea frumoasei sale logodnice, Maria care se hotărî să-l părăsească. M. nu stătu prea mult pe gînduri. Era un duşman declarat al spiritului modern, începînd cu muzica rock şi sfîrşind cu avioanele supersonice, dar, iată, era viitorul său în joc. Trebuia să se debaraseze de prejudecăţi. Intră asadar în prima croitorie pe care o întîlni în drumul său. Îi deschise un ins bine făcut, tras la patru ace, cu o clipă înainte de a atinge pragul.

— Domnule M. ! Vă aşteptam. Costumul dumneavoastră e gata.

— Costumul meu ? Bine, dar n-am comandat nici un costum. E o confuzie, probabil. Ştiţi, tocmai...

— A, nu, nu e nici o confuzie. Vă înţeleg nedumerirea. N-aţi comandat nici un costum pentru că Societatea noastră de Marketing nu primeşte niciodată comenzi. Noi venim în întîmpinarea clienţilor noştri potenţiali, cu puţin timp înainte ca ei să ia o hotărîre. **Corporaţia Croitorilor Profesionişti** al cărei **Director** am onoarea să fiu, are la dispoziţie un personal compus din cîteva sute de specialişti în marketing, conjunctură, ecoconomie, medicină, psihologie, astrologie, criminologie ş.a.m.d. Datele culese de aceşti profesionişti sînt prelucrate de supercomputerele noastre care ne dau informaţii exacte despre evoluţia, necesităţile şi opţiunile clienţilor noştri potenţiali. Fireşte, nu pierdem din vedere factorii de risc, accidentele, calamităţile, crahurile politice etc. Iată, de pildă, dosarul **M.** Priviţi aceste seturi de fotografii pe care fotoreporterii noştri le-au realizat, urmărindu-vă pas cu pas, la birou, pe stradă, în propriul dumneavoastră apartament, în budoarul unor femei uşoare, pe care, pînă nu de mult le-aţi frecventat cu pasiune. Cu aparate ultrasofisticate, desigur. Parametrii corpului dumneavoastră au fost urmăriţi zilnic, datele de ultimă oră sînt riguros exacte. Avem, desigur, date şi despre evoluţia lor în următoarele şase luni. Costumul dumneavoastră a fost croit în momentul în care Maria v-a înapoiat inelul de logodnă. O iubiţi, domnule, nu-i aşa ? Ei, dar să nu vă tulburăm viaţa intimă. Aş fi încîntat dacă aţi încerca imediat costumul. M. fu introdus în camera de probe. Costumul îi venea ca turnat. „Nu, era cu neputinţă, nu putea fi vorba decît de o farsă, ce-i drept inteligentă, şi totuşi, cu ce drept se introducea acest patron nebun în viaţa sa intimă ? Era împotriva tuturor legilor morale, împotriva drepturilor omului. Desigur, va depune o plîngere. Acest intrus va sfîrşi, negreşit, în închisoare. Marketing ! Ce nerozie ! Marketing ! Ieşi, trîntind uşa nervos. Aha ! Uitase să plătească. Cu atît mai bine. Ar fi fost culmea ca tocmai el să finanţeze această farsă inumană. Simţi că îl apucă năduşelile. Batista era undeva în buzunarele vechiului costum pe care-l ţinea sub braţ, împachetat într-o hîrtie colorată. Duse însă instinctiv mîna spre buzunarul noului costum şi simţi cum degetele începuseră să-i tremure. Scoase o batistă din mătase, vişinie, culoarea sa preferată, şi o dată cu ea, un plic în care găsi o chitanţă şi un rest de bani. Trase o înjurătură printre dinţi, grăbind pasul pentru a-i telefona cît mai repede avocatului. Dintr-o tutungerie ţîşni pe neaşteptate o vînzătoare, tăindu-i calea.

— Domnule M, Pachetul dv. de ţigări.

Uitase cu desăvîrşire de ele. La serviciu oferise ultima ţigară unui coleg care nu-şi cumpăra niciodată, iar acasă nu mai avea nici o rezervă. Aşadar, jocul continua. Plăti, grăbind pasul nervos. În sfîrşit, ajunse. Scoase din cutia poştală o citaţie prin care era invitat a doua zi, la... proces ?... Cine avea interes să-l reclame ? Nu săvîrşise nici un delict. Nici măcar o impolitеţe. În fond nu-l mai mira absolut nimic. Cineva încerca să-şi bată joc de el. Simţi o teribilă senzaţie de foame. Desigur, pe fond nervos. Ce păcat că refuzase serviciile menajerei. Femeia se oferise să-i pregătească ceva dar cum intenţiona să-şi petreacă seara cu logodnica sa, îi dăduse o zi liberă. Răsuci cheia în broască şi, dintr-o dată, simţi cum i se moaie picioarele. Pe masă îl aştepta o friptură pişcată încă de untul fierbinte. Pentru Dumnezeu, nu !, era prea de tot. Era prea mult pentru o farsă. Trebuie să acţioneze imediat. Se îndreaptă spre telefon cu un sentiment de teamă, de zădărnicie. Auzi ţiriitul soneriei în momentul în care apucă receptorul. Se apropie de uşă şi privi prin lentila vizorului. Înlemni. Pe hol, în ţinută de seară, aşteptau zîmbitori, patronul croitoriei, vînzătoarea de ţigări, menajera şi avocatul său. Se întoarse, formă un număr şi aşteptă ameţit.

— Alo, Maria ? Tu eşti ? Nu pot să cred. Doamne, ce bucurie să te aud ! Maria, mi se întîmplă ceva îngrozitor. Am nevoie de tine. Numai tu mă poţi salva. Vino repede, te implor.

— Regret, iubitule dar sînt ocupată.

— Cum adică ocupată ? Ce naiba faci acolo ? Ce poate fi aşa de important ? Înţelege, e o chestiune de viaţă şi de moarte.

— Regret, nu pot.

— Maria, ai înnebunit ? Tocmai tu să...

Se opri, fulgerat de un gînd nebunesc. Începu să urle la telefon.

— Maria, dar tu TREBUIA să fii aici! TREBUIA să fii aici !

Dar Maria îi închise telefonul.

DORIN MĂRAN

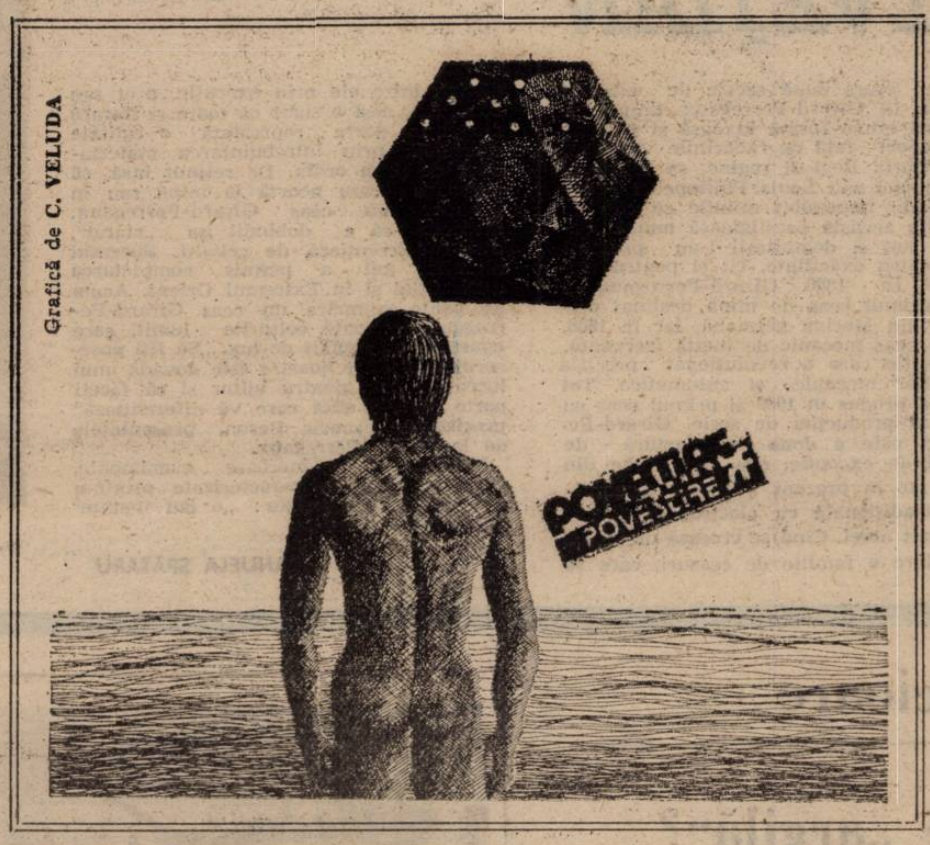

Grafică de C. VELUDA

File din proza magiei negre

INVADATORII (XVII)

Se lăsase seară peste ţinutul Krovakiei. Mihnită şi îndurerată, aşa cum nu mai fusese niciodată în viaţa ei, Katherine privea cu speranţă pe fereastra laboratorului lui Rogaro. În locul ei, pentru poftele instinctuale ale Monstrului, va fi adusă o tînără femeie krovakiană, înmormîntată în ajun. Acest schimb înfricoşător, dintre un om viu şi un cadavru era totuşi cu putinţă graţie puterilor magice ale lui Frankenstein. Oare cum se vor sfîrşi toate acestea ?

Cîştigînd încrederea lui Harold, fratele Katherinei, Căpitanul Judson şi cei patru krovakieni duceau sicriul cu paşi lenţi. Intrară în castel şi curînd paşii li se auziră tropăind pe lespezile de piatră ale culoarelor întunecate.

Ţinînd-o încă strîns pe tînăra fată oarbă, Monstrul se apropie de uşa laboratorului. Privea cu lăcomie şi adulmeca nesăţios viitorul trup ce-i va oferi o femelă asemenea lui. În clipa cînd oamenii cu sicriul intrară în laborator, Judson îi spuse :

— Amice, a venit momentul s-o eliberezi pe Katherine ! Krovakienii s-au ţinut de promisiune, în cîteva ore profesorul Frankenstein o va transforma pe nefericita aceasta şi vei putea pleca fericit, căci eu...

— Dar cine-mi garantează că voi fi lăsat să plec liber cu perechea mea ?

— Eu. În numele atîtor ani petrecuţi împreună pe submarinul „Tylosaur", cînd lumea nu mai exista pentru noi, ai încredere în mine ! Elibereaz-o pe Katherine şi totul se va sfîrşi cu bine pentru toţi.

Pentru prima oară în existenţa lui de jumătate de secol, Monstrul creat de Frankenstein raţiona cît se poate de limpede. Înţelesese foarte bine că Judson se îndrăgostise iremediabil de Katherine şi că pentru salvarea ei ar fi fost în stare de orice. Un rînjet discret apăru pe faţa hidoasă.

— Bine Căpitane, o voi elibera, dar garanţia propriei mele plecări în lume va fi un krovakian. Uite acei oameni cu cită ură privesc ! Îmi trebuie un motiv foarte puternic pentru a-i stăpîni.

Căpitanul Judson nu se aşteptase la o astfel de întorsătură. Cei patru krovakieni puseseră sicriul jos. Priveau îngrijoraţi spre Monstru şi căutau o soluţie. Fiinţa lui atletică şi lipsa lor de arme excludea o luptă directă. Dar deodată, unul dintre ei, cel mai vîrstnic, interveni:

— Dă-i drumul lui Katherine, rămîn eu zălog în locul ei.

Judson îl privi cu recunoştinţă. Monstrul acceptă şi cei trei krovakieni plecară împreună cu fata.

— Dar tu ? spuse Katherine către Judson.

— În cîteva ore totul se va termina, fii fără grijă.

Monstrul se apropie imediat de Frankenstein, îl dezlegă şi-i spuse răstit :

— Acum a venit momentul să-ţi îndrepţi greşeala faţă de mine ! Redă-i viaţa acestei femei.

Profesorul, profund îngîndurat, ridică sicriul pe locul experienţei cu ajutorul lui Judson. Încet-încet, scoase cuiele ce începuseră să rugînească. Venise clipa ridicării capacului. Ar fi dat orice să nu mai execute niciodată ritualul acela îngrozitor cînd, fără asentimentul nimănui, aducea la viaţă un om împotriva tuturor legilor naturii.

Nerăbdător, Monstrul se apropie de sicriu şi ridică brutal capacul. Judson scoase arma de sub haină.

— Sicriul e gol, ticăloşilor ! M-aţi înşelat pe mine, prietenul tău care...

Plin de ură, Monstrul se aruncă asupra Căpitanului încercînd să-l sugrume. Judson îi prinse labele uriaşe, încercînd să le desclească de pe gîtul său. Dar în zadar. Înainte de a cădea la podea, asfixiat, apucă să mai spună :

— Foc ! Aduceţi foc !

Bătrînul krovakian rămas zălog nu înţelese nimic. Privea năuc fiara care alungă viaţa din trupul acelui om. Dar Frankenstein se repezi la una din torţele de pe pereţii laboratorului şi o apropie de faţa Monstrului. Cu un urlet ce zgudui întreg castelul, acesta se dădu o clipă înapoi, fără să slăbească strînsoarea. Îl izbi cu piciorul pe profesor, care se răsturnă scăpînd torţa. Aproape instantaneu, se produse o explozie a nenumăratelor substanţe chimice depozitate pe rafturi. O flacără orbitoare puse repede stăpînire pe laborator, iar un fum ceţos începu să se împrăştie pe fereastră.

Katherine, care între timp se alăturase fericită fratelui ei, izbucni în plîns.

Versiune românească şi adaptare de PAUL IOAN după romanele lui DONALD F. GLUT

(Va urma)

SPORT UNIVERS

■ **LA TURNEELE DE TENIS GĂZDUITE DE ORAŞELE GERMANE** se acordă, anual, premii în valoare de 14,25 milioane dolari. Turneele sînt tot mai numeroase şi înmulţirea lor face ca primele de joc să atingă sume nebănuite chiar cu numai 10 ani în urmă. Numai Münchenul, cu 250 000 de dolari şi Berlinul, cu 300 000 de dolari, au rămas la cote relativ modeste. Căci, la Hamburg, de pildă, tenismenii pot cîştiga premii în valoare de 750 000 de dolari, iar în arenele Schlleyer din Stuttgart şi Weissenhof din Düsseldorf s-a ajuns, deja, la un milion de dolari, în timp ce finala ATP a primilor opt jucători de tenis din lume, organizată la Frankfurt pe Main, oferă premii în valoare de două milioane de dolari.

■ **ADJUDECÎNDU-ŞI EDIŢIA DIN ACEST AN A TURNEULUI MASTERS DE GOLF DE LA AUGUSTA** (Statele Unite), sportivul galez Ian Woosnam a creat dificultăţi organizatorilor. Aceştia pregătiseră trei veste verzi de diferite mărimi pentru a-l recompensa pe învingător. Cea mai mică dintre ele s-a dovedit, însă, a fi prea mare pentru Woosnam. Cu cei 1,64 metri ai săi, Ian este cel mai scund dintre cei aproximativ 300 de jucători de golf profesionişti. Aşa că a fost nevoit să-şi suflece mînecile, ceea ce nu prea respectă tradiţia...

■ **ANTRENORUL ECHIPEI GERMANE DE CUPA DAVIS, NIKOLA PILIC,** crede că Boris Becker nu-şi va păstra multă vreme locul întîi în clasamentul ATP. Iată ce a declarat Pilic ziarului „Welt am Sonntag" : „La marile turnee precum cele din Marele Şlem, Boris va da, fără îndoială, tot ce poate mai bun. Dar am impresia că celelalte turnee nu-l interesează prea mult". Aşa să fie oare?

■ **CONCERNUL FRANCEZ SODEXHO** a semnat un contract prin care se stabileşte dreptul său de a „hrăni" Barcelona în timpul Olimpiadei de vară din 1992. Valoarea contractului depăşeşte 50 de milioane de franci. Sodexho se obligă să asigure 30 000 de porţii pe zi. Pe parcursul întrecerilor Olimpiadei, această cifră va depăşi, în total, pragul unui milion de porţii...

■ **CUNOSCUTUL PILOT BRAZILIAN DE FORMULA 1 NELSON PIQUET** este îndrăgostit de viteză (se putea altfel ?). Însă nu numai pe pămînt ci şi în aer. Posedînd brevet de pilot, el conduce un aparat de zbor „Lear Jet" personal. Dar aceasta nu îi este suficient. Iată motivul pentru care s-a deplasat în Ţara Galilor, la una din bazele lui Royal Air Force, unde, cu ajutorul locotenentului Guy Stockhill, a zburat cu un avion de vînătoare Hawk, cu o viteză de peste 800 kilometri la oră. La sfîrşitul zborului, Piquet a declarat : „După ce am pilotat acest aparat excepţional, voi reveni la Jet-ul meu cu aceleaşi senzaţii pe care le încerc la volanul unei maşini obişnuite, după ce am pilotat un bolid de formula 1".

■ **OLIMPIADA DE IARNĂ DE LA ALBERTVILLE (FRANŢA), DIN 1992,** va oferi 57 de medalii de aur pentru probele incluse în program. Peste 2 000 de sportivi din 60 de ţări vor lupta ca să intre în posesia lor. A XVI-a ediţie a J.O. de iarnă va necesita un efort financiar de opt miliarde de franci, din care numai pentru ceremoniile de deschidere şi închidere sînt prevăzute 110 milioane de

franci. Sînt aşteptaţi peste un milion de vizitatori. 7 000 de ziarişti vor transmite de la faţa locului, iar două miliarde de telespectatori vor urmări întrecerile pe micile ecrane. Sumele rezultate de pe urma transmisiilor audiovizuale se vor cifra la 1,2 miliarde franci. Flacăra olimpică va parcurge 5 000 de kilometri, între 14 decembrie 1991 şi 8 februarie 1992, traversînd 60 de departamente franceze.

■ **MARATONUL DIN BOSTON** a evoluat de-a lungul anilor de la o cursă care oferea învingătorului o cunună de lauri la un eveniment sportiv internaţional care recompensează cîştigătorul cu 55 000 de dolari şi o maşină luxoasă. Oraşului organizator, Boston, îi revin circa 60 milioane de dolari. În fiecare an se aliniază la start circa 9 000 de competitori din întreaga lume. Cel mai mare cîştig financiar direct se realizează prin vînzarea de mîncare şi băutură. Numeroşii spectatori care asistă la cursă pe toată lungimea traseului transformă ziua competiţiei într-un uriaş picnic.

ŞERBAN FILIP

HOROSCOP

Săptămîna 12. 08 – 18. 08. 1991

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Cu un mare efort de voinţă depăşiţi un moment dificil.
Marţi : Melancolie trecătoare, simţiţi nevoia unor confesiuni.
Miercuri : Zi norocoasă pe toate planurile, inclusiv cel sentimental.
Joi : O întîlnire neaşteptată vă face optimist (ă) într-o afacere.
Vineri : Puterea de concentrare este maximă, elanul creator creşte.
Simbătă : Mică neînţelegere cu un Taur.
Duminică : Satisfacţia unei zile foarte profitabile.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Zîmbet, fericire, armonie conjugală.
Marţi : Rezolvaţi o importantă problemă materială.
Miercuri : Vă oferiţi singur (ă) un cadou dorit demult.
Joi : Capriciile partenerului vă agasează şi vă obosesc.
Vineri : Clipe de erotism şi tandreţe.
Simbătă : Deznodămîntul excelent al unei afaceri.
Duminică : Din nou ciocnire temperamentală cu partenerul.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Momente de slăbiciune sentimentală faţă de un Scorpion.
Marţi : Vremea capricioasă vă provoacă o indispoziţie neproductivă.
Miercuri : Muncă intensă, aveţi de recuperat cîteva restanţe.
Joi : Ziua norocoasă pe plan material, profitaţi.
Vineri : Rezolvarea unei delicate probleme familiare vă epuizează.
Simbătă : O lungă migrenă vă face ursuz şi necomunicativ (ă).
Duminică : Reconfortare deplină în cercul de amici puşi pe petrecere.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Imaginaţia vă e de folos la luarea unei decizii urgente.
Marţi : O scrisoare de departe vă pune pe gînduri.
Miercuri : Cheltuieli excesive în scopuri casnice.
Joi : Compromis sentimental cu o Balanţă, se impune multă prudenţă.
Vineri : O cădere psihică vă găseşte fără mijloace de contracarare.
Simbătă: Refugiul în singurătate nu e înţeles de partener, mici tachinări reciproce.
Duminică : O scurtă călătorie din obligaţii vă remontează parţial.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Săptămîna bunei dispoziţii începe cu o veste bună.
Marţi : Triumfaţi într-o dispută profesională prelungită.
Miercuri : Forţa dv. morală se face din plin simţită între colegi.
Joi : Tentaţia unei pseudo—aventuri vă copleşeşte.
Vineri : Preocupări urgente vă acaparează cu totul.
Simbătă : Zi de evaluări sentimentale, dar aminaţi o decizie.
Duminică : Din nou în braţele dulci ale intimităţii, cu o Fecioară.

FECIOARĂ (23.08—21.09)

Luni : O insomnie rebelă vă marchează toată ziua.
Marţi : Cu farmec şi mult tact evitaţi o confruntare profesională.
Miercuri : Norocul e de partea dv., exploataţi-l la maximum.
Joi : Prezenţa unui Capricorn vă induce o nesiguranţă emoţională.
Vineri : Reuşita în ultima afacere întîrzie, dar nu vă îngrijoraţi.
Simbătă : O veche relaţie amicală vă face o propunere interesantă.
Duminică: O veste entuziasmantă în familie, bucurie nemărginită.

BALANŢA (22.09—22.10)

Luni : Azi sînteţi impenetrabil şi puţin comunicativ.
Marţi : O schimbare neprevăzută vă solicită din plin competenţa.
Miercuri: Succes financiar deosebit.
Joi : Surpriză plăcută din partea unei Fecioare.
Vineri : Două motive de bună dispoziţie.
Simbătă : Proiecte şi iar proiecte, mare solicitare nervoasă.
Duminică : Zi frenetică, activităţi relaxante, de vacanţă.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Stare de timiditate inexplicabilă faţă de o Balanţă.
Marţi : O presimţire mai veche se confirmă pe neaşteptate.
Miercuri : Sînteţi dominat (ă) de o persoană de sex opus.
Joi : O scurtă spaimă vă face neîncrezător în luciditatea dv.
Vineri : Nevoia de detaşarea mult dorită devine imperioasă. Zi de reflecţii.
Simbătă : Imensul dor de ducă se materializează într-o lungă călătorie.
Duminică : Atenţie, un chef inevitabil, prezenţa obligatorie.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Săptămînă norocoasă din toate punctele de vedere.
Marţi : Un succes profesional, îndelung pregătit.
Miercuri : Vă aşteaptă o sumă importantă de bani.
Joi : Scurte umbre de pesimism sentimental, pe plan familial.
Vineri : Deveniţi asociat într-o afacere foarte rentabilă.
Simbătă : Vă luaţi o revanşă psihologică faţă de un Berbec.
Duminică : Şansa sau neşansa unei pasiuni fulgerătoare.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Primii paşi într-o afacere foarte avantajoasă.
Marţi : Conflict de principii cu partenerul, tristeţe temporară.
Miercuri : Comiteţi o indiscreţie care se va răzbuna.
Joi : Un puternic motiv de satisfacţie profesională.
Vineri : Se spulberă iluzia unui cîştig foarte facil şi iminent.
Simbătă : Ziua cu mult Soare în suflet, optimismul renaşte.
Duminică : Vă înconjoară numai persoane de sex opus, înarmaţi-vă cu tact.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Muncă înverşunată, se profilează un succes profesional
Marţi: Se impune multă stăpînire de sine şi fantezie într-o problemă delicată.
Miercuri : Primejdia unei capcane foarte senzuale.
Joi : O întrevedere neaşteptată vă înseninează şi vă dă speranţe.
Vineri : O veste îmbucurătoare de la un Berbec.
Simbătă : Conjunctură financiară foarte bună, profitaţi fără rezerve.
Duminică : Semne de surmenaj, iar vacanţa e încă departe.

PEŞTI (19.02—20.03)

Luni : Creativitatea dv. lasă azi de dorit.
Marţi : Stabiliţi o nouă prietenie, care se va dovedi foarte avantajoasă.
Miercuri : Un mic şoc psihologic vă atrage atenţia asupra sensibilităţii dv.
Joi : Ziua cea mai norocoasă a săptămînii, cîştig financiar mediu.
Vineri : Bilanţul profesional vă dă mari satisfacţii.
Simbătă : O vizită simandicoasă vă strică programul zilei.
Duminică : Momente prelungi de armonie conjugală

cartea RECORDURILOR NAŢIONALE

Record vegetal

Plopul tremurător din imagine este unul dintre supravieţuitorii Codrilor Vlăsiei, avînd o vîrstă de peste 300 de ani. La 1 metru de sol, el are o circumferinţă de 740 cm, un diametru de 236 cm. Înălţimea lui este de 23 de metri şi îşi desfăşoară coroana pe trei crăcane. Acest veteran al florei româneşti poate fi admirat în apropierea şoselei dintre Bolintin Deal şi Vale, în lunca Sabarului.

Record de voinţă

Dl. Popcov Nicolae din Bucureşti (născut 28. 06. 1948), deşi poartă sechelele unei poliomelite dobîndite la vîrsta de doi ani, este un renumit alergător de fond la concursurile pentru veterani. Dar uimitoarea sa condiţie fizică îi permite şi înregistrarea unor recorduri mai deosebite, precum maratonul de urcat şi coborît scările, fără pauză. Una din cele mai spectaculoase performanţe din 1991 este următoarea : a urcat şi a coborît de 120 de ori pe treptele a şapte etaje (ale blocului său), la dată de 26. 05., în prezenţa unor observatori neutri.

Stîngacii şi scrisul lor

Dl. inginer Theodor Marcarov (născut la 8. 02. 1929 la Ismail, Basarabia) este unul dintre acei stîngaci convinşi care pot scrie în trei moduri : cu dreapta şi cu stînga (de la stînga la dreapta) şi cu stînga de la dreapta la stînga. În meseria sa de ziarist, uneori aceste calităţi sînt foarte utile. Clubul stîngacilor aşteaptă noi membri.

Record cinematografic

Dl. Pompiliu Gîlmeanu, regizor la Studioul Cinematografic „Sahia film" a realizat în 40 de ani de activitate (pînă în august 1991) 294 de filme documentare de scurt şi lung metraj (ca scenarist, comentator, asistent, regizor, autor imagine şi montaj etc.). Totalul peliculei editate este de circa 150 kilometri, adică aproape 92 de ore de proiecţie. Cel mai lung film al său, „Flacără vie" (140 minute) a primit 26 de premii.

Simetria vieţii

Născuţi la aceeaşi dată — 30. 05. 1952 —, Corina şi Mirel Bala au urmat aceleaşi şcoli, în aceleaşi clase (inclusiv Conservatorul „Ciprian Porumbescu"). Sînt căsătoriţi de cîţiva ani, pentru ca simetria să fie perfectă, deşi Mirel se consideră cu cîteva ore mai vîrstnic (relatare G. Cuşnarencu).

Premieră tehnică

În anul 1905, tehnicianul Sava Rogozea realizează un schimbător de cale (macaz), pentru evitarea pericolului de accidente pe calea ferată. De remarcat că invenţia sa a fost viabilă, fiind utilizată şi în alte ţări cu succes.

GUINNESS BOOK

BASCHET

Despre acest sport atît de îndrăgit, Guinness afirmă că îşi pierde originile în mileniul I Înainte de Christos; probabil un joc al populaţiei olmece — străvechi locuitori ai Mexicului —, numit „Pok — ta —Pok" a reprezentat prima întrecere în care un obiect rotund era trecut printr-un inel de piatră. Mult mai tîrziu, în secolul XVI, aztecii practicau jocul „Ollamalitzli" : o minge (plină) de cauciuc era trecută printr-un inel de piatră, iar căpitanul echipei învinse trebuia să fie decapitat (!). Baschetul modern a fost născocit de dr. James Naismith (1861 —1939) şi promovat în SUA, în 1891. Primul meci cu public (şi cu regulile modificate) s-a desfăşurat la 11 martie 1892.

Cum cea mai pasionantă clipă a unui sport este înscrierea punctului, să menţionăm că cele mai multe puncte marcate (în cadrul unei demonstraţii profesioniste de aruncat la coş) se ridică la 2. 036, din tot atîtea aruncări libere consecutive. Performer : Ted St. Martin, la 25 iunie 1977.

Într-un maraton de 24 de ore de aruncări libere, Fred L. Newman a înscris de 12. 874 ori din 13. 116 aruncări (98, 15 la sută reuşită). Fantasticul record a fost înregistrat la 31 mai—1 iunie 1975, la San Jose, California.

Legat la ochi, acelaşi Fred Newman a înscris de 88 de ori consecutiv, la data de 5 februarie 1978.

Care este maximum de coşuri reuşite în 10 minute ? Folosind două mingi şi doi oameni de mingi, Ted Martin a aruncat de 297 de ori la coş, înscriind de 258 de ori (86,8 la sută reuşită). Fred Newman, doi ani mai tîrziu, în 1984, a aruncat în 10 minute de 353 de ori, înscriind de 314 ori (88,9 la sută reuşită).

Cea mai mare distanţă măsurată de la care s-a înscris un coş este de 29,77 metri. Performer : Les Henson, pentru echipa sa Virginia Tech, în meciul cu Florida State, la 21 ianuarie 1980.

Cele mai multe puncte înscrise într-un meci, în campionatul liceelor: 156 realizate de Marie Boyd. La băieţi, Danny Heater a înscris 135. La nivel de colegiu, recordul este de 116 puncte (Clarence Francis). La nivelul Ligii profesioniste, recordul este de 100 de puncte, marcate de Wilton Chamberlain — de la Philadelphia Warriors —, în meciul cu NY Knicks, la 2 martie 1962. În acel sezon, Wilton a înscris recordul de 4. 029 puncte pentru NBA (National Basketball Association).

De la înălţimile jocului de baschet, la superlativul celei mai mici biciclete din lume. În imagine puteţi admira creaţia actorului de circ german, Raino Frischknecht, care se străduieşte cu succes să pedaleze minuscula lui bicicletă cu roţi de 4,5 cm diametru.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

ADAGRI Rom

ADAGRIROM S.R.L.

MEGAVISION Trade Mark

București Bulevardul Carol I nr. 44-46 (Hotel Modern) Telefon 15 64 70
Bulevardul 1848 nr. 39 (Piața Unirii) Telefon 12 00 99 Fax 15 91 07

VĂ OFERĂ O LARGĂ GAMĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ EN DETAIL PRIN MAGAZINELE SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. din BUCUREȘTI:

- Televizoare color SHARP, MEGA-VISION și alte mărci cu diagonala de diferite mărimi;
- Videorecorder SHARP, MEGA-VISION și alte mărci;
- Combine muzicale cu dublu casetofon, radio și pick-up cu telecomandă și două boxe anexe;
- Radioreceptoare, radiocasetofoane portabile, staționare și auto;
- Boxe auto și muzicale;
- Calculatoare, telefoane, aparate foto;
- Parabole cu suport și întreaga gamă de componente pentru recepție antenă satelit;
- O gamă variată de casete audio, video T.D.K., filme foto și casete pentru camere video;
- Frigidere, congelatoare.

ÎNTREAGA GAMĂ DE PRODUSE SE LIVREAZĂ ȘI EN GROS DIN DEPOZIT PRIN SOCIETATEA ADAGRIROM S.R.L. BUCUREȘTI, B-DUL CAROL I nr. 44-46 (HOTEL MODERN) — tel. 156470 și B-DUL 1848 nr. 39 (PIAȚA UNIRII) — tel. 120099.

— În curînd produse electrocasnice și alimentare;

PREȚURI CONVENABILE ȘI GARANȚIE 6 LUNI
CU SERVICE ASIGURAT
DESFACERILE SE FAC ÎN LEI ȘI VALUTĂ.

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comercială Mixtă
Elektro - Hi-Fi-TV-Video,Trading

VIZITAȚI CU ÎNCREDERE

MAGAZINELE NOASTRE DE SPECIALITATE DIN BUCUREȘTI

B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99
CALEA VICTORIEI nr. 122, TEL. 50.38.55
ȘOS. ȘTEFAN CEL MARE nr. 2, TEL. 12.36.40

MAGAZINELE NOASTRE SÎNT DESCHISE ZILNIC ÎNTRE ORELE 10—20, IAR SÎMBĂTA ÎNTRE ORELE 10—16.

SEDIUL SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. SE AFLĂ ÎN BUCUREȘTI, B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99.

POSTA by Air Mail

■ **ROBAN TRAIAN, sat Valea Seacă, Neamț.** „Vă scriu din nou, e a treia oară, în speranța de a cîștiga premiul pe care-l rîvnesc atît". Și urmează după această dorință oarecum ultimativă, povestirea propriu-zisă. Nu discutăm, evident, dorința, ci povestirea. Iar povestirea este, din păcate... pe scurt: O relatare a două fapte dramatice, scrisă ca o telegramă, din care lipsește literatura — căci asta și vroiați, sau cel puțin un reportaj literar. Pentru ca „Zi ghinionistă" să întrunească în chip elementar un cît de mărunt merit ca să aspire la un premiu, ar fi trebuit să creați atmosfera necesară. Iar stîngăciile de transcriere vă împiedică deocamdată să fiți luat în serios cu condeiul. Un sfat? Acela de bun simț: citiți, citiți, și din nou citiți!

■ **POPESCU D., Iași:** Atît cît ne-am putut face o părere dintr-un manuscris în mare parte ilizibil, ideile dvs sînt interesante. Nu sînt nici vechi și nici noi, dar încearcă o „sinteză" privind unele fenomene cruciale ale nevoii noastre de cunoaștere, raportate la Univers, Cosmos, Dumnezeu și așa mai departe. Dar, pentru a intra în dialog în cunoștință de cauză cu ceea ce afirmați, vă rog să trimiteți un text dactilografiat. Așteptăm.

■ **DIMA RODICA, Neamț:** „Am pierdut nr. 27 din 6 iulie 1991 al revistei „Magazin" și aș dori să-l am". Vă răspundem că pentru a recupera numărul respectiv, nu e nevoie să depuneți contravaloarea în vreo bancă, ci să rugați pe cineva care trecînd prin București, ne poate face o vizită. Promitem să vă completăm cu promptitudine colecția...

■ **CONSTANTIN SIMINICESCU, Piatra Neamț:** Sugestiile dvs privind pădurile și un nou mod de a le ocroti, de a le replanta în chip rentabil sînt pertinente și serioase. Dar, cum prea bine știți, „problema pădurilor", a vegetației Terei este acută pretutindeni. Dispar mii și mii de hectare de păduri pe meridianele Pămîntului, altele nu mai apucă să crească, clima și echilibrul ecologic sînt periclitate... am reținut însă ideea unor replantări cu esențe așa zis moi. Dacă aveți pregătit un „plan" în acest sens, sprijinit pe idei competente, pe o profesionalitate sigură, vă rugăm să trimiteți textul respectiv redacției noastre...

■ **COSTICĂ SIRGHI (Bîrlad):** Cum n-am văzut și nici n-am auzit pînă azi de cineva care să se fi îmbogățit peste noapte cu fix „102 400 lei" prin „jocul" propus nouă — nu putem decît bănui o „smecherie" profitabilă, pe seama unor creduli. Cum însă de cîteva bune decenii noi am încetat să mai credem în basme...

PROGRAM TV

LUNI, 12 august. Programul 1: 14,00 Actualități. 14,10 Calendarul zilei. 14,20 Worldnet USIA. Etică în justiția americană 15,40 Copiii noștri — viitori muzicieni. 16,00 Casa noastră — Homo urbanus. 16,30 Muzica pentru toți. 17,00 Știri. 17,05 Emisiunea în limba maghiară. 18,35 Drumuri în memorie. 19,00 Tezaur. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul „E". 21,15 Ora adevărului. 21,45 Teatru TV. Impresarul din Smirna de Carlo Goldoni. 23,55 Actualități. 0,10 Repriza a treia. **Programul 2:** 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. Ratonii. înregistrare de pe Canal France International. 16,40 Tradiții. 17,10 Veniți cu noi pe programul doi! 20,00 Super Channel. 21,00 BBC — World service. 21,30 Magazin auto-moto. 22,00 TV 5 Europe. Jurnal. 22,35 Studioul muzicii de cameră.

MARȚI, 13 august. Programul 1: 10,00 Actualități. 10,10 Calendarul zilei. 10,20 Film artistic. Cadet Rousselle (Franța, 1954). 12,05 Super Channel. 12,30 Desene animate. 13,10 Ora de muzică. 14,00 Actualități. 14,10 Vîrsta a treia. 14,40 Muzica pentru părinți. 15,00 Tradiții. 15,30 Confluențe. 16,00 Cursuri de limbi străine. 16.30 Muzica pentru toți. 17,00 Știri 17,05 Salut, prieteni! 19,00 Serial științific. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul „E". 21,15 Ora adevărului. 21,45 Telecinemateca. Film artistic. Ia banii și fugi! (S.U.A., 1969). Cu Woody Allen. 23,15 Actualități. 23,30 Super gala baletului (ultima parte). **Programul 2:** 16,00 Actualități. 16.15 Desene animate. 16,40 Documentar științific. 17,10 Studioul de literatură. 18,10 Film serial. Asii cerului albastru. 19,10 Muzica azi. 19,40 Tribuna non-conformiștilor. 20,00 TV 5 Europe. 20,30 Sport-Magazin. 21,00 BBC World service. 21,30 De-ale pieței în economia Capitalei. 22,00 TV 5 Europe 22,35 Armonii corale.

MIERCURI, 14 august. Programul 1: 10,00 Actualități. 10,10 Calendarul zilei. 10,20 Worldnet USIA. 12,20 Imagini din Pakistan. 12,30 Desene animate. 13,10 Ora de muzică. 14,00 Actualități. 14,10. Viața spirituală. 14,40 Corabia de aur '91. 15,20 S.O.S. Natura! 15,50 Cursuri de limbi străine. 16,20 Stadion. 17,00 Știri. 17,05 Televiziunea vă ascultă! 17,25 Convietuiri. 18,25 Forum 19,00. Arte vizuale. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul „E". 21,15 Memorialul durerii. 22,25 Universul cunoașterii. 23,05 Actualități. 23,20 Pro musica. **Programul 2:** 16,00 Actualități. 16,10 Recomandări din programul zilei. 16,15 Desene animate. 16,40 Emisiunea în limba maghiară. 18,10 Teatru TV. Egmont de Johann Wolfgang Goethe. 19,50 Canal France International. 21,00 BBC World service. 21,30 Dialog cu edilii Capitalei. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 Bijuterii muzicale.

JOI, 15 august. Programul 1: 10,00 Actualități 10,10. Calendarul zilei. 10,20 Adormirea Maicii Domnului. 11,15 Televacanța școlară. 12,45 Desene animate. 13,10 Ora de muzică. 14,00 Actualități. 14,10 Oameni de lîngă noi. 14,40 Jazz Magazin. 15,20 Avanpremiera TV. 15,30 Medicina pentru toți. 16,00 Cursuri de limbi străine. 16,30 Ave Maria Grazia Plena... 17,00 Știri. 17,05. Pro patria. 18,05 Reflecții rutiere. 18,20 Secvențe sud-coreene. 18,30 Reporter '91. 19,00 Cultura în lume. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul „E". 21,15 Film serial. Dallas 22,15. În fața națiunii. 23,00 Actualități. 23,15 Studioul șlagărelor. **Programul 2:** 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. 16,40 Dicționar de personaje. 17,10 Emisiune în limba germană. 18,10 O viață pentru o idee. 18,30 Concert simfonic. 21,00 BBC World service. 21,30 Lumea sportului. 21,50 Super Channel. 22,00 TV 5 Europe. Jurnal 22,35. Arhive folclorice.

VINERI, 16 august. Programul 1: 10,00 Actualități. 10,10 Calendarul zilei. 10,20 Film artistic. Stupul (Spania, 1980). 12,10 Super Channel. 12,30 Desene animate. 13,10 Ora de muzică. 14,00 Actualități. 14,10 Mapamond. 14,35 Documentar artistic. 15,05 Mondo-muzica. 15,20 Patrimoniu. 15,50 Limba noastră. 16,20 Tragerea Loto. 16,30 Duplex București — Chișinău (I). 16,45 Știri. 16,50 Emisiunea în limba germană. 17,50 Invitatul săptămînii. 18,20 Duplex București — Chișinău (II). 18,35 Tele-discul muzicii populare. 19,00 Ecranul. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul economic. 21,15 Film serial. Destinul familiei Howard. 22,15 Simpozion. 23,00 Actualități. 23,15 Vîrstele peliculei. 0,00 Varietăți muzicale. 0,35 Tele-Top. **Programul 2:** 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. 16,40 Tradiții. 17,10 Magazin sportiv. 20,00 Competiția baghetelor (II). 21,00 BBC World service. 21,30 Super Channel. 22,00 TV 5 Europe. Jurnal. 22,35 O muzică, o țară.

SÎMBĂTĂ, 17 august. Programul 1: 9,00 Bună dimineața! 10,00 Actualități. 10,10 Club „Anda". 11,10 Descoperirea planetei. 11,30 Interferențe spirituale. 12,30 Desene animate. 13,10 Ora de muzică. 14,00 Actualități. 14,10 7×7. 14,35 Tele-Club. 18,00 O melodie dintr-o sută. 19,00 Melodii îndrăgite. 19,15 Teleenciclopedia. 20,00 Actualități. 20,35 Film serial. Maddie și David. 21,40 Săptămîna sportivă. 22,00 Selecțiuni din Festivalul internațional de muzică ușoară Cesme (Turcia) 1991. 23,00 Actualități. 23,15 Film artistic. Lorna Doone (S.U.A., 1935). 0,45 Video-discoteca. **Programul 2:** 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. 16,40 Cercetarea științifică agricolă. 17,00 Campionatul european de natație. 18,30 Film artistic. „Gorila" și corsicanii (Franța, 1989). 20,05 Super Channel. 21,00 BBC World service. 21,30 Super Channel 22,00 TV 5 Europe. Jurnal. 22,35 Serenade, cantonete, melodii lirice...

DUMINICĂ, 18 august. Programul 1: 8,30 Bună dimineața! 9,30 Clubul desenelor animate. 10,20 Film serial pentru copii. Vizitatorii. 10,50 Actualități. 11,00 Lumină din lumină. 12,00 Viața satului. 13,30 Cîntec și joc. 14,00 Actualități. 14,10 Atlas. 14,35 Video-Magazin. 18,30 Convorbiri de duminică. 19,00 Film serial. Dallas. 20,00 Actualități. 20,35 Film artistic. Drumul spre Bali (S.U.A., 1952). 22,25 Duminica sportivă. 22,45 Show-ul de duminică. 23,10 Actualități. 23,25 Maeștrii. **Programul 2:** 16,00 Actualități 16,15 Desene animate. 16,40 Convietuiri. 17,10 Campionatul european de natație. 18,30 Serata muzicală TV. 21,00 BBC World service. 21,30 TV 5 Europe. 22,00 TV 5 Europe. Jurnal. 22,35 Cîntecul inimii mele. **(După „Panoramic TV").**

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

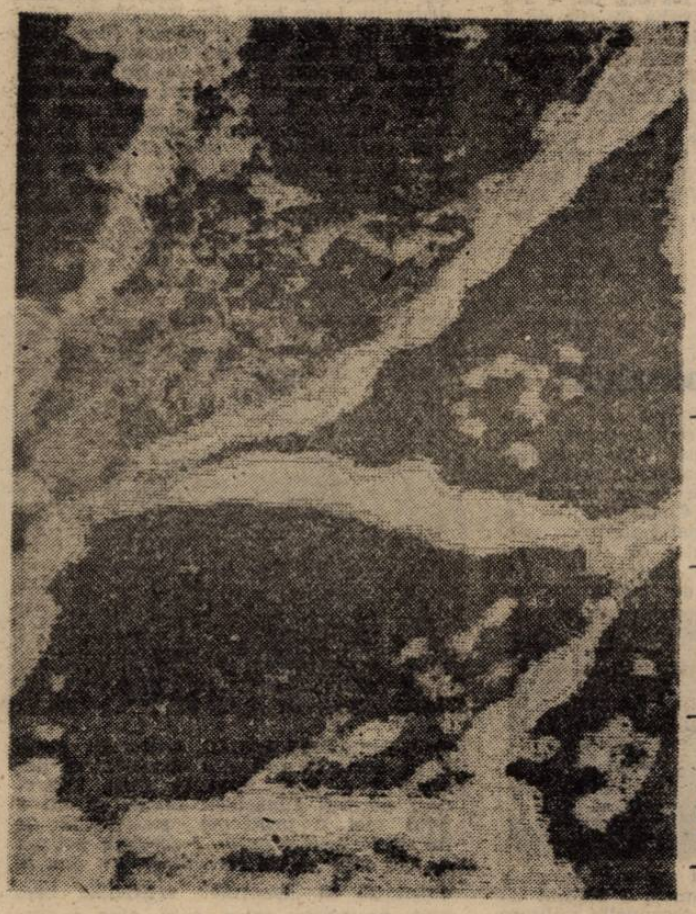

PREMIERĂ MONDIALĂ

Călătorie cu laserul în interiorul celulei vii

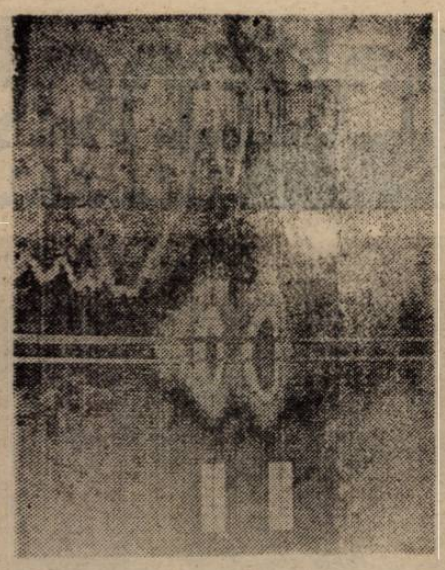

Iată, prima imagine din lume reprezentînd celule canceroase, realizată cu ajutorul unui laser cu raze X. Realizarea aparține laboratorului de fizică a plasmei de la Universitatea din Princeton (S.U.A.). Laserul X (foto 2) permite observarea interiorului celulei fără să se producă moartea acesteia. Prelucrate pe ordinator, culorile accentuează detaliile relevate de laser. Etapa următoare: obținerea, grație hologramelor, a unor imagini tridimensionale ale celulei. Cum a fost posibilă această realizare? Fizicienii au stabilit că „fereastra apei" cu o lungime de undă foarte bine delimitată, situată în domeniul laserului X, între 44 și 23 angströmi, poate permite vizualizarea detaliilor intime ale vieții celulelor. Explicația? Diferența de comportament la radiații a atomilor de carbon, deosebit de abundenți în țesuturile biologice și a atomilor de oxigen din moleculele de apă. Sub incidența laserului X, atomul de carbon devine brusc opac, el absoarbe radiația, atunci cînd lungimea de undă este mai mică de 44 angströmi, în vreme ce apa rămîne transparentă pînă la 23 angströmi. În această „fereastră" există deci un mare contrast între părțile dense ale materiei biologice și apă, fapt ce permite evidențierea imaginii. Un laser X de acest tip va da imagini de o finețe extraordinară.

Și cînd spunem laser, ne gîndim la posibilitatea holografiei, a imaginilor tridimensionale. Este facilitată, în același timp, observarea și reținerea pe peliculă a proceselor chimice și biologice extrem de rapide, cu derulare de ordinul a cîtorva nanosecunde. Cu ajutorul fizicii, biologii reușesc să pătrundă tot mai adînc în „inima" lumii vii...

ECATERINA BĂTRÎNEANU

SÎNT BOLILE REUMATISMALE APANAJUL VÎRSTEI ÎNAINTATE?

Aparent, da, deoarece vîrstnicii cumulează boli, inclusiv reumatismale, fiindcă trăiesc mai mult. În realitate, principalele boli reumatismale nu apar la vîrsta înaintată, ci mai ales în copilărie, adolescență, la vîrsta matură. Dar, să exemplificăm.

Reumatismul articular acut, cauzat de infecția cu streptococ beta hemolitic (de obicei faringo—amigdaliană), cunoscut și sub denumirea de reumatism cardio—articular—deoarece în lipsa unui tratament specific, corect, poate afecta și inima — este o boală reumatismală aparținînd mai ales copilăriei și adolescenței.

Poliartrita Reumatoidă, boală mai ales a sexului feminin, incomplet elucidată, apare cel mai des între 20 și 30 de ani (posibilă fiind și apariția în copilărie și adolescență — forme infantile și respectiv juvenile — precum și în perioada care coincide cu apariția menopauzei).

Spondilartrita anchilozantă, mai frecventă la sexul masculin, boală incomplet elucidată dar pentru care există o predispoziție genetică cunoscută (antigenul de histocompatibilitate B 27), apare cel mai des în jurul vîrstei de 20 ani. Sînt posibile apariții ale bolii în copilărie sau adolescență.

Discopatia lombară, cu episoade de lumbago și sciatică, este prin excelență boala adultului, ades tînăr, în perioadă de maximă activitate profesională, favorizată în bună parte de sedentarism, excedent ponderal și lipsa exercițiului fizic.

Primul atac de gută apare de asemenea la adult. Situațiile în care prima criză apare tardiv sînt rare (guta feminină este posibilă după menopauză). Considerăm guta care apare în mod „secundar" ca rezultat al insuficienței renale, cu eliminare defectuoasă prin rinichi a acidului uric și nu producerea acestuia în exces ca în guta obișnuită („primară").

Artrozele și spondilozele, mai ales cele care apar datorită modificărilor de formă și ax ale segmentelor articulare — ca de exemplu **gonartroza** în cazul genunchilor cu aspect de „paranteză" (genu varum), sau în „X" (genu valgum), **coxartrozele** urmînd subluxațiilor și displaziilor congenitale de șold sau **spondilodiscartroza la cei cu cifo**—scolioze sau sechele ale bolii Sceuermann — se manifestă clinic în perioada 30—40 ani. Este drept că numărul cazurilor de artroze și spondiloze crește cu vîrsta, adăugîndu-se cauzelor mecanice (exemplificate mai sus), involuția structurilor articulare (cartilagiu, tendoane, ligamente) în cadrul unui proces universal de involuție al organelor și sistemelor din senescență, precum și stresul articular cumulat în raport direct cu durata vieții.

Bolile țesutului colagen (boala lupică, poliarterita nodoasă, sclerodermia, ș.a.) apar de asemeni la adultul tînăr și matur, iar în cazuri mai rare la vîrste înaintate, cînd se constituie forme de boală mai ușoare (benigne).

Cert este că starea funcțională a aparatului locomotor la o persoană care înaintează în vîrstă, depinde mult de acțiunile cu caracter de prevenire (exercițiul fizic și medical de susținere a tonusului muscular, păstrarea greutății corporale cît mai aproape de cea ideală), iar în cazul persistenței unor boli reumatismale, de tratamentul complex, corect efectuat sub supraveghere medicală. Examinarea complexă a pacientului reumatic vîrstnic este absolut necesară, pentru ca medicul să stabilească programul terapeutic, prioritățile în tratament.

Există totuși cîteva boli reumatismale care s-ar putea spune că sînt apanajul vîrstei înaintate (dar nu exclusiv!):

Polimialgia reumatică, posibil a se complica și cu arterită temporală, care beneficiază de tratament cu doze medii sau mici de preparate de cortizon, pe perioadă limitată și sub supraveghere medicală.

Hiperostoza vertebrală anchilozantă (boala Forestier—Rothes) înrudită spondilodiscartrozei și asociată des diabetului zaharat.

Osteoporoza generalizată, care poate apare le femei după menopauză și se accentuează cu vîrsta (la bărbați osteoporoza apare mai tîrziu și este mai puțin evolutivă). Ea poate fi prevenită la persoanele cu risc prin dietă bogată în calciu (lapte și derivate de lapte), exercițiu fizic, supravegherea perioadei de menopauză și tratată cu preparate de calciu, natrium fluorid, calcitonină, anabolizante (numai cu indicație medicală).

MARIETA STOICESCU
Doctor în științe medicale

VACANȚA, duminica cea mai lungă a anului

Din capul locului trebuie să recunoaștem că **vacanța reprezintă duminica cea mai lungă a anului. Tot ea mai reprezintă momentul din an cînd timpul se dilată la maximum, motiv pentru care măsurarea acestuia se face mai puțin servindu-ne de ceas, cît mai degrabă de acele repere multimilenare cum sînt răsăritul soarelui — aceasta marcînd începutul perioadei luminoase a zilei, zenitul — marcînd mijlocul zilei și apusul — marcînd intrarea în noapte.** Această transmutație cronometrică declanșează automat și o transmutație afectivă, generată în primul rînd de simbolistica luminii solare, și aceasta pentru că **nicicînd în timpul anului nu savurăm mai mult binefacerile luminii naturale ca în timpul vacanței**, realitate care ne propulsează într-o cu totul altă lume decît aceea în care trăim în mod obișnuit în restul anului.

Într-adevăr, mai mult ca oricînd în timpul vacanței realizăm faptul că Soarele, și odată cu acesta lumina, „mor" în fiecare seară, pentru a renaște însă din nou, cu aceeași splendoare și forță, în dimineața următoare. Iar omul contemplînd prin forța împrejurărilor toată această fabuloasă succesiune cosmică, generatoare de meditații și implicit de speranțe, tinde, pe cale subconștientă desigur, să-și asimileze propriul destin cu acela al soarelui și al luminii, de unde o altă sursă de tacite satisfacții spirituale ce revine vacanței.

Pe urmă, sub raport psihologic vacanța se constituie într-o regresiune inconștientă în lumea copilăriei și a adolescenței, ca și în cea a vacanțelor de aur proprii acestor perioade din viață, ele însele de aur. Oricît de fidelă ar fi memoria noastră obișnuită, ea pierde multe din evenimentele remarcabile ale vieții, cea afectivă însă păstrînd în schimb, cu impresionantă exactitate în safeurile sale, momente din vacanțele la care ne referim mai sus, care tocmai din cauza particularităților timpului psihologic propriu copilăriei și adolescenței, ni se păreau a fi eternități, mai ales cînd era vorba despre vacanța mare.

Prin intermediul vacanței ne racordăm chit că pe scurtă durată, cu modurile originare de existență, cînd am trăit într-o intimă comunitate cu Natura, cu vegetația și cu fauna ei; realități ce s-a încrustat în mod definitiv în structurile noastre genetice, **de unde și nostalgiile chinuitoare ale omului modern pentru cadrul natural de existență**, nostalgii în conceptul cărora el părăsește în acele microvacanțe ale sfîrșitului de săptămînă sau în vacanță orașele cenușii din beton, asfalt, oțel și sticlă, pentru a ajunge în alte locuri.

Remarcabil, este așa-numitul tonus al așteptării. Știm, desigur, cu toții, că bucuria vacanței pe care o vom petrece în anul viitor, să zicem pe malul mării, își va face simțită prezența în structurile noastre psihice nu în ajunul ei, așa cum am fi înclinați a crede, ci cu mult timp mai înainte, și uneori chiar odată cu încheierea vacanței din anul în curs. Această bucurie germinează în mod tacit în psihicul nostru, asemenea bobului de grîu în brazdă, generînd tonusul de care am vorbit mai sus: acela al așteptării. Căci, ce este așteptarea — după cum foarte bine a observat psihologul Paul Janet, decît o conduită al cărei obiect constă în a face absența prezentă. Or, aceasta este din anumite puncte de vedere totul.

ARCADIE PERCEK

Întîmplări adevărate

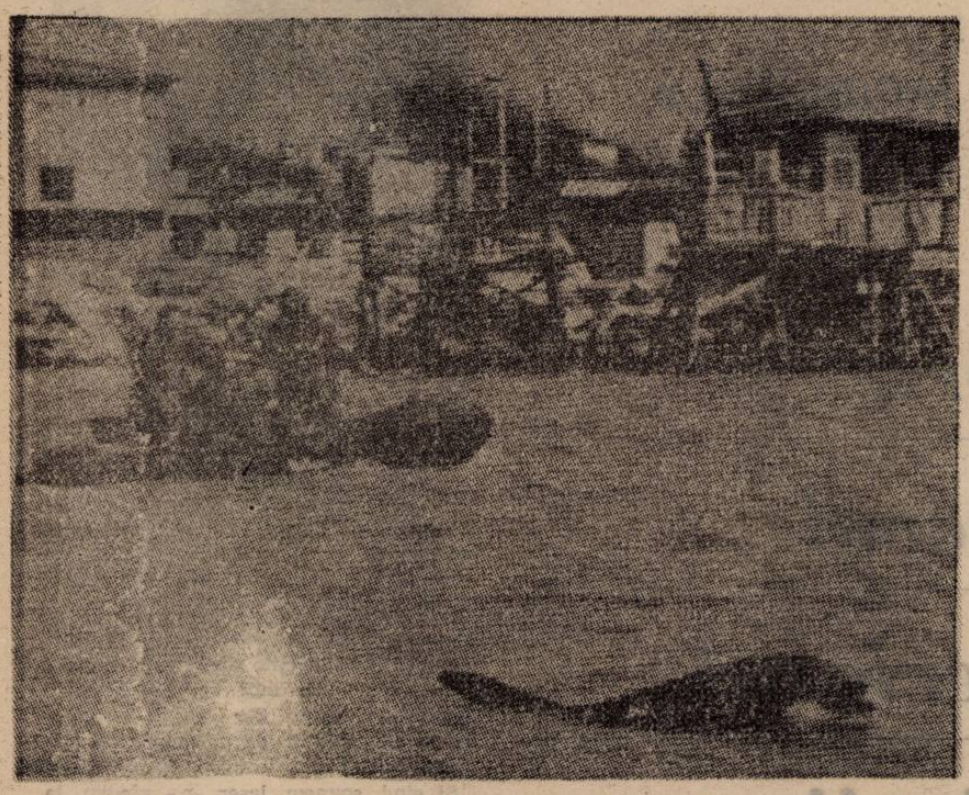

Trei delfini în... Tibru

Nu de mult, o parte din locuitorii oraşului Roma au avut parte de un spectacol inedit. O familie de delfini compusă din doi adulţi şi un pui, au pătruns contra curentului pe apele Tibrului pînă în cartierul Testaccio. Poluarea fluviului se pare că nu i-a descurajat pe delfinii care veneau din mare. Numeroşi cetăţeni au sesizat imediat autorităţile de resort de prezenţa „intruşilor". O adevărată flotilă de bărci a încercat să stăvilească înaintarea lor, dar cele trei exemplare din specia Tursiops Truncatus nu au dat semne că apreciază eforturile conjugate ale oamenilor. Au urmat multe ore de urmărire, de încercări de alcătuire a unor baraje din ambarcaţiuni, care, în final, au reuşit totuşi să determine cele trei exemplare să înceapă să facă cale întoarsă, spre mare. Înainte de pătrunderea în mare, inteligentele cetacee au executat cîteva salturi de „mulţumire" şi rămas bun pentru salvatorii lor. Aventura lor în „Cetatea eternă" a constituit un spectacol interesant, neobişnuit, urmărit de pe ambele maluri ale Tibrului de mii şi mii de cetăţeni.

Un pui de gorilă după 20 de ani

Tatăl se numeşte Gus, mama Mandara, iar puiul nou-născut nu a primit încă un nume. Dar acest foarte rar eveniment în lumea gorilelor nu s-a mai petrecut în captivitate din anul 1972. Din aceste motive este lesne de înţeles cu cîtă bucurie a fost întîmpinată această naştere de specialiştii de la Parcul zoologic Naţional din Washington, care au depus o muncă uriaşă pentru a „prepara" acest eveniment. Problema principală a constat în crearea unor condiţii cît mai apropiate de cele naturale prin creşterea spaţiului şi formarea unui grup de animale (gorile) de virste diferite, aduse din diferite parcuri zoologice pentru a încerca să se imite o structură socială asemănătoare celei naturale. Gus şi Mandara au virsta de 10 şi respectiv 9 ani şi specialiştii au intuit că această pereche (născută şi ea în captivitate) întruneşte cele mai bune condiţii pentru un proces de procreare (ceea ce s-a şi întîmplat). Au existat unele rezerve în ceea ce priveşte instinctul de maternitate al femelei Mandara (datorită virstei sale tinere), dar şi în această direcţie previziunile au fost depăşite. Chiar din primele ore după naştere, Mandara s-a ocupat cu multă gingăşie şi atenţie de micuţul pui, comportîndu-se peste orice aşteptări.

61 ani, 105 soţii

61 ani şi 105 soţii ! Acesta este recordul care l-a înregistrat americanul Giovanni Vigliotto, dar care s-a încheiat cu o condamnare foarte severă — detenţie în închisoare. A urmat un atac de inimă, care i-a pus capăt vieţii lui Vigliotto în celula sa. Vigliotto se specializase într-o „meserie" neobişnuită : fiind un bărbat frumos şi bogat (şi veţi înţelege de unde proveneau banii), nu i-a fost greu să găsească de-a lungul anilor femei care se îndrăgosteau nebuneşte de el. „Meseria" lui era simplă : după ce se căsătorea cu ele, prima lui grijă era să le deposedeze de bani şi alte valori şi apoi să dispară ! Schema sus amintită a folosit-o cu succes de 104 ori, dar i s-a înfundat cînd a fost vorba de cea de a 105 căsătorie, cînd poliţia a reuşit să pună mîna pe el. Interesant este de semnalat faptul că în nici o împrejurare (şi explicabil !) nu a divorţat de nici una dintre victimele sale, astfel că pe lîngă alte acuzaţii care i s-au adus a fost şi cea (agravantă) de bigamie, pe care legislaţia americană o consideră deosebit de gravă. „Recordmenul" şi-a încheiat viaţa cum nu şi-a dorit niciodată, cu un banal infarct...

Cînd arta devine... explozivă!

Chantal Cottet nu suferă de vreun dezechilibru psihic, afirmă revistele care scriu despre ea. Ea este doar o artistă plastică dotată cu o imaginaţie mai... explozivă. Totul porneşte de la faptul că în urmă cu şapte ani, Chantal Cottet a asistat la detonarea unei butelii cu gaz, eveniment care a făcut-o să descopere „frumuseţea metalului deşirămat". I-a venit atunci ideea că ar putea realiza

opere de artă folosind această tehnică. S-a deprins în pirotehnică, a studiat tipurile de exploziv iar terenurile militare i-au fost un timp „ateliere de ucenicie". Apoi şi-a amenajat propriul său „atelier", sub cerul liber, la depărtare de 40 km de Paris, unde pe o rază de 800 metri nu există nici o locuinţă. Desigur, nu a fost chiar uşor să convingă autorităţile pariziene să-i dea o autorizaţie pentru un depozit de exploziv şi un cîmp de tragere propriu. Oricum, Chantal Cottet este în prezent singura artistă din lume care „sculptează" folosind explozivul. Ea plasează dinamita sub plăcile de metal din oţel inoxidabil, titan, cupru sau aluminiu, scufundă totul într-un bazin şi produce detonarea. Sub presiunea exploziei, metalul se transformă în adevărate bijuterii. Designul nu este întotdeauna cel prevăzut! Dar cînd artista nu este mulţumită de ce a ieşit rectifică printr-o nouă operaţiune. „Se întîmplă ca unele plăci de metal să nu reacţioneze aşa cum aş dori eu. Atunci le mîngîi, le vorbesc, le descînt. Refac tirul şi aproape de fiecare dată am impresia că metalul mi-a înţeles rugămintea", spune Chantal. Rezultatul ? În galeriile de artă din Franţa, operele sale „explozive" ajung să fie plătite cu 10 000 franci m². O singură umbră planează asupra succesului obţinut pînă în prezent. TGV-ul este proiectat să traverseze aşazisul laborator al artistei, deci cîmpul de tragere...

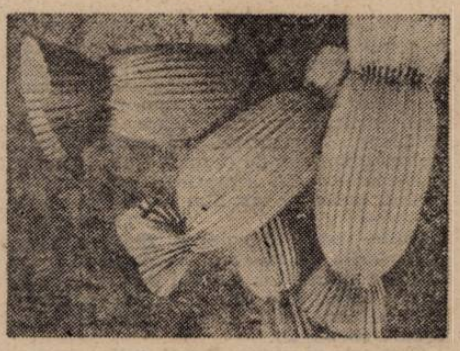

De la amuzament la... deces

Presa italiană s-a ocupat pe larg de un caz ciudat petrecut în cadrul parcului distractiv Luna park din Bussolengo (Verona). Ca să-i facă o plăcere fiicei sale Nadia (14 ani), Alberto Gnesato a invitat-o să viziteze şi să se amuze în cadrul oferit de aceste parcuri distractive. Printre altele, i-a oferit şi o plimbare cu un vehicul mobil prin aşa zisă „Casa strigoilor". Evident, a aşteptat-o la ieşirea din tunelul respectiv. Spre imensa lui surprindere, a constatat că Nadia era trîntită pe bancă, în stare de leşin. Respira foarte greu, era palidă, avea buzele învineţite. A fost chemată urgent Salvarea care a transportat-o la cel mai apropiat post de prim ajutor, dar, cu

toate ajutoarele primite, a decedat după o jumătate de oră. S-a constatat că decesul ei a fost urmarea unui infarct deşi părinţii cunoşteau faptul că nu a avut nici o problemă sau boală de inimă. Pe de altă parte, cercetările poliţiei la aşa zisă „Casa strigoilor", au dus la concluzia că „emoţiile" artificiale care sînt provocate celor care aleg o asemenea călătorie, în mod normal nu pot determina urmări atît de grave. S-a avansat totuşi presupunerea că Nadia, poate o fire mult mai sensibilă, nu a putut să suporte această plimbare în care s-a întîlnit cu cîteva schelete din material plastic.

cînd ai ultima oară

— Ce noutăţi aveţi în vitrine, domnule gestionar ?
— Orarul magazinului, domnule inspector !

☆

Un poliţist opreşte o şoferiţă.
— Daţi-mi imediat permisul dumneavoastră de conducere.
— Îmi pare rău, dar nu am.
— Mare noroc aveţi ! În caz contrar vi l-aş fi luat pe loc.

☆

— Şi totuşi v-aş ruga să-mi daţi ceva pentru ureche.
— De ce ? Doar aveţi un auz perfect.
— Tocmai asta este, domnule doctor. Din cînd în cînd aş dori să nu o mai aud...

☆

Soţul intră încetişor cu pantalonii în mînă să nu se trezească soţia şi să-l certe că vine acasă tîrziu în noapte. Spre „ghinionul" lui soţia îl întîmpină în prag. El se grăbeşte şi zice :
— Am fost la club şi am jucat şah cu marele maestru X.
— Minţi ! Uită-te în oglindă. Eşti mînjit cu ruj pe buze şi apoi... „marele maestru" de care-mi spui e la mine sub pat !

☆

La repetiţia unei orchestre de muzică populară; dirijorul Ionel Budişteanu, cam distrat, ţipă deodată :
— Vioara a doua a cîntat fals !
Un instrumentist îl lămureşte :
— Dar acesta lipseşte azi !
— Bine, bine, atunci vă rog să-i spuneţi despre observaţia mea, atunci cînd vine...

☆

Frizerul către clientul care a cumpărat o sticlă cu loţiune de regenerare a părului :
— Şi încă ceva domnule Benone, să nu scoateţi dopul cu dinţii că s-ar putea să vă treziţi a doua zi cu o mustaţă stufoasă.

☆

— Eh, cum o duce soacra dumitale?
— Sărmana ! Acum o lună s-a întors de la Techirghiol, iar mai deunăzi a decedat.
— Deci, spune medicul, după un moment de reflecţie, cura de băi nu-şi face efectul decît numai după un anumit timp.

☆

— Mă întreb, de ce mă iubeşti ! Frumos nu sînt, nici prea puternic. Avere nu am. Şi nici cine ştie ce papagal...
— Prostule ! Stinge lumina !

☆

— Ce faci, iubitule, de ce pui colivia cu papagalii pe televizor ?
— Ce să fac iubito, dacă nu găsesc piese pentru el, măcar să vorbească papagalul...

Auzite şi păţite de DUMITRU VASI-ŞOIMOŞANU

CASTRAVEŢI MURAŢI

Dat fiind timpul atît de capricios vă recomandăm să nu aminaţi pusul castraveţilor. Riscaţi să rămîneţi fără. Puşi bine şi păstraţi în loc răcoros şi întunecos vor ţine perfect pînă la primăvara viitoare.

CASTRAVEŢI ÎN SARAMURĂ

Se aleg castraveciori potriviţi, sănătoşi, se spală bine, se pun într-un vas mare şi se opăresc în apă clocotită cu sare (1 lingură cu vîrf de sare la 1 litru de apă). Se lasă în acest amestec pînă a doua zi cînd se opăresc din nou. Operaţia se repetă trei zile la rînd. Cine vrea poate arunca primele două saramuri pentru a avea certitudinea că a ieşit eventuala amăreală.

A treia zi se aşază castraveţii în borcan cu cîţei de usturoi, boabe de piper, rădăcini de hrean, floare de mărar şi eventual cîţiva ardei iuţi. În gura borcanului se pun crenguţe de vişin. Se opăresc cu saramura în care i-aţi păstrat în ultima zi (sau toate cele trei zile) eventual se completează cantitatea dacă a scăzut la fiert şi se leagă fierbinţi. Cine vrea poate adăuga la un borcan de circa 10 l cu saramură o cană de oţet.

CASTRAVEŢI ÎN OŢET

Se opăresc castraveciorii bine spălaţi cu un amestec de apă şi oţet (1 l oţet la 3 l apă), o lingură cu vîrf de sare şi una de zahăr pentru fiecare litru de lichid.

Se pun în borcan cu usturoi, boabe de piper, foi de dafin, rondele de morcov, hrean, frunze de vişin.

Se toarnă deasupra lichidul fierbinte şi se leagă pe loc.

IRINA STOICA

verificați-vă cunoștințele

ALO, ALO, AICI RADIO BUCUREȘTI!

În România, încă din toamna anului 1920 au început să se predea și să se experimenteze fenomenele radiofonice.

În toamna anului 1925 apare Legea pentru instalarea și folosirea stațiunilor radioelectrice, în care se prevedea și înființarea Societății de difuziune radiotelefonică din România.

Și acum, cîteva întrebări, referitoare la trecut :

1. Cînd a început să emită pentru prima dată postul de radio București ?
2. Unde era amplasat atunci ?
3. Ce întreprindere construise aparatura și antenele ?
4. Ce putere electrică de radiofrecvență alimenta antena postului ?
5. Ulterior construirii acestui post de radio, s-au realizat multe altele în diverse locuri din țară. Care este cel mai puternic pînă în prezent și pînă unde poate fi recepționat ?
6. Pînă unde a putut fi recepționat postul de radio București, la nivelul anilor 1936 — 1937, fapt care a constituit o deosebită performanță de propagare a undelor radio ?

Răspunsurile în numărul viitor al revistei.

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Cristalele uitate de Pasteur

1. Timp de zece ani, între 1847—1857, Pasteur s-a ocupat de studierea acidului tartric, ce apare sub forma de tartrat de potasiu, insolubil, în butoaiele cu vin (piatra de vin). Supunînd cristalizării la 27°C, a unei soluții de tartrat de sodiu și amoniu, în 1848, Pasteur a observat că se obțin două feluri de cristale, vizibile chiar cu ochiul liber, sau cu o lupă. El a separat cele două tipuri de cristale care nu sînt însă identice din punct de vedere cristalografic, în sensul că unele reprezintă imaginea celorlalte în oglindă. Analizînd cristalele cu un polarimetru, a observat că unele cristale rotesc lumina polarizată spre dreapta și de aceea le-a denumit „dextrogire", iar altele spre stînga, numindu-le „levogire". Amestecul lor însă, cum este în cazul acidului tartric, nu mai produce astfel de efecte optice și de aceea acidul a fost denumit compus „racemică". Ulterior, Pasteur a descoperit că și diverse soluții de substanțe pot fi dextrogire, sau levogire. De la aceste descoperiri, Pasteur a ajuns la fondarea unui nou domeniu al chimiei care se ocupă cu studiul izomerilor optic activi.

2. Cîndva, în 1851, Pasteur a uitat o soluție de tartrat de amoniu într-un pahar de laborator și, după ce apa s-a evaporat, formîndu-se cristale, el și-a amintit de soluția respectivă, peste care se depuseseră germenii unei ciuperci microscopice, Penicillium glaucum. Aceasta l-a condus ulterior la promovarea unei metode biochimice de separare a izomerilor, în afară și de o a treia metodă, chimică, propusă tot de el.

3. În domeniul bacteriologic și medical, realizările lui Pasteur sînt mult mai numeroase. Astfel, pot fi citate : introducerea noțiunilor de microbi și viruși, pasteurizarea, sterilizarea și asepsia în chirurgie, prima vaccinare anticărbunoasă la oi, etiologia și profilaxia bolilor infecțioase, cărbunele și holera păsărilor, turbarea (1877—1885), prima vaccinare pe om împotriva turbării (1885) etc., etc.

Ing. LIVIU MACOVEANU

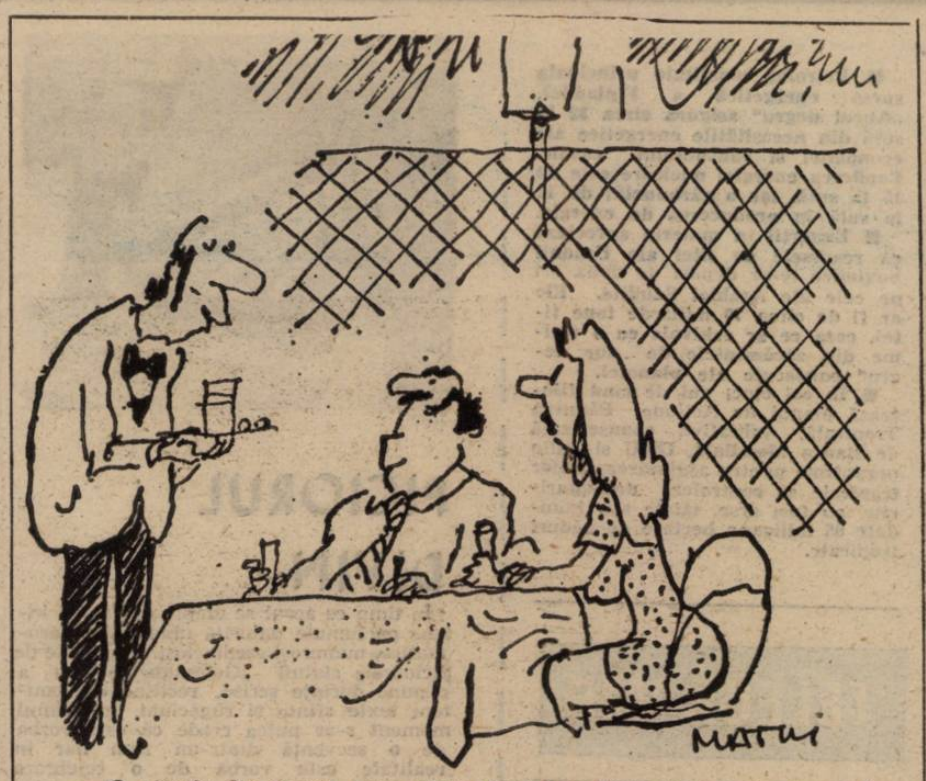

— O atenție din partea patronului : două tranchilizante înainte de a vă aduce nota...

CRISTALE

Cel prudent rar culege lauri, dar adeseori moare de bătrînețe.

Ecuația vieții. Amplifici și simplifici ani în șir, deși știi bine că totul este egal cu zero.

Nu l-au citit pe Voltaire. Au auzit de el și pentru asta se cred deosebit de culți.

În birfă e mai multă sete de senzațional, decît răutate.

Cînd judecătorii vor face și treaba călăului, pedepsele vor fi mai blînde.

VALERIU BUTULESCU

SFATURI PRACTICE

● Un măr pe zi alungă medicul din casă, glăsuiește un vechi proverb. Pornind de la acesta nu este rău să se rețină faptul că o sută de grame de mere conțin toată cantitatea de vitamina C necesară organismului adult într-o zi ; nu este de neglijat nici acțiunea diuretică și laxativă a mărului, precum și rolul pe care îl joacă în profilaxia cariei dentare. Deci, „un măr pe zi..."

● Curățarea obiectelor de argint se obține prin introducerea lor în oțet cald; se clătesc și se șterg după ce circa 15 minute au stat în oțet.

● Atunci cînd nu există frigider, o pasăre tăiată poate fi păstrată cîteva zile dacă se introduc, în interiorul păsării, o ceapă întreagă, necurățată, sau urzici proaspete.

DRUMURI ÎNCRUCIȘATE

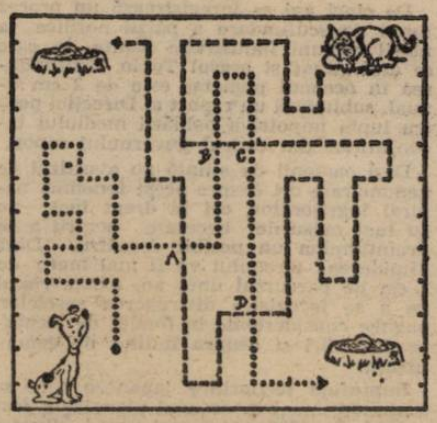

TEST

Drumurile urmate de cîine și pisică pentru a ajunge la cîte o farfurie cu mîncare se încrucișează de patru ori. Presupunînd că cele două animale pornesc în același moment și se deplasează cu aceeași viteză, ele se vor întîlni doar o singură dată într-un anumit loc. Puteți să aflați în care punct ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ȘUTURI LA POARTĂ

Parcursul marcat cu numărul 3.

CRONICA modei

AUSTERITATE ÎN TONURI AURII

Broderiile aurii sînt vedete ale modei actuale. Ele aduc strălucire negrului intens, dar se asociază perfect și cu tonuri de mov, tabac, oliv, maron... Rochia din imagine este creația lui Pierre Balmain. Originalitatea constă în ideea de austeritate pe care o degajă rochia privită din față (neagră, închisă perfect pe lîngă gît, mînecă lungă) și decolteul șocant ce lasă spatele complet vederii. Broderia împodobește însă atît fața cît și spatele rochiei. Brățări mari, metalice, purtate la ambele mîini, sparg și ele sobrietatea creației. De altfel, și ideea de a ascunde tot părul într-un turban din același material cu rochia aduce creației prezentate un plus de personalitate. (A.P.).

ÎN LABORATOR

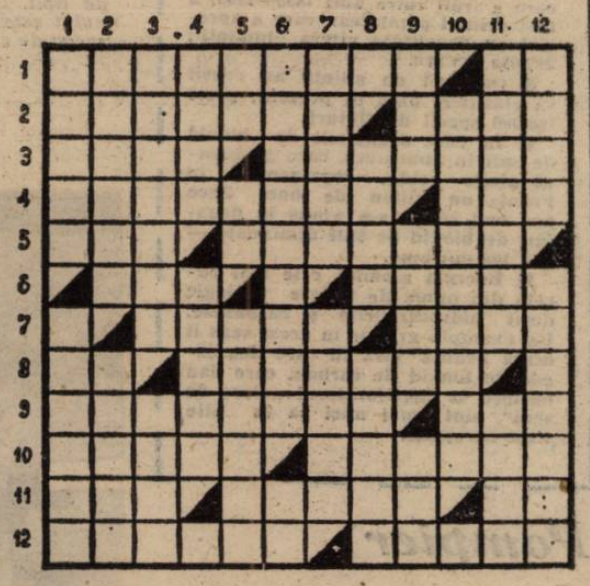

ORIZONTAL : **1) Stație pilot pentru determinări cu caracter științific — Gustă ! 2) Denumirea populară a acidului sulfuric, substanță des utilizată în lucrările de laborator — Victimă a sedentarismului și supraalimentării. 3) Unealtă de zidărie — Culoarea specifică a unor substanțe ce au în componență sulful. 4) Experiență — Crestătură lineară făcută pe o foaie de carton sau de mucava pentru a putea fi îndoită mai ușor. 5) Sufix cu sensul „origine", „profesie" — Lucrare de laborator. 6) Parter ! — Piesă utilizată pentru imobilizarea unui membru fracturat (pl.). 7) Concret — Diminutiv masculin. 8) Indicator al aparatelor de laborator — Aparate portative utilizate la ridicarea la înălțimi mici a unor greutăți. 9) Instalații de transmitere a sunetelor prin unde electromagnetice — Sufix în chimie cu sensul de „sare a unui acid". 10) Unitate etalon a marii producții — Alăturat. 11)Randament inițial ! — Calcul... nedorit ! — Fie! 12) Trecerea apei din stare lichidă sau de vapori în stare solidă la temperaturi sub 0°C — Probe de laborator.**

VERTICAL : **1) Dispozitive care produc lumină prin arderea unui combustibil sau cu ajutorul curentului electric — Substanță chimică formată prin reacția unui acid cu o bază (pl.). 2) Sistem tehnic care servește la executarea unor lucrări de laborator — Instalație folosită pentru distilarea alcoolului. 3) Instrument de mare precizie aflat în dotarea laboratoarelor — Clinchet. 4) Adăpost în cîmp (reg.) — Ulei folosit în industria farmaceutică sau ca lubrifiant la motoarele de avion. 5) În laborator ! — Cută ! Diferența dintre valoarea reală a unei mărimi și valoarea calculată a acesteia. 6) Metal lichid utilizat la umplerea unor aparate din fizică (termometre barometre etc.) (2 cuv.) — Pete ! 7) Inveliș în care se păstrează unele instrumente de laborator — Perete de protecție împotriva anumitor acțiuni fizice exterioare. 8) Bilă ! — Scăpat din vedere. 9) Captiv — Cu spatele la război — Bere englezească. 10) Savant suedez (1779—1848), unul dintre creatorii chimiei moderne. 11) De geniu (fem. pl.) — Poliță într-un dulap. 12) Folosit excesiv — Expresia matematică a reacțiilor chimice.**

Dicționar : TTR, RAN, ALE.

TALIDA RUNCU
Sibiu

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

FAIR PLAY

ORIZONTAL : Onest — Loială — Leal — Cinstit — Aa — Alicote — U — C — Rv — Lia — Np — Ideal — Tratat — Ac — Og — Emiri — Atestat — A — Op — Opt — Stabili — Ortaci — Piti — Ani — A — Balast — Rivali — Renta — Aceleași — Ier.

Poșta REBUS

PAUL ROMAN — Cîmpina : Am reținut „Pasurile montane" trimise de dv.

NICOLAE ANDREI — Călărași : Da, pentru careul „Cinegetică" (și pentru celelalte trei).

PETRU PARDAU — Botoșani : „Supranumele" dv. va apărea în curînd !

IONEL BOTEZATU — Pitești : Retrimiteți careurile cu grila de 12/12 și nu 11/11 sau 12/11...

MARIAN DERZSI — Ploiești : Lumină verde pentru „Marina" dv.

MARIAN MINCULESCU

■ Petrolul constituie principala sursă energetică a Finlandei. „Aurul negru" asigură circa 32 la sută din necesităţile energetice ale economiei şi consumului casnic. Ponderea energiei nucleare este de 15 la sută, iar a cărbunelui de 11 la sută în producerea de energie.

■ Experţii în materie apreciază că resursele de ţiţei ale Uniunii Sovietice le-ar depăşi de două ori pe cele ale Arabiei Saudite. Ele ar fi de circa 70 miliarde tone ţiţei, ceea ce ar echivala cu o treime din zăcămintele de „aur negru" cunoscute ale planetei.

■ În cei cinci ani de cînd fiinţează planul de Acţiune Pădurea Tropicală, iniţiativă sponsorizată de Banca Mondială, ONU şi alte organisme pentru ajutorarea ţărilor tropicale să controleze despăduririle, au fost arse, tăiate sau inundate 85 milioane hectare de păduri tropicale.

TELEGRAME

■ Cercetătorii au descoperit în spaţiul interstelar, graţie spectrografiei şi radioastronomiei, aproximativ 90 de resturi de compuşi organici şi 55 aminoacizi.

■ 12 la sută din energia electrică produsă de „Electricité de France" (EDF), inclusiv cea de origine nucleară, este exportată în Marea Britanie, Elveţia, Italia, Belgia, Germania şi Spania.

■ Litera „L" şi-a menţinut nealterată forma pe care a avut-o în primul alfabet fenician.

■ Peste 60 000 de accidente de automobil au loc zilnic în Statele Unite.

■ Datorită centralelor sale atomo-electrice, Franţa economiseşte anual circa 60 milioane tone combustibil convenţional, ceea ce se răsfrînge în mod pozitiv şi asupra situaţiei ecologice a ţării.

■ Americanul Simon Newcomb, care a trăit între anii 1835—1909, a fost primul pămîntean care a apreciat cu exactitate viteza luminii: 299 689 km/sec.

■ Oamenii de ştiinţă au reuşit să clasifice, pînă în prezent, peste 100 000 specii de fluturi.

■ În 1980, degajările de bioxid de sulf în atmosferă, care generează ploile acide, reprezentau în Franţa un milion de tone. Zece ani mai tîrziu s-a ajuns la degajări de bioxid de sulf diminuate — sub 100 mii tone.

■ Energia atomică este mai curată din punct de vedere ecologic decît hidrocarburile şi cărbunele. Un exemplu grăitor în acest sens îl oferă Franţa ţara în care degajările de bioxid de carbon, care dau naştere la îngrijorătorul „efect de seră", sînt mai mici ca în alte state europene.

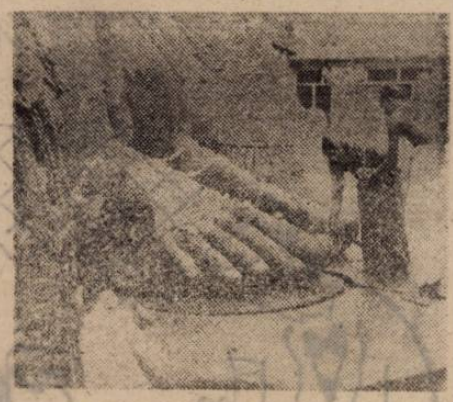

PICIORUL DIVIN

În timp ce aerul se umple de efluvii intens parfumate datorită unor plante aromatice, numeroşi credincioşi se apropie de picioarele statuii „Gommata" pentru a depune dorinţe scrise, recitînd concomitent texte sfinte şi rugăciuni. În primul moment s-ar putea crede că este vorba de o secvenţă dintr-un film dar în realitate este vorba de o celebrare religioasă care se desfăşoară periodic în oraşul indian Mysore. Persoanele care sosesc aici sînt toţi adepţi ai sectei religioase Jaima, iar imensul picior în faţa căruia se înclină aparţine unei gigantice statui a zeului lor suprem. Respectiva statuie, construită în anul 985 î.e.n. ,este implantată într-un munte şi măsoară 19 metri în înălţime.

Creion pentru electronişti

Specialiştii americani au realizat un creion cu „pastă" destinat electroniştilor. În loc de cerneală, el este umplut cu un lichid special, care conţine un compus al argintului. Cu ajutorul acestui creion, se pot trasa diferite circuite pe plăci, liniile „desenate" reprezentînd, de fapt, nişte conductoare electrice. În acest fel, dispare necesitatea de a se mai folosi ciocanul de lipit. O singură încărcătură a creionului este suficientă pentru trasarea a 45 metri de circuite electrice.

FRUMOASELE PLANETEI

Pentru concursul „Miss Univers" frumoasele planetei s-au pregătit cu îndîrjire. Şi, pentru a avea cît de cît o imagine despre concurente, iat-o pe „Miss Franţa 1991". Superba fată, Mareva Georges, **ex-miss Tahiti, a reprezentat Franţa la Las Vegas...**

CALEIDOSCOP magazin

BALET PE APĂ

Tinere şi frumoase, aceste adevărate naiade fac parte din echipa „Aquaqueens" (Reginele apelor), Vedete ale Centrului nautic din Cypress Garden din Florida (S.U.A.), cele opt ingenue îşi demonstrează talentul în cadrul unor demonstraţii de neuitat.

SE SCUFUNDĂ ARHIPELAGUL NIPON?

De cinci ani se înregistrează un proces rapid de scufundare a părţii nordice a marii regiuni industriale Kanta, în care se află situat şi oraşul Tokio. Scufundarea în oceanul planetar este de 2 cm anual, subliniază un raport al Direcţiei pentru lupta împotriva poluării mediului înconjurător din cadrul guvernului nipon.

Deşi oamenii de ştiinţă au avertizat de nenumărate ori despre acest fenomen natural îngrijorător, cei în drept încă nu au luat măsurile necesare pentru a se preîntîmpina un posibil dezastru. Dacă afundarea terenului va fi mai mare de 2 cm pe parcursul unui an, există riscul de a se înregistra distrugerea şoselelor, pagube considerabile în fondul de locuinţe şi clădiri şi asupra liniilor de comunicaţii.

Suprafaţa teritoriilor japoneze care se scufundă anual în oceanul planetar a fost redusă. În 1989 s-a înregistrat o situaţie mult mai bună decît în anul precedent. A fost cel mai scăzut nivel înregistrat în ultimii 10 ani. (Ş.F.)

Pompier de buzunar

Adnan Duman, 26 de ani, 1,20 m, este cel mai mic pompier din lume: el face parte din echipa de pompieri din oraşul Zonguldak (Turcia) de peste doi ani de zile, integrîndu-se în pretenţioasa meserie perfect.

Cadet al unei familii „normale", Adnan e decis ca nanismul său să nu-l împiedice să aibă o viaţă la fel de activă ca fraţii şi surorile sale.

„VREI SĂ-ŢI SPUN UN SECRET?"

Privind imaginea alăturată îţi vine să crezi că protagoniştii acestei scene imortalizate de un fotograf perspicace, au de comunicat ceva confidenţial. Ce s-ar putea intitula : „Vrei să-ţi spun un secret ?". În realitate, setterul irlandez Bobby, care este un prieten devotat al pur-sîngelui Kinky, a venit (în felul lui) să-l felicite după o splendidă victorie hipică. Stăpînul lor este obişnuit cu asemenea scene duioase şi afectuoase, cunoscînd şi faptul că atunci cînd Kinky se antrenează, Bobby stă cuminte pe marginea pistei şi urmăreşte cu atenţie activitatea amicului său. Şi invers. Atunci cînd stăpînul lor pleacă la vînătoare cu Bobby, este rîndul lui să-i însoţească...

MUREŞ

magazin

ANUL XXXIV ● Nr. 33 (1765) SERIE NOUĂ – 15 SÎMBĂTĂ 17 AUGUST 1991 16 PAGINI 8 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

UN OM TRĂIEȘTE, DE 16 ANI, CU TREI SFERTURI DE GLONȚ ÎN CAP

(Pagina a 6-a)

RAVAGIILE TERORISMULUI ECOLOGIC

(Pagina a 4-a)

Sfîrșitul lumii – date „exacte" (!?)

(Pagina a 7-a)

FEMINA CLUB

„MAGAZIN"

(Pagina a 3-a)

LOCOTENENTUL CEDEAZĂ

(Pagina a 10-a)

PROGRAM TV

SĂPTĂMÎNA 19 — 25. 08

(Pagina a 12-a)

Biblioteca județeană MUREȘ

oameni...

Jane Seymour din nou îndrăgostită

De curînd Jane Seymour a anunțat oficial că se desparte de David Flynn, cel de-al treilea soț al său, după zece ani de căsătorie. După cum era de așteptat știrea a fost însoțită și de o surpriză : existența unui nou amor în viața sa. E vorba de Peter Cetera solist și conducător al grupului muzical „Chicago". Actrița, în vîrstă de patruzeci de ani, se pare că nu a avut niciodată dificultăți cu o înfrîngere în dragoste, datorită caracterului său romantic și veșnic îndrăgostită.

Jane s-a căsătorit pentru prima dată cu Michael Attenborough, fiul directorului cinematografic Richard Attenborough. El avea 18 ani, iar ea 17. S-au cunoscut în timpul unor turnări și s-au îndrăgostit la prima vedere, după cum relatează chiar Jane într-o carte romantică, pe care a scris-o nu de mult timp, referitor la experiențele sale sentimentale. Fără îndoială, tinerețea amîndor a fost un handicap încă de la început și perechea a divorțat la patru ani de la nuntă. Jane s-a căsătorit cu Geoffrey Planer, cel mai bun prieten al fostului soț. Altă nefericită alegere, căci această unire nu a durat decît șase luni. Cînd l-a cunoscut pe David Flynn, om de afaceri, producător și însărcinat cu afacerile actriței, Jane și a-anunțat că a întîlnit cu adevărat „omul vieții sale" și se pare că așa a fost pînă cu cîteva luni în urmă, cînd cuplul a decis să divorțeze. David și Jane își petreceau viața fie la castelul Bath (Marea Britanie), fie în vila din Santa Barbara. Împreună au avut doi copii : Katie, de 9 ani și Sean, de 6 ani. Timp de zece ani ei au părut a fi perechea cea mai solidă și mai unită din lumea actorilor. Acum, Jane a explicat motivele rupturii : David a devenit dependent de alcool și cocaină. Tot după spusele sale, el ar fi început să aibă astfel de probleme cu doi ani înainte. Deceptionată, actrița s-a simțit incapabilă de a mai conviețui cu cel care pînă atunci îi fusese omul vieții. A considerat că e mai bine pentru ea și pentru copii să se despartă. În aceste momente l-a cunoscut pe cîntărețul Peter Cetera, de patruzeci și cinci de ani, liderul grupului muzical Chicago, care la rîndul său era divorțat de Diane Nini, după zece ani de căsătorie. Treptat dragostea și-a făcut loc și azi perechea nu-și mai ascunde sentimentele. David Flynn a abandonat casa soției sale din Santa Barbara, unde frecvent poate fi întîlnit Peter. Pe de altă parte, actrița l-a prezentat oficial pe Peter, ca noua ei dragoste, cu ocazia înmînării premiilor „Oscar", sărbătoare ce a avut loc la restaurantul „L'Orangerie" din Los Angeles.

Nici Jane și nici Peter nu-și pot ascunde fericirea și cu atît mai puțin legătura care îi unește. Deși nu au stabilit nimic referitor la nuntă, nu înlătură această eventualitate, pentru că, după cum mărturisește Jane Seymour : „pe măsură ce trece timpul ne dăm seama că avem multe lucruri în comun".

MANUELA SPĂTARU

puncte

Oceanul de dragoste

Așa se intitulează filmul în care Al Pacino își face reapariția pe ecran. După o lungă absență din cinematografie revine actorul atît de popular, cotat la un moment dat drept unul dintre primii actori ai Americii. Publicul român l-a putut vedea pe marile ecrane în „Bobby Dearfield", „Serpico", „Nașul I și II", „Dreptate pentru toți" și pe casetele video în „După amiază de cîine", „Scarface" etc. Îndrăgitul actor reapare în America (și sperăm în curînd și la noi)

cu filmul „Sea of Love" — în original — un film polițist, de suspans, în care Pacino revine cu aerul lui puțin „șifonat", nefericit în dragoste, în pielea lui de polițist. O frumoasă blondă cu voce dură e la un moment dat suspectul nr.1. Și în același timp iubita imaginară a lui Pacino. Bineînțeles problema care se pune este dacă ea e sau nu asasinul anonim. Suspansul obligă ! Alături de Al Pacino, protagoniști mai sînt Ellen Barkin și John Goodman.

Adorabila Julia Roberts

După „Pretty woman" care a făcut din ea un star, Julia Roberts a turnat un film de Joseph Ruben, care permite o nouă admirație față de talentul său pentru că interpretează un personaj cu două fețe. Mai întîi figura unei femei aparent supusă jugului unui soț gelos și brutal,

apoi chipul unei femei simpatice care și-a cîștigat libertatea.

Filmul este o aventură originală, fiind, în același timp, comedie, dramă cu suspens, cu personaje bine conturate psihologic și este intitulat „Les nuits avec mon ennemi". Acest film n-ar fi fost decît un film corect, dacă adorabila Julia Roberts nu dinamiza cu formidabila sa spontaneitate și cu facultatea de a trece prin toate gamele de sentimente, emoție, umor.

Indiscutabil, Maestrul de Ceremonii Ciocan (traducerea lui „MC Hammer") este unul din marile staruri ale show-bussiness-ului mondial, regele neîncoronat al stilului rap. Parcurgînd mai multe materiale din presa de peste ocean am realizat pentru dumneavoastră un colaj cuprinzînd răspunsurile unor întrebări adresate lui. Iată-l :

— Ai fost tot timpul în turneu, ești un adevărat globetrotter. Cum reușești să te menții în formă ?

— Încerc, în fiecare zi, să-mi folosesc timpul cît mai bine cu putință. Înaintea concertelor mă retrag într-o cameră pentru a mă concentra. Zilnic fac exerciții fizice pentru a-mi menține corpul în formă, dansul necesitînd o condiție fizică excelentă.

— MC Hammer pe scenă amintește de celebrul James Brown al anilor '60.

— James Brown m-a influențat foarte mult. Pe scenă eu folosesc multe din „elementele" sale. Clipul „Here Comes The Hammer" îi este dedicat. Eu îl imit pe James Brown și recunosc asta, în definitiv, el este idolul meu. Sînt bucuros că acum a fost eliberat din închisoare (n.n., fusese închis pentru tentativa de ucidere a soției sale).

— Te gîndești cumva să colaborezi cu el ?

— Am discutat cu el pe această temă. A fost o convorbire interesantă, la finele căreia am stabilit că, la anul, vom edita un disc comun.

— Cum au reacționat „colegii" dv. cînd ați realizat clipul pentru „U Can't Touch This" ? (Nu poți să-l atingi).

— Rick James (n.n. unul din colaboratorii importanți ai lui M.C. Hammer) nu era prea impresionat, la început, de ideea mea. Acum este în extaz : cîntecul meu l-a adus un Rolls-Royce și o vilă extra. Iată că, dacă și compozitorii sînt favorizați de rezultatele muncii lor, nu se vor opune dacă folosim ideile lor.

— Tu cum ai reacționa dacă ți s-ar „fura" părți dintr-un cîntec al tău ?

— Vrei să spui „furt" sau întrebuințare cu permisiunea mea ? Sînt împotriva furtului, dar dacă iau parte la cîștig totul va fi O.K.

— Te tragi dintr-o familie numeroasă, ai opt frați. Merg cu tine în turnee ?

music box

M.C. Hammer se destăinuie

— Frații mei lucrează mult împreună cu mine dar nu toți mă pot însoți în lumea întreagă (n. n. unul este conducătorul casei de discuri „Bust It — Records", altul este antrenor la cartierul general al lui MC Hammer în Oakland). Toți membrii de sex masculin ai familiei mele lucrează la această casă de discuri „Bust It".

— De ce doar bărbații ?

— Meseria de făcut discuri este foarte grea, puține femei se pot ocupa cu succes de așa ceva.

— Soția și fiica (Stephanie și Akeiba Monique) te însoțesc în turnee ?

— Nu poți lua un copil de trei ani într-o atît de obositoare călătorie. Nu vreau ca fiica mea să trăiască într-o cameră de hotel (fie el și de lux) deoarece eu mă aflu zece luni din an în turneu...

— Cum reușești să-ți menții stilul tău atît de comercial ?

— A fi comercial este o laudă pentru mine. A fi comercial nu înseamnă nimic altceva decît a avea succes. Pînă la mine nici un disc de rap nu a depășit tirajul de un milion de exemplare iar eu cu primul LP „Please Hammer Don't Hurt'em" — Te rog, Hammer nu-i răni, categorisit ca fiind comercial, am depășit, cu mult, milionul.

— De ce se deosebesc atît de mult textele tale de cele ale celorlalți rapperi ?

— Sînt un tip care gîndește „pozitiv" Eu nu pot folosi forța, nu vreau să am de-a face cu interpreți ca NWA sau Run DMC care ofensează publicul cu texte obscene și expresii vulgare. Și eu am crescut în același mediu cu ei, am văzut aceeași murdărie ca și ei, am fost înconjurat de violență și de vînzătorii de droguri, dar eu n-aș folosi niciodată expresiile lor (de comportamentul lor nu mai vorbesc) Prefer să mă pronunț într-o limbă care este înțeleasă de toată lumea și sper că mesajul meu va ajunge la fiecare.

— Crezi că un disc poate schimba oamenii ?

— Nu știu, există posibilitatea ca un album să ajute unui om și atunci înseamnă că a meritat efortul, nu-i așa ?

— Ești un simbol al mișcării anti-drog. Ai consumat vreodată droguri, ai prieteni narcomani ?

— În regiunea în care am crescut drogurile sînt un lucru obișnuit. În școală se puteau cumpăra droguri, am încercat marijuana, o singură dată, dar nu mi-a plăcut, preferam să am capul limpede...

MARIAN MINCULESCU

CM SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Presa Liberă"

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Femina Club magazin

Argument

Femina-Club Magazin, la început de drum. Este o pagină ce se dorește a fi o continuă interferare cu universul feminin, cu preocupările dv. cotidiene. Informații la zi, sfaturi utile, detalii despre sănătatea și frumusețea feminină, teste, sondaje de opinii, secvențe din „afișul cultural", toate se vor constitui în subiecte abordate în această pagină. Lor li se vor adăuga cele pe care dorim să ni le sugerați dv....

Violarea drepturilor femeii în lume

După „Amnesty International"

● Femeile sînt maltratate, întemnițate, bătute, violate de forțele de securitate în mai bine de 40 de țări ale lumii

● „Călăii, temnicerii, gardienii din închisori nu manifestă mai puțină cruzime față de femei decît față de bărbați, adăugînd chiar la „torturile" obișnuite tratamente crude proprii „sexului sau rolului lor în societate"

● Atît femeile tinere, cît și cele vîrstnice sînt violate, unele femei însărcinate sînt bătute, iar de altele serviciile de securitate se folosesc pentru a-i aresta pe soții sau pe frații lor.

● Violul este una din metodele cele mai adesea utilizate de către soldații și paznicii închisorilor pentru a tortura femeile.

● În unele țări, violul este folosit în mod curent în scopul obținerii anumitor mărturii, în altele el reprezintă „o pedeapsă".

● Violul este foarte frecvent — în unele cazuri constrîngerile sociale le determină pe femei să nu îndrăznească să spună că au fost violate. Adesea, persecuțiile sexuale le fac pe femei să-și părăsească domiciliul, iar uneori sînt obligate „să plătească" un ajutor cu „favoruri sexuale".

● În Ciad, femei deținute au fost nevoite să se prostitueze. Femei din opoziția politică au fost închise pe nedrept în China și Birmania. Femei negre din Mauritania au fost ucise de soldați, studente din Turcia au fost torturate.

● În India, violurile comise de polițiști sînt frecvente, ca de altfel în Peru, unde soldații au intervenit în zonele de urgență.

● Femeile, la fel ca și bărbații „dispar" în anumite închisori după ce au fost condamnate pe nedrept. În Sri Lanka, Peru și Filipine de pildă.

Rețete de la dumneavoastră

BEREA

0,75 kg eafea de malț (orz prăjit), 2,025 kg hamei, 0,200 kg zahăr, 0,020 kg drojdie de bere, 2 pumni boabe de porumb, 20 litri apă.

Într-un săculeț de tifon se pun malțul, hameiul și porumbul boabe. Se pun la fiert în 20 litri apă. Se fierb la foc mic, timp de 2 ore. După ce am scos săculețul, în lichidul cald dizolvăm zahărul. Se lasă să se răcească, însă nu de tot. În lichidul puțin călduț se dizolvă drojdia de bere și se amestecă bine. Sticlele bine spălate și uscate se umplu, lăsînd însă un loc mai mare liber. Se astupă cu dopuri de plută fierte — de preferat cu aparatul de astupat sticle și se lasă la loc cald 24 ore. După aceea se depozitează la loc rece și întunecos.

După 10 zile berea este bună de consum.

O.V. PUIU — Pitești

Gimnastica săptămînală

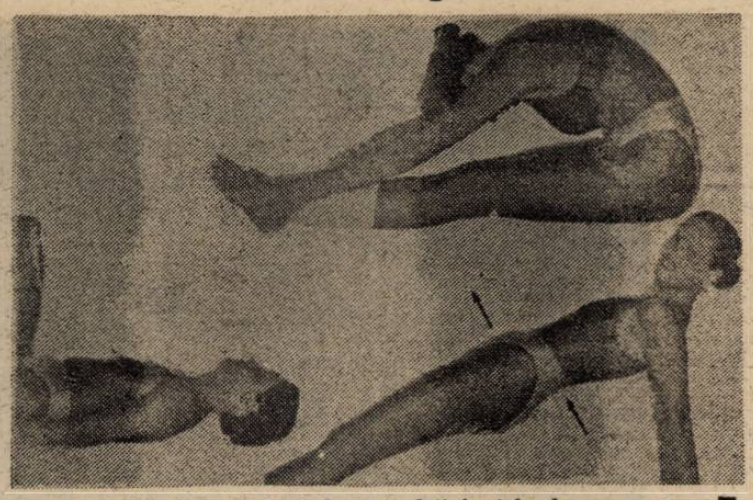

Nu numai pentru că sînt moderne fustele mini sau rochiile „stretch", ci pentru menținerea sau dobîndirea unei siluete plăcute, svelte, tinerești, pentru menținerea formei fizice, vă sugerăm cîteva exerciții de gimnastică.

Așadar, întinse pe spate, cu brațele pe lîngă corp, faceți 25 de mișcări gen bicicletă, aducînd picioarele cît mai aproape de piept.

Al doilea exercițiu : așa cum vă arată imaginea, întindeți brațele deasupra capului, cu pieptul retras, apoi prindeți călcîiele cu mîinile, expirînd profund. Se repetă de 10 ori. Exercițul al treilea vă cere ca, stînd în poziția sugerată în imagine, sprijinite în mîini, să faceți 10 respirații abdominale : umpleți pieptul cu aer, expirați și apoi reveniți în poziția inițială.

Specialiștii recomandă acest program de exerciții pentru dobîndirea unui spate drept și a unei musculaturi tonifiate. Merită să încercăm...

Soarele, prieten sau dușman?

În privința soarelui nu este chiar totul... strălucitor. Se pun mereu aceleași întrebări : este astrul nostru cu adevărat periculos pentru sănătate ? Sau, cum putem proteja corect copiii. Doi specialiști francezi de renume, prof. Louis Dubertret și dr. Gerard Durupt, ne oferă posibile răspunsuri ● Sînt într-adevăr razele ultraviolete A nocive ? Răspunsul este afirmativ ● Bronzul datorat lor încumbă pericole biologice mult mai importante decît ar provoca razele ultraviolete B. ● Primele pătrund mult mai adînc, iar expunerile repetate la astfel de raze favorizează îmbătrînirea cutanată și cancerul pielii ● Și totuși, pe bună dreptate lumea se întreabă dacă soarele este la fel de periculos pentru pielea albă sau pentru cea creolă. Trebuie spus că nu toate epidermele sînt egale în fața soarelui. La timp de expunere identic, la persoanele cu pielea albă riscul îmbătrînirii cutanate și al cancerului pielii este mult mai mare. Și aceasta pentru că mijloacele lor naturale de apărare sînt mai slabe ● Pentru a diminua aceste riscuri specialiștii recomandă expuneri pe timp scurt. Și tot specialiștii ne sfătuiesc să avem grijă să ne bronzăm fără eritem. Toată arta constă în dozarea progresivă, fără pericole pentru epidermă ● O bronzare frumoasă înseamnă o piele bine hidratată. O soluție ar fi și folosirea produselor solare protectoare dar, atenție !, produsele aplicate pe piele pot provoca alergie ● Dacă produc sau nu alergie aceasta depinde de capitalul genetic al fiecăruia. Mai mult, soarele poate activa unele molecule din piele și poate declanșa reacții fotoalergice ● În alergii sînt incriminați chiar și coloranții și parfumurile folosite ● Cît de periculoase pot fi insolațiile repetate ? ● Ele sînt cele care pot provoca o pigmentare neregulată cu pete brune sau albe Se știe, de asemenea, că insolațiile repetate făcute în copilărie favorizează la vîrsta adultă apariția melanomului malign ● Melanocitul, acel pigment implicat în bronzare, nu are nevoie decît de o cantitate mică de ultraviolete pentru a declanșa bronzarea. Toată energia suplimentară nu face decît să biciuiască pielea așa că sînt de preferat expunerile de scurtă durată. ● Una din cele mai frecvente întrebări adresate specialiștilor este de la ce vîrstă pot fi expuși la soare copiii. Răspunsul lor, fără ezitare, este de cînd încep să meargă. Cu prudență însă și pentru scurt timp. Pentru că protejarea în copilărie este esențială pentru evitarea distrugerii „capitalului solar" cu care ne naștem fiecare.

Inconfundabila strălucire a albului

Pentru zilele sfîrșitului de vară, un pulover de bumbac sau bumbac și fir acrilic. Albul său strălucitor pune în valoare frumusețea trupului dumneavoastră bronzat. Nota particulară, franjurii care bordează puloverul. Modelul, ușor de realizat chiar și de începătoare în „arta tricotajului" poate deveni unicat dacă îl supuneți prelucrării imaginației dumneavoastră...

Frumos în simplitatea sa...

...puloverul bej, din bumbac, pe care vi-l sugerăm are o linie amplă, tocmai pentru a sublinia suplețea celei care-l poartă. Lucrat pe andrele mari, se poate realiza în timp record.

O „pedeapsă" transformată în plăcere

Pînă pe la 3—4 ani copilul are nevoie să se odihnească după-amiaza. Dacă nu vrea să se culce, nu vă enervați. El nu trebuie să considere siesta drept o pedeapsă. Din contră, străduiți-vă să creați o atmosferă destinsă. Însoțiți copilul în camera sa, dezbrăcați-l. Puneți-i o pijama ușoară, subțire, de preferat din bumbac, pentru că în general copiii au tendința de a transpira cînd dorm. În sfîrșit, spuneți-i o poveste scurtă, lăsați-l să răsfoiască singur o carte în patul său. Pentru ca somnul să fie recuperator, regula obligatorie este să-l preceadă calmul. Mulți părinți se întreabă cîte ore trebuie să doarmă după-amiaza copilul ? Durata siestei, spun specialiștii, diferă la fiecare copil. Ideal ar fi să lăsăm copilul să doarmă cît are el nevoie, deci pînă se trezește singur. Contrar ideii potrivit căreia dacă copilul doarme prea mult după-amiaza nu mai doarme bine noaptea, specialiștii ne asigură că de fapt lucrurile stau exact invers...

Matrimoniale

● **Domn stilat, suplu, născut în zodia Fecioarei, medic, 60 de ani, singur, fără obligații, doresc prietenie tînără distinsă. Eventual căsătorie. Detalii, București, of. 33, căsuța poștală 2.**

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

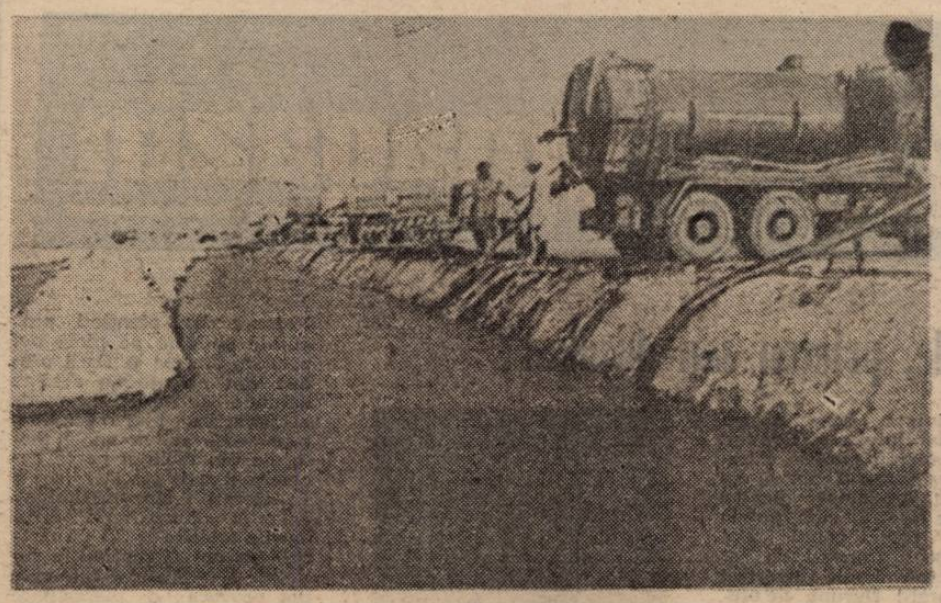

RAVAGIILE TERORISMULUI ECOLOGIC

Se înmulțesc informațiile despre proporțiile giganticului nor negru de petrol, gaze, funingine și fum pompat în permanență în atmosferă de sondele dinamitate de trupele irakiene în Kuweit. Au dispărut temerile potrivit cărora incendiile sondelor, uriașe torțe aprinse în plin deșert, ar putea produce perturbări climatice globale de genul „iernii nucleare" (consecință a unui cataclism nuclear). Oamenii de știință se tem, după cum relevă revista americană Time, că uriașul nor nociv ar putea afecta starea de sănătate a sute de milioane de oameni din țările învecinate Golfului Persic și chiar în subcontinentul indian.

● Terorismul ecologic al lui Saddam Hussein (uriașa maree neagră produsă în apele Golfului Persic și incendierea sondelor kuweitiene) a făcut să crească, după cum apreciază experții, cu pînă la 2 la sută volumul de bioxid de carbon „pompat" de pămînteni în atmosferă.

● Incendiile de la sondele dinamitate degajă mari cantități de bioxid de carbon către înaltul cerului, comparabile, potrivit estimărilor, cu cele „furnizate" de toate automobilele, industriile și consumatorii particulari din Franța.

● Emisiile de bioxid de carbon provenite de la cîmpurile petrolifere kuweitiene, în speță puțurile incendiate, vor fi oprite. Echipele specializate venite din diferite țări acționează și au reușit să stingă multe incendii. Oamenii de știință avertizează că și după stingerea ultimului focar, gazele emanate vor pluti în aer timp de... 100 ani !

● Efectele necunoscute ale „giulgiului poluant" provocat de arderea sondelor kuweitiene îi îngrijorează pe locuitorii

acestei țări năpăstuite. Este în joc sănătatea lor.

● Fumul negru și cenușa întunecă cerul Kuweitului, dar puțurile incendiate degajă în continuare petrol nears sau ars incomplet.

● Kuweitienii care locuiesc în apropierea cîmpurilor petroliere de lîngă Al — Ahmadi continuă să fie intrigați că orice ieșire a lor din case se soldează cu acoperirea hainelor cu un strat de pete negre. Cauza ? O „ploaie" viscoasă ce cade continuu din înaltul cerului.

● Căldura degajată de la sondele de petrol provoacă ridicarea în atmosferă a unei mari părți din cantitatea de țiței nears, care apoi cade sub formă de ploaie neagră pînă în Qatar (situat la 645 km spre sud). În statul indian Kashmir (2600 km est) a nins cu „fulgi negri".

● Au crescut cazurile îmbolnăvirilor datorate afecțiunilor respiratorii. La Al — Ahmadi s-au înmulțit cazurile de bronșită și s-a triplat numărul obișnuit de cazuri de astm.

● Apariția pneumoniilor ar fi fatală, deoarece alveolele pulmonare sînt asfixiate de petrol.

● În supermagazinele din Kuweit se pot cumpăra măști antipoluante. Costul unei măști este ridicat — 30 dolari. Se poate folosi o eșarfă, care să acopere nasul și gura, așa cum fac santinelele de la punctele de control. Copiii se debarasează cu ușurință de aceste mijloace incomode de protecție, dar picla aproape invizibilă, plină de reziduuri petroliere, arse sau nu, le provoacă mari neplăceri stării lor de sănătate.

● Poluarea ar putea să distrugă fauna terestră, agricultura și fauna marină. Există riscul ca depunerile rezultate prin arderea petrolului să perturbe ploile musonice ce cad anual.

● Ploile de deasupra platoului etiopian asigură 80 la sută din cantitatea de apă ce alimentează Nilul. În cazul în care ploile musonice ar cădea în largul Oceanului Indian, zeci de milioane de oameni din această regiune, deja afectată de secetă, ar suferi și mai mult. Asemănător ar fi afectate zone din Yemen, Oman, Arabia Saudită, Pakistan și India.

enciclopedie

VENUS, O ALTĂ LUME (II)

Deși se spune că Venus este „soră geamănă" cu Terra, există și diferențe majore între cele două planete. Datorită stratului său subțire de suprafață, pe planeta Venus nu se înregistrează o derivă a continentelor, în timp ce pe planeta noastră, după cum este bine cunoscut, există o mișcare permanentă. Pe Venus, crestele munților nu se erodează, astfel încît ei apar foarte „plisați". Dar stabilirea suprafeței planetei Venus nu înseamnă și perenitate. Dacă suprafața lui Venus — atît cît a putut fi contemplată — a rezistat nemodificată de-a lungul unei perioade importante din punct de vedere istoric, despre stabilitatea acesteia nu se poate spune același lucru. Există o permanentă agresiune internă tradusă prin trei categorii de efecte. În primul rînd este vorba despre o dislocare aproape continuă a scoarței venusiene, motiv pentru care specialiștii consideră că aceste terenuri ar prezenta un caracter haotic. Totul se prezintă de parcă această suprafață ar fi fost arată, brazdele fiind răsturnate spre interior pentru a face să apară la suprafață desene foarte ciudate. Caracteristic este aspectul craterului Gelubkina ce poate fi comparat cu formațiunea selenară Tsiolkowski. În amîndouă cazurile, configurația craterului duce la ideea impactului cu un meteorit. Dar aspectul marginilor este complet diferit. Pe Lună, impactul pare să se fi produs cu un teren puțin frămîntat, ceea ce a condus la o anumită simetrie circulară.

Cea de-a treia formă de manifestare a acestei forțe este vulcanismul intens. Acolo unde vulcanul erupe, magma își croiește drum de parcă ar exista niște coșuri spre suprafață, în ciuda densității mari a atmosferei venusiene. Prin aceste cratere țîșnește piatră și cenușă, imaginea fiind asemănătoare cu cea produsă de erupția vulcanului Etna. Cu ani în urmă, existau numeroși planetologi care nu credeau în ipoteza potrivit căreia Venus ar dispune de un vulcanism activ. Dar aceste îndoieli le-au fost zdruncinate de punerea în evidență a unei zone de vulcanism activ în Gulnevere Planitia, ca și în alte două regiuni. S-a ajuns astfel să se creadă că suprafața planetei Venus este în procent de 60 la sută înnoită de acțiunea vulcanilor din ultima jumătate de miliard de ani.

Care este coloritul în care se prezintă planeta Venus ? Radarul nu permite evidențierea culorii solului : acesta este doar un instrument de măsură a reliefului. Totuși, pe baza unor raționamente și conexiuni științifice, precum și a interpretării unor clișee realizate de sondele sovietice, oamenii de știință au „ghicit" culoarea planetei Venus. E roșie. Iată raționamentul : dacă privim apusul Soarelui de pe Terra, razele care ajung pe Pămînt după ce au traversat atmosfera par de foc. Aceasta deoarece gazul constituent al atmosferei (indiferent de compoziția acesteia) absoarbe în parte undele cu lungime scurtă. În schimb, de pe Venus nu se pot vedea niciodată astrele: nici Soarele în timpul zilei, nici stelele în timpul nopții, din cauza puterii impresionante de absorție dar și de difuzie a atmosferei. Deși Venus se află mult mai aproape de Soare decît Terra, suprafața sa este mult mai puțin luminată. Venus nu primește decît o ușoară lumină de culoarea cuprului. De pe Terra, Venus apare ca o planetă extrem de luminoasă pentru că atmosfera sa se comportă ca o oglindă pentru razele solare. Această strălucire externă contrastează însă cu lumina slabă de la nivelul solului.

AURORA POPESCU

Un sat din Ciukotsk. Familii de vînători de animale arctice aşteptînd în faţa „uzinei" în care este topită, în mari cazane, grăsimea balenelor capturate.

ULTIMII REGI AI SIBERIEI (III)

● Eschimoşii sînt influenţaţi de şamanism ; propaganda autorităţilor sovietice n-a eliminat superstiţia şi religia, dovedindu-şi ineficienţa ● Oamenii din Ciukotsk au beneficiat de o economie artificială ● Detestatul comunism le-a salvat în parte identitatea, datorită socializării preţurilor ● Deşi regiunea este „autonomă", nu au fost acordate responsabilităţi reale autohtonilor ● Datorită perfectei izolări, SIDA şi corupţia provocată de bani, violenţe sau filme pornografice nu au ajuns în Ciukotsk ● Ideile „perestroikăi" se fac tot mai simţite.

Departe de lumea dezlănţuită

Jean Malaurie concluzionează surprinzător că o populaţie tradiţională are absolută nevoie de o economie artificială pentru a supravieţui. Pentru că, în momentul în care s-ar deschide economiei de piaţă, se dislocă, se europenizează, se americanizează... Exemplul Groenlandei este cel mai la îndemînă : danezii au favorizat aici, în secolul al XVIII-lea, o economie socializantă, cu monopol de stat, o politică a preţurilor artificiale, garantate indiferent de fluctuaţiile preţurilor blănurilor şi cu produse de import comercializate foarte scump. „Închisă" vreme de două secole şi jumătate, marea insulă a rămas astfel groenlandeză. La începutul veacului nostru danezii nu reprezentau decît 2 la sută din totalul populaţiei. Era o politică inteligentă pentru o populaţie fragilă. Burghezia groenlandeză a cerut, însă, în anul 1953, într-un moment în care Groenlanda acceptase naţionalitatea daneză şi libera circulaţie, introducerea imediată a concurenţei şi a regulilor economiei de piaţă. Au fost construite case, spitale, şcoli, făcîndu-se apel la muncitori danezi temporari, al căror nivel de viaţă era sensibil mai ridicat. De aici au rezultat în mod firesc tensiuni. În cele din urmă, groenlandezii şi-au reclamat autonomia, pe care au şi obţinut-o în mai 1979. Dar cultura şi structurile europene erau deja introduse. Ţinutul se găseşte în prezent în cel mai pur neocolonialism. Numai 20 la sută din populaţia Groenlandei este formată din danezi, ceea ce reprezintă un dezastru pentru marea insulă, dar şi pentru bugetul danez. Nimeni nu este mulţumit. Şi mai îngrijorătoare este situaţia în Alaska, unde autohtonii reprezintă... 20 la sută din populaţie. Şi chiar şi aceştia sînt total americanizaţi, cu excepţia celor care trăiesc în locuri izolate, cum ar fi Insula Saint Laurent.

Singură Ciukotsk din extremitatea nord-estică a Asiei a beneficiat de izolarea sa politică. Dar sovieticii nu au instituit o autonomie reală pentru că trebuiau formate cadre autohtone. Economia artificială a permis, totuşi, perpetuarea pescuitului şi a vînătorii, aceasta din urmă în forme aproape neschimbate : eschimoşii se consideră încă căsătoriţi cu balena. Cresterea renilor, care numără în prezent circa două milioane de exemplare, constituie o bază economică pentru cele 26 de etnii nord-siberiene. S-ar părea, deci, că acest atît de detestat comunism le-a salvat în parte identitatea, datorită socializării preţurilor. Deşi regiunea este numită în prezent „autonomă", nu au fost acordate responsabilităţi reale autohtonilor, care nu se pricep la gestiune şi la direcţionarea acţiunilor importante. Atuurile Ciukotskăi sînt rezervele de minerale, aur şi cetaceele sale. Datorită perfectei izolări la care a fost supusă, SIDA şi corupţia provocată de bani, violenţă sau filme pornografice nu au ajuns, încă, pînă aici. Alaska este plină de ele. Dar perestroika face deja accesibilă această „infuzie" venită din regiunile învecinate, occidentale.

În Siberia se face simţită lipsa cadrelor calificate. Jean Malaurie a recomandat autorităţilor sovietice un proces de formare accelerată a acestor cadre. S-a şi stabilit ca, în 1992, să se organizeze o întîlnire între oamenii de ştiinţă care au vizitat Siberia şi 60 de tineri provenind din toate regiunile arctice. Scopul întîlnirii ? Găsirea unor soluţii în direcţia amintită. Malaurie este convins că tînăra generaţie eschimosă va şti să opereze această schimbare. Cercetătorul francez a şi efectuat, de altfel, un curs de pregătire la Uelen, similar cu cel efectuat în Ţara lui Baffin (Canada) în 1987. El a predat la două clase de vîrste diferite : 12—14 ani şi, respectiv, 17—18 ani. Mulţi ciukotskieni posedă o mare inteligenţă nativă, fapt demonstrat şi de numeroasele teste la care au fost supuşi. Dar perpetuarea unei solide tradiţii orale îi face, încă, să rămînă blocaţi în faţa cărţilor. Ceea ce impune cu necesitate accelerarea procesului de introducere a imaginii şi a ordinatorului în rîndul acestei populaţii.

Traducere şi adaptare
ŞERBAN FILIP

CÎND DINOZAURII FAC MĂRTURISIRI (II)

După ce Ostrom a pus sub semnul întrebării teoria iniţială cu privire la dinozauri (o serie din argumentele prezentate mai sus au fost dezvoltate ulterior de Desmond şi alţi oameni de ştiinţă) dovezile privind existenţa sîngelui cald la acest animal au început să curgă şi din alte surse.

Cercetători francezi, de exemplu, au arătat că structura intimă a oaselor de dinozaur este foarte asemănătoare cu cea a mamiferelor, fiind străbătute de nenumărate canale foarte fine pentru vasele de sînge etc. La oasele reptilelor, aceste canale sînt mult mai puţine, reflectînd necesitatea redusă pentru o mobilizare rapidă a calciului din oase, ca urmare a activităţii musculare mai mici. Ulterior, o expediţie canadiană a descoperit rămăşiţele unui dinozaur mare într-o zonă care fusese arctică în timpul vieţii acestui animal. Nici un animal cu sînge rece de asemenea dimensiuni nu ar fi putut supravieţui climei respective, nici măcar pe timpul verii.

Un alt mit larg răspîndit despre dinozauri care începe să pară nefondat este că animalele respective erau lipsite de creier şi neîndeminatice. Acest lucru este adevărat în ce priveşte creaturi ca Brontosaurus, al cărui trup cîntărea 30 de tone, în timp ce creierul său era cît o nucă, dar unii dinozauri erau departe de a fi „întîrziaţi" fizic şi mental, din punct de vedere evolutiv.

Cel mai remarcabil exemplu al agilităţii dinozaurilor este poate o făptură numită Deinonychus, descoperită de Ostrom în 1964. Acesta era un carnivor destul de mic, lung de aproximativ 2,4 metri, avînd un mecanism anatomic extraordinar de complicat pentru a-şi întări coada. Dinozaurii care alergau repede pe două picioare îşi menţineau probabil corpul într-o poziţie mai mult

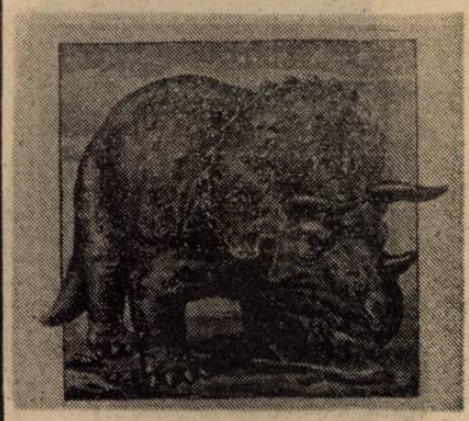

sau mai puţin orizontală atunci cînd fugeau şi îşi ţineau cozile întinse ca o contrapondere, în loc de a le tîri pe jos, aşa cum îi înfăţişează multe desene.

La Deinonychus cele mai interesante sînt însă picioarele. Ele au trei degete, din care doar două puteau atinge solul. Cel de-al treilea era ca o gheară îndreptată înainte, în formă de seceră, lungă de aproximativ 12 cm. Aceasta era în mod evident o armă pentru sfîşierea şi secţionarea prăzii pe care animalul o prindea cu membrele anterioare. Dar, pentru a utiliza aceste gheare, Deinonychus ar fi trebuit să stea pe un singur picior. Acest mod de atac este total incompatibil cu ideea potrivit căreia dinozaurii ar fi fost un fel de echivalent zoologic al tancurilor din primul război mondial. În plus, ei ar fi necesitat o coordonare nervoasă la nivel superior, cu alte cuvinte un creier mai mare.

Nu a fost găsită niciodată cutia craniană a unui Deinonychus, dar este cunoscută cea a unor rude ale sale apropiate şi aceasta dovedeşte în mod concludent că nu toţi dinozaurii au fost la fel de săraci cu duhul ca Brontosaurii.

Un descendent puţin cunoscut al lui Deinonychus, numit Stenonychosaurus şi descoperit la Alberta avea, spre exemplu, unele caracteristici remarcabile. Orbitele sale sugerează că ochii trebuie să fi fost enormi, probabil mai mari decît cei ai unui struţ, iar amplasarea lor indică faptul că acest animal avea o vedere stereo. Toate acestea, combinate cu o agilitate şi dexteritate fără precedent, sugerează existenţa unui creier mare, confirmată şi de dimensiunile cutiei craniene. La Brontosaurus, creierul reprezenta aproximativ 1/100 000 din greutatea corporală. La Stenonychosaurus, animal de mărimea unui emu, creierul reprezenta 1/1000 din greutatea corpului, fiind chiar mai dezvoltat decît la emu.

Adaptare de
ADRIAN MINTULESCU

Cele şapte porunci pentru... roboţi

Părăsind demult lumea insolită a ficţiunii şi pătrunzînd în multe domenii ale activităţii productive, roboţii au ajuns să suplinească omul în executarea celor mai diverse activităţi. Cei peste 100 de mii de roboţi din industria japoneză reprezintă o realitate şi în acelaşi timp o mărturie a rolului pe care aceştia l-au avut şi îl au în creşterea economiei nipone tot mai prospere. În afară însă de demonstraţia unei mari precizii şi a unei mari productivităţi, roboţii reprezintă şi un anume pericol atunci cînd omul nimereşte în spaţiul de lucru al acestuia, fără măsuri de precauţie. Aceasta cu atît mai mult cu cît microprocesoarele care le comandă au în programul lor numai operaţiile pe care roboţii trebuie să le execute în cadrul unui proces de producţie.

S-au întîmplat însă accidente dintre care unele cu urmări grave, de la răniri la pierderi de vieţi omeneşti. Au fost cazuri cînd omul a fost strivit de perete atunci cînd robotul a executat o deplasare sau o rotire rapidă a părţilor sale active. De asemenea s-au produs traumatisme ca urmare a scăpării din dispozitivele de apucat ale manipulatoarelor a pieselor sau semifabricatelor voluminoase şi grele. În scopul prevenirii unor asemenea cazuri **specialiştii au prevăzut în construcţia roboţilor anumite sisteme de blocare atunci cînd în zona de lucru a acestora este sesizată prezenţa omului.** Cu toate acestea din cînd în cînd s-au produs accidente, ele datorîndu-se unor greşeli de programare, paraziţilor radiofonici, dereglărilor produse în reţeaua de alimentare cu energie electrică la care aparatura de comandă a roboţilor este foarte sensibilă, defecţiuni produse în sistemul de comandă sau pur şi simplu datorită neatenţiei muncitorilor sau a operatorilor care nu cunosc sau nu respectă normele de tehnica securităţii muncii.

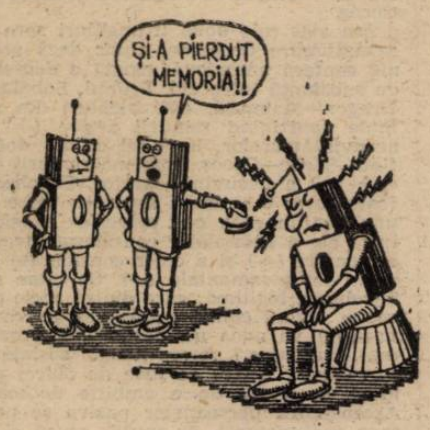

Primul accident mortal datorat unui robot s-a produs în Japonia în anul 1981. În următorii şapte ani s-au mai înregistrat zece asemenea cazuri, în patru din ele fiind vinovat omul iar în celelalte şase roboţii care au efectuat mişcări bruşte şi neaşteptate. Anual în Japonia se înregistrează 5—6 cazuri de răniri produse de roboţi.

Trebuie adăugat faptul că roboţii le mai produc oamenilor şi alte necazuri. Astfel, muncitorii sînt stresaţi de frica pierderii locului de muncă sau de teama că nu pot atinge ritmul de lucru realizat de concurenţii lor din oţel.

În scopul protejării omului Organizaţia Internaţională a Muncii cu sediul în Elveţia a elaborat şapte reguli impuse tehnicii roboţilor formulate astfel :

1. Roboţii trebuie construiţi şi utilizaţi numai în scopul bunăstării omului.
2. Roboţii trebuie să înlocuiască oamenii numai la acele munci care s-au dovedit periculoase şi respinse de către oameni.
3. Robotul trebuie să se supună total omului pentru ca să nu-l copleşească fizic sau psihologic.
4. Robotul nu trebuie să-i producă omului nici un rău, în situaţii periculoase el putînd să-şi pricinuiască traume numai sie însuşi.
5. Dacă roboţii îi înlocuiesc pe oameni la diverse locuri de muncă aceasta trebuie să se facă numai cu acordul celor supliniţi.
6. Dirijarea robotului trebuie să fie simplă astfel încît aceasta să poată fi uşor utilizat ca ajutor al omului.
7. Îndeplinindu-şi misiunea sa robotul trebuie să părăsească locul de muncă pentru a nu-i stînjeni pe alţi lucrători, fie ei oameni sau roboţi.

Mai rămîne ca aceste reguli să fie şi respectate !

Dr. ing. MIHAI CONSTANTINESCU

UN OM TRĂIEŞTE, DE 16 ANI, CU TREI SFERTURI DE GLONŢ ÎN CAP

Ne aflăm la secţia de neurotraumatologie de la Clinica de neurochirurgie a spitalului „Dr. Gheorghe Marinescu". Aici activitatea este mai deosebită, datorită cazuisticii care îi incumbă. În cadrul acesteia, se detaşează traumatismele cranio-cerebrale, contuziile cerebrale grave, fracturile craniene cu denivelări de fragmente osoase, care uneori lezează învelişul creierului şi însuşi creierul.

Pe doctorul Mihail Maretsis, şeful acestei secţii — pe care o conduce de 20 de ani — îl găsim la vizita medicală de dimineaţă, în mijlocul bolnavilor. Supranumit „omul cu mîini de aur" pentru competenţa sa şi dăruirea cu care efectuează cele mai dificile operaţii, pentru tehnica chirurgicală personală pe care o utilizează — redînd accidentaţilor gravi, uneori chiar mutilaţi, chipul de om, posibilitatea vorbirii, a vederii — doctorul Maretsis se bucură de o încredere deplină în rîndul pacienţilor.

Cît durează vizita, răsfoim unul din cele şase numere apărute pînă acum — fiecare în realitate constituind un adevărat volum — al „Revistei române de neurochirurgie", editată în limbile română şi engleză. Aceştea cuprind lucrări originale, bine ilustrate, bazate pe experienţa valoroasă a neurochirurgiei româneşti, înfăţişînd noutăţile despre cercetările întreprinse, metodele de investigare de efectuare a actului operator, de tratament.

Îl rugăm pe dr. Maretsis — reîntors în cabinet — să ne dea cîteva explicaţii asupra conţinutului ultimului număr al revistei, în care este prezent şi dînsul, după care îi solicităm să ne vorbească despre unele cazuri mai grave operate în această clinică, la care viaţa pacienţilor atîrna de un fir de aţă... Iată unul dintre acestea.

...Acum 16 ani, tînărul inginer T.C. îşi încheia perioada de instruire pe un poligon de tragere, împreună cu alţi colegi ai săi. La sfîrşitul tragerii, unul din cei doi instructori — vrînd să facă o ultimă demonstraţie asupra modului de tragere — a luat poziţia cuvenită şi a tras la o ţintă în care se afla macheta unui avion ce glisa pe cablu. A tras, însă glonţul a ricoşat din copertina locului de unde se trăgea în fruntea tînărului inginer. Fragmentele metalice din glonţ au pătruns în cutia craniană.

Transportat la Clinica de neurochirurgie, T. C. a fost supus unor investigaţii deosebite şi apoi intervenţiei chirurgicale, efectuată de prof. dr. Constantin Arseni şi dr. Mihail Maretsis. Aceasta a constituit o mare şansă a vieţii sale.

Prof. dr. C. Arseni este o personalitate deosebită a ştiinţei medicale româneşti. Continuator al fondatorului neurochirurgiei româneşti Dumitru Bagdasar, prof. Constantin Arseni a creat o adevărată şcoală de neurochirurgie, cu rezultate valoroase apreciate atît în ţară, cît şi peste hotare.

Echipa operatorie avea să constate — după extragerea unor mici particule de glonţ — că fragmentele rămase (cam trei sferturi de glonţ) — s-au oprit în apropierea centrilor vitali din creier, lîngă nucleii bazali de pe partea dreaptă, la mică distanţă de trunchiul cerebral. S-a hotărît ca fragmentele de glonţ să rămînă pe loc, întrucît manevrele de scoatere a acestora ar putea leza centrii importanţi din creier, fapt care ar fi influenţat negativ asupra evoluţiei acestui caz, asupra vieţii însăşi a pacientului. Exista, de asemenea, pericolul declarării unei infecţii, a apariţiei epilepsiei sau a altor consecinţe nedorite. Printr-o grijă deosebită, printr-un grad de profesionalism ridicat al echipei operatorii, condusă de prof. dr. C. Arseni, impedimentele şi pericolele au fost înlăturate, iar pacientul a fost salvat.

După operaţie, T. C. — avînd la început un deficit motor mai important pe partea opusă intervenţiei chirurgicale — a fost încredinţat în continuare pentru îngrijire medicală şi refacere doctorului Mihail Maretsis. Printr-o supraveghere permanentă şi cu ajutorul echipei recuperatorii, T. C. a fost restabilit, redat societăţii. Tînărul inginer a fost vizitat mereu, la spital şi încurajat de colegii săi de lucru, care l-au ajutat apoi să se reintegreze în activitatea productivă.

Între timp T. C. s-a căsătorit, a devenit tatăl a doi copii — o fată care în prezent are 11 ani, şi un băiat, de 6 ani —, ducînd o viaţă absolut normală.

MIRCEA SCRIPCĂ

Cu ajutorul... pungilor de lapte!

Un fenomen inexplicabil domină Italia : accentuarea dispariţiei misterioase a copiilor între 4 şi 12 ani, prilej pentru mijloacele mass-media să atragă atenţia asupra acestei probleme, care devine tot mai îngrijorătoare prin dimensiunile sale. În ultimii trei ani, în Italia au dispărut fără urmă 605 copii. Posturile de televiziune, cele de radio şi ziarele caută explicaţii şi încearcă prin mijloace specifice să vină în ajutorul părinţilor. S-a creat şi Asociaţia naţională pentru copiii

dispăruţi, care şi-a propus să dea o mînă de ajutor. Vă prezentăm o asemenea iniţiativă la care şi-a dat concursul o centrală care vinde lapte în pungi cerate. Pe una din feţele pungii au fost imprimate fotografiile unor copii dispăruţi fără urmă, inclusiv cu numele lor, pentru ca în acest fel cumpărătorii de lapte să poată să reţină aspectul lor fizic. Acest sistem nu este original, fiind folosit în mod curent şi în S.U.A., unde acelaşi fenomen semnalat mai sus este la fel de răspîndit. Şi totuşi, unde pot dispare fără urme atîţia copii ?

Învingerea dragonului

Privită de la distanţă, noua sculptură care se găseşte pe pajiştea sediului O.N.U. din New York este o simplă reproducere a luptei Sf. Gheorghe cu Balaurul. De aproape însă, se observă imediat că este confecţionată dintr-un material mai aparte : proiectilele rachetelor sovietice SS-20 şi americane Pershing II. Autorul proiectului, georgianul Zurab Tsereteli, a fost inspirat de „distrugerea" rachetelor cu rază medie de acţiune de către copii, care a urmat tratatului sovieto-american de interzicere a acestei categorii de arme nucleare, semnat în 1987. Tsereteli a declarat că este convins că stă numai în puterea sfinţilor şi a inocenţei să distrugă aceste instrumente ale morţii. (Ş. F.)

Premiul adjudecat

Cubul de sticlă şi ciment din imagine a primit premiul „Mies-van-der Rohe 1990", în valoare de 30 000 mărci. Este vorba de o incintă destinată testării

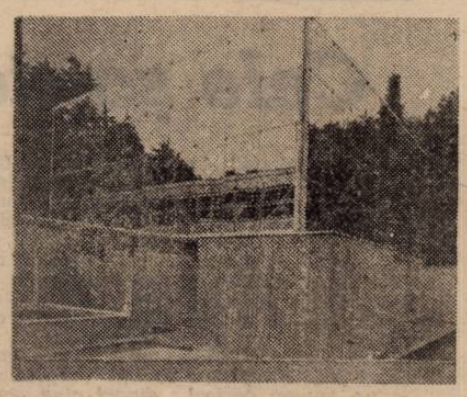

materialelor la Stuttgart. Membrii juriului au avut cuvinte elogioase pentru inedita construcţie. Ea s-a obţinut prin transparenţa „paiantei" de oţel care conţine şi ciment , în combinaţie cu o şapă de beton care acoperă podeaua.

Reabilitarea... ciocolatei

Iată în sfîrşit un medic simpatic, care ne redă plăcerea de a rontăi o ciocolată. Este vorba despre dr. Heré Robert, autorul lucrării „Les vertus thérapeutiques du chocolate". Lucrarea, prefaţată de un apreciat profesor de la Academia franceză de medicină, demonstrează că acest aliment este bogat în vitamine, magneziu şi alte oligo-elemente. De asemenea, este un tonic excelent, antidepresiv şi chiar... afrodisiac. Pe scurt, ciocolata este benefică pentru sănătate.

S-a impus net

În fiecare an, la Genova, se desfăşoară un prestigios concurs internaţional „Paganini". Ultima ediţie, cea de a 30-a ediţie, a fost cucerită de cea mai tînără concurentă, mai precis sovietica Natalia Prişhipenko, în vîrstă de numai 16 ani, care s-a impus net, întrucît toţi

membrii juriului (compus din mari personalităţi muzicale) au indicat-o drept cea mai talentată violonistă a competiţiei. Tînăra concurentă a executat un program complex în care a strălucit prin interpretarea concertului în re major de Paganini.

MISTERUL PIRAMIDELOR

A fost găsită, oare, veriga lipsă a legăturii cu America ? Nu cumva insulele Tenneriffe reprezintă această legătură dintre Egiptul antic şi civilizaţia dispărută din America Centrală ?! — se întreabă celebrul Thor Heyerdahl avînd în vedere cele două construcţii în trepte construite pe aceste insule. Din păcate administraţia locală nu-i permite marelui cercetător să înceapă săpăturile, apreciind că cele două construcţii nu au o vechime mai mare de 300 ani.

Iată, în continuare, rezultatul unui articol publicat de curînd în prestigiosul „The European" : Thor Heyerdahl (n.n. 76 de ani) a petrecut o lună descurajatoare la Tenneriffe la începutul acestui an, aşteptînd fără succes permisiunea de a putea face săpături la piramidele pe care el le consideră ca fiind veriga lipsă dintre civilizaţia lumii antice a Egiptului şi cea a Lumii Noi a aztecilor şi mayaşilor. Misterioasele piramide, care au doar zece metri înălţime pot fi, într-adevăr, legătura dintre cele două continente, Africa şi America. Ele sînt folosite de populaţia locală pentru ceremonii religioase. După opinia domnului Heyerdahl ele au fost construite acum mai bine de 2000 de ani de către guanchi, aparţinînd rasei albe, care au fost primii locuitori ai insulelor şi care, ca şi egiptenii, îşi mumificau morţii. Heyerdahl are, însă, adversari ştiinţifici aceştia fiind specialişti locali care apreciază că piramidele nu au mai mult de 300 ani şi sînt opera coloniştilor spanioli, urmare a curăţirii stîncilor pentru a putea lucra pămîntul. Totuşi, un specialist din echipa lui Heyerdahl este de părere că materialul folosit la construcţia piramidelor nu este de pe insulă... La ora aceasta Thor Heyerdahl se află în Peru studiind din nou piramidele de acolo, dorinţei sale de a începe cercetările la Tenneriffe răspunzîndu-i-se că este „nebun pentru cîteva pietre" şi că „viitorul este mai important decît trecutul".

Structuri piramidale şi pe alte insule, asemenea Canarelor, situate la o distanţă între 50 şi 250 de mile de Africa. Nici unul dintre cercetători nu a putut, cel puţin pînă acum să explice cum au ajuns pe aceste pămînturi guanchii, o populaţie puternică dar şi foarte primitivă, aparţinînd rasei albe, care foloseau doar unelte din piatră neprelucrată, care nu aveau bărci (!), nu foloseau obiecte metalice şi nu aveau cunoştinţele necesare construirii bărcilor... Limba lor, astăzi moartă, se aseamănă cu berbera (vorbită în Africa de Nord) iar investigaţiile făcute pe 1 000 de schelete din muzeul arheologic din Santa Cruz (Tenneriffe) au demonstrat că au aparţinut aceleiaşi rase, astăzi dispărute. Guanchii au fost exterminaţi de conchistadorii spanioli, în sec. XV, unii fiind ucişi în luptele date, alţii murind din cauza bolilor (aduse de cuceritori) iar cei care au supravieţuit au fost vînduţi ca sclavi. Enigma rămîne, totuşi, cum au ajuns ei pe insulele Canare ?

O teorie de ultimă oră apreciază că guanchii au venit aici cu.. navigatorii fenicieni din Cartagina iar, mai tîrziu, cînd Cartagina a fost înfrîntă de romani, legătura s-a întrerupt şi civilizaţia lor a degenerat....

Să sperăm, dragi cititori, că Thor Heyerdahl va primi aprobarea pentru săpături şi că lumea întreagă va afla, poate, încă o parte din misterul ce înconjoară, de mii de ani, aceste enigmatice construcţii....

MARIAN MINCULESCU

Cazuri de personalităţi de excepţie

Există, fără îndoială, anumite configuraţii ale naşterii unor persoane care creează premisele formării unor personalităţi de excepţie. Aşa cum au fost prezentate pînă acum datele de bază ale „dialogului" dintre necuvîntătoare, s-au profilat patru triunghiuri de armonie perfectă — sugerînd afinităţi indiscutabile între persoane care au anumiţi ani de naştere. Să recapitulăm pe scurt aceste 4 triunghiuri : Şobolan—Dragon—Maimuţă : Bou—Şarpe—Cocoş ; Tigru—Cal—Câine ; Iepure—Oaie—Mistreţ (anii naşterii îi găsiţi în tabelul din nr. 24/15 iunie a.c.).

Configuraţia naşterii unei persoane cu un echilibru sufletesc extrem de armonios şi înzestrat cu însuşiri caracteriologice de excepţie se realizează cînd (una din marile şanse) anul naşterii, luna naşterii şi ora naşterii se află în vîrfurile unuia din cele patru triunghiuri. Nu mai este, deci, vorba de relaţii interpersonale, ci de situarea optimă a celor trei parametri ai naşterii amintiţi mai sus. Vom enumera în continuare cîteva astfel de cazuri.

O persoană născută în anul Şobolanului, adică : 15.02.1924—24.01.1925, 24.01.1936—10.02.1937, 10.02.1948—28.01.1949, 28.01.1960—14.02.1961, 14.021972—02.02.1973 02.02.1984—19.02.1985 (am reamintit intervalele anilor chinezeşti pentru cei care nu au tabelul), în luna Dragonului, adică 21 martie—19 aprilie (corespunzător Berbecului din zodiacul astral) şi la ora Maimuţei, adică intervalul orar 15—17 este un caracter de excepţie. Desigur, în cadrul triunghiului Şobolan—Dragon—Maimuţă situaţia este identică dacă luna va fi a Maimuţei (adică 22 iulie—21 august) şi ora va fi a Dragonului (adică 7—9 dimineaţa). De asemenea, oricare din parametri an, lună oră vor ocupa vîrfurile

respectivului triunghi, situaţia va fi foarte favorabilă.

Un alt caz: O persoană născută în anul Boului, adică : 25.011925—12.021926, 11.02.1937—30.01.1938, 29.01.1949—16.02.1950, 15.02.1961—04.02.1962, 03.02.1973—22.01.1974, 20.02.1985—08.02.1986, în luna Şarpelui (adică 20 aprilie—20 mai, corespunzător Taurului din zodiacul astral) şi la ora Cocoşului (adică în intervalul orar 17—19) va avea o personalitate de excepţie. Este valabilă orice permutare a parametrilor an, lună, oră în vîrfurile triunghiului Bou-Şarpe-Cocoş.

Am ales cele două triunghiuri spre exemplificare deoarece, chiar dacă armonie conferă amîndouă, există o deosebire de substanţă între ele. Primul, Şobolan — Dragon—Maimuţă, este alcătuit din animale aparţinînd ramurii active (+) a necuvîntătoarelor, iar cel de-al doilea, Bou—Şarpe—Cocoş, aparţine ramurii pasive (—) a necuvîntătoarelor. Se observă foarte uşor o anumită separaţie între triunghiuri în ceea ce priveşte asocierea între ele a animalelor considerate temperamentale (+) şi a celor considerate mai puţin temperamentale (—). Se pune deci întrebarea legitimă: care dintre acele persoane (avînd coincidenţele respective la naştere) va avea un destin mai prosper, mai avantajos ? Ascensiunea socială a persoanelor active se face de obicei prin luptă, motivată de o ambiţie deosebită. Ascensiunea persoanelor pasive se poate face conjunctural, cu multă şansă şi abilitate în relaţiile inter-umane. Este deci vorba de o diferenţă de stil, de mijloace pentru atingerea apogeului în cariera personală. Dar ambele persoane posedă premise comparabile de a se realiza în mod fericit în viaţă. Ambele sînt la fel de redutabile, de la ambele avem de învăţat ce înseamnă „a-ţi face singur destinul".

P.I.